

د منتخبو قوانینو مجموعه

مجموعه قوانین منتخب

د منتخبو قوانینو مجموعه د افغانستان د عدلي او قضائي چارو د پروژې (AROLP) له پلوه چاپ شوه. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له پلوه تمویلېږي. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه (AROLP) په لاندې برخو کې د افغانستان د عدلي او قضائي سکتور له ارګانونو سره مرسته کوي:

مجموعه قوانین منتخب به کوشش پروژۀ امور عدلي و قضائي افغانستان (AROLP) به زیور چاپ آراسته گردید. پروژه امور عدلي و قضائي افغانستان از طرف اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) تمویل می گردد. پروژه امور عدلي و قضائي افغانستان (AROLP) نهاد های سکتور عدلي و قضائي افغانستان را در عرصه های ذیل مساعدت می نماید:

(۱) د محکمو د سېستمونو پیاوړی کول او د عدلي او قضائي کارکوونکو روزنه؛

(۱) تقویت سیستم های محاکم و آموزش کارمندان عدلي و قضائي؛

(۲) د قوانینو اصلاح او تسوید؛

(۲) اصلاح و تسوید قوانین؛

(۳) عدالت، غېر رسمي سکتور ته لاس رسی؛

(۳) دسترسی به عدالت، سکتور غیر رسمي؛

(۴) د اسلام په رڼا کې د ښځو حقوق او د بشر حقوق؛

(۴) حقوق بشر و حقوق زن در پرتو اسلام؛

(۵) د زیربناوو جوړښت.

(۵) ساخت زیر بناها.

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو

یکي از فعالیت های مهم (AROLP)،

عبارت از گردآوری و انتشار قوانین افغانستان است که شامل ایجاد و گردآوری يك مأخذ اطلاعاتی یا دیتابیس حقوقی در قالب يك دی وی دی (DVD) و گردآوری يك فهرست مفصل از همه قوانین، فرامین، مقرره ها و سایر اسناد مهم حقوقی می باشد. علاقمندان و کسانی که می خواهند به متون قوانین افغانستان دست یابند، می توانند مواد مذکور را مستقیماً از وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان دریافت داشته و یا از طریق وبسایت (www.moj.gov.af) این وزارت به آنها دسترسی حاصل نمایند. درین مجموعه به فهرست موضوعی مندرجه قوانین منتخب به ترتیب الفبا نیز اشاره شده است.

نشر مجموعه قوانین منتخب با کمک و مساعدت مردم ایالات متحده امریکا و از طریق اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) میسر گردید. از محتوای این تالیفات فقط دولت افغانستان مسئولیت دارد و بس، الزاماً منعکس کننده نظرات اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا

د پروژې (AROLP) یو له مهمو فعالیتونو څخه د افغانستان د قوانینو راټولول او خپرول دي، چې په دې وي دې (DVD) کې د حقوقي دیتابیس جوړول؛ او همدا راز د ټولو قوانینو، فرمانونو، مقررو او نورو مهمو حقوقي سندونو مفصل فهرست رانغاړي. مینه وال یا هر هغه څوک چې د قوانینو متنونو ته لاسرسی غواړي کولای شي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د عدلیې له وزارت څخه یې نیغ په نیغه ترلاسه کړي او یا یې هم د عدلیې د وزارت په رسمي ویبپاڼه (www.moj.gov.af) کې پیدا کړي. په دې مجموعه کې د الفبا په ترتیب د منتخبو قوانینو مندرج موضوعي فهرست ته هم اشاره شویده.

د منتخبو قوانینو د مجموعې خپرول د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له لارې د امریکا د خلکو د مالي او تخنیکي مرستې په مټ شوني شول. د دغې مجموعې د محتوا مسئولیت یوازې او یوازې د افغانستان د دولت پر غاړه دی او په هیڅ ډول د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې

(USAID) یا د امریکا د حکومت نظر نه څرګندوي.

(USAID) و یا حکومت ایالات متحده امریکا نمی باشد.

د افغانستان د قوانینو او حقوقي سندونو هغه مؤثق، اصلي او رسمي متنونه چې دلته بیا له سره چاپ شوي د افغانستان د دولت له اصلي چاپ شويو خپرونو څخه تر لاسه کیدای شي. د حقوقي چارو کارکوونکو ته سپارښتنه کېږي تر څو ددې مجموعې هر یو متن له هغو رسمي خپرونو سره پرتله کړي چې په دې وروستیو کې چاپ شوي.

متون رسمي اصلی و مؤثق قوانین افغانستان و دیگر اسناد حقوقی ایرا که در اینجا تجدید چاپ گردیده اند، می توان در نشرات چاپی اصلی دولت افغانستان دریافت. برای دست اندر کاران امور حقوقی یاد دهانی میگرددد تا هر يك از متون موجود در این مجموعه را با جدید ترین نشرات رسمی مقابله نمایند.

دمنتخبو قوانینو مجموعه له لاندې عناوینو څخه تشکیل شوي ده:

مجموعه قوانین منتخب حاوی عناوین ذیل اند:

۱. د افغانستان اساسي قانون
۱. قانون اساسی افغانستان
۲. د بشر د حقوقو نړیواله اعلامیه.
۲. اعلامیه جهانی حقوق بشر.
۳. د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسیون د تشکیل، دندو او واکونو قانون.
۳. قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان.
۴. د هر ډول توکمیز توپیر (تعبیض) د له منځه وړلو نړیوال تړون.
۴. میثاق بین المللی رفع هر نوع تعبیض نژادی.
۵. د اقتصادي، ټولنیز و او کلتوري بین المللی تړون.
۵. میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
۶. د مدنی او سیاسي حقونو بین
۶. میثاق بین المللی حقوق مدنی و

المللی تړون.

سیاسی.

۷. په ټولو شکلونو کې د ښځو په وړاندې د توپیر د له منځه وړلو تړون.
۷. میثاق رفع کلیه تبعیضات علیه زنان.
۸. د شکنجې، ظالمانه مجازات او انساني ضد یا د سپکاوی چلند پر خلاف تړون.
۸. میثاق علیه شکنجه، مجازات ظالمانه، رفتار غیر انساني یا اهانت آمیز.
۹. د ماشومانو د حقوقو تړون.
۹. میثاق حقوق طفل.
۱۰. د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوی د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون.
۱۰. قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان.
۱۱. د قضاتو لپاره د قضائی سلوک د طرز مقررہ.
۱۱. مقررہ طرز سلوک قضائی برای قضات.
۱۲. د افغانستان جمهوریت د څارنوالۍ د تشکیل او صلاحیت قانون له تعدیلونو سره.
۱۲. قانون تشکیل و صلاحیت څارنوالی جمهوری افغانستان مع تعدیلات.
۱۳. د افغانستان اسلامی امارت د مامورینو قانون.
۱۳. قانون مامورین امارت اسلامی افغانستان.
۱۴. د پولیسو قانون.
۱۴. قانون پولیس.
۱۵. مدنی قانون (۱-۴) ټوک له تعدیلونو سره.
۱۵. قانون مدنی (۱-۴) جلد معہ تعدیلات.
۱۶. د افغانستان د جمهوریت د مدنی محاکماتو د اصولو قانون.
۱۶. قانون اصول محاکمات مدنی جمهوری افغانستان.

۱۷. قانون طرز تحصیل
حقوق.

۱۸. قانون تجارت معه
تعديلات.

۱۹. قانون اصول محاکمات
تجارتی معه تعديلات.

۲۰. اصولنامهٔ علایم تجارتی

۲۱. قانون بانکداری.

۲۲. قانون سرمایه گذاری خصوصی.

۲۳. اصولنامه افلاس و ورشکست.

۲۴. قانون جزأ معه تعديلات.

۲۵. قانون اجراءات جزائی معه
تعديلات.

۲۶. قانون اجراءات جزائی مؤقت
برای محاکم.

۲۷. قانون کشف و تحقیق جرایم
و نظارت خاړنوالی بر
قانونیت تطبیق آن معه
تعديلات.

۲۸. قانون مبارزه علیه ارتشاء و
فساد اداری.

۲۹. قانون محابس و توقیف خانه

۱۷. د حقوقو د تحصیل د څرنگوالي
قانون.

۱۸. د تجارت اصولنامه له تعديلونو
سره.

۱۹. د تجارتی محاکمو د اصولو
قانون له تعديلونو سره.

۲۰. د تجارتی نښو اصولنامه

۲۱. د بانکداری قانون.

۲۲. د خصوصي پانگې اچونې قانون.

۲۳. د افلاس او لاس تنگۍ اصولنامه.

۲۴. د جزأ قانون له تعديلونو سره.

۲۵. د جزائی اجراءاتو قانون له
تعديلونو سره.

۲۶. د محکمو لپاره د جزائي اجراءاتو
مؤقت قانون.

۲۷. د جرمونو د کشف او تحقیق او د
تطبیق په قانونیت یی د
څارنوالۍ د څارنۍ قانون له
تعديلونو سره.

۲۸. له ارتشاء او اداري فساد سره د
مبارزې قانون.

۲۹. د محبسونو او توقیف ځایونو

قانون.	ها.
۳۰. د ناریه وسلې، مهماتو او چاودېدونکو موادو قانون.	۳۰. قانون سلاح ناریه، مهمات و مواد منفلقه.
۳۱. د اطفالو د سرغړونو د رسیدگی قانون.	۳۱. قانون رسیدگی به تخلفات اطفال.
۳۲. د کورني او بهرني امنیت پر ضد جرمونو قانون	۳۲. قانون جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی.
۳۳. د ټولنډو، اعتصابونو او تظاهراتو قانون.	۳۳. قانون اجتماعات، اعتصابات و تظاهرات.
۳۴. د مخدره موادو پر ضد د مبارزې قانون.	۳۴. قانون مبارزه علیه مواد مخدر.
۳۵. د تروریزم د تمویل پر خلاف د مبارزې قانون.	۳۵. قانون مبارزه علیه تمویل تروریزم.
۳۶. د پیسو د تطهیر او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو پر خلاف د مبارزې قانون.	۳۶. قانون مبارزه علیه تطهیر پول و عواید ناشی از جرایم.
۳۷. د واک ترافیک قانون، دنقلیه واسطو د سیر جواز، دچلولو جواز او د سیر او حرکت مقرری له تعدیلونو سره.	۳۷. قانون ترافیک جاده و مقررہ های «جواز سیر و سائط نقلیه، جواز رانندگی، سیر و حرکت» معه تعديلات.
۳۸. د افغانستان اسلامي امارت د ځمکوالۍ (زمینداری) د چارو د تنظیم قانون.	۳۸. قانون تنظیم امور زمینداری امارت اسلامی افغانستان.
۳۹. د ځمکی داستملاک قانون له	۳۹. قانون استملاک زمین معه

تعدیلونو سره.

تعدیلات.

۴۰. د املاکو په باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس فرمان.

۴۰. فرمان رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در باره املاک.

۴۱. د مهاجرینو د باعزته راستنیدو په باب، د افغانستان د مؤقتي اداري د رئیس فرمان.

۴۱. فرمان رئیس اداره مؤقت افغانستان در مورد عودت باعزت مهاجرین.

۴۲. د ملکیتونو د دعو اوو د حل او فصل د ځانگړې محکمې د ایجاد په باب، د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس فرمان.

۴۲. فرمان رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد ایجاد محکمه خاص حل و فصل دعاوی ملکیت ها.

۴۳. د ملکیتونو د ولایتي خاصې ابتدائیه محکمې د لغو په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوریت د رئیس فرمان.

۴۳. فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد لغو محکمه خاص ابتدائیه ولایتي ملکیت ها.

۴۴. د کار قانون.

۴۴. قانون کار.

۴۵. د ټولیزو رسنیو قانون.

۴۵. قانون رسانه های همگانی.

مونږ دخپلي منني مراتب د قوانینو ددي منتخبی مجموعي د راټولوونکو او تصحیح کوونکو هر یو: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامی)، فریدون (یوسفی) او کمپوزر فرهاد (هاشمی) څخه څرگندوو.

ما مراتب سپاس خود را از گرد آورندگان و تصحیح کننده گان این مجموعه منتخب قوانین هر يك: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامی)، فریدون (یوسفی) و فرهاد (هاشمی) کمپوزر ابراز میداریم.

این مجلد از مجموعه قوانین
منتخب شامل اسناد حقوقی ذیل
می باشد:

د منتخبو قوانینو د مجموعې دا ټوك
لاړدې تقينېني سندونه
رانغاړي:

۱- قانون مدنی جلد سوم.

۱- مدني قانون درېيم ټوك.

پروژه امور عدلی و قضائی
افغانستان

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو
پروژه

فهرست
کتاب دوم - عقود معینه
ماده (۱۰۳۵ - ۱۸۹۹)

صفحه	عنوان
۱	باب اول
۱	تملیک
۱	فصل اول
۱	عقد بیع
۱	قسمت اول
۱	ارکان بیع
۱	مبحث اول
۱۲	مبیعه
۱۲	مبحث دوم
۱۲	وجایب بایع
۱۲	فرع اول
۱۲	احکام عمومی
۱۸	فرع دوم
۱۸	ضمان تعرض و استحقاق
۲۲	فرع سوم
۲۲	ضمان عیوب پوشیده
۲۶	مبحث سوم
۲۶	وجایب مشتری
۳۲	قسمت دوم
۳۲	بیوع مختلفه
۳۲	مبحث اول
۳۲	سلم
۳۴	مبحث دوم
۳۴	صرف
۳۵	مبحث سوم
۳۵	بیع وفا
۴۰	مبحث چهارم
۴۰	بیع ملک غیر
۴۱	مبحث پنجم
۴۱	بیع نائب برای خودش
۴۳	مبحث ششم
۴۳	بیع حقوق متنازع فیه
۴۴	مبحث هفتم
۴۴	بیع متروکه
۴۶	مبحث هشتم
۴۶	بیع در حین مرض موت
۴۷	مبحث نهم
۴۷	مقایضه
۴۸	فصل دوم
۴۸	هبه
۴۸	قسمت اول
۴۸	ارکان هبه
۵۲	قسمت دوم
۵۲	احکام هبه
۵۲	مبحث اول
۵۲	وجایب واهب
۵۳	مبحث دوم
۵۳	وجایب موهوب له

۵۵	رجوع از هبه.....	قسمت سوم
۶۰	شرکت.....	فصل سوم
۶۰	احکام عمومی.....	قسمت اول
۶۰	تعریفات.....	مبحث اول
۶۲	ارکان عمومی شرکت.....	مبحث دوم
۶۶	اداره شرکت.....	مبحث سوم
۶۹	آثار شرکت.....	مبحث چهارم
۷۱	انحلال شرکت.....	مبحث پنجم
۷۵	تصفیه و تقسیم شرکت.....	مبحث ششم
۷۸	شرکت های مختلفه.....	قسمت دوم
۷۸	شرکت مضاربت.....	مبحث اول
۸۳	شرکت در کار.....	مبحث دوم
۸۵	قرض.....	فصل چهارم
۸۸	صلح.....	فصل پنجم
۸۸	احکام عمومی.....	قسمت اول
۹۳	آثار صلح.....	قسمت دوم
۹۵	بطلان صلح.....	قسمت سوم
۹۶	عقود انتفاع.....	باب دوم
۹۶	اجاره.....	فصل اول
۹۶	احکام عمومی.....	قسمت اول
۹۶	ارکان اجاره.....	مبحث اول
۹۹	عینیکه به اجاره داده میشود.....	مبحث دوم
۱۰۱	اجرت.....	مبحث سوم
۱۰۳	مدت.....	مبحث چهارم
۱۰۴	آثار اجاره.....	قسمت دوم
۱۱۷	تنازل از اجاره و اجاره باطنی.....	قسمت سوم
۱۱۹	ختم اجاره.....	قسمت چهارم
۱۲۶	بعضی انواع اجاره.....	قسمت پنجم

۱۲۶	اجاره زمین زراعتی.....	مبحث اول
۱۳۱	دهقانی.....	مبحث دوم
۱۳۶	باغبانی.....	مبحث سوم
۱۴۱	اجاره وقف.....	مبحث چهارم
۱۴۵	عاریت.....	فصل دوم
۱۴۵	احکام عمومی.....	قسمت اول
۱۴۵	وجایب عاریت دهنده.....	قسمت دوم
۱۴۶	التزامات عاریت گیرنده.....	قسمت سوم
۱۵۲	انتهای عاریت.....	قسمت چهارم
۱۵۴	عقود کار.....	باب سوم
۱۵۴	مقاوله استصناع و تعهدات مرافق عامه.....	فصل اول
۱۵۴	مقاوله.....	قسمت اول
۱۵۴	احکام عمومی.....	مبحث اول
۱۵۵	وجایب مقاوله کننده.....	مبحث دوم
۱۵۹	وجایب صاحب کار.....	مبحث سوم
۱۶۱	متعهد ثانی.....	مبحث چهارم
۱۶۲	انجام قرار داد.....	مبحث پنجم
۱۶۴	استصناع فرمایش ساختن شی.....	قسمت دوم
۱۷۱	تعهدات مرافق عامه.....	قسمت سوم
۱۷۳	عقد کار.....	فصل دوم
۱۷۳	احکام عمومی.....	قسمت اول
۱۷۴	ارکان عقد.....	قسمت دوم
۱۷۶	احکام عقد.....	قسمت سوم
۱۷۶	وجایب اجیر.....	مبحث اول
۱۷۸	وجایب صاحب کار.....	مبحث دوم
۱۸۰	انتهای عقد کار.....	مبحث سوم
۱۸۶	وکالت.....	فصل سوم
۱۸۶	احکام عمومی.....	قسمت اول

۱۸۸	 احکام وکالت	قسمت دوم
۱۹۲	 وکالت برای خرید	قسمت سوم
۱۹۶	 وکالت به فروش	قسمت چهارم
۱۹۹	 وکیل به دعوی	قسمت پنجم
۲۰۱	 انتهای وکالت	قسمت ششم
۲۰۲	 ودیعت	فصل چهارم
۲۰۲	 احکام عمومی	قسمت اول
۲۰۳	 التزامات شخصیکه نزد وی ودیعت گذاشته میشود	قسمت دوم
۲۰۸	 وجایب ودیعت گذار	قسمت سوم
۲۰۹	 انواع ودیعت	قسمت چهارم
۲۱۱	 نگهداری	فصل پنجم
۲۱۴	 عقود احتمالی	باب چهارم
۲۱۴	 قمار بازی	فصل اول
۲۱۴	 عقد بیمه	فصل دوم
۲۱۴	 احکام عمومی	قسمت اول
۲۱۷	 انواع بیمه	قسمت دوم
۲۱۷	 بیمه حیات	مبحث اول
۲۲۱	 بیمه ضد حریق	مبحث دوم
۲۲۳	 عقود توثیق	باب پنجم
۲۲۴	 كفالت	فصل اول
۲۲۴	 ارکان كفالت	قسمت اول
۲۲۸	 كفالت نفس	قسمت دوم
۲۲۹	 آثار كفالت	قسمت سوم
۲۲۹	 آثار كفالت در بین دائن و كفیل	مبحث اول
۲۳۶	 آثار كفالت بین مدیون و كفیل	مبحث دوم
۲۳۸	 حواله	فصل دوم
۲۳۸	 حواله دین	قسمت اول
۲۳۸	 احکام عمومی	مبحث اول

۲۳۹	 شروط صحت حواله.	مبحث دوم
۲۴۰	 دیونیکه حواله با آن جایز است.	مبحث سوم
۲۴۱	 احکام حواله.	مبحث چهارم
۲۵۰	 برائت الذمه شخص حواله داده شده.	مبحث پنجم
۲۵۱	 حواله حق.	قسمت دوم
۲۵۵	 رهن حیازی.	فصل سوم
۲۵۵	 ارکان رهن حیازی (تامینی).	قسمت اول
۲۵۷	 آثار رهن حیازی بین متعاقدين.	مبحث اول
۲۵۷	 وجایب رهن دهنده.	فرع اول
۲۵۹	 وجایب داین رهن گیرنده.	فرع دوم
۲۶۵	 آثار رهن حیازی به نسبت شخص ثالث.	مبحث دوم
۲۶۷	 انقضای رهن حیازی.	قسمت دوم
۲۶۹	 بعضی از انواع رهن حیازی.	قسمت سوم
۲۶۹	 رهن عقار.	مبحث اول
۲۷۰	 رهن منقول.	مبحث دوم
۲۷۳	 رهن دین.	مبحث سوم
۲۷۶	 رهن عاریت.	مبحث چهارم
۲۷۹	 رهن رسمی.	فصل چهارم
۲۷۹	 انشای رهن رسمی.	قسمت اول
۲۸۴	 آثار رهن رسمی.	قسمت دوم
۲۸۴	 آثار رهن رسمی بین متعاقدين.	مبحث اول
۲۸۴	 آثار رهن رسمی به نسبت رهن دهنده.	فرع اول
۲۸۷	 - آثار رهن به نسبت داین رهن گیرنده.	فرع دوم
۲۸۹	 - آثار رهن به نسبت شخص ثالث.	فرع سوم.
۲۹۰	 - حق تقدم و حق تتبع (تعقیب).	فرع چهارم
۳۰۰	 انقضای رهن رسمی.	قسمت سوم

مدني قانون

دويم کتاب – ټاکل شوي عقدونه

درېيم ټوک

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ هـ. ش
پرله پسې گڼه (۳۵۳)

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب دوم عقود معينه	دويم کتاب ٲاکل شوی عقدونه
باب اول تمليک	لومړی باب تمليک
فصل اول عقد بيع	لومړی فصل د بيعی عقد
قسمت اول ارکان بيع	لومړی قسمت د بيعی رکنونه
مبحث اول- مبيعه	لومړی مبحث - مبيعه
ماده - ۱۰۳۵:	۱۰۳۵ - ماده:
(۱) عقد بيع عبارت است از تملیک مال از طرف بايع به مشتری در مقابل مالیکه ثمن مبيعه باشد.	(۱) د بيعی عقد هغه عقد ته ویل کیږي چه خرڅوونکی خپل مال، اخیستونکی ته د هغه مال په مقابل کښی تملیک کی چه د مبيعی ثمن وی.
(۲) در عقود معينه ارکان خاص هر عقد علاوه بر ارکان عام که در مبحث اول قسمت اول عقود ذکر شده رعایت می گردد.	(۲) په ٲاکلو عقدونو کښی په عمومي رکنونو چه د عقدونو په لومړی قسمت کښی ذکر شوی په هغی علاوه، د هر عقد خاص رکنونه مراعات کیږي.
ماده - ۱۰۳۶:	۱۰۳۶ - ماده:
بيع عین به پول بيع مطلق و بيع پول به پول بيع صرف و بيع عین به عین مقايضه	په پیسو د عین خرڅولو ته مطلقه بيعه، پیسی په پیسو خرڅولو ته د صرف بيعه او عین په عین خرڅولو ته

د مقايضی بيعه ويل کيږي.

شناخته می شود.

۱۰۳۷ - ماده:

بيعه په داسی ايجاب او قبول چه د تملكيت معنی افاده كي د مبيعي او ثمن د ټاكلو سره منعقد كيږي.

ماده - ۱۰۳۷:

بيع به ايجاب و قبوليكه معنی تملك و تملك را افاده نمايد با تعيين مبيعه و ثمن منعقد ميگردد.

۱۰۳۸ - ماده:

مبيعه بايد چه موجود ، قيمت لرونكي مال او تسليمول ئی ممكن وي، او اخيستونكي ته داسی معلومه وي چه فاحش جهالت نفی كي.

ماده - ۱۰۳۸:

مبيعه بايد موجود ، مال دارای قيمت و مقدور التسليم بوده نزد مشتري طوری معلوم باشد که جهالت فاحش را نفی کند.

۱۰۳۹ - ماده:

که په عقد کښی دا رنگه ذکر شوی وی چه اخيستونکی په مبيعي پوره علم لری نو د هغه حق د بيعی په باطلولو د بی علمي په نسبت ساقطیږي، مگر داچه د خرخوونکی دوکه ثابت كي.

ماده - ۱۰۳۹:

هرگاه در عقد چنین ذکر شده باشد که مشتری به مبيعه علم تام دارد حق او در ابطال بيع نسبت عدم علم ساقط ميگردد، مگر اینکه فریب بايع را ثابت سازد.

۱۰۴۰ - ماده:

که مبيعه د اخيستونکی په نزد معلومه نه وي نو بايد چه د هغی په خصوصياتو او ممیزه صفتونو، علم ولری.

ماده - ۱۰۴۰:

هرگاه مبيعه نزد مشتری معلوم نباشد بايد به خصوصيات و اوصاف ممیزه آن علم داشته باشد.

۱۰۴۱ - ماده:

که مبيعه د عقد په مجلس کښی موجوده وي، هغی ته اشاره کول بی د صفتونو د ذکرولو څخه کافی گڼل کيږي.

ماده - ۱۰۴۱:

هرگاه مبيعه در مجلس عقد موجود باشد اشاره به آن بدون ذکر اوصاف، کافی پنداشته می شود.

۱۰۴۲ - ماده:

کوم شی چی د عقد په وخت کښی د عقد دواړو خواوو نه وی لیدلی د هغی اخیستل او خرڅول جواز لری، خو په دی شرط چه د هغی جنس او صفت ذکر شوی وی، یا د مبیعی خواته او یا د هغی ځای ته اشاره شوی وی. په دی صورت کښی که څه هم د بیعی عقد صحیح دی خو عقد پوره نه دی او په اخیستونکی کوم الزام نه شته.

ماده - ۱۰۴۲:

خرید و فروش آنچه که متعاقدين در حين عقد ندیده باشند جایز است بشرطیکه جنس و وصف آن ذکر گردیده و یا بطرف مبیعه و یا مکان آن اشاره شده باشد در این صورت باوجود صحت عقد بيع تام نبوده الزامی را بر مشتری بار نمی آورد.

۱۰۴۳ - ماده:

د بیعی دلزوم دپاره شرط ده چه اخیستونکی د عقد په وخت کښی مبیعه وگوری، مگر داچه هغه یی ترمخه لیدلی وی او د عقد په وخت کښی یقین ولری چه مبیعه عیناً همغه شی دی.

ماده - ۱۰۴۳:

برای لزوم بيع دیدن مبیعه از طرف مشتری حين عقد شرط می باشد، مگر اینکه قبلاً مبیعه را دیده و حين عقد یقین داشته باشد که مبیعه عین همان چیز است.

۱۰۴۴ - ماده:

که چا یو شی نه وی لیدلی او وائی خلی، د لیدلو په وخت کښی ورته خیار ورکول کیږی، که څه هم ترمخه ئی په هغی رضائیت ښکاره کړی وی. که خرڅوونکی کوم شی د لیدلو ترمخه خرڅ کړی وی نو د لیدلو خیار نه لری.

ماده - ۱۰۴۴:

شخصیکه نادیده، مالی را خریداری نماید هنگام دیدن به او خیار داده میشود، گرچه قبلاً به آن شفاهاً رضائیت نشان داده باشد. بايع در آنچه قبل از رویت فروخته حق خیار ندارد.

۱۰۴۵ - ماده:

د عقد دواړه خواوی کولی شی هغه موده چه د هغی په پای ته رسیدو سره

ماده - ۱۰۴۵:

متعاقدين ميتوانند مدتی را که به انتهای آن خیار رویت ساقط

ميگردد تعيين نمايند، مشروط
برايينكه در اثناي مدت
مذكور از مشتري آنچه صراحتاً يا
دلالتاً خيار را باطل نمايد صادر
نشده يا مبيعه معيوب نگريده
باشد.

ماده - ۱۰۴۶:

اگر نابينا خريد و فروش نمايد
صحيح ميباشد. خيار او بعد از
رد يا لمس يا چشيدن يا
بوئيدن شي يا توصيف آن برايش
ساقط ميشود. خيار نابينا در
صورت توكيل به خريد و
قبض به رويت و كيل او ساقط
ميشود.

ماده - ۱۰۴۷:

هرگاه اشياي متعدد و متفاوت به يك
عقد فروخته شود، براي لزوم بيع
رويت هر واحد آن حتمي شمرده
ميشود.

ماده - ۱۰۴۸:

كسيكه اجناس متفاوت را به عقد
واحد خريداري نمايد، طوري كه
بعضي آن را ديده و بعضي ديگري را
نديده باشد، ميتواند عقد را فسخ
نمايد و ياتمام اجناس را قبول يا رد
نمايد، خواه اجناس ديده شده مطابق

د ليدلو خيار ساقطيري و تاكي، خو په
دي شرط چه په ذكر شوي مودي كښي
د اخيستونكي څخه په صراحت يا
دلالت داسي شي نه وي صادر شوي چه
خيار باطل كي يا مبيعه نه وي عيب
جنه شوي.

۱۰۴۶ - ماده:

دړانده اخيستل او خرڅول صحيح
دي، او خيار ئي د شي د ردولو، لمس
كولو، څكولو، بوولو يا هغه ته د شي
د توصيف كولو څخه وروسته
ساقطيري، همدارنگه كهړانده د شي د
اخيستلو يا قبضولو دپاره وكيل
نيولي وه نو د هغه خيار د هغه د وكيل
په ليدلو ساقطيري.

۱۰۴۷ - ماده:

كه څو متعدد او توپير لرونكي شيان
په يوه عقد خرڅ كړي شي، د بيعي د
لزوم د پاره د هر يوه ليدنه هرومرو
ده.

۱۰۴۸ - ماده:

كه څوك توپير لرونكي جنسونه په يوه
عقد واخلې، څوځيني ئي ليدلي وي او
ځيني نور ئي نه وي ليدلي، كولي شي
چه عقد فسخ كي او يا ټول جنسونه
قبول يا رد كي، عام له دي چه ليدل
شوي جنسونه د موافقي سره مطابق

وی او یا ورڅخه مغایر وی.

موافقه باشد یا مغایر آن.

۱۰۴۹ - ماده:

کوم شیان چه د نمونی په اقتضاء خرڅول کیږي د هغی د نمونی لیدنه کافی ده، که مبیعه د نمونی په خلاف ثابته شی، اخیستونکی اختیار لری چه هغه په مسمی شوی ثمن قبلوی او یائی د بیعی په فسخ کولو ردوی.

ماده - ۱۰۴۹:

اشیائیکه به مقتضای نمونه فروخته میشود دیدن نمونه آن کافی است. در صورتیکه مبیعه مخالف نمونه ثابت شود مشتری اختیار دارد که آنرا به ثمن مسمی قبول نماید و یا به فسخ بیع رد کند.

۱۰۵۰ - ماده:

که اخیستونکی د مبیعی د لیدلو ترمخه په هغی کښی داسی تصرف وکی چه فسخ ناممکنه کی او یا د هغی پوری د بل چا حق تعلق ونیسی په داسی توگه چه هغه په مطلق بیعی بی د خیار د شرط څخه څرخه یا گروه کی او یایی په اجاری ورکی، او یا ورسره هلاکه شی او یائی هلاکه کی او یا عیب جنه شی د لیدلو په خیار د هغه حق د مبیعی په ردولو کښی ساقطیږي او بیعه لازمېږي.

ماده - ۱۰۵۰:

هرگاه مشتری درمبیعه قبل از رویت آن چنان تصرفی نماید که فسخ را غیرممکن و یا حق غیربآن تعلق بگيرد، طوری که آن را به بیع مطلق بدون شرط خیار بفروشد یا گرو نماید یا به اجاره دهد یا در دستش هلاک شود یا هلاک نماید یا معیوب شود، حق او در رد مبیعه به خیار رویت ساقط شده بیع لازم می شود.

۱۰۵۱ - ماده:

که کوم مال د مطلوب صفت په اساس خرڅ کړی شی او مبیعه د ذکر شوی صفت څخه عاری وی نو اخیستونکی کولی شی چه یائی په مسمی شوی ثمن قبوله کی او یا یی د بیعی په فسخ کیدو رد کی.

ماده - ۱۰۵۱:

هرگاه مالی به اساس وصف مطلوب فروخته شود و مبیعه از وصف مذکور عاری باشد مشتری میتواند آنرا به ثمن مسمی، قبول و یا به فسخ بیع رد نماید.

۱۰۵۲ - ماده:

که خوک د صفت د نشتوالی له امله د خیار حق ولری او په مبیعه کنبی مالکانه تصرف وکی، نو د مبیعی په ردولو کنبی د هغه حق ساقطیږی، او که په مبیعه کنبی داسی شی پیدا شی چه د هغی د ردولو مانع وگرځی، نو مبیعه به د صفت د موجودیت په حالت کنبی او بی له هغی قیمت کیږی، او اخیستونکی به د دواړو قیمتونو توپیر د خرڅوونکی څخه غواړی که اخیستونکی د اختیار کولو ترمخه مړ شی، نو د فسخ کولو د غوښتنی حق د هغه وارثانو ته نقلیږی.

۱۰۵۲ - ماده:

شخصیکه به اساس انتفای وصف حق خیارداشته ودرمبیعه تصرف مالکانه نماید حق او درردمبیعه ساقط میشود واگر در مبیعه چیزی حادث شود که مانع رد آن گردد مبیعه در حال موجودیت وصف و بدون آن قیمت شده، مشتری تفاوت هر دو قیمت را از بایع مطالبه کرده میتواند. در صورتی که مشتری قبل از اختیار وفات نماید، حق مطالبه فسخ به ورثه او انتقال مینماید.

۱۰۵۳ - ماده:

په اخیستلو کنبی د وکیل کتنه یا قبضول او د هغه رضائیت د اصلی اخیستونکی د کتنی، قبضولو او رضائیت په شان دی.

۱۰۵۳ - ماده:

رویت وکیل در خرید یا قبض و رضائیت او مانند رویت و رضای خریدار اصلی میباشد.

۱۰۵۴ - ماده:

د کوم شی خرڅول چه په ځانگړی توگه جواز لری، د هغی استثنی کول د اصلی مبیعی څخه هم جواز لری.

۱۰۵۴ - ماده:

آنچه که فروش آن منفرداً جواز داشته باشد، استثنای آن از اصل مبیعه جواز دارد.

۱۰۵۵ - ماده:

د معدوم شی بیعه باطله ده. د ونو میوی خرڅول د ظاهریدو ترمخه او د کنبت خرڅول د زرغونه کیدو ترمخه،

۱۰۵۵ - ماده:

بیع معدوم باطل است. فروختن میوه درختان قبل از ظهور و از زرع قبل از رویدن جواز

جواز نه لری.

ندارد.

۱۰۵۶ - ماده:

ماده - ۱۰۵۶:

د هغه شی بیعه چه یو د بل پسی ظاهریری، نو په هغه صورت کښی چه اکثره بی ظاهره شوی وی او څه ئی نه وی ظاهره شوی، په یوه عقد کښی جواز لری.

بیع آنچه که یکی بعد دیگر ظاهر میگردد، در صورتیکه اکثر آن ظاهر شده باشد، با باقیمانده که ظاهر نگردیده به عقد واحد جواز دارد.

۱۰۵۷ - ماده:

ماده - ۱۰۵۷:

(۱) د عمارت د لمړی طبقی د جوړیدو ترمخه د پورتنی طبقی خرڅول جواز نه لری.

(۱) بیع طبقه بالا قبل از اعمار طبقه پائین عمارت جواز ندارد.

(۲) د عمارتونو د هغو طبقو او کورونو د خرڅولو قراردادونه چه د ښاری طرحه شوو نقشو په اساس او د دولت د ساختمانی مقرراتو سره سم صورت مومی، د هغی د جوړیدو ترمخه هم جواز لری.

(۲) مقاولات فروش طبقات و منازل اعماراتیکه براساس نقشه های طرح شده شهری مطابق به مقررات ساختمانی دولت صورت میگیرد قبل از اعمار آن جواز دارد.

۱۰۵۸ - ماده:

ماده - ۱۰۵۸:

که پورتنی طبقه د لمړنی طبقی د خاوند په ملکیت کښی وی، خرڅول ئی په هغه صورت کښی جواز لری چه آباده وی، اخیستونکی په پورتنی طبقی کښی د دوام لرونکی اوسیدو حق لری، که پورتنی طبقه ونړیده نو کولی شی چه د پخوا په شان یی بیا آباده کی.

هرگاه طبقه بالای در ملکیت صاحب طبقه اول باشد فروختن آن در صورتیکه آباد باشد جواز دارد. مشتری در سقف طبقه اول حق قرار داشته در صورت انهدام طبقه بالا میتواند آنرا مجدداً مانند سابق بنا نماید.

۱۰۵۹ - ماده:

د عقار څخه د شريکي معلومۍ حصي خرڅول پخواه ویشلو جواز نه لري مگر په هغه صورت کښي چه د هغي څخه خرڅوونکي يا شريک ته ضرر عايد وي.

۱۰۵۹ - ماده:

فروختن حصه مشاع معلوم از عقار، قبل از افراز جواز دارد، مگر اينکه از آن ضرري به بايع يا شريك عايد باشد.

۱۰۶۰ - ماده:

(۱) هغه بيعه چه په تجربی مشروطه شوی وی، په هغی کښی اخیستونکی کولی شی چه مبیعه قبوله یا رد کی، په هغی کښی خرڅوونکی مکلف دی چه اخیستونکی ته د تجربی امکان برابر کی، که اخیستونکی مبیعه رد کی، باید چه خپل نه قبلول د ټاکلی مودی په اوږدو کی اعلان کی، که موده نه وه ټاکل شوی نو خرڅوونکی به معقوله موده ټاکي، د ذکر شوی مودی په اوږدو کښی داخیستونکی سکوت د تجربی د توان سره، قبوله شوی گڼل کیږي.

۱۰۶۰ - ماده:

(۱) د بیع مشروط به تجربه مشتری میتواند مبیعه را قبول یا رد نماید در آن صورت بايع مکلف است امکان تجربه را به مشتری فراهم نماید. اگر مشتری مبیعه را رد نماید باید عدم قبولی خود را در خلال مدت معینه اعلان کند. در حال عدم تعیین مدت، بايع مدت معقول را تعیین مینماید. سکوت مشتری با وجود قدرت تجربه در خلال مدت مذکور قبول تلقی میشود.

(۲) په تجربی باندی مشروطه بيعه د واقف د شرط پوری معلقه ده، او هغه د مبیعی د قبلولو څخه عبارت ده، مگر داچه د موافقی یا حالونو څخه دارنگه معلومه شی چه د شرط پوری معلقه بيعه فسخ کوونکی ده.

(۲) بيع مشروط به تجربه بيع معلق به شرط واقف بوده و آن عبارت از قبول مبیعه است، مگر اینکه از اتفاق یا احوال چنین معلوم شود که بيع معلق بشرط فاسخ است.

۱۰۶۱ - ماده:

کومه بیعه چه د ذایقی د پیژندلو پوری مشروطه وی، په هغی کښی اخیستونکی کولی شی چه مبیعه قبوله یا یی رد کی، د مبیعی دقبلولو اعلام د هغی مودی په اوږدو کښی چه په موافقی یا عرف وټاکل شی، صورت مومی، بیعه د قبلولو د اعلام د نیټی څخه نافذه گڼل کیږی.

۱۰۶۱ - ماده:

در بیع مشروط به دانستن ذائقه، مشتری میتواند مبیعه را قبول یا رد کند. اعلان قبول مبیعه، در خلال مدتی که به اتفاق یا عرف تعیین شود، صورت میگیرد. بیع از تاریخ اعلان قبولی نافذ شمرده می شود.

۱۰۶۲ - ماده:

ثمن د مبیعی د قیمت څخه عبارت دی که څه هم د مبیعی د قیمت څخه کم یا زیات وی. ثمن باید چه ټاکلی او معلوم وی، او په هغی باندی پوره علم حاصل وی.

۱۰۶۲ - ماده:

ثمن، عبارت از بدل مبیعه است گرچه از قیمت مبیعه کمتر یا بیشتر باشد. لازم است ثمن معین و معلوم بوده علم تام به آن حاصل باشد.

۱۰۶۳ - ماده:

(۱) په مطلق بیعی کښی په نقدو پیسو باندی د ثمن ټاکل هرومرو دی، سره ددی هم کله د هغه اساسونو په ذکرولو چه د ثمن ټاکل په راتلونکی وخت کښی ایجاب کی، کفایت کوی.

۱۰۶۳ - ماده:

(۱) در بیع مطلق تعیین ثمن به پول نقد حتمی است. باوجود آن گاهی به ذکر اساساتی که تعیین ثمن را در آینده ایجاب کند اکتفاء شده میتواند.

(۲) که د ثمن په ټاکلو کښی د بازار په نرخ موافقه وشي، نو د نرخ د نوسان په حالت کښی هغی زمانی او ځای ته اعتبار ورکول کیږی چه اخیستونکی ته د مبیعی تسلیمول صورت مومی. که د تسلیمولو په ځای کښی بازار

(۲) اگر به نرخ بازار در تعیین ثمن موافقه بعمل آید حين نوسان در نرخ به زمان و مکانی اعتبار داده میشود که تسلیمی مبیعه به مشتری صورت میگیرد. در صورتی که بازاری در محل تسلیمی

وجود نداشته باشد، به نرخ بازار محلی که عرف به عمومیت آن حکم نماید اعتبار داده میشود.

ماده - ۱۰۶۴:

بیعه به ثمن معجل و مؤجل که مدت تأجیل آن معین باشد بدون در نظر گرفتن طول و قصر مدت جواز دارد. همچنان شرط تعیین اقساط در ثمن، که به مواعید معینه تأدیه شود، مجاز می باشد و اگرچنین موافقه بعمل آید که در صورت عدم تأدیه قسط در میعاد معینه آن، به ثمن معجل تبدیل شود نیز جواز دارد.

ماده - ۱۰۶۵:

در حالیکه بیع مؤجل بدون خیار شرط باشد، بمجرد تسلیم مبیعه و در صورت خیار شرط از تاریخ سقوط خیار، موعد تأدیه ثمن فرا می رسد.

ماده - ۱۰۶۶:

بیع مطلقیکه در آن از تعجیل و یا تأجیل ثمن ذکر بعمل نیامده باشد، ثمن آن بصورت معجل پرداخته میشود، مگر اینکه عرف به خلاف آن حکم کند

موجود نه وی د هغه خای بازار ته چه عرف د هغی په عمومیت حکم وکی اعتبار ورکول کیږی.

ماده - ۱۰۶۴:

بیعه په معجل او مؤجل ثمن چه د تأجیل موده ئی ټاکلی وی بی له دی چه د مودی اوږدوالی او لنډوالی په نظر کښی ونیول شی جواز لری. همدارنگه په ثمن کښی د قسطونو د ټاکلو شرط چه په ټاکلو میعادونو کښی تأدیه شی جواز لری. که داسی موافقه وشي چه که قسطونه د هغی په ټاکلی مودی کښی ورته کړل شی نو په معجل ثمن دی تبدیل شی، دا کار هم جواز لری.

ماده - ۱۰۶۵:

که په مؤجلی بیعی کښی د شرط خیار نه وو نو د مبیعی د تسلیمولو سره سم او که په کښی د شرط خیار وو نو د خیار د ساقطیدو د نیتی څخه، د ثمن د ادا کولو میعاد رارسیری.

ماده - ۱۰۶۶:

په هغی مطلق بیعی کښی چه په کښی د ثمن د تعجیل یا تأجیل ذکر نه وی شوی نو د هغی ثمن په معجل صورت ورکول کیږی، مگر دا چه عرف د هغی په خلاف حکم وکی.

۱۰۶۷ - ماده:

د عقد څخه وروسته د ثمن زیاتوالی او کموالی جواز لری او اصلی عقد ته راجع کیږی، شفیع اخیستونکی د ثمن د کموالی څخه استفاده کولی شی او د هغی د زیاتوالی څخه ضرر نه مومی، که خرڅوونکی د ټول ثمن څخه منصرف شی شفیع اخیستونکی کولی شی چه عقار د هغی په مثل ثمن واخلي.

ماده - ۱۰۶۷:

موافقه به زیادت و کمی ثمن، بعد از عقد جواز داشته و به اصل عقد راجع می‌گردد. شفیع از کمی ثمن استفاده کرده و از زیادت آن متضرر نمی‌گردد. اگر بایع از تمام ثمن منصرف شود، شفیع می‌تواند عقار را به ثمن مثل آن اخذ نماید.

۱۰۶۸ - ماده:

د بیعی عقد د مرابحی په صورت چه عبارت ده د شی د خرڅولو، د اخیستلو د ثمن په مثل د معلومی گټی سره، او د تولی په صورت چه عبارت ده د لمړنی ثمن په مثل خرڅولو څخه، او د اشتراک په صورت چه عبارت ده د ځینی مبیعی د خرڅولو څخه په ځینی ثمن، او د وضعی په صورت چه عبارت ده د لمړنی ثمن څخه په کم ثمن خرڅولو څخه، جواز لری.

ماده - ۱۰۶۸:

عقد بیع بصورت مرابحه، که عبارت است از فروش بمثل ثمن شراً باربع معلوم، و تولیه که عبارت است از فروش بمثل ثمن اول، و اشتراک که عبارت است از فروش بعضی مبیعه به بعضی ثمن، و وضعیه که عبارت از فروش کمتر از ثمن اول، جواز دارد.

۱۰۶۹ - ماده:

خرڅوونکی کولی شی د ثمن د قبضولو تر مخه په هغی کښی تصرف وکی یائی خپل قرض لرونکی ته حواله کی، عام له دی چه د داسی شیانو د جملی څخه وی چه ټاکل کیدای شی او

ماده - ۱۰۶۹:

بايع ميتواند پيش از قبض ثمن، در آن تصرف نموده و يابه قرض دار خود آتراك حواله كند، خواه از جمله اشيايی باشد كه تعيين شده بتواند

که نه شی ټاکل کيدای.

ياخير.

۱۰۷۰ - ماده:

ماده - ۱۰۷۰:

د دی دپاره چه د بيعی اثر د دریم شخص په حق کښی نتیجی ته ورسیرې، باید چه عقد د قانون د حکمونو سره سم ثبت شی.

برای اینکه اثر بیع در حق ثالث به نتیجه منتج گردد، عقد باید مطابق به احکام قانون ثبت گردد.

دوهم مبحث - د خرڅوونکی وجیبی

مبحث دوم - وجایب بايع

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

فرع اول - احکام عمومی

۱۰۷۱ - ماده:

ماده - ۱۰۷۱:

که مبیعه بالذات ټاکل شوی شی وی او یا په تخمینی صورت خرڅه شوی وی نو د مبیعی ملکیت پخپله، اخیستونکی ته نقلیږی. په هغه صورت کښی چه یواځی د مبیعی نوعه معلومه وی نو د هغی ملکیت بی د خرڅوونکی د اقرار څخه نه شی نقلیدای.

هرگاه مبیعه شی معین بالذات بوده و یا بصورت تخمینی بفروش رسیده باشد، ملکیت مبیعه خودبخود به مشتری انتقال می یابد. و در صورتیکه تنها نوع مبیعه معلوم باشد، ملکیت آن بدون اقرار بايع انتقال کرده نمیتواند.

۱۰۷۲ - ماده:

ماده - ۱۰۷۲:

اخیستونکی کولی شی د ملکیت د تقلیدو سره یو ځای په مبیعه کښی عام له دی چه منقوله وی او یا غیرمنقوله تصرف وکي. که څه هم د قبضولو تر مخه وی.

مشتری می تواند به مجرد انتقال ملکیت در مبیعه خواه منقول باشد یا غیرمنقول تصرف نماید، گرچه قبل از قبض باشد.

۱۰۷۳ - ماده:

ماده - ۱۰۷۳:

که خرڅوونکی د ثمن د قبضولو

هرگاه بايع، بعد از قبض ثمن و

قبل از تسليم مبيعۀ به
مشتري، مفلس گردد،
مشتري مبيعۀ را از بايع يا از
ورثۀ او اخذ مي نمايد، ساير
دائنين مزاحم مشتري شده
نمي توانند.

ماده - ۱۰۷۴:

(۱) بايع مي تواند در بيعي که به
ثمن مؤجل صورت گرفته
انتقال ملكيت مبيعۀ را به
مشتري تاحين پرداخت تمام
ثمن شرط گذارد، گرچه
تسليمي مبيعۀ صورت گرفته
باشد.

(۲) اگر ثمن مبيعۀ به اقساط پرداخته
شود، متعاقدين مي توانند چنان
موافقه نمايند که بايع يك جز آن را
در صورت عدم پرداخت تمام
اقساط به حيث تعويض در
مقابل فسخ بيع، نزد خود
بازداشت نمايد. باوجود آن
محكمه مي تواند با در نظر
گرفتن شرايط و احوال، تعويضات
مورد موافقه را مطابق به حكم
ماده (۷۳۱) اين قانون تنقيض
نمايد.

(۳) اگر تمام اقساط پرداخته شود

وروسته او اخيستونكي ته د مبيعي د
تسليمولو ترمخه، مفلس شي،
اخيستونكي به مبيعۀ د خرخوونكي
خخه يا د هغه د وارثانو خخه اخلي،
نور پور وركوونكي د اخيستونكي
مزاحم كيداي نه شي.

۱۰۷۴ - ماده:

(۱) اخيستونكي كولي شي په هغي
بيعي كښي چه په مؤجل ثمن ئي
صورت موندلي، اخيستونكي ته د
مبيعي د ملكيت نقلول د ټول ثمن د
وركولو تروخته پوري شرط كښيږدي،
كه خه هم د مبيعي تسليمولو صورت
موندلي وي.

(۲) كه د مبيعي ثمن په قسطونو
وركول كيږي، د عقد دواړه خواوي
كولي شي چه دا رنگه موافقه وكی چه
خرخوونكي به د ټولو قسطونو د نه
وركولو په صورت كښي د هغي يو جزء
د تعويض په حيث د بيعي د فسخ
كيدو په مقابل كښي د خپل ځان سره
وساتي. سره ددي هم محكمه كولي
شي د شرطونو او حالونو په نظر كښي
نيولو سره، موافقه شوي تعويضونه د
دي قانون د (۷۳۱) مادي د حكم سره
سم، تنقيص كي.

(۳) كه ټول قسطونه وركړل شي نو د

ملکیت مبیعه از تاریخ انعقاد بیع به مشتری انتقال می یابد.

مبیعی ملکیت د بیعی د منعقد کیدو د نیټی څخه اخیستونکی ته نقلیږی.

(۴) احکام فقرات فوق گرچه عقد بیع را متعاقدين بنام اجاره مسمی نمایند نیز تطبیق میشود.

(۴) د پورتنیو فقرو حکمونه که څه هم د عقد دواړه خواوې د بیعی عقد د اجاری په نامه مسمی کی، هم تطبیقیږی.

ماده - ۱۰۷۵:

بایع به اجرای اعمالیکه برای انتقال ملکیت مبیعه ضروری پنداشته شود و همچنان به اجتناب از اعمالیکه انتقال ملکیت مبیعه را ناممکن گرداند مکلف می باشد.

۱۰۷۵ - ماده:

خرخوونکی د هغی کارونو په اجراء کولو چه د مبیعی د ملکیت د نقلولو دپاره ضروری وگڼل شی او همدارنگه د هغه کارونو څخه په ځان ژغورلو چه د مبیعی د ملکیت نقلول نه کیدونکی کی، مکلف دی.

ماده - ۱۰۷۶:

بایع مکلف است مبیعه را به همان او صاف حین عقد و حالتیکه موافق طبیعت مبیعه باشد، به مشتری تسلیم نماید.

۱۰۷۶ - ماده:

خرخوونکی مکلف دی چه مبیعه په هغه صفتونو چه د عقد په وخت کښی وه او په هغه حالت چه د مبیعی د طبیعت سره سمون ولری، اخیستونکی ته تسلیم کی.

ماده - ۱۰۷۷:

تسلیم شامل تمامی ملحقات مبیعه و آنچه که بصفت دایمی جهت استعمال مبیعه تهیه شده باشد، می باشد این حکم مطابق ایجاب طبیعت شی، عرف و قصد متعاقدين صورت میگیرد.

۱۰۷۷ - ماده:

تسلیمول د مبیعی ټولو ملحقاتو او هر هغه څه ته چه د مبیعی د استعمال دپاره په دایمی توگه برابر شوی وی، شامل دی. دا حکم د شی د طبیعت د ایجاب، عرف او د عقد د دواړو خواوو د قصد سره سم صورت مومی.

۱۰۷۸ - ماده:

د مبیعی تسلیمول د اخیستونکی او مبیعی ترمنځ د موانعو د لیری کولو څخه عبارت دی، په داسی توگه چه اخیستونکی بی د حایل او مانع څخه د هغی په قبضولو قادر وی.

۱۰۷۸ - ماده:

تسلیم مبیعه، عبارت است از دور ساختن موانع بین مشتری و مبیعه، طوریکه مشتری بدون حایل و مانع به قبض آن قادر باشد.

۱۰۷۹ - ماده:

د موانعو لیری کول، حکمی قبض پیژندل شوی او د مبیعی د حال او نوعی په اختلاف د عرف د ایجاب سره سم، تغییر کوی.

۱۰۷۹ - ماده:

دورساختن موانع، قبض حکمی شناخته شده و به اختلاف حال و نوع مبیعه مطابق ایجاب عرف تغییر مینماید.

۱۰۸۰ - ماده:

که د بیعی ترمنځه عین مبیعه د اخیستونکی په تصرف کښی وی، نوی قبضول ئی ضرورت نه لری، عام له دی چه د بیعی ترمنځه د اخیستونکی تصرف د ضمان تصرف وی او که د امانت.

۱۰۸۰ - ماده:

هرگاه عین مبیعه قبل از بیع در تصرف مشتری باشد، قبض جدید آن ضرورت ندارد، تصرف مشتری خواه قبل از بیع یا بعد ضمان باشد یا بعد امانت.

۱۰۸۱ - ماده:

په مطلق بیعی کښی د مبیعی تسلیمول په هغه ځای کښی چه د عقد د منعقیدو په وخت کښی مبیعه په هغی کښی موجوده وی صورت مومی، او د عقد ځای د تسلیمیدو ځای نه گڼل کیږی، مگر په هغه صورت کښی چه د دواړو خواوو په ټاکلی ځای کښی د مبیعی په تسلیمولو موافقه کړی

۱۰۸۱ - ماده:

تسلیم مبیعه در بیع مطلق در محلیکه مبیعه حین انعقاد عقد موجود باشد صورت گسرفته و محل عقد جای تسلیمی شناخته نمیشود، مگر در صورتکه طرفین به تسلیم مبیعه در محل معین موافقه کرده

وی.

باشند.

۱۰۸۲ - ماده:

ماده - ۱۰۸۲:

که د مبیعی اندازه په عقد کښی ټاکل شوی وی، نو خرڅوونکی د عرف د اقتضاء سره سم د مبیعی د نقصان مسئول دی، خو په دی شرط چه د هغی په غیر موافقه نه وی شوی، سره ددی هم اخیستونکی په مبیعه کښی د نقص د پلوه د عقد د فسخ کولو غوښتنه نه شی کولی، مگر داچه ثابتته کی چه نقص په دومره اندازه دی چه که اخیستونکی ورباندی علم لرلی نو بیعه ئی نه ترسره کوله.

هرگاه مقدار مبیعه در عقد تعیین شده باشد بایع از نقص مبیعه حسب مقتضای عرف مسئول می باشد، بشرطیکه موافقه به غیر آن صورت نگرفته باشد، با آنهم مشتری از جهت نقص در مبیعه طلب فسخ عقد را کرده نمی تواند، مگر اینکه ثابت نماید نقص به اندازه است که اگر مشتری قبلاً به آن علم می داشت بیع را انجام نمیداد.

۱۰۸۳ - ماده:

ماده - ۱۰۸۳:

که مبیعه پر هغه څه چه په عقد کښی پری صراحت شوی زیاته وی، نوکه ثمن د هر واحد په مقابل کښی ټاکل شوی وی او مبیعه د تقسیمولو وړ نه وی، نو اخیستونکی د ثمن په پوره کولو مکلف کیږی، مگر داچه زیاتوالی فاحش وی، په دی صورت کښی د عقد د فسخ کیدو غوښتنه کولی شی خو په دی شرط چه د هغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

هرگاه مبیعه از آنچه در عقد تصریح شده زاید باشد در حالیکه ثمن به مقابل هر واحد تعیین گردیده و مبیعه قابل تبعیض نباشد مشتری به اکمال ثمن مکلف می گردد، مگر اینکه زیادت آن فاحش باشد. در این صورت فسخ عقد را مطالبه کرده میتواند، مشروط براینکه موافقه به خلاف آن بعمل نیامده باشد.

۱۰۸۴ - ماده:

ماده - ۱۰۸۴:

د اخیستونکی له خوا د ثمن د کموالی غوښتنه او د خرڅوونکی له خوا د ثمن

مطالبه تنقیص ثمن از طرف مشتری و مطالبه تزئید ثمن از

طرف بایع مبنی بر زیادت و نقصان مبیعه بعد از مرور مدت سه ماه از تاریخ تسلیمی بالفعل مبیعه شنیعه

ماده - ۱۰۸۵:

هرگاه مبیعه قبل از تسلیمی بنا بر اسباب خارج اراده بایع تلف شود عقد فسخ و ثمن به مشتری مسترد می‌گردد، مگر اینکه تلف بعد از ابلاغ به مشتری مبنی بر تسلیمی مبیعه صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۰۸۶:

هرگاه در قیمت مبیعه قبل از تسلیم نسبت حدوث عیب نقصان عاید شود، مشتری بین فسخ عقد و بقای آن با تنقیص ثمن مخیر است.

ماده - ۱۰۸۷:

(۱) هرگاه چیزی که به قصد خرید بعد تعیین ثمن قبض گردیده نزد قابض هلاک و یا ضایع شود، قبض کننده مسئول پنداشته می‌شود. در صورت عدم تعیین ثمن، حیثیت امانت را داشته از ضایع و هلاکی که بدون قصد و تقصیر قابض بعمل

د زیاتوالی غوشتنه، د مبیعی د زیاتوالی او کموالی په هکله د مبیعی د بالفعل تسلیمیدو د نیتې څخه د دری میاشتو وروسته نه اوریدله کیږی.

ماده - ۱۰۸۵:

که مبیعه د تسلیمیدو ترمخه د داسی سببونو په اساس تلف شی چه د خرڅوونکی د ارادی بهروی، نو عقد فسخ او ثمن اخیستونکی ته بیرته ورکول کیږی، مگر داچه اخیستونکی ته خبر ورکول شوی وی چه مبیعه تسلیم کی او ترهغی وروسته تلف شی.

ماده - ۱۰۸۶:

که د تسلیمیدو ترمخه د مبیعی په قیمت کښی د عیب د پیدا کیدو په نسبت کموالی راشی نو اخیستونکی اختیار لری چه عقد فسخ کوی او یائی د ثمن د کموالی سره قبلوی.

ماده - ۱۰۸۷:

(۱) که یو شی د اخیستلو په قصد د ثمن د ټاکلو وروسته قبض شی او د قبض کوونکی سره هلاک یا ضایع شی، قبض کوونکی مسئول گڼل کیږی، که ثمن نه وه ټاکل شوی د امانت حیثیت لری نو کوم هلاک یا ضایع کیدل چه بی د قبض کوونکی د

آيد، مسؤليت بقابض عايد
نميگردد.

قصد يا تقصير څخه پيدا کيږي، قبض
کوونکي ئي مسؤل نه گڼل کيږي.

(۲) اگر قبض به قصد خريد
صورت نگرفته بدون قصد
قبض کننده هلاک شود امانت
شمرده شده مسؤليت به قابض
عايد نميگردد، اعم از اينکه
ثمن آن تعيين شده باشد يا
نه.

(۲) که قبض د اخیستلو په قصد
صورت نه وی موندلی او بی د قبض
کوونکي د قصد څخه هلاک شی
امانت شمارل کيږي او قبض کوونکي
ته کوم مسؤليت نه عایدیږي عام له
دی چه ثمن یی ټاکل شوی وی یا نه
وی ټاکل شوی.

فرع دوم - ضمان تعرض و استحقاق

دوه یمه فرعه - د تعرض او استحقاق ضمان

ماده - ۱۰۸۸:

بایع از عدم تعرض بر انتفاع
مشتري از مبیعه بصورت
کلی و جزئی ضمان
شناخته میشود خواه
تعرض ناشی از عمل خود
بایع باشد یا شخص
ثالثی که هنگام عقد بر
مبیعه چنان حق
داشته باشد که به آن
علیه مشتری احتجاج نموده
بتواند یا حق مذکور را
بعد از عقد طوری ثابت
نماید که از طرف بایع به
او داده شده.

۱۰۸۸ - ماده:

خرڅوونکي د مبيعي څخه د
اخیستونکي د گټي اخیستلو د تعرض
نه کولو په هکله په کلی او جزئی
صورت سره ضمان گڼل کيږي، عام له
دی چه تعرض پخپله د بایع د عمل
څخه پيدا شوی وی یا د داسی دریم
شخص د عمل څخه پيدا شوی وی چه
په مبيعي باندی د عقد په وخت کښی
د داسی حق لرونکي وی چه د هغی په
وسيله پراخیستونکي احتجاج کولی
شی یا ذکر شوی حق د عقد څخه
وروسته په داسی ډول ثابت کی چه د
خرڅوونکي له خوا ورته ورکول شوی
وی.

۱۰۸۹ - ماده:

که مبيعه د بل چا له خوا په استحقاق وپورې شى، په هغى صورت کښى چه استحقاق د خرڅوونکى ملکيت ته راجع وي، نو خرڅوونکى ئى ضامن گڼل کيږى که څه هم ضمانت په عقد کښى نه وي شرط شوى.

ماده - ۱۰۸۹:

هرگاه مبيعه از طرف غير به استحقاق برده شود، در صورتیکه استحقاق بملك بايع راجع باشد، بايع ضامن آن شناخته مى شود، گرچه ضمانت در عقد شرط گذاشته نشده باشد.

۱۰۹۰ - ماده:

د خرڅوونکى دا شرط ايښودل چه که مبيعه چا په استحقاق وپورې زه يى ضامن نه يم، جواز نه لرى، د داسى شرط ايښودل د بيعى د فاسدېدو موجب گرځي.

ماده - ۱۰۹۰:

شرط گذاشتن عدم ضمانت بايع در صورت استحقاق مبيعه جواز نداشته، گذاشتن چنین شرط موجب فساد بيع مى گردد.

۱۰۹۱ - ماده:

(۱) که استحقاق يواځى داخيستونکى په اقرار يا نکول ثابت شوى وي، نو د خرڅوونکى څخه د ضمان غوښتنه جواز نه لرى.

ماده - ۱۰۹۱:

(۱) هرگاه استحقاق تنها به اقرار يا نکول مشتری ثابت شده باشد مطالبه ضمان از بايع جواز ندارد.

(۲) که اخیستونکى د پورتنى فقرى په

درج شوى حالت کښى د ښه نيت خاوند وي، نو که ئى خرڅوونکى په مناسب وخت کښى د استحقاق د دعوى څخه خبر کړى وي او په دعوى کښى يى د مداخلى خبرتيا ورکړى وي او خرڅوونکى مداخله نه وي کړى، کولى شى چه د استحقاق د ضمان غوښتنه وکى.

(۲) اگر مشتری در حالت مندرج فقره فوق دارای حسن نیت بوده، بايع را به دعوى استحقاق در وقت مناسب مطلع ساخته بمداخله در دعوى ابلاغ نموده و بايع مداخله نورزیده باشد مى تواند ضمان استحقاق را مطالبه کند.

(۳) در صورتیکه مشتری بایع را به دعوی استحقاق مطلع نساخته و حکم قطعی علیه او صادر شود، حق مراجعه او ساقط می گردد. مشروط براینکه بایع ثابت سازد که مداخله او در دعوی به رد دعوی استحقاق منجر می گردید.

ماده - ۱۰۹۲:

هرگاه بعد از اثبات دعوی استحقاق، شخص مستحق و مشتری طوری موافقه نمایند که مبیعه مقابل عوض نزد مشتری باشد این موافقه، خرید از مستحق تلقی گردیده مشتری بر بایع رجوع کرده می تواند.

ماده - ۱۰۹۳:

(۱) هرگاه مبیعه از نزد مشتری به استحقاق برده شود، در صورتیکه بایع هنگام عقد از استحقاق مبیعه علم نداشته باشد، مشتری میتواند رد تمامی ثمن و قیمت حاصلی را که به رد آن برای مستحق مکلف شده، با مصارف نافع و جمیع مصارف دعوی ضمان و دعوی استحقاق، به غیر از آنچه مشتری می توانست از صرف آن به اساس

(۳) که اخیستونکی د استحقاق په دعوی باندی خرخوونکی نه وی خبر کړی او ورباندی قطعی حکم صادر شی د هغه د مراجعی حق ساقطیږي خو په دی شرط چه خرخوونکی ثابته کی چه د هغه مداخله د استحقاق د دعوی به ردیدلو، منجر کیده.

ماده - ۱۰۹۲:

که د استحقاق د دعوی د ثابتولو وروسته، مستحق شخص او اخیستونکی داسی موافقه وکی چه مبیعه دی د عوض په مقابل کښی د اخیستونکی سره وی، دا موافقه د مستحق څخه د اخیستلو معنی ورکوی، او اخیستونکی په خرخوونکی رجوع کولی شی.

ماده - ۱۰۹۳:

(۱) که مبیعه د اخیستونکی څخه په استحقاق ویوړه شی، نوکه خرخوونکی د عقد په وخت کښی د مبیعی د استحقاق څخه علم نه لرلو، اخیستونکی کولی شی چه د ټول ثمن د ردولو او د هغه حاصل د قیمت چه د هغی په ردولو د مستحق دپاره مکلف شوی، د گټورو مصرفونو او د ضمان د دعوی د ټولو مصرفونو په غیر دهغی چه اخیستونکی کولی شود هغی د مصرف څخه خرخوونکی ته د

ابلاغ دعوی به بایع خودداری کند، مطالبه نماید، زیادت و نقصان قیمت مبیعه در زمینه تأثیری ندارد.

(۲) اگر بایع هنگام عقد باستحقاق مبیعه علم داشته باشد، علاوه بر مطالبات فوق مشتری می تواند مقدار مازاد قیمت مبیعه را از ثمن و مصارف غیر ضروری ای که بر مبیعه انجام داده، با تعویض خساره عاید و نقص حاصلی که از جهت استحقاق مبیعه به او عاید شده، نیز مطالبه کند.

ماده - ۱۰۹۴:

(۱) هرگاه بعضی از مبیعه به استحقاق برده شده یا حقی بر او تعلق گرفته باشد که مشتری هنگام عقد از آن آگاه نباشد، می تواند عقد را فسخ نماید.

(۲) اگر مشتری مقدار متباقی مبیعه را قبول نماید، می تواند جبران خساره وارده ناشی از استحقاق را مطالبه کند.

دعوی د خیرتیا په اساس د هغی ځان وژغوری، غوښتنه وکي. په دی باره کښی د مبیعی د قیمت زیاتوالی او کموالی تاثیر نه لری.

(۲) که خرڅوونکی د عقد په وخت کښی د مبیعی په استحقاق علم ولری، په پورتنیو غوښتنو علاوه اخیستونکی کولی شی چه د مبیعی د قیمت زیاته اندازه د ثمن او غیر ضروری مصرفونو څخه چه په مبیعه ئی کړی دی د رسیدلی خساری د تعویض او د هغه حاصل د کموالی سره چه د مبیعی د استحقاق له پلوه ورته عاید شوی دی، هم غوښتنه وکي.

۱۰۹۴ - ماده:

(۱) که ځینی مبیعه په استحقاق ویوړه شی یا کوم داسی حق ورپوری تعلق نیولی وی چه اخیستونکی د عقد په وخت کښی ور څخه خبر نه وی، نوکولی شی چه عقد فسخ کړي.

(۲) که اخیستونکی د مبیعی پاتی برخه قبوله کي، کولی شی چه د استحقاق څخه د پیدا شوی خساری د تعویض غوښتنه وکي.

۱۰۹۵ - ماده:

ماده - ۱۰۹۵:

(۱) د عقد دواړه خواوې کولې شي چه د خاصی موافقی په اساس د استحقاق ضمان زیات یا کم کی او یائی ساقط کی.

(۱) متعاقدين می توانند به اساس موافقه خاص ضمان استحقاق را زیاد یا کم سازند و یا آنرا ساقط نمایند.

(۲) که د ارتفاع حق واضحه وی او یا خرخوونکی هغه اخیستونکی ته ظاهره کړی وی، نو د ضمان د نشتوالی شرط پخپله پیدا کیږی.

(۲) اگر حق ارتفاع واضح بوده و یا بايع آنرا به مشتری ظاهر ساخته باشد، شرط عدم ضمان، خود بخود بوجود می آید.

۱۰۹۶ - ماده:

ماده - ۱۰۹۶:

(۱) خرخوونکی د هغه استحقاق مسئول دی چه د هغه د فعل څخه پیدا شوی وی، که څه هم د ضمان د نشتوالی موافقه په دی باره کښی شوی وي. د دواړو خواوو موافقه چه ددی حکم په خلاف وی، اعتبار نه لری.

(۱) بايع از استحقاق يکۀ از فعل او نشأت کند مسئل شناخته میشود، گرچه موافقه عدم ضمان در زمینه موجود شده باشد. توافق طرفین به خلاف این حکم اعتبار ندارد.

(۲) که استحقاق د بل چا د فعل څخه پیدا شوی وی، نو خرخوونکی یواځی د ثمن په ردولو مکلف کیږی.

(۲) اگر استحقاق ناشی از فعل غیر باشد، بايع تنها به رد ثمن مکلف میشود.

درېمه فرعه - د پټو عیبونو ضمان

فرع سوم - ضمان عیوب پوشیده

۱۰۹۷ - ماده:

ماده - ۱۰۹۷:

که مبیعه د تسلیمولو په وخت کښی د هغه صفتونو څخه خالی وی چه وجود ئی اخیستونکی ته اهمیت ولری یا په هغی کښی داسی عیب ولیدل شی چه

هرگاه مبیعه وقت تسلیم، عاری از اوصافی باشد که وجود آن نزد مشتری اهمیت داشته، یا در آن عیبی دیده شود که باعث تنزیل

قیمت یا تنزیل منفعت آن حسب غایه مطلوبه عقد یا ظاهر طبیعت شی و یا غرضیکه به آن آماده گردیده، شود. بایع ملزم به ضمان می گردد، گرچه بایع بوجود آن علم نداشته باشد.

ماده - ۱۰۹۸:

هرگاه مشتری حین عقد بیع به عیوب مبیع علم داشته و یا اینکه اگر مشتری مبیع را مانند شخص عادی تفحص میکرد، به عیوب آن پی میبرد، در اینصورت بایع از عیوب متذکره ضامن پنداشته نمیشود. مگر اینکه مشتری ثابت نماید که بایع مبیع را خالی از عیب وانمود کرده و یا اینکه قصد اخفای عیب را داشته است.

ماده - ۱۰۹۹:

اشیائیکه به عقد واحد فروخته شده باشد و بعداً معیوبیت بعضی آن ظاهر گردد، در صورتیکه در انقسام آن ضرری موجود نگردد، مشتری می تواند معیوب را مسترد نموده و از بایع مطالبه ثمن آن را بنماید. مشتری نمی تواند تمام اشیای مذکور را بدون

د قیمت د تیتوالی یا د هغی د گتی د تیتوالی د عقد د غوبنتلی غایی په اساس یاد شی د ظاهری طبیعت یا د هغه غرض چه ورته تیاره شوی، موجب شی، خرخوونکی په ضمان ملزمیږی، که څه هم خرخوونکی د هغی په وجود علم ونه لری.

ماده - ۱۰۹۸:

که اخیستونکی د بیعی د عقد په وخت کښی د مبیی په عیبونو علم ولری یا داچه که اخیستونکی د یو عادی انسان په شان مبیع پلټلی وی نو د هغی په عیبونو پوهیده، نو په دی صورت کښی خرخوونکی د ذکر شوو عیبونو ضامن نه گڼل کیږی، مگر داچه اخیستونکی ثابت کی چه خرخوونکی مبیع د عیبونو څخه خالی بنودلی او یا داچه د عیب د پټولو قصد ئی لرلو.

ماده - ۱۰۹۹:

کوم شیان چه په یوه عقد خرڅ شوی وی او وروسته د هغی څخه د ځینو عیب جنی ظاهره شی، که یی د تقسیمولو څخه ضرر نه پیدا کیږی نو اخیستونکی کولی شی چه عیب جن مسترد کی او د خرخوونکی څخه یی د ثمن غوبنتنه وکی. اخیستونکی نه شی کولی چه ټول ذکر شوی شیان بی

رضای بایع مسترد نماید. اگر در انقسام آن ضرری موجود باشد، مشتری می تواند تمام مبیعه را به کل ثمن قبول و یا رد نماید.

ماده - ۱۱۰۰:

(۱) هرگاه در مبیعه عیب قدیم ظاهر گردیده و بعداً نزد مشتری عیب جدید در آن عاید گردد، مشتری نمی تواند آنرا با وجود عیب جدید مسترد نماید. اما صرف تنقیص ثمن را از بایع مطالبه کرده میتواند.

(۲) اگر عیب جدید از مبیعه زایل گردد، مشتری می تواند نسبت عیب قدیم آن را به بایع رد نماید.

ماده - ۱۱۰۱:

تزئید شی، از مال مشتری بر مبیعه، مانع رد آن میگردد. مگر مشتری می تواند نسبت عیب مبیعه به تنزیل قیمت آن به بایع مراجعه نماید.

ماده - ۱۱۰۲:

هرگاه مبیعه معیوب، در دست مشتری هلاک گردد، صرف مطالبه تنقیص ثمن را از بایع نموده

د خرشوونکی د رضاء څخه مسترد کی. که ئی په تقسیمولو کښی ضرر موجود وی نو اخیستونکی کولی شی چه ټوله بیع په ټول ثمن واخلی او یایی رد کی.

ماده - ۱۱۰۰:

(۱) که په مبیعه کښی پخوانی عیب ظاهر شی بیا د اخیستونکی سره په کښی نوی عیب پیدا شی، اخیستونکی نه شی کولی چه هغه د نوی عیب سره مسترده کی مگر د خرشوونکی څخه یواځی د ثمن د کموالی غوښتنه کولی شی.

(۲) که د مبیعی څخه نوی عیب لیری شی نو اخیستونکی کولی شی چه د پخوانی عیب په نسبت هغه رده کی.

ماده - ۱۱۰۱:

که اخیستونکی په مبیعه باندی څه شی زیات کی نودا زیاتوالی د ردولو مانع گرځی خو اخیستونکی کولی شی د مبیعی د عیب په سبب د خرشوونکی څخه د قیمت د ټیټوالی غوښتنه وکی.

ماده - ۱۱۰۲:

که عیب لرونکی مبیعه د اخیستونکی په لاس کښی هلاکه شی، نود اخیستونکی څخه یواځی د ثمن د

ټيټوالي غوښتنه کولی شي.

میتواند.

۱۱۰۳ - ماده:

که اخیستونکی وروسته له دی چه په مبیعه کښی په پخوانی عیب خبر شی په هغی کښی مالکانه تصرف وکی د هغه د عیب خیار ساقطیږی.

ماده - ۱۱۰۳:

هرگاه مشتری بعد از اطلاع به عیب قدیم در مبیعه، تصرف مالکانه نماید، خیار عیب او ساقط می‌گردد.

۱۱۰۴ - ماده:

د عقد دواړه خواوی کولی شي چه په خاصه موافقه د ضمانت اندازه وټاکي، که خرڅوونکی د مبیعی عیب عمداً پټ کړی وی، ټول هغه شرطونه چه ضمانت ساقطوی او یائی کموی، باطل گڼل کیږی.

ماده - ۱۱۰۴:

متعاقدين می توانند به موافقه خاص مقدار ضمانت را تعیین نمایند. در صورتیکه بايع عیب مبیعه را عمداً مخفی کرده باشد، تمام شرایطیکه ضمانت را ساقط و یا تنزیل دهد باطل شمرده می‌شود.

۱۱۰۵ - ماده:

کوم عیب چه په عرف کښی د اهمیت وړنه وی، خرڅوونکی ئی ضامن نه گڼل کیږی.

ماده - ۱۱۰۵:

عیبیکه عرفاً قابل اهمیت نباشد، بايع ضامن آن دانسته نمی‌شود.

۱۱۰۶ - ماده:

په هغی بیعی کښی چه د محکمی په حکم یا د دولتی ادارو په وسیله د مزایدی په توگه ترسره شوی وی د عیب ضمان، اعتبار نه لری.

ماده - ۱۱۰۶:

ضمان عیب، در بیعی که به حکم محکمه یا توسط ادارات دولتی طور مزایده صورت گرفته باشد اعتبار ندارد.

۱۱۰۷ - ماده:

(۱) د مبیعی د تسلیمیدو د نیتی څخه د شپږ میاشتو د تیریدو وروسته د عیب د ضمان دعوی د اوریدو وړنه

ماده - ۱۱۰۷:

(۱) دعوی ضمان عیب، بعد از انقضای شش ماه از وقت تسلیم مبیعه، اگر چه بعد از انقضای

مدت فوق عیب مبیعه بر مشتری ظاهر نگردیده باشد، قابل سمع نیست مشروط بر اینکه بایع مدت طولانی تری را قبول نکرده باشد.

(۲) اگر مشتری ثابت نماید که اخیسای عیب از غش بایع نشأت کرده، بایع مذکور نمی تواند به انقضای مدت فوق تمسک نماید.

مبحث سوم - وجایب مشتری

ماده - ۱۱۰۸:

مشتری به پرداختن ثمن موافقه شده و مصارف پرداخت مطابق به شرایط عقد مکلف می باشد.

ماده - ۱۱۰۹:

(۱) هرگاه مکان پرداخت ثمن در عقد معین شده باشد، پرداخت آن در همان مکان معینه و اگر تعیین نشده باشد در جائی صورت می گیرد که مبیعه در آن تسلیم داده میشود.

(۲) اگر بایع در وقت تسلیمی مبیعه مستحق ثمن دانسته نشود، ثمن مذکور در اقامتگاه

ده، که خه هم د ذکر شوی مودی د تیریدو وروسته اخیستونکی ته د مبیعی عیب نه وی ظاهر شوی، خو په دی شرط چه خرخوونکی زیاته موده نه وی قبوله کری.

(۲) که اخیستونکی ثابتته کی چه د عیب پتیدل د خرخوونکی د غش خخه پیدا شوی نو ذکر شوی خرخوونکی نه شی کولی چه د پورتنی مودی په تیریدو تمسک وکی.

درپیم مبحث - د اخیستونکی التزامونه

ماده - ۱۱۰۸:

اخیستونکی د عقد د شرطونو سره سم موافقه شوی ثمن په ورکولو او د هغی د مصرفونو په اداء کولو مکلف دی.

ماده - ۱۱۰۹:

(۱) که په عقد کبسی د ثمن د اداء کولو خای ټاکل شوی وی، نو ورکول یی په همغه ټاکلی خای کبسی او که نه وی ټاکل شوی په هغه خای کبسی صورت مومی چه مبیعه په کبسی تسلیم ورکول کیږی.

(۲) که خرخوونکی د مبیعی د تسلیمیدو په وخت کبسی د ثمن مستحق ونه گڼل شی نو ذکر شوی ثمن

مشتري حين استحقاق پرداخته می شود، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن باشد.

ماده - ۱۱۱۰:

هرگاه تادیه ثمن مبیعه، به يك وقت معین یا به اقساط تعیین شده باشد، پرداخت ثمن به رسیدن مؤعد مهلت یا مدت هر قسط لازم می شود. تأخیر در تأدیه از مؤعد ك قسط موجب تعجیل اقساط دیگر نمی شود، مگر اینکه در عقد شرط گذاشته شده باشد.

ماده - ۱۱۱۱:

هرگاه بایع در بیع جنس به نقد، جنس را عرضه نماید، مشتری قبل از تسلیم جنس به تادیه ثمن مبیعه مکلف می باشد. در بیع جنس به جنس یا نقد به نقد تسلیم مبیعه و پرداخت ثمن یکجا صورت می گیرد.

ماده - ۱۱۱۲:

(۱) بایع مستحق فایده قانونی ثمن مبیعه شناخته نمی شود، مگر اینکه مشتری را قبلاً به تادیه ثمن اخطار یا مبیعه را به وی تسلیم

به استحقاق په وخت کنبی د اخیستونکی په اوسیدن خای کنبی ورکول کیږی، مگر دا چه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

۱۱۱۰ - ماده:

که د مبیعی د ثمن ادا کول په یوه ټاکلی وخت یا په قسطونو تعیین شوی وی نو د ثمن اداء کول د ټاکلی وخت په رسیدلو یا د هر قسط د مودی په رسیدو لارمیری، که د یوه قسط په اداء کولو کنبی وروسته والی راغی نو د نورو قسطونو د تعجیل موجب نه گرځی مگر داچه په عقد کنبی شرط شوی وی.

۱۱۱۱ - ماده:

که خرڅوونکی د جنس د بیعی په نقدو صورت کنبی، جنس عرضه کی نو اخیستونکی د جنس د تسلیمیدو ترمخه د مبیعی د ثمن په اداء کولو مکلف دی. که بیعه جنس په جنس یا نقد په نقدو وه نو د مبیعی او د ثمن اداء کول یوځای صورت مومی.

۱۱۱۲ - ماده:

(۱) خرڅوونکی د مبیعی د ثمن د قانونی گټی مستحق نه گڼل کیږی، مگر په هغه صورت کنبی چه اخیستونکی ته ئی ترمخه د ثمن په

نموده باشد. به هر حال لازم است که مبیعه قابلیت حاصل دهی یا سایر عواید را داشته باشد، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن باشد.

(۲) فواید و حاصلات مبیعه با تکالیف آن از هنگام انجام عقد به مشتری تعلق میگیرد، مگر اینکه موافقه یا عرف بخلاف آن باشد.

ماده - ۱۱۱۳:

(۱) هرگاه شخصی بالای مشتری به استناد حق سابق از عقد بیع و یا حقیکه در خصوص مبیعه به بایع تعلق بگیرد، اعتراض نماید یا خوف استملاک ملکیت مبیعه موجود باشد، مشتری می تواند تا حین قطع تعرض یا زوال خطر در صورتی که شروط عقد مانع آن نباشد، ثمن مبیعه را نزد خود نگهدارد. با وجود آن، بایع می تواند بشرط تقدیم کفیل، تادیقه ثمن مبیعه را مطالبه کند.

اداء کولو خبرتیا ورکری وی او یائی مبیعه ورته تسلیم کری وی. په هر حال لارمه ده چه مبیعه د حاصل ورکولو یا د نورو عایداتو قابلیت ولری، مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

(۲) د مبیعی گتبی او حاصلات د هغی د تکلیفونو سره د عقد سرته رسیدو د وخته د اخیستونکی پوری تعلق نیسی، مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

۱۱۱۳ - ماده:

(۱) که یو څوک په اخیستونکی باندی د بیعی د عقد څخه ترمخه د یوه حق په استناد یا د داسی حق په استناد چه د مبیعی په خصوص کښی د خرڅوونکی پوری تعلق ونیسی، اعتراض وکی یا د مبیعی د ملکیت د استملاک ویره موجوده وی، اخیستونکی کولی شی چه د تعرض د پریکړی یا د خطر د لیری کیدو تروخته په هغه صورت کښی چه د عقد شرطونه د هغی مانع نه وی د مبیعی ثمن د خپل ځان سره وساتی، سره ددی هم خرڅوونکی کولی شی د کفیل په ورکولو د مبیعی د ثمن د اداء کولو غوښتنه وکی.

(۲) اگر مشتری عیبی را در مبیعه کشف نماید از حکم مندرج فقرة فوق استفاده کرده میتواند.

ماده - ۱۱۱۴:

هرگاه تمام یا بعضی ثمن فی الحال قابل تادیه باشد، بایع می تواند تا زمان حصول آنچه مستحق میگردد، مبیعه را نزد خود نگهدارد، گرچه مشتری در مورد، رهن یا تضمین بدهد. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۱۱۵:

هرگاه بایع قبل از قبض ثمن مبیعه را تسلیم نماید، حق نگهداشت مبیعه را از دست میدهد. در این صورت استرداد مبیعه را جهت حصول ثمن مطالبه کرده نمیتواند.

ماده - ۱۱۱۶:

هرگاه مشتری قبل از تادیه ثمن، بدون اجازه بایع مبیعه را قبض نماید بایع میتواند مبیعه را مسترد نماید، در صورت هلاک یا معیوبیت مبیعه نزد مشتری قبض مذکور صحیح پنداشته

(۲) که اخیستونکی په مبیعه کنبی کوم عیب پیدا کی، د پورتنی فقری د درج شوی حکم څخه استفاده کولی شی.

۱۱۱۴ - ماده:

که ټول یا ځینی ثمن فی الحال د اداء کولو وړ وی، خرڅوونکی کولی شی د خپل استحقاق د حاصلولو تر څخه پوری، مبیعه د ځان سره وساتي، که څه هم په دی باره کنبی اخیستونکی گروي یا تضمین ورکی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

۱۱۱۵ - ماده:

که خرڅوونکی د ثمن دقبضولو تر څخه مبیعه تسلیم کی نو د مبیعی د ساتلو حق د لاسه ورکوی، په دی صورت کنبی د ثمن د حاصلولو دپاره د مبیعی د بیرته ردولو غوښتنه نه شی کولی.

۱۱۱۶ - ماده:

که اخیستونکی د ثمن د اداء کولو تر څخه د خرڅوونکی د اجازی په غیر مبیعه قبض کی، خرڅوونکی کولی شی چه مبیعه بیرته واخلي، که مبیعه د ذکر شوی قبض کوونکی اخیستونکی سره هلاکه یا عیب ځنه شوه نو ذکر شوی قبض صحیح گڼل

شده به تادیه ثمن مکلف میشود.

ماده - ۱۱۱۷:

هرگاه بایع به تأجیل ثمن مبیعه موافقه نموده باشد، حق نگهداشت مبیعه را نداشته به تسلیم آن به مشتری مکلف ساخته میشود. درینصورت حق مطالبه ثمن را قبل از فرا رسیدن موعد تأجیل ندارد، مگراینکه تنقیص تأمینات تادیه ثمن از طرف مشتری ظاهر شده یا مشتری در حالت افلاس قرار گیرد که خوف ضیاع ثمن از آن متصور باشد.

ماده - ۱۱۱۸:

هرگاه مشتری قبل از قبض مبیعه و تادیه ثمن در حالت افلاس بمیرد، بایع میتواند، مبیعه را تازمان حصول ثمن نزد خود نگهداشته یا از محکمه، فروش آنرا مطالبه کند. در صورت زیادت ثمن از حق بایع حق بایع، پرداخته شده متباقی به سایر دائنین تعلق می گیرد و در صورت نقصان، با بایع در حصه متباقی مثل

کپری او د ثمن په اداء کولو مکلف کپری.

۱۱۱۷ - ماده:

که خرخوونکی د مبیعی د ثمن تأجیل قبول کړی، نو د مبیعی د ساتلو حق نه لری، اخیستونکی د هغی په تسلیمولو مکلف وی او د تأجیل د مودی د رسیدو ترمخه د ثمن د غوښتلو حق هم نه لری، مگر داچه د ثمن د اداء کولو د تأمیناتو کموالی د اخیستونکی له خوا ظاهره شی یا اخیستونکی د داسی افلاس په حالت کښی واقع شی چه د ثمن د ضایع کیدلو ویره ورڅخه متصوره وی، نو خرخوونکی کولی شی چه مبیعه د ځان سره وساتی.

۱۱۱۸ - ماده:

که اخیستونکی د مبیعی د قبضولو د ثمن د اداء کولو ترمخه د افلاس په حالت کښی مړ شی، خرخوونکی کولی شی چه مبیعه د ثمن د حاصلولو تروخته پوری د ځان سره وساتی او یا د محکمی څخه د هغی د خرڅولو غوښتنه وکی، که د خرخوونکی د حق څخه ثمن زیات شو نو د خرخوونکی حق به ورکول کپری او پاتی د نورو پور ورکوونکو پوری تعلق نیسی، او که د خرخوونکی د حق څخه ثمن کم وه نو په پاتی حصه کښی د خرخوونکی سره

سایر دائنین معامله میگردد.

ماده - ۱۱۱۹:

هرگاه مشتری از تادیه ثمن مبیعه در موعد تادیه امتناع ورزد یا وجایب دیگری را که بموجب عقد بیع به آن مکلف است اخلال نماید، بایع میتواند تنفیذ یا فسخ بیع را مطالبه نماید.

ماده - ۱۱۲۰:

هرگاه طرفین عقد موافقه نمایند که در صورت عدم پرداخت ثمن در ميعاد معين، بیع خود بخود فسخ شده تلقی گردد، محکمه میتواند تا زمانیکه ابلاغ فسخ عقد صورت نگرفته باشد، مدت تأجیل را تمدید بخشد. اگر در عقد طوری تصریح شده باشد که فسخ بدون ابلاغ واقع میشود، درینصورت محکمه نمی تواند به مشتری مهلت بدهد.

ماده - ۱۱۲۱:

مشتری مکلف است مبیعه را در محلّیکه حین عقد بیع در آن وجود داشت تسلیم شود، مگر اینکه موافقه به خلاف آن

د نورو پور ورکونکو په شان معامله کیږی.

۱۱۱۹ - ماده:

که اخیستونکی د مبیعی د ثمن د اداء کولو څخه د اداء کولو په ميعاد کښی ځان وژغوری یا نور التزامونه چه د بیعی د عقد په موجب په هغی مکلف دی اخلال کی، نو خرڅوونکی کولی شی چه د بیعی د تنفیذ بدللو یا فسخ کیدلو غوښتنه وکی.

۱۱۲۰ - ماده:

که د عقد دواړه خواوی موافقه وکی چه که ثمن په ټاکلی ميعاد کښی اداء نه کړی شو بیعه به پخپله فسخ شوی گڼل کیږی، نو محکمه کولی شی ترڅو چه د عقد د فسخ کیدو خبرتیا صورت نه وی موندلی د تأجیل موده اوږده کی. که په عقد کښی داسی تصریح شوی وی چه فسخ بی له خبرتیا واقع کیږی نو په دی صورت کښی محکمه نه شی کولی چه اخیستونکی ته مهلت ورکړی.

۱۱۲۱ - ماده:

اخیستونکی مکلف دی چه مبیعه په هغه ځای کښی تسلیم شی چه د بیعی د عقد په وخت کښی په هغی ځای کښی موجوده وه، مگر داچه موافقه د

صورت گرفته باشد انتقال مبیعه باید بدون معطلی صورت گیرد، مگر اینکه انتقال آن مدتی را ایجاب نموده یا انتقال آن در زمان و مکان معین در عقد تعیین شده باشد.

ماده - ۱۱۲۲:

هرگاه صدور مبیعه به مشتری لازم شده باشد، تسلیمی بعد از وصول مبیعه به مشتری انجام میگیرد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۱۲۳:

مصارف تسلیمی مبیعه و عقد بیع، محصول ثبت و غیره مصارفی که مبیعه ایجاب نماید به ذمه مشتری می باشد، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن حکم نماید.

قسمت دوم
بیوع مختلفه

مبحث اول - سلم

ماده - ۱۱۲۴:

سلم، عبارت است از بیع ثمن آجل به ثمن عاجل.

هغی په خلاف شوی وی. باید چه د مبیعی نقلول بی د معطل تیا صورت ومومی مگر داچه نقلول یی څه موده ایجابوی او یایی نقلول په عقد کښی په ټاکلی زمانی یا ځای کښی ټاکل شوی وی.

ماده - ۱۱۲۲:

که د مبیعی صادرول اخیستونکی ته لازم شوی وی، نو تسلیمیدل اخیستونکی ته د مبیعی د رسیدو وروسته ترسره کیږی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده - ۱۱۲۳:

د مبیعی د تسلیمیدو، د بیعی د عقد، د ثبت د محصول او نور هغه مصروفه چه مبیعه یی ایجابوی د اخیستونکی په ذمه دی مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

دوهم قسمت
مختلفی بیعی

لومړی مبحث - سلم

ماده - ۱۱۲۴:

سلم، عبارت دی د آجل ثمن د بیعی په عاجل ثمن.

۱۱۲۵ - ماده:

سلم په هغه شيانو کښی صورت موندلی شی چه اندازه او صفت ئی ټاکل او تثبیت کیدای شی.

ماده - ۱۱۲۵:

سلم در اشیائی صورت گرفته می تواند که مقدار ووصف آن تثبیت و تعیین شده بتواند.

۱۱۲۶ - ماده:

د سلم د صحت د پاره شرط ده چه د عقد موضوع غله او د هغی امثال وی او د عقد له وخته د تسلیمیدو تروخته پوری موجوده وی.

ماده - ۱۱۲۶:

برای صحت سلم شرط است که محل عقد غله وامثال آن بوده و از حین عقد الی وقت تسلیم موجود شده بتواند .

۱۱۲۷ - ماده:

په سلم کښی شرط ده چه جنس، نوع، صفت، اندازه او د مبیعی دتسلیم میعاد، د ثمن قیمت او د مبیعی د تسلیمیدو ځای بیان شوی وی.

ماده - ۱۱۲۷:

در سلم شرط است که جنس، نوع، وصف، قدر و میعاد تسلیم مبیعه باقیمت ثمن ومحل تسلیم مبیعه بیان شده باشد .

۱۱۲۸ - ماده:

دسلم د صحت د دوام د پاره شرط ده چه ثمن د عقد د دواړو خواوو د جدائی ترمنځه قبض شی.

ماده - ۱۱۲۸:

برای صحت بقای سلم شرط است که ثمن قبل از مفارقت متعاقدين حین مجلس، قبض گردد.

۱۱۲۹ - ماده:

د تسلیمیدو موده د عقد د دواړو خواوو د موافقی په اساس ټاکل کیږی، باید چه دا موده د یوی میاشتی څخه کمه نه وی.

ماده - ۱۱۲۹:

مدت تسلیم به اساس موافقه متعاقدين تعیین میگردد. این مدت باید از یکماه کمتر نباشد.

۱۱۳۰ - ماده:

د سلم حکم عبارت دی د عقد د دواړو خواوو د ملکیت د ثبوت څخه په دواړو

ماده - ۱۱۳۰:

حکم سلم، عبارت است از ثبوت ملکیت متعاقدين در

بدلین، بمجرد تمام شدن عقد.

ماده - ۱۱۳۱:

سلم دهنده نمیتواند قبل از قبض در ثمن، و سلم گیرنده نمی تواند قبل از تسلیمی در مبیعه، تصرف نماید.

ماده - ۱۱۳۲:

مدت سلم به فوت سلم دهنده باطل میگردد نه به فوت سلم گیرنده و مبیعه از ترکه سلم دهنده خریداری میشود.

مبحث دوم - صرف

ماده - ۱۱۳۳:

صرف عبارت است از بیع نقد به نقد.

ماده - ۱۱۳۴:

برای صحت صرف شرط است که بدلین قبل از تفریق متعاقدين قبض گردیده و عقد از خیار شرط و تأجیل خالی باشد.

ماده - ۱۱۳۵:

حکم صرف، عبارت از مالک شدن

بدلونو کنبی، د عقد د پوره کیدو سره یو ځای.

۱۱۳۱ - ماده:

سلم ورکونکی نه شی کولی چه په ثمن کنبی د هغی د قبضولو ترمخه او سلم اخیستونکی نه شی کولی په مبیعه کنبی د هغی د تسلیمیدو ترمخه، تصرف وکی.

۱۱۳۲ - ماده:

د سلم موده د سلم ورکونکی په مړینه باطلیږي نه د سلم اخیستونکی په مړینه، او مبیعه د سلم ورکونکی له ترکی څخه اخیستل کیږي.

دوهم مبحث - صرف

۱۱۳۳ - ماده:

صرف عبارت دی د نقدو د بیعی څخه په نقدو.

۱۱۳۴ - ماده:

د صرف د صحت دپاره شرط ده چه دواړه بدلونه د عقد د دواړو خواوو د جدایی ترمخه قبض شی او باید چه عقد د شرط د خیار او تأجیل څخه خالی وی.

۱۱۳۵ - ماده:

د صرف حکم دا دی چه د عقد دواړه

خواوی د بدل مالک کیرپی.

متعاقدين است در بدلین.

دریم مبحث - دوفاء بیعه

مبحث سوم - بیع وفا

۱۱۳۶ - ماده:

د وفاء بیعه عبارت ده د مبیعی د بیرته ردولو د حق لرلو څخه خرڅوونکی ته او د ثمن اخیستونکی ته.

ماده - ۱۱۳۶:

بیع وفا عبارتست از داشتن حق استرداد مبیعه برای بایع و از ثمن برای مشتری.

۱۱۳۷ - ماده:

د خرڅوونکی او اخیستونکی د بیرته ردولو حق د مودی پوری مشروط او مقید کیدای نه شی، هره نوعه موافقه چه د هغی په خلاف صورت ومومی، باطله ګڼل کیرپی.

ماده - ۱۱۳۷:

حق استرداد بايع ومشتري مشروط و مقيد به مدت شده نمیتواند. هر نوع موافقه که به خلاف آن صورت گیرد، باطل شناخته میشود.

۱۱۳۸ - ماده:

د وفا په بیعه کښی اخیستونکی کولی شی د مبیعی د ټولو یا یوی برخی گټو څخه استفاده وکی مگر نه شی کولی چه مبیعه په بل چا څرخه کی یا د هغی د رقبی ملکیت په بل یو سبب د سببونو څخه نقل کی.

ماده - ۱۱۳۸:

در بیع وفا مشتری می تواند از منافع مبیعه کلاً یا قسماً استفاده نماید، مشتری نمیتواند مبیعه را در بیع وفا به شخص دیگری بفروشد و یا ملکیت رقبه آنرا به سببی از اسباب به شخص دیگر انتقال دهد.

۱۱۳۹ - ماده:

خرڅوونکی هغه وخت کولی شی چه د وفا په بیعی کښی مبیعه څرخه کی چه اخیستونکی ورڅخه د ثمن د بیرته ردولو غوښتنه وکی او خرڅوونکی بی د مبیعی د خرڅولو څخه د ثمن په اداء

ماده - ۱۱۳۹:

بايع وقتي می تواند مبیعه را در بیع وفا بفروشد که مشتری از وی مطالبه استرداد ثمن نماید و بايع به جزء از طریق فروش مبیعه قادر به استرداد

کولو قادر نه وی.

ثمن نباشد.

۱۱۴۰ - ماده:

ماده - ۱۱۴۰:

(۱) د وفا په بیعی کنبی، مبیعه د بیرته ردولو تروخته پوری د اخیستونکی ملکیت گنل کیږی او د ملکیت پوری مربوطی قاعدی په هغی کنبی مراعات کیږی.

(۱) مبیعه در بیع وفا تا هنگام استرداد، مـلـکـ مـشـتـری شناخته شده قواعد متعلق به ملکیت در آن رعایت می شود.

(۲) د وفاء په بیعی کنبی اخیستونکی کولی شی ترهغی پوری د مبیعی څخه د ملکیت استفاده وکی ترڅو چه ورته د خرڅوونکی له خوا، حق رد کړی شی مگر داچه د هغه عمل غش ولری.

(۲) مشتری در بیع وفا الی زمان استرداد حق، از طرف بایع از مبیعه استفاده ملکیت نموده می تواند، مگر اینکه عمل وی حاوی غش باشد.

۱۱۴۱ - ماده:

ماده - ۱۱۴۱:

(۱) د مبیعی بیرته ردول په داسی رسمی خبرتیا صورت مومی چه د اخیستونکی له خوا صادرېږی.

(۱) استرداد مبیعه به ابلاغ رسمی ای صورت میگیرد که از طرف بایع به مشتری صادر میشود.

(۲) د خبرتیا د پوره کیدو وروسته د بیعی عقد فسخ کیږی، اخیستونکی په مبیعه د هغه تضمیناتو څخه خالی بیرته ردوی چه په هغی بی وارد کړی دی.

(۲) بعد از اتمام ابلاغ عقد بیع فسخ گردیده بایع مبیعه را خالی از تضمیناتی که مشتری به آن وارد نموده مسترد می نماید.

(۳) دا خبرتیا په هغه اشخاصو تاثیر نه کوی چه ترهغی وروسته یی یو حق په ښه نیت په مبیعه کنبی کسب کړی وی، مگر داچه ذکر شوی خبرتیا ثبت شوی وی یا د بیعی د ثبت په حاشیه

(۳) این ابلاغ بر اشخاصی که حق را به حسن نیت بعد از آن کسب نموده باشند تاثیر وارد نمیکند، مگر اینکه ابلاغ مذکور به ثبت رسیده یا در حاشیه ثبت بیع به آن

کبنی ورته اشاره شوی وی.

اشاره شده باشد.

۱۱۴۲ - ماده:

ماده - ۱۱۴۲:

(۱) که خرخوونکی د بیرته ردولو د حق خخه استفاده وکی مکلف دی په استثنی د هغه مصرفونو چه د میبعی د ساتنی دپاره شوی، ثمن، د عقد مصرفونه، د بیرته ردولو د حق د استعمال مصرفونه او نور ضروری مصرفونه چه د اخیستونکی له خوا شوی، ورکی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف وی.

(۱) هرگاه بایع از حق استرداد استفاده نماید، مکلف است به استثنای مصارفیکه برای حفاظت مبیعه بعمل آمده، ثمن مصارف عقد، مصارف استعمال حق استرداد و مصارف ضروری دیگر که از طرف مشتری صورت گرفته پیردازد، مگر اینکه به خلاف آن موافقه بعمل آمده باشد.

(۲) اخیستونکی کولی شی یوه موده چه په هغی کبنی خرخوونکی ددی مادی د (۱) فقری پیسی حقیقتاً عرضه کی، وټاکي نو که خرخوونکی د ذکر شوی مودی په اوږدو کبنی دا پیسی ورنه کی، اخیستونکی کولی شی چه مبیعه د اداء کولو تروخته پوری د ځان سره وساتی.

(۲) مشتری می تواند مدتی را که بایع در آن مبالغ مندرج فقره (۱) این ماده را حقیقتاً عرضه نماید تعیین کند، در حالیکه بایع در خلال مدت مذکور به تادیه این مبالغ نپردازد، فسخ ناشی از استعمال حق استرداد نادییده پنداشته میشود.

۱۱۴۳ - ماده:

ماده - ۱۱۴۳:

که اخیستونکی په مبیعه باندی گټور او ضروری مصرفونه کړی وی او د هغی په سبب د مبیعی قیمت لوړ شوی وی، د هغی د غوښتنی حق لری، خو په دی شرط چه ذکر شوی مصرفونه د خرخوونکی په اجازی شوی وی او اسراف په کبنی نه وی شوی.

هرگاه مشتری مصارف نافع و ضروری بر مبیعه به عمل آورده و قیمت مبیعه به سبب آن بالا رفته باشد حق مطالبه آنرا دارد، مشروط بر اینکه مصارف مذکور به اجازه بایع صورت گرفته و زیاده روی در آن نکرده باشد.

۱۱۴۴ - ماده:

که خرخوونکی د هغه څه په ردولو یی مکلف دی اخیستونکی ته رد کی، نو په اخیستونکی لارمه ده مبیعه او کوم زیادت چه په هغی کښی د بیعی د وخته را په دی خوا شوی دی یا هغه څه چه ئی د ذکر شوو پیسو د ردولو د نیټی څخه وروسته قبض کړی دی، خرخوونکی ته ورکی.

ماده - ۱۱۴۴:

هرگاه بايع آنچه را که به رد آن مکلف است به مشتری رد نماید، بر مشتری لازم است مبیعه و زیادتی که در آن از وقت بیع بعمل آمده یا آنچه از تاریخ رد مبالغ مذکور به بعد قبض نموده، به بايع بپردازد.

۱۱۴۵ - ماده:

که مبیعه زراعتی ځمکه وه او خرخوونکی د زراعتی کال په اوږدو کښی د هغی ردول وغوښتل، که اخیستونکی هغه پخپله کرلی وی، کولی شی چه ذکر شوی ځمکه د لو کولو تر وخته پوری د ځان سره وساتی د هغی مودی په مقابل کښی چه د فسخ کیدو او د لو کولو ترمنځ ده په کوم شی چه عرف حکم کوی هغه به ورکوی.

ماده - ۱۱۴۵:

هرگاه مبیعه زمین زراعتی بوده بايع در خلال سال زراعتی رد آنرا مطالبه نماید، در حالیکه مشتری آنرا زرع نموده باشد می تواند زمین مذکور را الی وقت درو نزد خود نگهداشته، آنچه را عرف حکم نماید مقابل مدت بین فسخ عقد و هنگام درو به بايع بپردازد.

۱۱۴۶ - ماده:

که د وفا په بیعی کښی مبیعه مشترکه حصه وی، او شریکان د اخیستونکی څخه د ذکر شوی عین د تقسیمولو د نه امکان د امله د بیعی غوښتنه وکی، نو اخیستونکی مکلف دی چه خرخوونکی ته د هغه د حق د بیرته اخیستلو دپاره خبر ورکی، که

ماده - ۱۱۴۶:

هرگاه مبیعه در بیع وفأ حصه مشاع بوده و شرکاء از مشتری بیع عین مذکور را جهت عدم امکان تقسیم مطالبه نمایند، مشتری مکلف است به بايع جهت استرداد حق وی اطلاع دهد، در صورتیکه بايع

از حق استرداد استفاده نکنند و جمیع عین مذکور به اساس مزایده به مشتری تعلق گیرد و بعداً باایع استرداد آنچه را فروخته است اراده نماید، مشتری می تواند او را به استرداد جمیع عین مذکور وادار سازد.

ماده - ۱۱۴۷:

هرگاه مبیعه در بیع وفاء تلف شود، در صورتیکه ارزش مبیعه مساوی دین مطلوبه باشد، دین ساقط و اگر کمتر از آن باشد به اندازه حصه تلف شده ساقط گردیده، مشتری حصه متباقی را از بایع مطالبه مینماید.

ماده - ۱۱۴۸:

هرگاه مبیعه در بیع وفاء نزد مشتری تلف گردد و ارزش آن بیشتر از مقدار دین باشد، از قیمت آن به اندازه دین ساقط گردیده، مشتری به پرداخت مقدار مازاد مکلف میباشد.

ماده - ۱۱۴۹:

مشتری از تغییرات اساسی، که در مبیعه به اساس عمل خود او یا به

خرشونکی د بیرته اخیستلو د حق خخه استفاده ونه کړه، او ټول ذکر شوی عین د مزایدی په اساس د اخیستونکی پوری تعلق ونیسی او ترهغی وروسته خرشونکی د هغه خه چه یی خرڅ کړی دی د هغی د بیرته رد ولو اراده وکی، نو اخیستونکی کولی شی چه خرشونکی د ټول عین په بیرته ردولو مجبور کی.

ماده - ۱۱۴۷:

که د وفاء په بیعی کښی مبیعه تلف شی او قیمت یی د مطلوب پور سره مساوی وی نو پور ساقطیږی، او که قیمت یی د مطلوب پور خخه کم وو د هغی د قیمت په اندازه پور ساقطیږی، او اخیستونکی به پاتی حصه پور د خرشونکی خخه بیرته اخلی.

ماده - ۱۱۴۸:

که د وفاء په بیعی کښی مبیعه د اخیستونکی سره تلف شی او قیمت ئی د پور د اندازی خخه زیات وی، دهغه د قیمت خخه دپور په اندازه ساقطیږی او اخیستونکی د پاتی زیاتی اندازی په ورکولو مکلف دی.

ماده - ۱۱۴۹:

اخیستونکی د هغه اساسی غیرونو چه په مبیعه کښی پخپله د هغه د عمل

اساس عمل شخص مسئل
دیگری عاید و بایع از آن
متضرر گردد، مسئل شناخته
میشود.

ماده - ۱۱۵۰:

هرگاه یکی از عاقدین در بیع
وفاً فوت نماید ورثه در
احکام بیع وفاً قایم مقام او
می گردد.

ماده - ۱۱۵۱:

(۱) هرگاه در بیع وفاً رهن حیازی
عقاری مضمّر باشد، عقد به اعتبار
بیع و رهن هردو باطل شناخته
میشود.

(۲) بیع وفاً هنگامی رهن حیازی
تلقی میشود که در آن رد ثمن با
مفاد شرط گذاشته شده یا مبیعه به
هر صورتی که باشد در حیازت
بایع باقی بماند. اثبات رهن
مضمّر به همه طرق اثبات جواز
دارد.

مبحث چهارم - بیع ملک
غیر

ماده - ۱۱۵۲:

شخصیکه ملک غیر را بدون اجازه
وی به شخص دیگری بفروشد، بیع

په اساس یا د بل مسئل شخص د
عمل په اساس پیدا کیږی او
خرخوونکی ته ورڅخه ضرر ورسپی،
مسئل گنل کیږی.

۱۱۵۰ - ماده:

که د وفا په بیعه کښی د عقد د واپو
خواوو څخه کوم یو مړ شو نو د وفا د
بیعی په حکمونو کښی وارثان د هغه
قایم مقام کیږی.

۱۱۵۱ - ماده:

(۱) که د وفا په بیعی کښی عقاری
حیازی گروی مستوره وی، نو عقد د
بیعی په صفت او هم د گروی په صفت،
باطل دی.

(۲) د وفا بیعه هغه وخت حیازی گروی
گنل کیږی چه په هغی کښی د ثمن
ردول د گټی سره شرط شوی وی یا
مبیعه په هر صفت چه وی د
خرخوونکی په حیازت کښی پاتی شی.
د مستتری گروی ثابتول د اثبات په
ټولو طریقو جواز لری.

خلورم مبحث - د بل چا د ملکیت
خرخول

۱۱۵۲ - ماده:

که څوک د بل چا ملکیت بی د هغه د
اجازی څخه په بل چا خرڅ کی، بیع

منعقد و نفاذ آن به اجازه مالك موقوف میباشد، در صورت اجازه بیع نافذ و در غیر آن مالك می تواند فسخ آنرا مطالبه نماید.

ماده - ۱۱۵۳:

هرگاه مالك بیع را اجازه دهد، بیع در حق مشتری و بایع صحیح می باشد همچنان اگر ملکیت مبیعه بعد از عقد به بایع انتقال نماید، عقد در مبیعه صحیح دانسته میشود.

ماده - ۱۱۵۴:

هرگاه به فسخ بیع حکم صادر شود و مشتری از عدم ملکیت بایع در مبیعه علم نداشته باشد، میتواند از بایع جبران خساره را مطالبه نماید، گرچه بایع دارای حسن نیت باشد.

مبحث پنجم - بیع نائب برای خودش

ماده - ۱۱۵۵:

(۱) پدریکه بالای اولاد خود ولایت داشته باشد میتواند مال خود را بر اولادش بفروشد و یا مال اولاد خود را به قیمت مثل برای خود بخرد.

منعقد کیبری خو نفاذی د مالك د اجازی پوری موقوف دی، که ئی د بیعی اجازه ورکه، نافذه کیبری او که ئی اجازه ورنه کره نو کولی شی چه د هغی د فسخ کیدو غوښتنه وکی.

۱۱۵۳ - ماده:

که مالك د بیعی اجازه ورکی نو بیعه د اخیستونکی او خرڅوونکی په حق کی صحیح ده، همدارنگه د عقد څخه وروسته د مبیعی ملکیت خرڅوونکی ته نقل شی، په بیعه کی عقد صحیح گڼل کیږی.

۱۱۵۴ - ماده:

که د بیعی په فسخ کیدو حکم صادر شی او اخیستونکی د خرڅوونکی د ملکیت په نشتوالی علم ونه لری، کولی شی چه د خرڅوونکی څخه د خساری جیره وغواړی که څه هم خرڅوونکی د ښه نیت خاوند وی.

پنځم مبحث - د نائب بیعه د خپل ځان دپاره

۱۱۵۵ - ماده:

(۱) کوم پلار چه په خپل اولاد ولایت ولری، کولی شی چه خپل مال په اولاد یا د خپل اولاد مال د مثل په قیمت د خپل ځان دپاره واخلي.

(۲) نیکه د پلار حکم لری.

(۲) پدر کلان حکم پدر را دارد.

۱۱۵۶ - ماده:

ماده - ۱۱۵۶:

(۱) کوم وصی او قیم چه د محکمی له خوا ټاکل شوی وی نه شی کولی چه خپل مال په قاصر یا په حجر کړه شوی خرڅ کی یا د هغوی مال د خپل ځان دپاره واخلی.

(۱) وصی و قیمیکه از طرف محکمه تعیین شده نمیتواند مال خود را بالایی قاصر یا محجور علیه فروخته یا مال آنها را برای خود خریداری نماید.

(۲) ذکر شوی وصی او قیم کولی شی چه د قاضی په اجازه داسی کار ته اقدام وکی.

(۲) وصی و قیم مذکور می توانند به اجازه قاضی به چنین امر اقدام کنند.

۱۱۵۷ - ماده:

ماده - ۱۱۵۷:

کوم وصی چه د پلار یا د نیکه له خوا ټاکل شوی وی، نه شی کولی چه خپل مال په قاصر خرڅ کی یا د هغه مال ځان ته واخلی، مگر داچه دا کار د قاصر په گټه وی او د محکمی په اجازه ئی صورت موندلی وی.

وصی ایکه از طرف پدر یا پدر کلان تعیین شده باشد، نمیتواند مال خود را بالایی قاصر بفروشد و یا مال او را برای خود بخرد، مگر اینکه این امر به نفع قاصر بوده و به اجازه محکمه صورت گرفته باشد.

۱۱۵۸ - ماده:

ماده - ۱۱۵۸:

(۱) کوم دلائل او اهل خبری ته چه مالونه ورته د خرڅولو یا د قیمت د ټاکلو دپاره سپارل شوی، نه شی کولی چه هغه پخپل نامه یا پخپل مستعار نامه واخلی.

(۱) د لال و اهل خبره که اموال جهت فروش یا تعیین قیمت به آنها سپرده شده، نمی توانند، آنرا به اسم خود یا به اسم مستعار برای خود خریداری نمایند.

(۲) کوم شخص ته چه مال تعلق نیولای وی، نو د لازم اهمیت لرلو سره د عقد اجازه یی ورکړی وی، عقد صحیح

(۲) اگر شخصیکه مال به او تعلق گرفته، در حال وجود اهلیت لازم، به عقد اجازه نماید، عقد مذکور

گنل کیری.

صحيح دانسته می شود.

شپرم مبحث - د متنازع فیه حقوقو
بیعه

مبحث ششم - بیع حقوق متنازع
فیه

۱۱۵۹ - ماده:

ماده - ۱۱۵۹:

که څوک د خپل متنازع فیه حق څخه د یوشی په مقابل کی بل چاته تیر شی، د نزاع بله خوا کولی شی چه د اخیستونکی څخه (متنازع الیه) هغه بیرته واخلی، خو په دی شرط چه اخیستونکی ته د هغه ورکړی شوی ثمن د مصرفونو او قانونی ربحی سره د اداء کولو د وخته څخه بیرته ورکی.

هرگاه شخص از حق متنازع فیه خود به مقابل چیزی به شخص دیگری تنازل نماید، طرف نزاع میتواند حق متنازع فیه را از مشتری (متنازل الیه) مسترد نماید مشروط براینکه به مشتری ثمن پرداخته شده وی را با مصارف و ربح قانونی آن از هنگام تادیه بپردازد.

۱۱۶۰ - ماده:

ماده - ۱۱۶۰:

د پورتنی مادی حکم په راتلونکو حالونو کښی نه شی تطبیقیدلی:
۱ - په هغه حالت کښی چه متنازع فیه حق د داسی مالونو جز وی چه د اټکل په توگه په یوه ثمن خرڅ شوی وی.

حکم ماده فوق در احوال ذیل تطبیق شده نمیتواند:
۱- در حالتیکه حق متنازع فیه جزء اموالی باشد که بصورت اټکل به ثمن واحد فروخته شده باشد.

۲ - په هغه حالت کښی چه متنازع فیه حق د څو وارثانو یا مالکانو ترمنځ شریک وی او یو شریک خپله حصه پر بل خرڅه کړی وی.

۲- در حالتیکه حق متنازع فیه بین ورثه یا مالکان متعدد بقسم مشاع بوده ویکی از شرکا حصه خود را بر دیگری فروخته باشد.

۳ - په هغه حالت کښی چه پور وړی متنازع فیه حق د پور په بدل کښی پور ورکونکی ته پریښی وی.

۳- در حالتیکه مدیون حق متنازع فیه را در مقابل دین برای دائن واگذار شده باشد.

۴- در حالتيكه حق متنازع فيه راجع به عقار تحت رهن بوده وبالاى شخصيكه عقار در حيازت او است فروخته شده باشد.

ماده - ۱۱۶۱:

قضات، اعضاى خاړنوالى و قضايای حکومت، وکلای مدافع و مؤظفين محاکم، در حالیکه حق متنازع فيه در داخل حوزه صلاحیت محکمه باشد که در آنجا ایفاء وظیفه مینمایند، نمی توانند تمام یا قسمت از آن را به اسم خود یا به اسم مستعار خریداری کنند، در غیر آن بيع باطل شناخته میشود.

ماده - ۱۱۶۲:

وکلای مدافع در حقوق متنازع فيه که دفاع آنرا به عهده دارند، نمی توانند معامله ایرا با مؤکل خویش به اسم خود یا به اسم مستعار انجام دهند در غیر آن عقد باطل شناخته میشود.

مبحث هفتم - بيع متروکه

ماده - ۱۱۶۳:

کسیکه متروکه را بدون تفصیل مشتملات آن بفروشد، تنها به ثبوت وراثت خود مکلف می باشد، مگر

۴- په هغه حالت کښی چه متنازع فيه حق په گرو شوی عقار کی وی او پرهغه چاچه عقار د هغه په حيازت کښی دی خرڅ شوی وی.

۱۱۶۱ - ماده:

قاضيان، د خاړنوالی غړی، د حکومت د قضایاوو غړی، د دفاع وکیلان او د محکمو مؤظفين نه شی کولی کوم متنازع فيه حق چه د هغی محکمی د واک په حوزه کښی وی چه هلته وظیفه اجراء کوی، ټول یا د هغی یوه برخه پخپل نامه یا پخپل مستعار نامه واخلی، او که ئی واخیستلو نویعه باطله گڼل کیږی.

۱۱۶۲ - ماده:

د دفاع وکیلان په هغه متنازع فيه حقوقو کښی چه د هغی دفاع په غاړه لری نه شی کولی چه دخپل موءکل سره پخپل نامه یا په مستعار نامه کومه معامله ترسره کی او که ئی داکار وکه نوعقد باطل گڼل کیږی.

اووم مبحث - د متروکی بیعه

۱۱۶۳ - ماده:

که څوک متروکه بی د هغی د مشتملاتو د تفصیل څخه خرڅه کی، نو یواځی د خپل وراثت په ثابتولو

اينکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۱۶۴:

فروختن متروکه بحقوق ديگران تاثيري وارد نمي سازد، مگر اينکه مشتري تمام اجراءات لازمي را که براي انتقال تمام حقوق شامل ترکه ضروري است انجام نمايد. رعايت احکام قانون راجع باجراءات انتقال حق، بين متعاقدین حتمي مي باشد.

ماده - ۱۱۶۵:

هرگاه بايع بعضي از ديون ترکه را بدست آورد يا بعضي از اشياء متعلق به ترکه را بفروشد به رد آن براي مشتري مکلف مي باشد، مگر اينکه عدم رد آن حين بيع شرط گذاشته شده باشد.

ماده - ۱۱۶۶:

مشتري مکلف است ديوني را که بر ترکه بوده و از طرف بايع پرداخته شده باشد به بايع رد و تمامي ديون و حقوق را که بالاي ترکه باشد با بايع محاسبه نمايد، مشروط بر اينکه موافقه طور ديگري صورت نگرفته باشد.

مکلف دي، مگر داچه د هغي په خلاف موافقه شوی وی.

ماده - ۱۱۶۴:

د متروکي خرڅول د نورو په حقوقو تاثير نه کوي مگر داچه اخیستونکي ټول هغه لازمي اجراءات چه په ترکه کښي د ټولو شاملو حقوقو د نقلولو دپاره ضروري وي، ترسره کړي وي. د عقد د دواړو خواوو د حق د نقلولو د پاره د قانون د حکمونو مراعات هر وړو دي.

ماده - ۱۱۶۵:

که خرڅوونکي د متروکي ځيني پورونه ترلاسه کي يا د ترکي پوري مربوط ځيني شيان خرڅ کي، اخیستونکي ته د هغي په ردولو مکلف دي، مگر داچه د هغي نه ردول د بيعي په وخت کښي شرط شوی وي.

ماده - ۱۱۶۶:

اخیستونکي مکلف دي چه کوم پورونه پر ترکي وو او د خرڅوونکي له خوا اداء شوي وي خرڅوونکي ته ورکي، او ټول هغه پورونه او حقوق چه پر ترکه وي د خرڅوونکي سره محاسبه کي، خو په دي شرط چه موافقه په بل ډول نه وي شوي.

مبحث هشتم - بيع در حين مرض
موت

ماده - ۱۱۶۷:

هرگاه شخص هنگام مرض موت چيزی را به وارث يا غير وارث به ثمن کمتر از قيمت آن در روز وفات، بفروش برساند عقد در صورتی بالاي ورثه تطبيق می گردد که مقدار تفاوت قيمت از ثلث قيمت مجموع ترکه متجاوز نباشد، مبيعه شامل مجموع ترکه محسوب ميشود.

ماده - ۱۱۶۸:

هرگاه تفاوت قيمت از ثلث کلی ترکه تجاوز نمايد، بيع در آنچه که از ثلث زياد باشد در حق ورثه نافذ نميگردد، مگر اينکه ورثه آنرا قبول يا مشتري مقداری را که دو ثلث ترکه را تکميل نمايد رد کند.

ماده - ۱۱۶۹:

در عقد بيع هنگام مرض موت، احکامی رعايت ميشود که در تبرع چنين مريض، قابل رعايت است.

ماده - ۱۱۷۰:

احکام مواد سه گانه فوق بضرر شخص ثالث صاحب حسن نيت که به

اتم مبحث - د مرگ د رنخ په وخت
کښی بيهه

ماده - ۱۱۶۷:

که څوک د مرگ د رنخ په وخت کښی يوشی په وارث يا په بل چا د هغی د قيمت څخه په کم ثمن د مرگ په ورځ خرڅ کی، دا عقد په هغه صورت کښی په وارثانو تطبيقیږی چه د قيمت د توپير اندازه د ټولی ترکی د دریمی حصی څخه زیاته نه وی، مبيعه په ټولی ترکی کښی شامله او حسابیږی.

ماده - ۱۱۶۸:

که د قيمت توپير د ټولی ترکی د ثلث د قيمت څخه زیات وی نو د وارثانو په حق کښی نه نافذیږی، مگر داچه اخیستونکی دومره اندازه وارثانو ته رد کی چه د ترکی دوه ثلثه پوره کی.

ماده - ۱۱۶۹:

د مرگ د رنخ د بیعی په عقد کښی هغه حکمونه مراعات کیږی چه د داسی رنځور په تبرع کښی د مراعات وړ دی.

ماده - ۱۱۷۰:

د دریو پورتنیو مادو حکمونه د دریم شخص په ضرر چه د ښه نيت خاوند

مقابل عوض، حق عيني را عليه عين مبيعه كسب نموده باشد، تطبيق ميشود.

مبحث نهم - مقايضه

ماده - ۱۱۷۱:

مقايضه عبارت است از بيع جنس به جنس.

ماده - ۱۱۷۲:

هرگاه اشياء متبادل در عقد مقايضه از نظر متعاقدين داراي قيمت هاي متفاوت باشد تعويض مقدار تفاوت به پول نقد جواز دارد.

ماده - ۱۱۷۳:

(۱) هريك از اجناس متبادل در عقد مقايضه حكم مبيعه را داشته شروط مبيعه در آن اعتبار داده مي شود، در حال وقوع منازعه در مورد تسليم، داد و ستد اجناس مذكور همزمان صورت ميگيرد.

(۲) هريك از متعاقدين در عقد مقايضه نسبت به آنچه تسليم نموده بايع و نسبت به آنچه اخذ نموده مشتري شمرده ميشود.

وي او د عوض په بدل كښي ئي په مبيعي باندې عيني حق كسب كړي وي نه تطبيقېږي.

نهم مبحث - مقايضه

ماده - ۱۱۷۱:

مقايضه عبارت ده د جنس د بيعي څخه په جنس.

ماده - ۱۱۷۲:

که د مقايضې په عقد کښي يو جنس چه د بل جنس بدل وي د عقد د دواړو خواوو له نظره توپير لرونکي قيمتونه ولري نو د توپير داندازي تعويض په نقدو پيسو جواز لري.

ماده - ۱۱۷۳:

(۱) د مقايضې په عقد کښي هر يو جنس چه يو د بل بدل دي د مبيعي حکم لري په هغې کښي د مبيعي شرطونه مراعات کيږي، که د تسليميدلو په باره کښي جگړه پيدا شوه د ذکر شوو جنسونو ورکړه راکړه په يوه وخت کښي صورت نيسي.

(۲) د مقايضې په عقد کښي د عقد دواړه خواوي نسبت هغه څه ته چه يي تسليم کړي خرڅوونکي او نسبت هغه څه ته چه يي اخيستي دي اخيستونکي گڼل کيږي.

۱۱۷۴ - ماده:

که د مقايضی په عقد کښی عقد کوونکی یو جنس تسلیم شی او بیا وروسته ورڅخه په استحقاق ویوړ شی او یائی د عیب له امله رد کی، نو کولی شی چه د هغی د بدل جنس د بیرته ردولو غوښتنه وکی یا ئی قیمت د استحقاق د وخت یا ئی د مقايضی د وخت چه د عیب څخه خالی وی د عقد د بلی خوا څخه وغواړی. که په دواړو حالونو کښی قانونی موجه پیدا شی نو ذکر شوی شخص د خساری تعویض غوښتلی شی.

ماده - ۱۱۷۴:

عاقد يکه در عقد مقايضه جنس را تسليم و بعد از نزدش باستحقاق برده شود يا آنرا باثر عيب رد نمايد، می تواند جنس مقابل را استرداد يا قيمت آنرا مطابق وقت استحقاق يا هنگام مقايضه خالی از عيب از طرف ديگر عقد، مطالبه نمايد. در هر دو حالت اگر موجه قانونی موجود شود شخص مذکور جبران خساره را مطالبه کرده می تواند.

۱۱۷۵ - ماده:

د مقايضی د عقد مصرفونه په نیمائی توگه د عقد په دواړو خواوو تحمیلېږی مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

ماده - ۱۱۷۵:

مصارف عقد مقايضه بصورت مناصفہ بالای طرفین عقد تحمیل میشود. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد .

دوهم فصل

هېه

لومړی قسمت

د هېی رکنونه

فصل دوم

هېه

قسمت اول

ارکان هېه

۱۱۷۶ - ماده:

هېه عبارت ده د مال د تمليکولو څخه بل چا ته بی د عوضه، او کله کله د عوض په مقابل کښی هم صورت

ماده - ۱۱۷۶:

هېه عبارت است از تمليك مال به شخص ديگر بدون عوض، گاهی بمقابل عوض نیز صورت

نیسی.

میگیرد.

۱۱۷۷ - ماده:

که خوک د تبرع حق ولری او حجر کړی شوی نه وی کولی شی چه د صحت په حالت کښی خپل ټول ملکیت یا د هغی یوه برخه هرچاته چه یی زړه وغواړی، هبه کی.

ماده - ۱۱۷۷:

شخصیکه اهلیت تبرع را داشته و محجور نباشد، میتواند در حال صحت، جمیع مایملک خود یا قسمتی از آنرا برای هر کی که خواسته باشد، هبه نماید.

۱۱۷۸ - ماده:

(۱) هبه بی د هغه چا د قبولولو یا قبضولو څخه چه مال ورته هبه شوی یا د هغه د نایب بی قبولولو یا قبضولو نه پوره کیږی.

ماده - ۱۱۷۸:

(۱) هبه بدون قبول و قبض موهوب له و یا نایب او تکمیل نمیگردد.

(۲) که هبه د هبه کړه شوی د ولی یا د

وصی له خوا صورت موندلی وی، هبه کوونکی به د هبی په قبولولو او قبض کولو کښی هم نیابت کوی.

(۲) هرگاه هبه از طرف ولی یا وصی

موهوب له صورت گرفته باشد، واهب در قبول و قبض هبه نیز نیابت می نماید.

۱۱۷۹ - ماده:

هبه یو بل ته په ورکولو سره منعقدیږی.

ماده - ۱۱۷۹:

هبه به تعاطی منعقد شده می تواند.

۱۱۸۰ - ماده:

د هبه شوی عین ملکیت هغه وخت ثابتیږی چه ذکر شوی عین پوره قبض شی، که هبه شوی شی عقار وی د هبی د منعقیدو د پاره په رسمی پانی کښی د عقد لیکل هرومرو دی.

ماده - ۱۱۸۰:

ملکیت عین موهوبه وقتی ثابت می شود که عین مذکور کاملاً قبض گردد. در صورتیکه موهوبه عقار باشد، تحریر عقد در ورق رسمی جهت انعقاد هبه حتمی میباشد.

۱۱۸۱ - ماده:

که مال په داسی حالت کښی هبه شی
چه د هبه کړه شوی په تصرف کښی
وی، نو هبه قبض شوی پیژندل کیږی.

ماده - ۱۱۸۱:

هرگاه مال در حالی هبه شود که
بتصرف موهوب له قرار داشته باشد،
هبه قبض شده تلقی می شود.

۱۱۸۲ - ماده:

که پور د پور ورکونکی له خوا پور
وړی ته هبه شی یا له هغی څخه پور
وړی ته ابراء وکی او پور وړی دا ابراء
رد نه کی، نو د هبی عقد پوره کیږی
او پور ساقطیږی. که هبه کړی شوی
بی د پور وړی بل څوک وی، نو هبه د
هبه کړه شوی د قبض کولو تر مخه
یواځی د هبه کوونکی په اجازه نه پوره
کیږی.

ماده - ۱۱۸۲:

هرگاه دين از طرف دائن بمديون
هبه شده يا از آن بدون ترديد
مديون ابراء صورت گيرد، عقد
هبه تکميل گرديده دين ساقط
ميشود. در صورتیکه دين به
غير مديون هبه شده باشد،
هبه قبل از قبض موهوبه به
اجازة واهب تکميل شده
نميتواند.

۱۱۸۳ - ماده:

د هبه شوی شی موجودیت د هبی د
عقد په وخت کښی شرط دی، باید چه
ټاکلی وی او د هبه کوونکی په ملکیت
کښی وی.

ماده - ۱۱۸۳:

موجودیت موهوبه هنگام
عقد شرط بوده لازم است
معین و در ملك واهب
باشد.

۱۱۸۴ - ماده:

که هبه کړی شوی شی شریک او
تقسیمول یی ممکن وی، نو د هغی
هبه کول په قبض کولو سره هم د
ملکیت افاده نه کوی، مگر په هغه
وخت کښی چه هبه کوونکی هغه
تقسیم کی او هبه کړی شوی ته یی جلا
شوی تسلیم کی.

ماده - ۱۱۸۴:

هرگاه موهوب مشاع قابل
قسمت باشد هبه آن باوجود
قبض، افادۀ ملکیت را نمی
نماید، مگر اینکه واهب
آنرا تقسیم نموده حصۀ
معین را بموهوب له تسلیم
نماید.

۱۱۸۵ - ماده:

که هبه کړی شوی شی شریک وی خو د تقسیمولو امکان یی نه وی، قبضول ئی د ملکیت افاده کوی، خو په دی شرط چه اندازه یی معلومه وی.

ماده - ۱۱۸۵:

در صورتیکه موهوبه مشاع غیر قابل قسمت باشد قبض آن افاده ملکیت را مینماید، مشروط براینکه مقدار آن معلوم باشد.

۱۱۸۶ - ماده:

هبه د ټول ژوند د مودی په قید جواز لری، خو په میراث نه وړه کیږی. کومه هبه چه د ټاکلی مودی پوری مقیده وی، جواز نه لری.

ماده - ۱۱۸۶:

هـبـه مقيـد بـه مـدت عـمر، جـواز داشـته بـه ارث بـرده نـمـیشـود اـما هـبـه مقيـد بـه زـمـان مـعـین جـواز نه دارد.

۱۱۸۷ - ماده:

کوم شی چه د معدوم په حکم کښی وی د هغی هبه جواز نه لری.

ماده - ۱۱۸۷:

هـبـه آنـچه در حکـم معدوم اسـت جـواز نه دارد.

۱۱۸۸ - ماده:

هـبـه د پـور ورکـونـو په ضرر جـواز نه لری.

ماده - ۱۱۸۸:

هـبـه بـه ضرر دائنـین جـواز ندارد.

۱۱۸۹ - ماده:

هـبـه د هـبـه کـوونکـی په مړینـی هـبـه کړی شوی ته د عین د تسلیمیدو تر مخه، باطله گڼل کیږی.

ماده - ۱۱۸۹:

هـبـه بـه مـرگ واهـب قبل از تسلیم عین برای موهوب له باطل دانسته می شود.

۱۱۹۰ - ماده:

هـبـه د هـبـه کړی شوی په مړگ د هـبـه شوی شی د قبضولو تر مخه باطله گڼل کیږی او وارثان یی په هغی کښی حق نه لری.

ماده - ۱۱۹۰:

هـبـه بـمـرگ موهوب له قبل از قبض موهوبه باطل دانسته شده ورثه موهوب له در آن حق ندارد.

۱۱۹۱ - ماده:

د مرگ په رنځ کښی د يو چا هبه، د وصيت حکم لری.

ماده - ۱۱۹۱:

هبه شخص در حال مرض موت، حکم وصيت را دارد.

دوهم قسمت

د هبی حکمونه

قسمت دوم

احکام هبه

لمړی مبحث - د هبه کوونکی
التزامونه

مبحث اول - وجایب واهب

۱۱۹۲ - ماده:

هغه څوک چه ورته مال هبه شوی دی که عین هبه شوی شی تسلیم شوی نه وی، هبه کوونکی د هغی په تسلیمولو مکلف دی. د تسلیمیدو په باره کښی د مبیعی پوری د تسلیمیدلو تړول مربوط حکمونه مراعات کیږی.

ماده - ۱۱۹۲:

در صورتیکه موهوب له عین موهوبه را تسلیم نشده باشد، واهب به تسلیمی آن مکلفیت داشته، در مورد تسلیمی، تمام احکام متعلق به تسلیمی مبیعه رعایت می شود.

۱۱۹۳ - ماده:

هبه کوونکی د هبه شوی شی د استحقاق وړلو څخه مسئول نه دی، مگر داچه د استحقاق سبب یی عمداً پټ کړی وی، یا داچه هبه د عوض په مقابل کښی شوی وی. په لومړنی حالت کښی به قاضی هبه کړه شوی شخص ته عادله تعویض ټاکي، او په دوهم حالت کښی هبه کوونکی د هغه څه په اندازی چه د هبه کړه شوی شخص څخه ئی حاصل کړی مسئولیت لری، مگر داچه دا موافقه په بل ډول

ماده - ۱۱۹۳:

واهب از استحقاق موهوبه مسئول نمیباشد، مگر اینکه سبب استحقاق را عمداً پوشانده، یا هبه بمقابل عوض صورت گرفته باشد. در حالت اول قاضی مقدار خساره وارده را به موهوب له طور عادله تعیین و در حالت دوم واهب به اندازه آنچه از موهوب له حاصل نموده مسئولیت دارد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته

شوی وی.

باشد.

۱۱۹۴ - ماده:

ماده - ۱۱۹۴:

که هبه شوی مال په استحقاق ویوړ
شی هبه کړی شوی شخص په حقوقو
او دعوو کښی د هبه کوونکی قایم
مقام گرځی.

هرگاه موهوبه به استحقاق برده
شود، موهوب له در حقوق و
دعاوی قایم مقام واهب قرار
میگیرد.

۱۱۹۵ - ماده:

ماده - ۱۱۹۵:

(۱) هبه کوونکی د هبه شوی مال د
عیب مسئول نه دی.

(۱) واهب از عیب موهوبه مسئول
شناخته نمیشود.

(۲) که هبه کوونکی عمداً عیب پټ
کړی وی یائی د هغی د عیب د
نیشتوالی تضمین کړی وی، د عیب
څخه د پیدا شوی ضرر مسئول دی. که
هبه د عوض په بدل کښی وی نو د هبه
کوونکی مسئولیت د هبی د عوض د
اندازی څخه نه زیاتیری.

(۲) هرگاه واهب عمداً عیب را مخفی
ساخته یا از عدم معیوبیت آن تضمین
کرده باشد، از ضرر ناشی از عیب
مسئول مییاشد. در صورتیکه هبه
بمقابل عوض باشد مسئولیت
واهب از مقدار عوض هبه تجاوز
نمیکند.

۱۱۹۶ - ماده:

ماده - ۱۱۹۶:

هبه کوونکی یواځی د عمدی فعل او
لوی خطا مسئول گڼل کیږی.

واهب تنها از فعل عمدی و خطای
بزرگ مسئول پنداشته میشود.

دوهم مبحث - د هبه کړه شوی شخص
التزامونه

مبحث دوم - وجایب موهوب
له

۱۱۹۷ - ماده:

ماده - ۱۱۹۷:

هبه کړه شوی شخص د هغه شی په اداء
کولو مکلف دی چه هبه کوونکی د
هبه شوی شی په عوض کښی شرط

موهوب له به ایفای آنچه که
واهب در عوض موهوبه شرط
گذاشته مکلف مییاشد، اعم

از اینکه ایفای آن برای واهب یا شخص دیگری تعیین شده باشد.

ماده - ۱۱۹۸:

هرگاه قیمت موهوبه از قیمت عوض شرط شده کمتر باشد، موهوب له تنها به تادیه آن مقدار عوض که معادل قیمت موهوبه شود، مکلف می‌باشد.

ماده - ۱۱۹۹:

(۱) هرگاه واهب پرداخت دیون خود را بعوض هبه شرط گذارد، موهوب له تنها به تادیه همان مقدار دیونی مکلف شناخته می‌شود که در وقت هبه موجود بوده، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

(۲) اگر به اساس تضمین دین، علیه واهب یا شخص دیگری به موهوبه حقوق عینی تعلق گرفته باشد، موهوب له بتادیه دین مذکور مکلف می‌باشد، مگر اینکه طرفین طور دیگری موافقه نموده باشند.

ماده - ۱۲۰۰:

مصارف هبه به شمول مصارف عقد و محصولات، بر ذمه موهوب له است، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت

کری وی، عام له دی چه د عوض ادا کول پخپله د هبه کوونکی یا د بل چا د پاره ټاکل شوی وی.

۱۱۹۸ - ماده:

که د هبه شوی شی قیمت د شرط کره شوی عوض د قیمت څخه کم وی، نو هبه کره شوی یواځی د هغی اندازی عوض په اداء کولو مکلف دی چه د هبه شوی شی د قیمت معادل شی.

۱۱۹۹ - ماده:

(۱) که هبه کوونکی د هبی په عوض د خپلو پورونو اداء کول شرط کښیږدی، نو هبه کره شوی یواځی د هغی اندازی پورونو په اداء کولو مکلف دی چه د هبی ورکولو په وخت کښی موجود وو، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

(۲) که هبه شوی شی په یوه عینی حق د داسی پور په تضمین مستغرق وی چه د هبه کوونکی یا د بل چا په ذمه وی، نو هبه کره شوی ددی پور په اداء کولو مکلف دی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

۱۲۰۰ - ماده:

د هبی مصرفونه په شمول د عقد او محصولونو د مصرفونو د هبه کری شوی په غاړه دی، مگر داچه موافقه

په بل ډول شوی وی.

گرفته باشد.

دریم قسمت

د هبی څخه رجوع کول

قسمت سوم

رجوع از هبه

۱۲۰۱ - ماده:

ماده - ۱۲۰۱:

هبه کوونکی کولی شی چه د هبه کړی شوی په موافقه د هبی څخه رجوع وکی، هبه کوونکی به د محکمی څخه د رجوع کولو اجازه اخلی خو په دی شرط چه په معقول عذر مستند وی او د رجوع مانع نه وی پیدا شوی.

واهب میتواند به موافقه موهوب له از هبه رجوع نماید، در صورت عدم موافقه موهوب له، واهب از محکمه اجازه رجوع را حاصل می دارد، مشروط براینکه مستند به عذر معقول بوده و مانع رجوع موجود نشده باشد.

۱۲۰۲ - ماده:

ماده - ۱۲۰۲:

په راتلونکو حالونو کښی د هبی څخه رجوع کول معقول عذر گڼل کیږی: ۱- په هغه حالت کښی چه هبه کړه شوی خپلی وجیبی د هبه کوونکی په مقابل کښی داسی اخلال کی چه دا اخلال کول د هغه له خوا لویه بی اعتنایی وگڼل شی.

در حالات آتی رجوع از هبه عذر معقول پنداشته می شود: ۱- در حالیکه موهوب له وجایب خویش را در مقابل واهب طوری اخلال نماید که عملش بی اعتنایی مطلق در برابر او تلقی شود.

۲- په هغه حالت کښی چه هبه کوونکی د نفقی د پیدا کولو څخه لکه چه د ده اجتماعی حیثیت یی ایجابوی عاجز شی، یا د هغه چا د نفقی د ورکولو توان ونه لری چه د قانون په حکم ورباندی لازم ده.

۲- در حالیکه واهب از کسب نفقه، طوری که حیثیت اجتماعی او ایجاب می کند، عاجز شود یا به پرداخت نفقه اشخاصیکه قانوناً بر او لازم می باشد، قادر نباشد.

۳- په هغه حالت کښی چه د هبی

۳- در حالیکه واهب بعد از هبه

صاحب طفلی شود که الی زمان رجوع حیات داشته یا طفلیکه واهب، وقت هبه گمان مرده را علیه او نموده بود، زنده ثابت شود.

ماده - ۱۲۰۳:

هرگاه واهب عمداً بدون حق از طرف موهوب له به قتل برسد، ورثه او می توانند هبه را باطل سازند.

ماده - ۱۲۰۴:

رجوع از کل یا بعضی هبه گرچه واهب حق خود را ساقط نموده باشد، جواز دارد، مشروط بر اینکه یکی از موانع متذکره مواد آتی موجود نشود:

ماده - ۱۲۰۵:

هرگاه به عین موهوبه زیادتی عاید شود که متصلاً بوده و موجب زیادت قیمت آن گردد، مانع رجوع می گردد. در صورت زوال مانع، حق رجوع عودت می نماید.

ماده - ۱۲۰۶:

هرگاه یکی از طرفین عقد هبه،

کولو وروسته د هبه کوونکی طفل وزیپیری او درجوع تر وخته ژوندی وی، یا داچه هبه کوونکی داسی ولد ولری چه د هبی په وخت کښی پری د مړی گمان کوی، او هغه ژوندی وی.

۱۲۰۳ - ماده:

که هبه کوونکی عمداً او ناحقه د هبه کړه شوی له خوا په قتل ورسپړی، نو د هغه وارثان کولی شی چه هبه باطله کی.

۱۲۰۴ - ماده:

د ټولې هبې څخه یا د هغی د یوی برخی څخه رجوع کول جواز لری که څه هم هبه کوونکی خپل حق ساقط کړی وی خو په دی شرط چه لاندی ذکر شوو مادو د موانعو څخه کومه یوه پیدا نه شی:

۱۲۰۵ - ماده:

که د هبه شوی شی په عین کښی داسی زیاتوالی راشی چه د هغی سره یوځای وی او د هغی د قیمت د زیاتوالی موجب وگرځی، د رجوع کولو مانع کیږی، او که مانع لیری شوه نو درجوع کولو حق ورسره عودت کوی.

۱۲۰۶ - ماده:

که د هبی د عقد د دواړه خواوو څخه

بعد از قبض آن فوت نمايد ،
حق رجوع در آن ساقط
ميگردد .

ماده - ۱۲۰۷:

هرگاه موهوب له در موهوبه تصرف
نهایی نموده باشد ، رجوع واهب
جواز ندارد . در صورتیکه تصرف
مذکور شامل جز از موهوبه بوده
باشد ، رجوع در جزء باقی مانده آن
جواز دارد .

ماده - ۱۲۰۸:

هرگاه هبه بين زوجين صورت گرفته
باشد ، رجوع از آن جواز ندارد ، گرچه
بعد از هبه در بين آنها تفريق واقع
شده باشد .

ماده - ۱۲۰۹:

هرگاه هبه بين اقارب محرم واقع
شده باشد ، رجوع در آن جواز
ندارد .

ماده - ۱۲۱۰:

(۱) هرگاه عين موهوبه تلف گردد يا
از بين برده شود ، حق رجوع در آن
ساقط می گردد .

(۲) اگر هلاك يا اتلاف شامل يك
قسمت از عين مذکور باشد ، رجوع
در مقدار باقیمانده جواز دارد .

کوم يو د هبی د قبضولو وروسته مړ
شی نوپه کښی د رجوع کولو حق
ساقطیږی .

ماده - ۱۲۰۷:

که هبه کړه شوی ، شی کښی آخرنی
تصرف کړی وی ، نو د هبه کوونکی
رجوع کول جواز نه لری ، که ذکر شوی
تصرف د هبه شوی شی په یو جزء کی
شوی وی نو په پاتی جزء کښی یی
رجوع کول جواز لری .

ماده - ۱۲۰۸:

که هبه د میره او ښځی ترمنځ شوی
وی ، نو رجوع کول ورڅخه جواز نه
لری ، که څه هم د هبی وروسته د
هغوی ترمنځ جدایی واقع شی .

ماده - ۱۲۰۹:

که هبه د محرمو خپلوانو ترمنځ واقع
شوی وی په هغی کښی رجوع کول
جواز نه لری .

ماده - ۱۲۱۰:

(۱) که عين هبه شوی شی تلف يا
هلاک شی په هغی کښی د رجوع کولو
حق ساقطیږی .

(۲) که تلفيدل يا هلاکيدل د ذکر شوی
عين په یوی برخه کښی شوی وی نو په
پاتی برخه کښی رجوع کول جواز لری .

۱۲۱۱ - ماده:

که هېې د عوض په بدل کښې صورت موندلې وې په هغې کښې د رجوع کولو حق ساقطېږي، خو په دې شرط چه عوض د هېه شوی شي د یوې برخې په مقابل کښې نه وي. که عوض په استحقاق وپورل شي، هېه کوونکي رجوع کولی شي خو په دې شرط چه په هېه شوی شي کښې داسې زیاتوالی چه د رجوع مانع شي یا بل کوم مانع پیدا نه شي.

ماده - ۱۲۱۱:

هرگاه هبه بمقابل عوض صورت گرفته باشد، حق رجوع در آن ساقط می گردد، مشروط بر اینکه عوض در برابر قسمتی از موهوبه قرار داده نشده باشد. اگر عوض به استحقاق برده شود واهب رجوع کرده می تواند، مشروط بر اینکه به موهوبه، زیادتی که مانع رجوع شود یا مانع دیگری، موجود نگردد.

۱۲۱۲ - ماده:

پلار نه شي کولی چه د خپل صغیر زوی د مال څخه د هغې هېې په عوض کښې چه ورته یې کړې څه شي واخلې.

ماده - ۱۲۱۲:

پدر نمی تواند از مال پسر صغیر خود بمقابل هبه ای که به او کرده عوض بگیرد.

۱۲۱۳ - ماده:

که هېه د صدقې په صفت یا د خیر په منظور شوی وې په هغې کښې رجوع کول جواز نه لري.

ماده - ۱۲۱۳:

هرگاه هبه بصفت صدقه یا بمنظور خیر صورت گرفته باشد، رجوع در آن جواز ندارد.

۱۲۱۴ - ماده:

په هېه کښې رجوع کول د دواړو خواوو په موافقه یا د محکمې په حکم صورت نیسي او د دې رجوع سره عقد باطلېږي. په دې صورت کښې هېه کړه شوی د هېه شوی شي د حاصل شوو گټو د موافقې تروخته پوری یا د

ماده - ۱۲۱۴:

رجوع در هبه بموافقت طرفینیا حکم محکمه صورت گرفته عقد را باطل میسازد. در اینصورت موهوب له باعاده منافع حاصله از موهوبه، الی زمان موافقه به رجوع یا اقام

هـدعوـی، مـکلف مـی
باشد. مـوهوب لـه مـیتواند
مصارف ضروری ایرا که انجام
دادهاست از واهب مـطالبه
نماید. اما مصارف نافع را در
حالی مـطالبه کـرده
میتواند که از اثر آن زیادت در
قیمت موهوبه بعمل آمد هبه
شد.

ماده - ۱۲۱۵:

(۱) هرگاه واهب بدون رضائیت
موهوب له یا حکم محکمه موهوبه
را دوباره به دست آرد، از تلف شدن
آن به مقابل موهوب له مسئول
شناخته میشود. خواه تلف شدن
موهوبه ناشی از فعل واهب
باشد یا از اثر استعمال یا علت
خارجی دیگر.

(۲) اگر محکمه به رجوع در هبه،
حکم صادر نموده و موهوبه بعد از
اخطار به تسلیم، در دست موهوب له
تلف شود، موهوب له از تلف شدن
موهوبه مسئول می باشد. گرچه ناشی
از عمل او نباشد.

دعوی د اقامه کیدو تر وخته پوری په
ورکولو مکلف دی، هبه کړه شوی
شخص کولی شی کوم ضروری
مصرفونه چه یی کړی دی د هبه
کوونکی څخه وغواړی، مگر گټور
مصرفونه په هغه حالت کښی غوښتلی
شی چه د هغی په اثر د هبه شوی
شی په قیمت کښی زیاتوالی راغلی
وی.

۱۲۱۵ - ماده:

(۱) که هبه کوونکی هبه شوی مال بی
د هبه کړه شوی د رضا یا د محکمی د
حکم څخه بیرته تر لاسه کی د هغی د
تلفیدو څخه د هبه کړه شوی په مقابل
کښی مسئول گڼل کیږی عام له دی چه
د هبه شوی مال تلفیدل د هبه کوونکی
د فعل څخه یا د استعمال په اثر یا په
بل کوم باندنی علت پیدا شوی وی.

(۲) که محکمی د هبی په رجوع حکم
صادر کړی وی، او موهوبه د
تسلیمولو په اخطار وروسته د موهوب
له په لاس کښی تلف شی، موهوب له د
موهوبی د تلفیدو څخه مسئول دی. که
څه هم د هغه د عمل څخه نه وی.

دريم فصل
شرکت

فصل سوم
شرکت

لومړی قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

لومړی مبحث - تعريفونه

مبحث اول - تعريفات

۱۲۱۶- ماده:

شرکت د داسې عقد څخه عبارت دی چې د هغې په موجب دوه يا د دوو څخه زيات اشخاص تعهد کوي چې د يومالي فعاليت په کار اچولو دپاره د يوی اندازی مال په ورکولو، يا د يوکار د سرته رسولو يا په اعتبار په داسې توگه سره شريک شي چې گټه او خساره به يی ترمنځ د هغې موافقې په اساس چې د دوی ترمنځ شوی، ويشل کېږي.

۱۲۱۶- ماده:

شرکت عبارت از عقديست که بموجب آن دو يا زياده از اشخاص تعهد مينمايد، تا در به کار انداختن يك فعاليت مالي به پرداخت مقدار مال يا انجام عمل يا اعتبار طوري سهيم شوند، که مفاد و خساره به اساس موافقه که بين آنها صورت گرفته، توزيع شود.

۱۲۱۷- ماده:

شرکت عام له دی چې د مال په ورکولو يا د کار په ترسره کولو يا په اعتبار وې، په دوه ډوله دی: د مفاوضی شرکت او د عنان شرکت

۱۲۱۷- ماده:

شرکت خواه به اعطای مال باشد يا انجام عمل يا اعتبار دو نوع است: شرکت مفاوضه و عنان

۱۲۱۸- ماده:

د مفاوضی شرکت هغه دی چې شريکان په تصرف، پانگې، گټې او خساری کښی سره مساوی وی.

۱۲۱۸- ماده:

شرکت مفاوضه آنست که شرکاء در تصرف، سرمایه، مفاد و خساره باهم مساوی باشند.

۱۲۱۹ - ماده:

د عنان شرکت هغه دی چه شریکان داسی موافقه وکی چه په تصرف، یا پانگی، یا گتی یا خساری کښی به سره توپیر لری.

ماده - ۱۲۱۹:

شرکت عنان آنست که شرکاء در آن طوری موافقه نمایند که در تصرف، یا سرمایه، مفاد یا خساره باهم متفاوت باشند.

۱۲۲۰ - ماده:

په اعتبار شرکت هغه دی چه په هغی کښی دوه یا زیات اشخاص د اعتبار په اساس د مال په اخیستلو دنسیه په صورت په داسی توگه موافقه وکی چه مال به خرڅوی او هریو به دیوی ټاکلی حصی څخه مسئول وی، په گټه او خساره کښی به شریک وی.

ماده - ۱۲۲۰:

شرکت به اعتبار، آن است که در آن دو یا زیاده اشخاص، به اساس اعتبار، به خرید مال بصورت نسبه طوری موافقه نمایند، که مال را فروخته هریک از حصه معین آن مسئول بوده در مفاد و خساره سهیم باشند.

۱۲۲۱ - ماده:

(۱) شرکت د تشکیلیدو سره سم حکمی شخصیت گڼل کیږی خو په دی شرط چه ثبت او خپور شوی وی. شرکت نه شی کولی چه د ثبتیدو او خپریدو تر مخه په نورو اشخاصو تمسک وکی مگر نور اشخاص په دی شخصیت بی له خپریدو تمسک کولی شی.

ماده - ۱۲۲۱:

(۱) شرکت بمجرد تشکیل، شخصیت حکمی تلقی میشود مشروط بر اینکه، به ثبت و نشر رسیده باشد. شرکت نمیتواند قبل از ثبت و نشر، به اشخاص ثالث تمسک نماید ولی اشخاص ثالث به این شخصیت بدون نشر تمسک کرده میتوانند.

(۲) تجارتی شرکتونه د تجارت د

قانون د حکمونو تابع دی.

(۲) شرکت های تجارتی تابع احکام

قانون تجارت میباشد.

دوهم مبحث - د شرکت عمومي رکونه

۱۲۲۲ - ماده:

د شرکت عقد بايد چه ليکلی وی د هغی په غیر اعتبار نه لری. همدارنگه په عقد کښی وارد شوی تعدیل ترڅو چه د عقد شکل نه وی پوره شوی باطل گڼل کیږی، شریکان نه شی کولی چه په دی باطلیدلو په بل چا تمسک وکی، همدارنگه دا باطلیدل د شریکانو ترمنځ د اعتبار وړنه دی مگر د هغی نیټی څخه چه شریک د باطلیدلو د حکم غوښتنه کړی وی.

۱۲۲۳ - ماده:

د حصو توپیر جواز لری، حصه د مال ملکیت یا د هغی یواځی گټی کیدای شی.

۱۲۲۴ - ماده:

د شریک حصه د هغه د نفوذ یا مالی اعتماد پوری نه شی منحصریدای.

۱۲۲۵ - ماده:

که د یوه شریک سهم نقدی پیسی وی او هغه ورنه کی د استحقاق د نیټی څخه د هغی د قانونی گټو په ورکولو بی له دی چه قضایی غوښتنه یا خبرتیا صورت موندلی وی، مکلف

مبحث دوم - ارکان عمومی شرکت

ماده - ۱۲۲۲:

عقد شرکت باید تحریری باشد در غیر آن اعتبار ندارد. همچنان تعدیل وارده در عقد تازمانیکه شکل عقد تکمیل نشده باشد باطل شمرده می شود. شرکاء نمیتوانند بر این بطلان بالای شخص ثالث تمسک نمایند، این بطلان بین شرکاء نیز مدار اعتبار نیست، مگر از تاریخیکه شریک مطالبه حکم بطلان را نموده باشد.

ماده - ۱۲۲۳:

تفاوت حصص مجاز است، حصه ملکیت مال یا مجرد منفعت آن شده میتواند.

ماده - ۱۲۲۴:

حصه شریک به نفوذ یا اعتماد مالی وی منحصر شده نمیتواند.

ماده - ۱۲۲۵:

هرگاه سهم یکی از شرکاء پول نقد بوده و آنرا تأدیه نکند از تاریخ استحقاق به پرداخت فایده قانونی آن، بدون اینکه مطالبه قضایی و یا ابلاغ صورت گرفته باشد، مکلف

ميباشد جبران خساره وارده ناشي از
تأخير پرداخت سهم نيز بر او تحميل
می شود.

ماده - ۱۲۲۶:

هرگاه سهميه شريك حق ملكيت يا
حق منفعت يا ساير حقوق عيني
ديگر باشد، راجع به ضمان سهميه
در موارد هلاك يا استحقاق يا
ظهور عيب احكام بيع تطبيق
ميشود.

ماده - ۱۲۲۷:

هرگاه سهميه شريك صرف انتفاع از
مال باشد، احكام اجاره در آن تطبيق
می گردد.

ماده - ۱۲۲۸:

هرگاه سهم شريك عمل باشد
به انجام خدماتي كه در
عقد تعهد نموده و تقديم
حساب از آن مكلف می
باشد.

ماده - ۱۲۲۹:

سهميه عمل به انجام عمل جبران
ميگردد. در اين صورت شريك تنها از
اعمال مربوط در شركت مسئول
ميباشد.

دی. د خپل سهم د وروسته والی له
امله د پیدا شوی خساری په ورکولو
هم مکلف کیږی.

ماده: ۱۲۲۶ -

که د یوه شریک سهمیه د ملکیت حق
یا د گټې حق یا نور عینی حقوق وی د
ضمان په باره کښی، د هلاک یا
استحقاق یا د عیب د ظاهريدو په
مواردو کښی د بیعی حکمونه
تطبیقېږی.

ماده: ۱۲۲۷ -

که د یو شریک سهمیه یواځی د مال
خڅه گټه اخیستل وی، په هغی کښی
د اجاری حکمونه تطبیقېږی.

ماده: ۱۲۲۸ -

که د کوم شریک سهم کار کول وی د
هغی خدمتونو په ترسره کولو چه په
عقد کښی ئی د هغی تعهد کړی او د
هغی خڅه د حساب په ورکولو مکلف
دی.

ماده: ۱۲۲۹ -

د کار کولو سهمیه د کار په کولو
جیره کیږی، په دی صورت کښی
شریک یواځی د شرکت پوری د مربوطو
کارونو په کولو مسئول دی.

۱۲۳۰ - ماده:

که د یوه شریک سهمیه پور وی نو تعهد ئی هغه وخت اداء کیږی چه پور په ټاکلی مودی کښی شرکت ته ورکول شوی وی، که یی ورنه کړو نو شریک د سهمی د نه ورکولو په مسئولیت علاوه د مودی د تاخیر په نسبت د تعویض په ورکولو هم مکلف دی.

ماده - ۱۲۳۰:

هرگاه سهمیه دین باشد تعهد شریک وقتی ایفا شناخته میشود که دین به مؤعد معین به شرکت پرداخته شده باشد، در صورت عدم پرداخت آن شریک علاوه بر مسئولیت از عدم پرداخت سهمیه، به تادیه جبران خساره از مؤعد تأخیر آن، مکلف میباشد.

۱۲۳۱ - ماده:

شخص د گټی په هغی طریقې مستحق کیږی چه په عقد کښی شرط شوی، عام له دی چه د کار کولو یا د مال په بدل کښی وی.

ماده - ۱۲۳۱:

شخص فایده را بطریقه که در عقد شرط گردیده مستحق می گردد اعم از اینکه در مقابل مال یا عمل باشد.

۱۲۳۲ - ماده:

که د شرکت په عقد کښی په گټی او تاوان کښی د هر شریک حصه نه وی معلومه شوی د هر شریک د گټی برخه د هغوی د پانگو د سهمیو په تناسب ویشل کیږی.

ماده - ۱۲۳۲:

هرگاه در عقد شرکت حصه هریک از شرکاء در مفاد وخساره معلوم نشده باشد، سهمیه مفاد هریک از شرکاء به تناسب سهمیه آنها از سرمایه توزیع می گردد.

۱۲۳۳ - ماده:

که په عقد کښی یواځی د شریکانو د گټی برخه ټاکل شوی وی نو د ټاکلی گټی په اندازه د تاوان په وړلو کښی د اعتبار وړ گڼل کیږی. همدارنگه که په عقد کښی د هر شریک تاوان ټاکل شوی و د گټی د ټاکلو په شکل د

ماده - ۱۲۳۳:

هرگاه در عقد تنها به تعیین سهمیه مفاد شرکاء تصریح بعمل آمده باشد، این تصریح به عین اندازه در تحمل خساره مدار اعتبار شناخته میشود. همچنان تصریح در عقد به تعیین خساره هریک از شرکاء به عین شکل،

اعتبار وړ ګڼل کېږي.

در باره مفاد مدار اعتبار ميباشد.

۱۲۳۴ - ماده:

که د شريکانو پانګه يو برابره وه، سره د هغې هم د ګټې په ويش کېنې زياتوالي جواز لري.

ماده - ۱۲۳۴:

باوجود مساوات در سرمايه، شرط زيادت در توزيع مفاد مجاز است.

۱۲۳۵ - ماده:

که د يوه شريک سهميه په کار او عمل کېنې منحصره وي نو د هغه د کار څخه د شرکت د ګټې اخيستلو تابع دی. که شريک په کار کولو علاوه نقدی پيسی يا بل شی ورکي نو يوه حصه د کار کولو په بدل کېنې او يوه حصه د هغه شی په بدل کېنې چه په کار کولو يی علاوه ورکړي، مستحق کېږي.

ماده - ۱۲۳۵:

هرگاه سهميه شريك به كار و عمل منحصر باشد، سهميه او در مفاد و خساره تابع استفاده شرکت از عمل او ميباشد. در صورتيكه شريك علاوه از عمل، پول نقد و يا شي ديگري بپردازد، حصه ای را در مقابل عمل و حصه ديگري را در مقابل آنچه که علاوه از عمل پرداخته است مستحق می گردد.

۱۲۳۶ - ماده:

(۱) که داسی موافقه وشي چه يو شريک دی په ګټه يا تاوان کېنې شريک نه وي د شرکت عقد باطل ګڼل کېږي.

ماده - ۱۲۳۶:

(۱) هرگاه به عدم سهم گیری یکی از شرکاء در مفاد یا خساره موافقه صورت گیرد، عقد شرکت باطل شناخته میشود.

(۲) کوم شريک چه بی د کار کولو په

شرکت کېنې سهم ونه لري د شريکانو په موافقه د تاوان د حصی څخه هغه وخت معافیدي شی چه د هغه د کار په بدل کېنې اجوره نه وي ټاکل شوی.

(۲) شريکی که جز انجام عمل، در

شرکت سهمی ندارد، به موافقه شرکاء از تحمل خساره وقتی معاف شده ميتواند که به مقابل عمل وی اجرت تعیین نشده باشد.

۱۲۳۷ - ماده:

د اعتبار په شرکت کښې ګټه او تاوان د هغه مال په تناسب ویشل کېږي، چه هر یوه شریک هغه د شرکت په حساب په نسیه اخیستی او ضامن شوی ئی دی. په دی باره کښې بل رنگه موافقه صورت نه شی موندلی.

۱۲۳۷ - ماده:

د شرکت اعتبار، مفاد و خساره، به تناسب مالی توزیع میگردد که هریک از شرکاء آن را به حساب شرکت طور نسیه خريده و ضامن آن شده باشد. در این مورد موافقه طور دیگری صورت گرفته نمی تواند.

دریم مبحث - د شرکت اداره

۱۲۳۸ - ماده:

شریکان یو د بل په مقابل کښې د امین صفت لری، د شرکت مال د یوه شریک سره د امانت حکم لری، نو که مال د شریک د قصور یا تیری په غیر تلف شی، ذکر شوی شریک مسئول نه ګڼل کېږي، مگر د قصور او تیری په حالت کښې مسئول ګڼل کېږي.

۱۲۳۸ - ماده:

شرکاء در مقابل یکدیگر صفت امین را داشته و مال شرکت در نزد شریک حکم امانت را دارد، در صورتیکه مال بدون تقصیر یا تجاوز شریک تلف شود، شریک مذکور مسئول شناخته نمی شود، اما در حال قصور یا تجاوز مسئول شناخته می شود.

۱۲۳۹ - ماده:

(۱) د شرکت عقد متضمن دی د اداری طرز العمل نه، د مدیره هیئت نوم یا نومونو ته او د ذکر شوی هیئت د هر غړي د واک حدودو ته.

۱۲۳۹ - ماده:

(۱) عقد شرکت متضمن طرز اداره، اسم یا اسماء هیئت مدیره و حدود صلاحیت هریک از اعضای هیئت مذکور می باشد.

(۲) د پورتنیو مطلبونو درجول په

وړوستنی موافقه کښې جواز لری خو په دی شرط چه د تعدیل د قانوني شکل مراعات په کښې شوی وی.

(۲) درج مطالب فوق به اساس موافقه

بعدي جواز دارد، مشروط بر اینکه شکل قانونی تعدیل در آن رعایت شده باشد.

۱۲۴۰ - ماده:

ماده - ۱۲۴۰:

(۱) که کوم يو شريک د شرکت د عقد د خاصی تصريح په اساس د شرکت په اداري موءظف شي نو د شرکت اداري او هغه کارونو ته به دوام ورکوي چه د شرکت په هدفونو کښي شامل دي، خو په دي شرط چه د هغه کارونه او تصرفونه د غش څخه خالي وي، د داسي شريک عزلول د شرکت د دوام تر وخته بي د قانوني اجازي يا د شرکت د عقد د تعديل څخه جواز نه لري.

(۱) هرگاه يکي از شرکاء به اساس تصريح خاص متن عقد شرکت، به اداره شرکت مؤظف شود، به اداره شرکت و انجام اعمالیکه شامل اهداف شرکت باشد ادامه میدهد مشروط براینکه اعمال و تصرفات وی عاری از غش باشد. عزل چنین شریک تازمان بقای شرکت بدون مجوز قانونی و یا تعدیل عقد شرکت جواز ندارد.

(۲) که د ذکر شوي شريک انتخاب په مديره هيئت کښي د وروسته موافقي په اساس صورت موندلي وي د نورو عادي وکالتونو په شان په هغي کښي رجوع کول جواز لري.

(۲) هرگاه انتخاب شریک مذکور در هیئت مدیره به اساس موافقه بعدی بعمل آمده باشد، رجوع در آن مثل رجوع در سایر وکالت های عادی جواز دارد.

۱۲۴۱ - ماده:

ماده - ۱۲۴۱:

که خو متعدد اشخاص بي د وظيفي د ټاکلو او د واک د جلا والي څخه د شرکت د اداري په کارونو مقرر شي، نو هريو کولي شي چه په ځانگړي توگه اداري کارونه وکي مگر هريو مقرر شوي د کار د کولو تر مخه په هغي کښي د اعتراض حق لري، دا اعتراض د مقرر شوو غړو د رايو د اکثريت په اساس ردیدلي شي، که د دوي ترمنځ راي مساوي وي نو د ټولو شريکانو د

هرگاه اشخاص متعددی بدون تعیین وظیفه و تفکیک صلاحیت به امور اداره شرکت گماشته شوند، هرکدام می توانند بصورت مستقل به امور اداری بپردازند. مگر هریک از شرکاء گماشته شده، قبل از انجام عمل، حق اعتراض را بر آن دارند. این اعتراض به اساس اکثریت آراء اعضای گماشته شده رد شده میتواند. در صورت تساوی آراء به رأی اکثریت

رايو اکثریت ته رجوع کېږي.

تمامی شرکاء مراجعه ميشود.

۱۲۴۲ - ماده:

ماده - ۱۲۴۲:

که داسی موافقه شوی وی چه تصویبونه دی د مدیره هیئت د اکثر و رایو په موافقه صورت ومومی د هغی مخالفت جواز نه لری مگر په هغه صورت کښی چه مخالفت د داسی یو عاجل کار د سرته رسولو دپاره وی چه که هغه د لاسه ولاړ شی نو شرکت ته داسی لوی تاوان رسیږی چه جبیره کولی ئی نه شی.

هرگاه در عقد موافقه بعمل آمده باشد که تصاویب به موافقه اکثریت آرای اعضای هیئت مدیره صورت گیرد، مخالفت از آن جواز ندارد. مگر در صورتیکه مخالفت بمنظور انجام کار عاجلی باشد که به اثر فوت آن خساره بزرگی به شرکت عاید گردد که آن را جبران کرده نتواند.

۱۲۴۳ - ماده:

ماده - ۱۲۴۳:

که د تصویبونو صادریدل په اکثریت ټاکل شوی وی نو د هغی څخه مقصد د آراو د عدد اکثریت دی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

هرگاه اصدار تصاویب به اکثریت تعیین شده باشد منظور نظر از آن اکثریت در عدد آراء میباشد، مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

۱۲۴۴ - ماده:

ماده - ۱۲۴۴:

د مدیره هیئت په غیر نور شریکان په اداری چارو کښی د مداخلی حق نه لری، مگر کولی شی چه د شرکت د دفترانو او سندونو څخه پخپله معلومات حاصل کی، کومه موافقه چه د هغی په خلاف وی باطله گڼل کېږي.

شرکاء غیر از هیئت مدیره حق مداخله را در امور اداره نداشته مگر می توانند از دفاتر و اسناد شرکت شخصاً معلومات حاصل نمایند. موافقه که مخالف آن باشد باطل پنداشته میشود.

څلورم مبحث - د شرکت اثرونه

مبحث چهارم - آثار شرکت

۱۲۴۵ - ماده:

ماده - ۱۲۴۵:

(۱) شریک باید د هر هغه فعالیت څخه چه د شرکت په ضرر وی یا د شرکت د تأسیس د هدفونو مخالف وی ځان وژغوری.

(۱) شریک باید از هر فعالیتیکه بضرر شرکت و یا مخالف اهداف تأسیس شرکت باشد، خود داری نماید.

(۲) شریک مکلف دی چه د شرکت د ښیځنو په تدبیر کښی داسی توجه وکی لکه چه ئی پخپلو شخصي ښیځنو کښی کوی مگر داچه د اجوری په بدل کښی د اداری کارونو دپاره مؤظف شوی وی، په دی صورت کښی نه شی کولی چه دیوه عادی شخص څخه کمه توجه وکی.

(۲) شریک مکلف است در تدابیر مصالح شرکت طوری بذل توجه نماید که در مصالح شخصی خود مبذول میدارد، مگر اینکه به مقابل اجرت برای امور اداره گماشته شده باشد. در این صورت نمی تواند کمتر از يك شخص عادی توجه بخرج دهد.

۱۲۴۶ - ماده:

ماده - ۱۲۴۶:

(۱) که شریک مال یا پیسی د شرکت څخه واخلی یائی د حجز لاندی راوړی د هغی د گټو په ورکولو د اخیستلو یا د حجز د نیتي څخه بی د قضائی غوښتنی یا خبرتیا څخه مکلف دی، د ایجاب په صورت کښی د تکمیلی تعویض په ورکولو هم مکلف کیږی.

(۱) هرگاه شریک مال یا مبلغی را از شرکت اخذ یا آن را تحت حجز در آورد، به پرداخت مفاد آن از تاریخ اخذ یا حجز، بدون مطالبه قضائی یا اخطار، مکلف میباشد، در صورت ایجاب به تادیه جبران خساره تکمیلی نیز مکلف میشود.

(۲) که شریک د شرکت سره د خپل یوی اندازی مال په ورکولو سره مرسته وکی یا په ښه نیت د شرکت د ښیځنو دپاره گټور مصرفونه وکی، نو کولی

(۲) اگر شریک مقداری از مال خویش را به شرکت مساعدت یا برای مصالح شرکت مصارف نافعۍ را به حسن نیت انجام دهد می

تواند فايده مبالغ مذکور را از تاريخ پرداخت به بعد از شرکت اخذ نمايد .

ماده - ۱۲۴۷:

(۱) هرگاه اموال شرکت ديون آنرا تکافو نکنند شرکاء مکلف اند متناسب به مقدار حصه خویش در خساره شرکت از مال شخصی خود دين را تاديه نمایند ، مگر اينکه تناسب ديگری به موافقه شرکاء تثبيت شده باشد . موافقه شرکاء مبني به عدم مسئوليت آنها از ديون شرکت اعتبار ندارد .

(۲) دائنين شرکت ميتوانند هريك از شرکاء را به قدر حصه آن در مفاد شرکت مورد مطالبه قرار دهند .

ماده - ۱۲۴۸:

(۱) شرکاء در مورد آنچه که از ديون شرکت به ذمت آنها لازم گردیده به صفت متضامن تلقی نمی گردند ، مگر اينکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد .

(۲) در صورت افلاس یکی از شرکاء حصه دين او بالاي ساير شرکاء ، متناسب به مقدار حصه

شی چه ذکر شوو پیسو گته د ورکولو د نيتی خخه د شرکت خخه واخلی .

ماده - ۱۲۴۷:

(۱) که د شرکت مالونه د هغی پورونه نه پوره کوی نو شریکان مکلف دی چه دخپلی حصی د تناسب په اندازی د شرکت په تاوان کنبی د خپل شخصی مال خخه پور اداء کی ، مگر داچه د شریکانو په موافقه کوم بل تناسب تثبيت شوی وی . د شریکانو دا موافقه چه د شرکت د پورونو مسئولیت نه لری ، اعتبار نه لری .

(۲) د شرکت پور ورکوونکی کولی شی چه د هریوه شریک خخه په شرکت کنبی د هغه د گتیی د حصی په اندازه د پور غوښتنه وکی .

ماده - ۱۲۴۸:

(۱) شریکان د هغه خه په باره کنبی چه د شرکت د پورونو خخه د دوی په ذمی لازم شوی دی د متضامن په صفت نه پیژندل کیږی ، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی .

(۲) په هغه صورت کنبی چه یو شریک مفلس شی د هغه د پور حصه په نورو شریکانو باندی په تاوان کی د هریوه د

هریک در خساره، توزیع می گردد.

ماده - ۱۲۴۹:

هرگاه بالایی یکی از شرکا دیون شخصی باشد، دائنین مذکور نمیتوانند در حال بقای شرکت حق خود را از حصه مدیون از سرمایه شرکت مطالبه نمایند، مگر از حصه مفاد مدیون چنین مطالبه را نموده میتوانند. در صورت تصفیه شرکت حصه مدیون را از سرمایه نیز در حالیکه موعده دین به سر رسیده باشد مطالبه کرده میتوانند. با آنهم قبل از تصفیه شرکت دائنین حق دارند حجز احتیاطی را بر حصه مدیون خویش از شرکت تقاضا نمایند.

مبحث پنجم - انحلال شرکت

ماده - ۱۲۵۰:

شرکت در یکی از حالات ذیل منحل میشود:

۱- انقضای میعاد معینه.

۲- انجام عملیکه شرکت به منظور آن تأسیس یافته.

۳- تلف شدن کل سرمایه شرکت

حصی د تناسب په اندازی توزیع کیږی.

۱۲۴۹ - ماده:

که په یوه شریک شخصی پورونه وی، نو د هغه پور ورکوونکی نه شی کولی ترڅو چه شرکت دوام لری خپل حق د پوروپي د حصی څخه د شرکت د پانگی څخه و غواړی، مگر د پوروپي د حصی د گټو څخه دارنگه غوښتنه کولی شی. د شرکت د تصفیې په صورت کښی د پوروپي د حصی د شرکت د پانگی څخه هم غوښتنه کولی شی خو په دی شرط چه د پور د اداء کولو موده پوره شوی وی، سره د دی هم د شرکت د تصفیې څخه ترمخه پور ورکوونکی حق لری چه د شرکت څخه و غواړی د هغوی د پوروپي په حصی احتیاطی حجز قایم کی.

پنځم مبحث - د شرکت انحلال

۱۲۵۰ - ماده:

شرکت په یوه لاندنی حالتونو کی منحل کیږی:

۱- د ټاکلی مودی تیریدل.

۲- د هغی کار ترسره کیدل چه شرکت د هغی دپاره تأسیس شوی.

۳- د شرکت د ټولی پانگی یا د

يا حد اكثر آن طوريكه در بقاء آن مفاد متصور نباشد.

زياتي اندازي تلفيدل په داسي توگه چه د هغي په دوام كښي گټه متصوره نه وي.

۴- مرگ يكي از شركاء يا وقوع حجر بر او يا ثبت افلاس او.

۴- د يوه شريك مړينه يا پر هغه د حجر واقع كيدل يا د هغه د افلاس تثبيتيدل.

۵- خارج شدن يكي از شركاء از شركت در صورتيكه مدت فعاليت شركت نامحدود باشد، اما مشروط بر اينكه شريك اراده خود را مبني بر خروج سه ماه قبل به اطلاع ساير شركاء رسانيده باشد، در غير آن خروج او ناشي از غش ويا در وقت غير مناسب دانسته ميشود، مگر اينكه موافقه طور ديگري صورت گرفته باشد.

۵- كه د شركت د فعاليت موده نه وي تحديد شوي نو د شركت څخه د يوه شريك وتل خو په دې شرط چه د خپلي ارادي څخه يي د شركت څخه د وتلو په باره كښي دري مياشتي ترمخه نورو شريكانو ته خبر ور كړي وي د هغي په غير د هغه وتل په غش بنادي او يا په نامناسب وخت كښي گڼل كيږي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوي وي.

۶- موافقه شركاء به انحلال.

۶- په منحلیدلو باندی د شریکانو موافقه.

۷- حکم محكمه به انحلال.

۷- په منحلیدو باندی د محكمی حکم.

ماده - ۱۲۵۱:

(۱) موافقه شركاء مبني بر اينكه بعد از مرگ يكي از شركاء شركت بر ورثه او گرچه قاصر باشند استمرار يابد جواز دارد.

۱۲۵۱ - ماده:

(۱) كه شريكان داسي موافقه وكی كه كوم يو شريك مړ شو نو شركت دی د هغه د وارثانو سره كه څه هم قاصر وي دوام پیدا کی نو دا موافقه جواز لری.

(۲) که شريکانو موافقه وکړه چه که کوم شريک مې شو يا پری حجر واقع شوي يائي افلاس ثبت شو او يا د شرکت څخه ووتلو. شرکت دی دنورو شريکانو ترمنځ باقی پاتی وی، نو دا موافقه جواز لری. په دی صورت کښی ذکر شوی شريک او د هغه وارثان بی د خپل مال د حصی څخه چه په شرکت کښی یی لری چه د حادثی د ورځی د قیمت په تناسب سنجول کيږی بل کوم حق نه لری، دا اندازه مال ورته نقد ورکول کيږی، د نورو حقوقو څخه چه وروسته پيدا کيږی استفاده نه شی کولی مگر د هغی اجراآتو د نتیجو څخه گټه اخیستی شی چه د هغه د وتلو د حادثی ترمنځ شوی وی.

۱۲۵۲ - ماده:

(۱) که د شرکت ټاکلی موده پای ته ورسيږي يا هغه کارونه چه شرکت د هغی دپاره تأسيس شوی ترسره شی خو سره د دی هم شريکان داسی نوعه کارونو ته اقدام وکی چه شرکت د هغی دپاره تأسيس شوی، نو عقد په عين شرطونو کال په کال دوام پيدا کوی.

(۲) د يوه شريک پور ورکونکی کولی شی چه د پورتنی فقری په دوام اعتراض وکی او د شرکت مرتب اثار د هغی شريک په حصه کښی متوقف

(۲) همچنان موافقه براینکه در صورت مرگ، وقوع حجر یا ثبت افلاس یا خروج یکی از شرکاء، شرکت بین سایر شرکاء باقی بماند، جواز داشته، در این صورت شريك مذکور و ورثه او حق دیگری جز حصه خود از مال شرکت که به تناسب قیمت روز وقوع حادثه سنجش میشود ندارد. این مقدار نقداً به او پرداخته شده از سایر حقوقی که بعداً بوجود می آید برخوردار شده نمیتواند، مگر به اندازه آنچه که از نتیجه اجراءات قبل از حادثه خروج وی باشد.

ماده - ۱۲۵۲:

(۱) هرگاه مدت معینه شرکت به پایان رسد يا اعمالی که شرکت به منظور پیشبرد آن تأسيس یافته خاتمه يابد، مگر با آن هم شرکاء به آن نوع اعمالی اقدام نمایند که شرکت بمنظور آن تأسيس گردیده، عقد به عين شرایط سال به سال امتداد می يابد.

(۲) دائنين یکی از شرکاء ميتوانند، عليه امتداد فقره فوق اعتراض نموده اثار مرتبه شرکت را در حصه همان شريك متوقف

کي.

سازند.

۱۲۵۳ - ماده:

ماده - ۱۲۵۳:

محکمه کولی شی چه د یوه شریک د غوښتنی په اساس د بل شریک د تعهداتو د نه اداء کولو له امله یا په بل کوم علت د ښکاره کړه شوو دلیلونو د معقولیت په کتنه، د شرکت په منحلیدلو حکم صادر کی، هره نوعه موافقه چه د هغی په خلاف وشی اعتبار نه لری.

محکمه می تواند به اساس تقاضای یکی از شرکاء نسبت عدم ایفای تعهدات شریک یا هر علت دیگری بملاحظه معقولیت دلائل ارائه شده به انحلال شرکت حکم صادر نماید. هر نوع موافقه که به خلاف آن صورت گیرد اعتبار ندارد.

۱۲۵۴ - ماده:

ماده - ۱۲۵۴:

(۱) هر شریک کولی شی د محکمی څخه د هغه شریک د ایستلو غوښتنه وکی چه تصرفونه ئي د شرکت منحلیدوته منجر کیږی یا د هغی په تمديد د اعتراض کولو باعث گرځی او ورسره دی شرکت پخپل حال پاتی شی.

(۱) هر شریک می تواند اخراج شریکی را که تصرفات وی منجر به انحلال شرکت یا باعث اعتراض برتمديد آن گردد، از محکمه تقاضا کند، طوریکه شرکت بین سایر شرکاء به حال خود باقی بماند.

(۲) همدارنگه که د شرکت د فعالیت موده محدوده وی هر شریک کولی شی چه د خپلو ایستلو غوښتنه په معقولو دلیلونو باندی متکی د محکمی څخه وغواړی، په دی صورت کښی شرکت منحل کیږی، مگر داچه نور شریکان د هغی په دوام موافقه وکی.

(۲) همچنان در حالیکه مدت فعالیت شرکت محدود باشد هر شریک می تواند اخراج خود را متکی بدلائل معقول از محکمه مطالبه کند. در این صورت شرکت منحل می شود، مگر اینکه سایر شرکاء به استمرار آن موافقه نمایند.

شپږم مبحث - د شرکت تصفیه او تقسیم

مبحث ششم - تصفیه و تقسیم شرکت

۱۲۵۵ - ماده:

د شرکت د مالونو تصفیه او تقسیم د هغه شرطونو سره سم صورت نیسی چه په عقد کښی ذکر شوی، او که په عقد کښی نه وه ذکر شوی د لاندنیو موادو حکمونه مراعات کیږی:

ماده - ۱۲۵۵:

تصفیه و تقسیم اموال شرکت مطابق شرایط پیش بیني شده عقد صورت میگیرد، در صورتیکه در عقد از آن تذکر نرفته باشد، احکام مواد ذیل در آن رعایت می شود:

۱۲۵۶ - ماده:

د مدیره هیئت صلاحیت د شرکت د منحلیدو سره یوځای د مینځه ځی، مگر د شرکت شخصیت د یوی لږمی مودی پوری د تصفیې او د تصفیې د پای ته رسولو دپاره دوام کوی.

ماده - ۱۲۵۶:

صلاحیت هیئت مدیره بمجرد انحلال شرکت از بین می‌رود مگر شخصیت شرکت تا مدت لازم برای تصفیه و انتهای تصفیه ادامه می یابد.

۱۲۵۷ - ماده:

(۱) تصفیه د ټولو شریکانو یا د یوه شخص یا څو اشخاصو په وسیلی چه د رایو په اکثریت ټاکل کیږی، صورت مومی.

ماده - ۱۲۵۷:

(۱) تصفیه توسط تمامی شرکاء یا شخص و یا اشخاصیکه به اکثریت آراء شرکاء تعیین می‌گردد صورت می گیرد.

(۲) که شریکان د رایو په اکثریت شخص یا اشخاص ونه ټاکي، نو د یوه شریک په غوښتنه د محکمی له خوا ټاکل کیدای شی.

(۲) اگر شرکاء برای تصفیه شخص یا اشخاص را به اکثریت آراء تعیین نکند به اساس تقاضای یکی از شرکاء از طرف محکمه تعیین شده میتواند.

(۳) د شرکت د باطلیدلو په حالت کښی محکمه به تصفیه کوونکی

(۳) در حال بطلان شرکت، محکمه شخص تصفیه کننده، حدود

صلاحيت و طرز تصفيه را بنا بر مطالبه اشخاص ذي علاقه تعيين مينمايد.

(۴) تا زمان تعيين تصفيه کننده، هيئت مديره به نسبت ديگران حكم هيئت تصفيه را دارد.

ماده - ۱۲۵۸:

(۱) تصفيه کننده نمي تواند با اعمال جديدي در شركت مبادرت ورزد، مگر اينكه عمل مذكور از ضروريات اكمال اعمال سابقه باشد.

(۲) تصفيه کننده مي تواند، مال شركت را عقار باشد يا منقول، بصورت مزايده يا غير آن بفروش برساند، مگر اينكه صلاحيت او حين تعيين مقيد شده باشد.

ماده - ۱۲۵۹:

(۱) اموال شركت بعد از پرداخت ديون معجل و وضع ديون مؤجل و ديون متنازع فيه و بعد از تاديه مصارف و قروضيكه توسط يكي از شركاء به مصلحت شركت انجام شده بين تمامي شركاء تقسيم مي

شخص يا اشخاص، د واک حدود او د تصفيي طرز العمل، د علاقي لرونکو اشخاصو د غوښتنی په اساس ټاکي.

(۴) د تصفيه کوونکي د ټاکلو تروخته مديره هيئت نسبت نوروته د تصفيي د هيئت حكم لري.

ماده - ۱۲۵۸:

(۱) تصفيه کوونکي نه شي کولي چه په شرکت کښي نويو کارونو ته اقدام وکي، مگر دا چه ذکر شوي کارونه د پخوانيو کارونو د پوره والي د ضرورياتو څخه وي.

(۲) تصفيه کوونکي کولي شي چه د شرکت مالونه عام له دي چه عقار وي او که منقول د مزايدي په توگه يا يي بي له هغي خرڅ کي، مگر داچه د هغه واک د ټاکل کيدو په وخت کښي مقيد شوي وي.

ماده - ۱۲۵۹:

(۱) د شرکت مالونه د معجلو پورونو د ورکولو او د مؤجلو پورونو او د متنازع فيه پورونو د وضع کيدو وروسته او د هغي مصرفونو او قرضونو د اداء کولو وروسته چه د يوه شريک له خوا د شرکت د ښيگڼو دپاره د سره شوي دي، د ټولو شريکانو

ترمنځ تقسيميری.

شود.

(۲) به هـريک از شرکاء مبلغ معادل قيمت سهم او در سرمايه شرکت مطابق عقد تخصيص داده ميشود در حالیکه قيمت سهم در عقد توضيح نشده باشد. قيمت آن از وقت تسليمی معادل ميگردد، مگر اينکه سهم شريک منحصر به انجام عمل يا تقديم يک شى جهت منفعت شرکت يا مجرد انتفاع باشد.

(۲) هر شريک ته د هغه د سهم د قيمت معادل چه د شرکت په پانگه کښی يی لری د عقد سره سم تخصيص ورکول کيږی، که په عقد کښی د سهم قيمت نه وی توضيح شوی، نو قيمت د تسليميدو له وخته معادله کيږی مگر داچه د شريک سهم د کار په سرته رسولو منحصر وی يا د شرکت د گټی د پاره د يوشی په ورکولو پوری يا يواځی د گټی اخيستلو دپاره منحصر وی.

(۳) اگر چیزی از مال باقی بماند متناسب به حصه هريک در ربح بين شرکاء تقسيم می شود.

(۳) که د مال خخه يوشی پاتی شى د هر يوه د ربحی په تناسب د شريکانو ترمنځ تقسيميری.

(۴) در صورتیکه مال باقی مانده شرکت بعد از وضع مبالغ فقره اول اين ماده حصص شرکاء را تکافو نکند خساره حسب موافقه شرکاء در توزيع خساره سنجش ميشود.

(۴) په هغه صورت کښی چه د شرکت پاتی مال ددی مادی د لومړی فقری د پیسود وضع کیدو وروسته د شريکانو حصی پوره نه کی نو تاوان به د شريکانو د موافقی په اساس د تاوان په ویشلو کښی سنجول کيږی.

ماده - ۱۲۶۰:

۱۲۶۰ - ماده:

در مورد تقسيم مال شرکت ها احکام متعلق به تقسيم مال مشاع رعايت می شود.

د شرکتونو د مالونو د تقسيم په باره کی د شريک مال د تقسيمولوپوری مربوط حکمونه تطبیقيری

دوهم قسمت
مختلف شرکتونه

قسمت دوم
شرکتهای مختلفه

لومړی مبحث - د مضاربت شرکت

مبحث اول - شرکت مضاربت

۱۲۶۱ - ماده:

ماده - ۱۲۶۱:

مضاربت د دوه اشخاصو ترمنځ د داسې شرکت څخه عبارت دی چه یو د سرمایې په ورکولو او بل چه د مضارب په نامه یادېږي د کار په کولو په هغې کښې سهم لري.

مضاربت، شرکتیست بین دو شخص که یکی به پرداخت سرمایه و دیگری که مضارب نامیده میشود، به انجام عملی در آن سهم میگیرد.

۱۲۶۲ - ماده:

ماده - ۱۲۶۲:

د پانګې په خاوند کښې د وکیل نیولو اهلیت او په مضارب کښې د وکالت اهلیت په مضاربت کښې شرط دی.

داشتن اهلیت توکیل صاحب سرمایه و اهلیت وکالت مضارب در مضاربت شرط است.

۱۲۶۳ - ماده:

ماده - ۱۲۶۳:

پانګه باید چه نقدی پیسې او معلومی وی او مضارب ته تسلیم کړې شی، کوم پور چه د چا په غاړه وی پانګه کیدای شی.

سرمایه باید پول نقد و معلوم بوده، به مضارب تسلیم گردد دینیکه بر ذمه شخص است، سرمایه شده نمیتواند.

۱۲۶۴ - ماده:

ماده - ۱۲۶۴:

باید چه د دواړو خواوو د ګټې اندازه د یو شریک جزء په صورت وټاکل شی. که ګټه نه وه ټاکل شوی نو په نیمائی توګه ویشل کیږي.

اندازه مفاد هریک از طرفین باید بصورت جزء مشاع تعیین گردد. در صورت عدم تعیین مفاد، طور مناصفه تقسیم می شود.

۱۲۶۵ - ماده:

ماده - ۱۲۶۵:

د مضاربت شرکت د حکمی شخصیت

شرکت مضاربت حایز شخصیت

لرونکی کیدای نه شی.

حکمی شده نمیتواند.

۱۲۶۶ - ماده:

مضاربت به یا مطلق وی او یا به مقید وی.

ماده - ۱۲۶۶:

مضاربت مطلق و یا مقید می باشد.

۱۲۶۷ - ماده:

(۱) مطلق مضاربت هغه دی چه د زمانی، خای او معاملی پوری مقید نه وی، او اخیستونکی او خرخوونکی په کښی نه وی ټاکل شوی.

ماده - ۱۲۶۷:

(۱) مضاربت مطلق آنست که بزمان، مکان و نوع معامله مقید نبوده، بایع و مشتری در آن تعیین نشده باشند.

۱۲۶۸ - ماده:

(۲) مقید مضاربت هغه دی چه د پورتنی فقری په یو قید مقید شوی وی.

(۲) مضاربت مقید، آنست که بیکی

از قیود متذکره فقره فوق، مقید شده باشد.

۱۲۶۸ - ماده:

مضارب د امین او پانگه ورسره د امانت حیثیت لری، مگر د پانگی په تصرفونو کښی د پانگی دځاوند وکیل گڼل کیږی او په گټه کښی شریک دی.

ماده - ۱۲۶۸:

مضارب حیثیت امین و سرمایه نزد او حیثیت امانت را دارد. اما در تصرفات سرمایه و کیل صاحب سرمایه پنداشته شده و در مفاد شریک میباشد.

۱۲۶۹ - ماده:

(۱) په مطلق مضاربت کښی د مضارب خرخول، اخیستل او وکیل نیول جواز لری، مضارب کولی شی لکه چه په تجارت کښی عرف وی په نقدو پیسو یا په نسیه معامله وکی.

ماده - ۱۲۶۹:

(۱) در مضاربت مطلق، بیع، شرا و توکیل مضارب مجاز است مضارب می تواند بصورت نقده یا نسیه ایکه در تجارت متعارف باشد معامله نماید.

(۲) د حوالی قبلول، د مضاربت د مال

(۲) قبول حواله، امانت گذاشتن

مال مضاربت، گرو گرفتن یا گرو گذاشتن آن از طرف مضارب همچنان اجاره دادن و انتقال مال مضاربت بمنظور معامله بهر جائیکه باشد از طرف مضارب جواز دارد، مضارب نمیتواند مالی را به غبن فاحش بخرد، در غیر آن مال خریده شده به حساب مضارب، محاسبه میشود.

ماده - ۱۲۷۰:

در مضاربت مطلق، مضارب نمیتواند مال مضاربت را با مال خود خلط یا آنرا به شخص دیگری به مضاربت دهد، مگر اینکه قبلاً به او اجازه داده شده باشد، همچنان مضارب نمیتواند بدون اجازه صریح صاحب سرمایه، بیشتر از مقدار سرمایه، قرض بگیرد.

ماده - ۱۲۷۱:

در مضاربت مقید، مضارب مکلف است شروطی را که صاحب سرمایه وضع نموده رعایت نماید، در صورت تخلف غاصب پنداشته شده از مال تلف شده، مسئول و به تادیبه مفاد خساره و تعویض مکلف می باشد.

په ودیعت اینبودل، گرو اخیستل یا په گروی ورکول ئی د مضارب له خوا، همدارنگه په اجاری ورکول، او د معاملی په منظور د مضاربت د مال نقلول هرځای ته چه وی د مضارب له خوا جواز لری، مضارب نه شی کولی چه یو مال په فاحش غبن واخلی او که یی د اکار وکه نو اخیستل شوی مال د مضارب په حساب محاسبه کیږی.

۱۲۷۰ - ماده:

په مطلق مضاربت کښی مضارب نه شی کولی د مضاربت مال د خپل مال سره خلط یا یی بل چاته په مضاربت ورکی، مگر داچه ترمخه ورته اجازه ورکول شوی وی. همدارنگه مضارب نه شی کولی چه بی د پانگی د خاوند د صریحی د اجازی څخه د پانگی د اندازی څخه زیات قرض واخلی.

۱۲۷۱ - ماده:

په مقید مضاربت کښی مضارب مکلف دی د هغی شرطونو مراعات وکی چه د پانگی خاوند وضع کړی دی. که ئی ورڅخه مخالفت وکړو نو غصبوونکی گڼل کیږی، د تلف شوی مال مسئول او د گټی او د تعویض په ورکولو مکلف دی.

۱۲۷۲ - ماده:

که مضارب باطل شو نو گته د پانگی خاوند پوری تعلق نیسی او مضارب د مثل د اجوری مستحق دی، خو په دی شرط چه د مثل اجوره د ټاکل شوی اجوری څخه زیاته نه شی. که گته موجوده نه وه نو مضارب د اجوری حق نه لری.

۱۲۷۲ - ماده:

در صورت بطلان مضاربت، مفاد به صاحب سرمایه تعلق گرفته مضارب اجر مثل را مستحق میشود، مشروط بر اینکه اجر مثل از اجوره تعیین شده تجاوز نکند. در حالیکه مفاد موجود نباشد، مضارب مستحق اجوره شناخته نمی شود.

۱۲۷۳ - ماده:

که مضارب په جایزو حالونو کښی د مضارب مال د خپل مال سره خلط کی، نو گته د هریو د پانگی د حصی په تناسب ویشله کیږی، د مضارب د مال گته پخپله د مضارب پوری تعلق نیسی، او د مضارب د پانگی گته د هغی شرطونو سره سم چه په عقد کښی پری موافقه شوی د پانگی د خاوند او د مضارب ترمنځ ویشله کیږی.

۱۲۷۳ - ماده:

هرگاه مضارب مال مضاربت را در احوال مجاز با مال خود خلط نماید. مفاد، متناسب به حصص هر يك از سرمایه تقسیم میشود، مفاد مال مضارب بخودش تعلق گرفته، مفاد سرمایه مضارب مطابق شرایطیکه در عقد به آن موافقه شده، بین صاحب سرمایه و مضارب توزیع می شود.

۱۲۷۴ - ماده:

که مضارب د پانگی د خاوند په اجازی د پانگی د اندازی څخه زیاته اندازه مال په نسبه واخلی نو دا کار د هغوی ترمنځ د اعتبار شرکت گڼل کیږی.

۱۲۷۴ - ماده:

هرگاه مضارب مالی را بیشتر از مقدار سرمایه به اجازه صاحب آن به نسبه بگیرد، بین شان شرکت به اعتبار تلقی میشود.

۱۲۷۵ - ماده:

باید چه مضارب او د پانگی خاوند دواړه په گته کښی شریک وی. که

۱۲۷۵ - ماده:

هریک از مضارب و صاحب سرمایه باید در مفاد شریک باشند،

در صورتیکه شرط گذاشته شده باشد که تمام مفاد به مضارب تعلق گیرد عقد قرض و اگر شرط گذاشته شده باشد که تمام مفاد به صاحب سرمایه تعلق یابد، مضارب بحیث معامله دار، در مقابل اجرت مثل شناخته میشود.

ماده - ۱۲۷۶:

خساره را تنها صاحب سرمایه متحمل میشود، مگر اینکه مضارب از اشتراك در آن ضمانت کرده باشد.

ماده - ۱۲۷۷:

هرگاه مقداری از مال مضاربت تلف شود از مفاد حاصله جبران میگردد، در صورتیکه مقدار تلف شده متجاوز از مفاد باشد مضارب مسئول آن نمی باشد.

ماده - ۱۲۷۸:

مصارف انتقال مضارب، از یکجا به جای دیگر بغرض اجرای امور مضاربت به اندازه مناسب از مال مضاربت وضع می شود.

ماده - ۱۲۷۹:

(۱) مضاربت، با ختم مدت متذکره عقد، یا موت یکی از طرفین و یا از بین رفتن

داسی شرط اینبودل شوی وی چه توله گتیه دی د مضارب وی دا عقد قرض گهل کیری او که داسی شرط اینبودل شوی وی چه توله گتیه دی د پانگی د خاوند وی نو مضارب د معامله لرونکی په حیث د مثل اجوری په بدل کنبی پیژندل کیری.

ماده - ۱۲۷۶:

تاوان یواخی د پانگی د خاوند په غاړه دی، مگر داچه مضارب په هغی کنبی د گډون ضمانت کړی وی.

ماده - ۱۲۷۷:

که د مضاربت یوڅه اندازه مال تلف شی نو د خالصی گتیی څخه جیره کیری. که تلف شوی اندازه د گتیی څخه زیاته وه نو مضارب یی مسئول نه دی.

ماده - ۱۲۷۸:

د مضارب د تلو راتلو مصرفونه چه ئی د مضاربت د کارونو د اجراء کولو دپاره کوی، په مناسبی اندازی د مضاربت د مال څخه وضع کیری.

ماده - ۱۲۷۹:

(۱) مضاربت په عقد کنبی د ټاکلی مودی په پای ته رسیدو یا د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه په مړینه او یا

اهليت مضارب خاتمه
می يابد.

د مضارب د اهليت په د منځه تللو
آخرته رسيږي.

(۲) در صورتیکه مضارب قبل
ازتصفیه مضاربت فوت نماید، حقوق
صاحب سرمایه از متروکه او تادیه
می شود.

(۲) که مضارب د مضاربت د تصفيي
ترمخه مړ شي نو د پانگي د خاوند
حقوق د هغه د متروکي څخه اداء
کيږي.

ماده - ۱۲۸۰:

صاحب سرمایه مکلف است در
حال اراده عزل مضارب،
موضوع را به وی ابلاغ نماید و
بعد از آن مضارب نمی تواند در
مال مضاربت تصرف نماید.
مگر اینکه منظور از آن
مبادله اجناس مضاربت به پول
نقد باشد.

۱۲۸۰ - ماده:

د پانگي خاوند مکلف دی چه په هغه
حالت کښي چه د مضارب د عزلیدلو
اراده وکي د موضوع څخه خبرتيا
ورکي، نو تر هغي وروسته مضارب نه
شي کولي چه د مضاربت په مال کښي
تصرف وکي، مگر داچه د هغي څخه
دا منظور وي چه جنسونه په نقدو
پيسو مبادله کي.

مبحث دوم - شرکت در کار

دوهم مبحث - په کار کښي شرکت

ماده - ۱۲۸۱:

شرکت در کار آنست که دو شخص
یا بیشتر از آن انجام کار یا تعهدی
را برای شخص دیگر طوری
مقبول شوند که اجرت بین شان
بصورت مساویانه یا متفاوت
تقسیم شود.

۱۲۸۱ - ماده:

په کار کښي شرکت دا دی چه دوه يا د
هغي څخه زيات اشخاص د يو کار
کول يا د يو تعهد د بل چا دپاره په
داسي توگه قبول کي چه اجوره دی د
هغوي ترمنځ مساوي يا په توپير سره
ويشل کيږي.

ماده - ۱۲۸۲:

هريک از شرکاء در قبول کار، وکیل
يکديگر پنداشته شده صاحب کار می

۱۲۸۲ - ماده:

د شريکانو څخه هريو د کار په قبلولو
کښي يو د بل وکیل گڼل کيږي، د کار

تواند انجام کار را از هريك از شركاء مطالبه نمايد. هريك از شركاء می تواند باقیمانده اجرت را از صاحب کار مطالبه کند و اگر صاحب کار اجرت را بيکی از شركاء بپردازد، بری الذمه شناخته می شود.

ماده - ۱۲۸۳:

يکي از شركاء به تنهائی به انجام کار مکلف نمی گردد. او می تواند کار مورد نظر را بيکی از شركاء ديگر يا شخص ديگري غير از شركاء محول سازد. مگر اينکه صاحب کار انجام کار را توسط شريك معين شرط گذاشته باشد.

ماده - ۱۲۸۴:

مفاد بين شركاء طوری تقسيم ميشود که به آن موافقه بعمل آمده باشد. تساوی و تفاوت در انجام کار و اجرت شرط گذاشته شده ميتواند.

ماده - ۱۲۸۵:

شريك به محض تضمين کار مستحق مفاد شناخته ميشود، گرچه عملاً کاری را انجام نداده باشد.

ماده - ۱۲۸۶:

هرگاه موضوع کار باثر عمل يکي از

خاوند کولی شی چه د کار کول د هریوه شریک خخه وغواری. هرشریک کولی شی چه د اجوری پاتی برخه د کار د خاوند خخه وغواری. که د کار خاوند اجوره یوه شریک ته ورکی نو بری الذمه گنل کیږی.

۱۲۸۳ - ماده:

یو شریک په یواځی توگه د کار په کولو نه مکلف کیږی، هغه کولی شی چه د نظر لاندی کار یو بل شریک ته د شریکانو په غیر بل چاته وسپاری مگر داچه د کار خاوند د کار کول د یو ټاکلی شریک په وسیله شرط کړی وی.

۱۲۸۴ - ماده:

د شریکانو ترمنځ گټه په داسی توگه ویشل کیږی چه په هغی موافقه شوی وی. د کار په کولو او اجوری کښی د مساوات او توپیر شرط ایښودل جواز لری.

۱۲۸۵ - ماده:

شریک چه څرنکه د کار تضمین وکړو د گټی متسحق گنل کیږی که څه هم په عمل کښی یی کوم کار نه وی کړی.

۱۲۸۶ - ماده:

که د کار موضوع د یوه شریک د

شرکاء، تلف یا معیوب شود. صاحب کار می تواند هریکی از شرکاء را که خواسته باشد، به جبران خساره مجبور نماید. خسار به اندازه تضمین هریک از شرکاء بین شان تقسیم میشود.

ماده - ۱۲۸۷:

عده از شرکاء می توانند در شرکت کار، تهیه محل کار، و عده دیگری تهیه وسایل و انجام کار را به عهده بگیرند.

فصل چهارم قرض

ماده - ۱۲۸۸:

قرض، عقدیست که بموجب آن یکی از طرفین ملکیت پول نقد یا عین معلوم را از اعیان مثلی به طرف دیگر انتقال دهد که طرف دیگر مثل آنرا در نوع، مقدار و وصف بعد از انتهای موعده معین به قرض دهنده رد نماید.

ماده - ۱۲۸۹:

(۱) قرض گیرنده شی را بعد از قبض مالک شده، مثل آن بدمه اش ثابت میگردد نه عین آن، گرچه

عمل به اثر تلف یا عیب جنه شی د کار خواند کولی شی هر شریک چه نی زره و غواپی به تعویض ورکولوئی مجبوره کی. تاوان د هر شریک د تضمین به اندازی د هغوی ترمنخ ویشل کیپی.

ماده - ۱۲۸۷:

خوته د شریکانو خخه کولی شی چه د کار به شرکت کنی، د خای برابرول او خینی نور د کار د وسیلو برابرول او د کار کول به غاره واخلی.

خلورم فصل قرض

ماده - ۱۲۸۸:

قرض د داسی عقد خخه عبارت دی چه د هغی به موجب د عقد د دواړو خواوو خخه یو د نقدو پیسو یا د یوه عین ملکیت چه مثلی وی بلی خوا ته نقل کی چه بل طرف د هغی مثل به نوعی، اندازی، او صفت کنی د ټاکلی مودی وروسته قرض ورکونکی ته رد کی.

ماده - ۱۲۸۹:

(۱) قرض اخیستونکی د قبضولو وروسته د شی مالک کیپی، د هغی مثل نی به ذمه ثابتیپی نه عین که خه

موجود باشد. قرض دهنده می‌تواند قرض گیرنده را به رد مثل قبل از موعد معین مکلف سازد.

(۲) اگر شی بعد از عقد و قبل از قبض تلف شود، قرض گیرنده ضامن شناخته نمی‌شود.

ماده - ۱۲۹۰:

(۱) هرگاه در شی ای که به قرض گرفته شده، عیب خفی ظاهر شود و قرض گیرنده رد آنرا اراده ننماید، تنها به رد قیمت شی در حالت عیب مکلف می‌شود.

(۲) درحالی که قرض دهنده، عیب را قصداً اخفاء نموده باشد، قرض گیرنده می‌تواند اصلاح عیب را مطالبه و یا استبدال آنرا به شی سالم تقاضا نماید.

ماده - ۱۲۹۱:

هرگاه شی به استحقاق برده شود، در آن احکام بیع والا احکام عاریت رعایت می‌شود.

ماده - ۱۲۹۲:

قرض گیرنده به رد مثل شی از لحاظ کمیت و کیفیت و در زمان و

هم موجود وی. قرض ورکونگی نه شی کولی چه اخیستونگی د تا کولی مودی د رسیدو ترمخه د مثل په ردولو مکلف کی.

(۲) که شی د عقد خخه وروسته او د قبضولو ترمخه تلف شی، قرض اخیستونگی ضامن نه گنل کیږی.

۱۲۹۰ - ماده:

(۱) کوم شی چه په قرض اخیستل شوی که په کښی پټ عیب ظاهر شی او قرض اخیستونکی د هغی د رد ولو اراده ونه کی نو یواځی د شی د قیمت په رد ولو د عیب په حالت کښی مکلف کیږی.

(۲) که قرض ورکونکی عیب په قصد سره پټ کړی وی، قرض اخیستونکی کولی شی چه د عیب د اصلاح کولو غوښتنه وکی او یایی په سالم شی د بدلولو تقاضا وکی.

۱۲۹۱ - ماده:

که شی په استحقاق ویوړ شی په هغی کښی د بیعی حکمونه او که نه نو د عاریت حکمونه مراعات کیږی.

۱۲۹۲ - ماده:

قرض اخیستونکی د کمیت او کیفیت له لحاظه د شی د مثل په ردولو او په

هغه وخت او ځای کښی چه پری موافقه شوی، مکلف دی. که ترمخه د ردولو وخت او ځای نه وی ټاکل شوی، قرض اخیستونکی کولی شی هروخت چه یی زړه وغواړی هغه د عقد په ځای کښی بیرته ورکی.

۱۲۹۳ - ماده:

که قرض په پیمانی کیدونکو، یا وزن کیدونکو شیانو، یا په مسکوکاتو او یا په بانکنوټ صورت موندلی وی، قرض اخیستونکی د هغی په مثل مکلف دی که څه هم نرخ کښته یا پورته شوی وی.

۱۲۹۴ - ماده:

که د هغه شی مثل چه په قرض اخیستل شوی دی د استهلاک څخه وروسته په بازار کښی نایابه شی، نو قرض ورکوونکی کولی شی چه په بازار کښی د هغی د مثل د پیدا کیدو تروخته پوری انتظار وکی او د قبض کولو د ورځی قیمت وغواړی.

۱۲۹۵ - ماده:

په قرض کښی گټه جواز نه لری، مگر داچه قانون بل رنگه تصریح کړی وی.

مکانیکه در آن موافقه صورت گرفته مکلف می باشد. در صورتیکه زمان و مکان رد، قبلاً تعیین نشده باشد قرض گیرنده می تواند هر وقتی خواسته باشد در محل عقد آنرا مسترد نماید.

ماده - ۱۲۹۳:

هرگاه قرض بر اشیائی پیمانه ئی یا وزنی یا مسکوکات یا بانکنوت صورت گرفته باشد، قرض گیرنده به رد مثل آن مکلف می باشد. گرچه نرخ نزول یا صعود کرده باشد.

ماده - ۱۲۹۴:

هرگاه مثل شی ایکه به قرض گرفته شده، پس از استهلاک آن از طرف قرض گیرنده در بازار نایاب گردد، قرض دهنده میتواند تا پیدا شدن مثل آن در بازار، انتظار بکشد یا قیمت روز قبض را مطالبه نماید.

ماده - ۱۲۹۵:

فایده در قرض جواز ندارد. مگر اینکه قانون طور دیگری تصریح نماید.

۱۲۹۶ - ماده:

که حجر کپی شوی یو شی په قرض واخلی او استهلاک یی کی په هغی اندازی چه ورڅخه استفاده شوی ضامن گڼل کیږی، که ذکر شوی مال پخپله تلف شی نو قرض اخیستونکی ئی ضامن نه دی، او که مال په عیب جن شکل پاتی وی نو قرض ورکوونکی هغه بیرته اخیستی شی.

پنځم فصل
صلحه

لمړی قسمت
عمومی حکمونه

۱۲۹۷ - ماده:

صلحه یو عقد دی چه جگړه لیری کوی او د دواړو خواوو د رضائیت په اساس خصومت پری کوی.

۱۲۹۸ - ماده:

(۱) د صلحی په عقد کښی شرط ده چه د کوم حق څخه چه صلحه پیدا کیږی پخپله د صلحی کوونکی حق وی او ثابت وی او د داسی ځای پوری مربوط وی چه د هغی په منظور صلحه صورت مومی او د هغی څخه د تعویض اخیستل جواز ولری.

(۲) د صلحی په مقابل کښی د بدل

۱۲۹۶ - ماده:

هرگاه محجور علیه چیزی را بقرض گرفته استهلاك نماید. بقدر آنچه از آن استفاده بعمل آورده ضامن پنداشته میشود. در صورتیکه مال مذکور خود تلف شود قرض گیرنده ضامن آن شناخته نمیشود و اگر مال بشکل معیوب باقی باشد، قرض دهنده آنرا استرداد کرده می تواند.

فصل پنجم
صلح

قسمت اول
احکام عمومی

۱۲۹۷ - ماده:

صلح، عقیدست که نزاع را رفع و خصومت را به اساس رضائیت طرفین قطع می نماید.

۱۲۹۸ - ماده:

(۱) در عقد صلح، شرط است که حقیکه از آن صلح نشأت میکند، حق خود صلح کننده بوده و ثابت و متعلق به محلی باشد که بمنظور آن صلح صورت میگیرد و تعویض گرفتن از آن مجاز باشد.

(۲) اخذ بدل در مقابل صلح جواز

اخیستل جواز نه لری.

دارد.

۱۲۹۹ - ماده:

ماده - ۱۲۹۹:

(۱) د صلحی بدل مملوکه مال، قیمت لرونکی چه تسلیمولی ممکن وی او یا گټه، ټاکل کیدای شی.

(۱) بدل صلح مال مملوک با ارزش و مقدور التسلیم یا منفعت تعیین شده می تواند.

(۲) د صلحی بدل په هغه صورت کښی چه د قبضولو او تسلیمیدو ایجاب وکی، نو باید چه معلوم وی.

(۲) بدل صلح در صورتیکه ایجاب قبض و تسلیم را نماید باید معلوم باشد.

۱۳۰۰ - ماده:

ماده - ۱۳۰۰:

د صلحی عقد کوونکی باید چه د تصرف د اهلیت لرونکی په هغی حقوقو کښی وی چه صلحه ورته شاملیږی.

عاقده صلح باید واجد اهلیت تصرف در حقوقی باشد که صلح آنرا شامل می گردد.

۱۳۰۱ - ماده:

ماده - ۱۳۰۱:

په تجارت باندي مأذون صغیر کولی شی چه د خپل پوروړی سره په هغه پور کښی چه ورباندي قضائی حکم صادر شوی نه وی او د هغی د ثابتولو دپاره شاهد هم موجود نه وی یا په هغی پور کښی چه په مفلس پوروړی ثابت وی، صلحه وکی. همدارنگه هغه کولای شی چه د ټاکلی مودی په مینځ کښی د پور د تأجیل په هکله له پور وړی سره صلح وکړی.

صغیر مأذون به تجارت، میتواند بامدیون خود در دینیکه حکم قضائی برآن صادر نگرديده و شاهد برای اثبات آن هم وجود نداشته باشد یا در دینیکه بالای مدیون مفلس ثابت باشد، صلح نماید. همچنان او میتواند بامدیون راجع به تأجیل دین به داخل میعاد معین صلح کند.

۱۳۰۲ - ماده:

ماده - ۱۳۰۲:

(۱) د قاصر ولی او وصی نه شی کولی د هغه پور په باره کښی چه قاصر ئی

(۱) ولی و وصی قاصر نمیتوانند راجع بدینیکه قاصر بالای

دیگری دارد و مدیون به آن معترف، یا بنا بر حکم محکمه ثابت، یا برای اثبات آن شاهد موجود باشد، با مدیون صلح نمایند. مگر اینکه دین مذکور در اثر عقد ولی یا وصی بوجود آمده باشد، که درین صورت ولی یا وصی باندازه دین بمقابل قاصر ضامن شناخته میشود. اگر صلح بمقابل مال دیگری بعمل آمده باشد، در صورتیکه قیمت مال معادل دین یا اندکی کمتر از آن باشد جایز می باشد، مگر اینکه در آن غبن فاحش باشد.

(۲) اگر ولی یا وصی از عدم اثبات جمیع دین هراس داشته باشد، طوریکه شاهد وجود نداشته و مدیون منکر به حلف حاضر شود، به اجازه محکمه به قسمتی از دین صلح کرده میتواند.

ماده - ۱۳۰۳:

هرگاه بالایی صغیر باندی دین اقامه گردیده و مدعی برای اثبات دعوی خود شاهد داشته باشد، وصی یا ولی می تواند به اجازه محکمه در بدل يك شی با مدعی صلح نموده و باقیمانده را بپردازد. اگر مدعی

په بل چا لری او پور وړی په هغی معترف وی، یا د محکمی په حکم ثابت وی یا د هغی د ثابتولو دپاره شاهد موجود وی د پور وړی سره صلحه وکی، مگر په هغه صورت کښی چه ذکر شوی پور د ولی یا د وصی د عقد په اثر پیدا شوی وی، چه په دی صورت کښی ولی یا وصی د پور په اندازی د قاصر په مقابل کښی ضامن گنل کیږی. که صلحه د بل مال په بدل کښی شوی وی په هغه صورت کښی چه د مال قیمت د پور معادل یا یو څه اندازی ترهغی کم وی جواز لری. مگر که په کښی فاحش غبن وو جواز نه لری.

(۲) که ولی یا وصی د ټول پور د نه ثابتولو څخه ویره لرله، په داسی ډول چه شاهد موجود نه وی او منکر پوره وړی قسم خوړلو ته حاضر شی د محکمی د اجازی وروسته د پور په یوی برخی صلحه کولی شی.

۱۳۰۳ - ماده:

که په ممیز صغیر باندی د پور دعوی اقامه شی او مدعی دخپلی دعوی د ثابتولو دپاره شاهد ولری، نو وصی او ولی د محکمی په اجازی کولی شی چه په یوشی باندی صلحه وکی او پاتی نور پور ورکی. که مدعی شاهد ونه

شاهد نداشته باشد، ولی یا وصی صلح کرده نمی تواند.

ماده - ۱۳۰۴:

وکیل بخصومت صلح کرده نمیتواند، اگر شخصیکه به خصومت در دعوی وکیل گردیده بدون اجازه مؤکل خود صلح کند، این صلح وی صحیح نمی باشد.

ماده - ۱۳۰۵:

هرگاه مدعی به، عین معین بوده و مدعی علیه به آن اقرار نماید، مدعی در بدل منفعت برای مدت معین از آن صلح نماید، این صلح صحیح بوده و حکم اجاره را دارد. با از بین رفتن شی موضوع صلح بداخل مدت معینه صلح باطل میگردد.

ماده - ۱۳۰۶:

هرگاه مدعی به، عین معین بوده و مدعی علیه به آن اقرار نماید، صلح از آن بمقابل مال معین صحت داشته و این صلح حکم بیع را دارد.

ماده - ۱۳۰۷:

هرگاه شخص بالای عین دست داشته شخص دیگر، خواه معلوم

لری ولی یا وصی صلحه نه شی کولی.

۱۳۰۴ - ماده:

په جگړې کولو وکیل صلحه نه شی کولی. که څوک په جگړې کولو په یوی دعوی کښی وکیل شوی وی او د خپل مؤکل د اجازی په غیر صلحه وکی، د هغه دا صلحه صحیح نه ده.

۱۳۰۵ - ماده:

که څوک د یوه ټاکلی عین مدعي وی او مدعی علیه پری اقرار وکی. نو که مدعی د یوی گټی په بدل کښی د یوی ټاکلی مودی دپاره صلحه وکی، دا صلحه صحیح ده او د اجاری حکم لری. که په ټاکلی مودی کښی د ننه د صلحی د موضوع شی د مینځه لاړ، نو صلحه باطلیږی.

۱۳۰۶ - ماده:

که څوک د یوه ټاکلی عین مدعی وی او مدعی علیه پری اقرار وکی د هغی څخه د یو ټاکلی مال په بدل کښی صلحه صحیح ده او دا صلحه د بیعی حکم لری.

۱۳۰۷ - ماده:

که څوک د بل چا په لاس کښی عین باندي عام له دی چه معلوم وی یا

مجهول دعوی وکی او بل طرف د مدعی په لاس کښی عین باندی دعوی وکی، صلحه په هغه څه چه د یو او بل په لاس کښی دی صحیح ده او دا صلحه د مقایضی حکم لری. د داسی نوعی صلحي صحت په دواړو عوضونو د علم په صحت پوری موقوف نه دی.

۱۳۰۸ - ماده:

که مدعی د دعوی کړی شوی شی په یوی برخه د مدعی علیه سره صلحه وکی دا نوع صلحه د یوی برخی د حق د اخیستلو او د بلی برخی د ساقطیدلو معنی لری.

۱۳۰۹ - ماده:

که صلحه په هبی، بیعی یا بل عقد محتوی وی د همغی عقد حکمونه چه د هغی په باره کښی صلحه شوی د صحت او په هغی باندی د مرتبو آثارو له حیثه، مراعات کیږی.

۱۳۱۰ - ماده:

صلحه د شخصي حالونو او عمومی نظام پوری په مربوطو مسألو کښی جواز نه لری، مگر صلحه د هغی مالی حقوقو څخه چه په شخصي حالونو مرتب شوی یا د جرم د ارتکاب څخه پیدا شوی وی جواز لری.

یا مجهول باشد ادعا نماید و طرف مقابل بالای عین دست داشته مدعی ادعا کند، صلح به مقابل آنچه در دست یکدیگر قرار دارد، صحیح می باشد و این صلح حکم مقایضه را دارد. صحت این نوع صلح موقوف به صحت علم به عوضین نمی باشد.

ماده - ۱۳۰۸:

هرگاه مدعی بر قسمتی از مدعی به با مدعی علیه صلح نماید، این نوع صلح اخذ قسمتی از حق او و اسقاط قسمت دیگر آن شمرده میشود.

ماده - ۱۳۰۹:

هرگاه صلح حاوی هبه، بیع یا عقد دیگری باشد، احکام همان عقدیکه در مورد آن موافقه صورت گرفته، از حیث صحت و آثار مرتب بر آن رعایت میشود.

ماده - ۱۳۱۰:

صلح در مسایل متعلق به احوال شخصی و نظام عامه جواز ندارد، اما صلح از حقوق مالی که بر احوال شخصی مرتب گردیده یا از ارتکاب جرم نشأت کرده باشد، جواز دارد.

۱۳۱۱ - ماده:

صلحه بى له دى چه په ليکلى توگه وى يا په رسمي محضر کښى ثبت شوى وى، نه شى ثابتيدلى.

ماده - ۱۳۱۱:

صلح جز بصورت تحريري يا درج آن در محضر رسمي ثابت شده نيمتواند.

دوهم قسمت
د صلحي آثار

قسمت دوم
آثار صلح

۱۳۱۲ - ماده:

صلحه چه کومو منازعاتوته شامله وى هغه پرى کوى، او د دواړو خواوو څخه هيڅ يو حق نه لرى چه ورڅخه رجوع وکى.

ماده - ۱۳۱۲:

صلح، منازعات مشمول را قطع مى نمايد و هيچ يك از طرفين حق رجوع از آن را ندارد.

۱۳۱۳ - ماده:

که صلحه په غوښتل شوى صورت تر سره شى دعوى متوقف کيږي او د صلحي بدل د مدعى په ملکيت کښى داخلېږي، او مدعى عليه د هغى د بيرته اخيستلو حق نه لرى.

ماده - ۱۳۱۳:

هرگاه صلح بصورت مطلوب انجام يابد، دعوى متوقف و بدل صلح در ملك مدعى داخل گردیده مدعى عليه حق استرداد آنرا ندارد.

۱۳۱۴ - ماده:

(۱) که د صلحي بدل مثلى شيان او د دعوى کړى شوى شى د جنس څخه وى او مدعى ته د تسليميدو ترمخه ټول يا يوه برخه يى تلف شى او يا په استحقاق ويوړ شى نو صلحه پخپل حال پاتى کيږي او مدعى عليه په مثل د هغه څه چه تلف شوى، مکلف کيږي عام له دى چه صلحه د مدعى عليه د

ماده - ۱۳۱۴:

(۱) هرگاه بدل صلح اشیای مثلی و از جنس مدعى به بوده، قبل از تسليم به مدعى، کلاً يا قسمأ تلف شده يا به استحقاق برده شود، صلح به حال خود باقى مانده، مدعى عليه به مثل آنچه تلف گردیده مکلف ميگردد. خواه صلح از اقرار مدعى عليه صورت

گرفته باشد یا از انکار
یا سکوت او .

اقرار خخه وی یا د هغه د انکار خخه
او یا یی د سکوت خخه وی .

(۲) اگر بدل صلح اشیای غیر مثلی
بوده، قبل از تسلیم کلاً یا قسماً تلف
یا به استحقاق برده شده باشد، در
حالیکه صلح از اقرار صورت گرفته
باشد، مدعی به تمام یا قسمتی از
مدعی به و در حالیکه صلح از
انکار یا سکوت مدعی علیه صورت
گرفته باشد، به مخاصمت رجوع می
نماید .

(۲) که د صلحی بدل غیر مثلی شیان
وی او د تسلیمیدو ترمخه ټول یائی
یوه برخه تلف یا په استحقاق ویوړ
شی، که صلحه د اقرار خخه شوی وی
نو مدعی د دعوی کړی شوی شی په
ټول یا یوی برخی په ورکولو مکلف دی
او که صلحه د مدعی علیه د انکار یا
سکوت خخه شوی وی نو جگړی ته به
رجوع کوی .

ماده - ۱۳۱۵:

صلح نسبت به حقوق مشمول
دارای اثر کاشف بوده نه
مؤجد و این اثر به حقوق
موضوع نزاع منحصر می
باشد .

۱۳۱۵ - ماده:

صلحه نسبت هغی حقوقو ته چه ورته
شامله ده د کشفوونکی اثر لرونکی ده
او ایجادوونکی نده، او دا اثر یواځی د
نزاع د موضوع په حقوقو کښی
منحصر دی .

ماده - ۱۳۱۶:

عبارات صلح باید بصورت محدود
تفسیر گردیده، منسوب به موضوع
مشمول نزاع باشد .

۱۳۱۶ - ماده:

د صلحی عبارتونه باید چه په محدود
صورت تفسیر شی او موضوع شاملی
نزاع ته منسوب وی .

ماده - ۱۳۱۷:

هرگاه صلح تابع احکام معاوضه
باشد، طرفین از آن اقاله نموده می
توانند. در آن صورت مدعی بمدعی و
بدل صلح به مدعی علیه تعلق

۱۳۱۷ - ماده:

که صلحه د معاوضی د حکمونو تابع
وی نو دواړه خواوی ورخه اقاله کولی
شی په هغی صورت کښی دعوی کړی
شوی شی د مدعی پوری اود صلحی

بدل د مدعی علیه پوری تعلق نیسی. میگیرد.

۱۳۱۸ - ماده:

که صلحه د ځینو حقوقو د ساقطیدو متضمنه وه، نواقاله په کښی جواز نه لری. هرگاه صلح متضمن اسقاط بعضی حقوق باشد، اقاله در آن جواز ندارد.

دریم قسمت

د صلحی باطلیدل

قسمت سوم

بطلان صلح

۱۳۱۹ - ماده:

د قانون د فهم د غلطی په سبب پر صلحه اعتراض کول جواز نه لری. اعتراض بر صلح به سبب غلطی در فهم قانون جواز ندارد.

۱۳۲۰ - ماده:

صلحه په راتلونکو حالونو کښی باطله گڼل کیږی: صلح در احوال آتی باطل شناخته میشود:

۱ - صلحه په اقالی، د صلحی د بدل په ردولو، د عیب او د لیدلو په څیار، د دواړو د بدلونو څخه د یوه په استحقاق وړلو سره باطلیږی. ۱ - صلح به اقاله، رد بدل صلح، څیار عیب، رویت و به استحقاق بردن یکی از بدلین صلح، باطل میگردد.

۲ - په هغه حالت کښی چه په کومو پانو کښی صلحه په هغی بنا شوی، تزویر ثابت شی. ۲ - در حال تثبیت تزویر در اوراقیکه صلح بر آن بنا یافته است.

۳ - په هغه حالت کښی چه صلحی ته شاملی موضوع کښی ترمخه د محکمی قطعی حکم صادر شوی وی، او دواړه خواوی او یا د هغوی څخه یوه خوا د ذکر شوی حکم په صادریدلو ۳ - در حالیکه قبلاً در مورد نزاعیکه صلح شامل آن است، حکم قطعی محکمه صادر گردیده، طرفین یا یکی از ایشان بصدر حکم مذکور علم نداشته

علم و نه لری.

باشد.

۱۳۲۱ - ماده:

صلحه تجزیه نه قبلوی، د صلحی د اجزاوو څخه د یوه جزء باطلیدل د ټولې صلحی د باطلیدلو سبب کیږي مگر داچه د عقد د متن یا د حالونو څخه دارنگه ظاهره شی چه د عقد دواړو خواوو د عقد د اجزاوو په استقلال یو د بل څخه، موافقه کړی ده.

ماده - ۱۳۲۱:

صلح تجزیه را نمی پذیرد، بطلان جزئی از اجزاء صلح سبب بطلان تمامی آن می گردد. مگر اینکه از متن عقد یا حالات چنین ظاهر شود که متعاقدين به استقلال اجزای عقد از يك ديگر موافقه نموده اند.

دوهم باب

د گټې اخیستلو عقدونه

لمړی فصل

اجاره

باب دوم

عقود انتفاع

فصل اول

اجاره

لمړې قسمت - عمومي حکمونه

لمړې مبحث - د اجارې رکنونه

قسمت اول - احکام عمومي

مبحث اول - ارکان اجاره

۱۳۲۲ - ماده:

د اجارې عقد عبارت دی د هغه عین د گټې د تمليکولو څخه چه په اجاره ورکول کیږي، د عین د گټو تمليکول د اجارې ورکوونکي په وسیله، اجارې اخیستونکي ته په داسې عوض صورت مومي چه د بدل قابلیت ولري.

ماده - ۱۳۲۲:

عقد اجاره، عبارت است از تمليك منفعت مورد نظر از عينيکه به اجاره داده میشود توسط اجاره دهنده برای اجاره گیرنده بعوضيکه قابلیت بدل را دارا باشد.

۱۳۲۳ - ماده:

د اجارې عقد د منقولو او نا منقولو

ماده - ۱۳۲۳:

عقد اجاره برمنافع اعيان منقول، غير

منقول و همچنان بر عمل مجاز صورت گرفته می تواند.

ماده - ۱۳۲۴:

در عقد اجاره علاوه بر شروط عمومی صحت عقد، تعیین عینیکه به اجاره داده میشود، ذکر منفعت آن به نحویکه منجر به منازعه نگردد، بیان مدت انتفاع و تعیین مقدار اجرت، شرط می باشد. در غیر آن اجاره فاسد شناخته میشود.

ماده - ۱۳۲۵:

شخصیکه تنها صلاحیت اداره مال را دارد، نمی تواند مدت اجاره را بیش از سه سال تعیین نماید. اگر مدت اجاره بیش از سه سال تعیین شده باشد، به سه سال تنقیص می یابد. مگر اینکه قانون طور دیگری حکم نموده باشد.

ماده - ۱۳۲۶:

عقد اجاره فضولی، به اجازه مالك موقوف است. در صورتیکه مالك قاصر یا محجور بوده و اجرت مطابق اجرت مثل تعیین گردیده باشد، انعقاد اجاره، موقوف به اجازه ولی یا وصی یا قیم میباشد.

اعیانو په گټو او همدارنگه په جایز کار منعقدی شی.

۱۳۲۴ - ماده:

د اجاری په عقد کښی د عقد د صحت په عمومی شرطونو علاوه د هغه عین ټاکل چه په اجاری ورکول کیږی، او د هغی څخه د گټی اخیستلو ذکر په داسی توگه چه منازعی ته ونه رسیږی، د گټی اخیستلو د مودی بیان او د اجوری اندازه شرط ده، د هغی په غیر د اجاری عقد فاسد گڼل کیږی.

۱۳۲۵ - ماده:

که څوک یواځی د مال د اداري واک ولری، نونشی کولی چه د اجاری موده د دری کلونو څخه زیاته وټاکي، که د اجاری موده د دری کلونو څخه زیاته ټاکل شوی وه، دری کلونو ته راکمیږی، مگر داچه قانون بل رنگه حکم کړی وی.

۱۳۲۶ - ماده:

د فضولی د اجاری عقد د مالك د اجازی پوری موقوف دی، که مالك قاصر یا حجر کړی شوی وو نو د اجاری د عقد منعقیدل د ولی یا وصی یا قیم د اجازی پوری موقوف دی.

۱۳۲۷ - ماده:

د دی قانون (۱۳۲۶) مادی د درج شوی عقد اجازه هغه وخت صحیح گڼله کیږي چه د عقد دواړه خواوی او په کوم شی چه عقد شوی موجود وی او د اجاری بدل د نقدو پیسو په غیر بل شی وی.

ماده - ۱۳۲۷:

اجازه مندرج ماده (۱۳۲۶) این قانون وقتی صحیح شمرده میشود که عاقدین و معقود علیه موجود بوده و بدل اجازه غیر از پول نقد باشد.

۱۳۲۸ - ماده:

(۱) هغه عین چه په اجاری ورکول کیږي د هغی په باره کښی د شرط، د لیدلو او د عیب د خیانونو پوری مربوط حکمونه مراعات کیږي.

ماده - ۱۳۲۸:

(۱) احکام متعلق به خیار شرط، رويت و عيب، در مورد عینیکه به اجازه داده میشود، قابل رعایت میباشد.

۱۳۲۹ - ماده:

که هر یوه اجاری ورکونکی او اجاری اخیستونکی ته خیار شرط شوی وه نو که هریو د شرط په مودی کښی د ننه د اجاری عقد فسخ که، فسخ کیږي، او که هریو د عقد اجازه ورکړه د هغه دخیار حق ساقطیږي، او د بل خیار، د مودی د تیریدو تر وخته پوری پخپل حال پاتی کیږي.

ماده - ۱۳۲۹:

هرگاه برای هریکی از اجازه دهنده و اجازه گیرنده خیار شرط شده باشد، عقد اجازه بافسخ هریک که در داخل میعاد صورت گیرد، فسخ میگردد. هریک که اجازه دهد حق خیار او ساقط میشود و خیار دیگر تا زمان انقضای مدت به حال خود باقی می ماند.

۱۳۳۰ - ماده:

ماده - ۱۳۳۰:

د خيار موده د عقد له وخته او د اجاری موده د خيار د ساقطیدو له وخته پیل کیږي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

مدت خيار از وقت عقد و مدت اجاره از زمان سقوط خيار آغاز می‌گردد. مگر اینکه طور دیگری موافقه بعمل آمده باشد.

۱۳۳۱ - ماده:

ماده - ۱۳۳۱:

د شریکی حصی اجاره، شریک ته او هم بل چا ته جواز لری.

اجاره حصه مشاع، برای شریک یا غیر شریک جواز دارد.

۱۳۳۲ - ماده:

ماده - ۱۳۳۲:

که عین د عقد څخه وروسته شریک شی عقد نه فاسده وی.

هرگاه عین، بعد از عقد به مشاع تبدیل شود عقد را فاسد نمی‌سازد.

دوهم مبحث - هغه عین چه په اجاری ورکول کیږي

مبحث دوم - عینیکه به اجاره داده می‌شود

۱۳۳۳ - ماده:

ماده ۱۳۳۳:

(۱) د هغه عین اجاره چه ورڅخه گټه اخیستل بی د عین د مینځه تللو څخه ممکنه نه وی، جواز نه لری.

(۱) اجاره عینیکه انتفاع از آن بدون از بین رفتن عین ممکن نباشد، جواز ندارد.

(۲) په کار کولو اجاره هغه وخت جواز لری چه کار روا وی او اجیر د قانون له حیثه د هغی په کولو مکلف نه وی.

(۲) اجاره برعمل وقتی جایز است که عمل مجاز بوده و اجیر به انجام آن قانوناً مکلف نباشد.

(۳) د هغی شی اجاره چه گټه اخیستل ورڅخه په حقیقی یا حکمی توگه ناممکن وی، باطله ده.

(۳) اجاره چیزیکه منفعت گرفتن از آن بطور حقیقی یا حکمی ناممکن باشد، باطل است.

۱۳۳۴ - ماده:

که عین د هغه چا له خوا چه د هغی د گټی مستحق دی په اجاری ورکول شو، نو که د گټی اخیستلو د حق موده تیره شوه او د عین مالک اجازه ورنه کړه، اجاره پای ته رسیږی. خو په دی شرط چه د تخلیه کولو د خبرتیا ټاکلی موده او د کرهڼی د ځمکی د حاصلاتو د نقلولو دپاره لږمه موده مراعات شی.

ماده - ۱۳۳۴:

هرگاه عین از طرف شخص مستحق منفعت، به اجاره داده شده باشد، به انقضای حق منفعت در حالیکه مالک اجازه ندهد، اجاره خاتمه می یابد. مشروط بر اینکه مدت معینه ابلاغ تخلیه و موعد لازم برای نقل محصول زمین زراعتی رعایت شود.

۱۳۳۵ - ماده:

اجاره اخیستونکی د ټاکلی مودی په اوږدو کښی د لیدلو د خیار حق لری، اما اجاره ورکوونکی که د اجاری ورکولو ترمخه عین نه وولیدلی نو د لیدلو د خیار حق نه لری.

ماده - ۱۳۳۵:

اجاره گیرنده حق خیار رویت را در خلال مدت معینه دارا می باشد. اما اجاره دهنده ایکه قبل از دیدن عین آنرا به اجاره میدهد، این حق را ندارد.

۱۳۳۶ - ماده:

که څوک داسی عین په اجاری واخلی چه ترمخه ئی لیدلی وی نو د خیار حق ئی ساقطیږی، مگر داچه ذکر شوی عین د پخوانی حالت څخه تغیر کړی وی.

ماده - ۱۳۳۶:

هرگاه شخص عینی را که قبلاً دیده است به اجاره بگیرد، حق خیار او ساقط میشود. مگر اینکه عین مذکور از حالت سابق تغییر یافته باشد.

۱۳۳۷ - ماده:

د اجاری اخیستونکی د لیدلو د خیار حق په راتلونکو حالونو کښی ساقطیږی:
۱ - د عقد په وخت کښی د اجاری

ماده - ۱۳۳۷:

حق خیار رویت اجاره گیرنده در احوال آتی ساقط می گردد:
۱ - در حال اقرار اجاره گیرنده در

اخيستونكى په دى اقرار چه كوم شى
په اجارى وركول كيږي مالايدلى دى.
عقد برويت عين كه به اجاره داده
ميشود.

۲ - د عقد په وخت كښى داسى صفت
چه د ليدلو قايم مقام كيداي شى، او
چه د عين ثابتول په ذكر شوى صفت
كيږي.
۲- درحال وصف عين در عقد كه
قايم مقام رويت شده ميتواند
و اثبات عين به وصف
مذكور.

۳ - په هغى حالت كښى چه د اجارى
اخيستونكى څخه داسى قول يا فعل
صادر شى چه خیار باطلوى.
۳- درحال صدور چنان قول يا فعل از
طرف اجاره گیرنده كه خیار را باطل
سازد.

۴ - د يو كافى وخت تيريدل چه په
هغى كښى اجاره اخيستونكى د عين
په ليدلو قدرت پيدا كولو(كه څه هم
هغه ئى نه وى ليدلى).
۴- در حال گذشتن وقت كافى
ايكه اجاره گیرنده برويت عين
قادر بوده(بدون آنكه آنرا ديده
باشد).

۵ - د اجارى اخيستونكى د مړينى په
حالت كښى.
۵- درحال وفات اجاره
گیرنده.

دریم مبحث - اجوره

مبحث سوم - اجرت

۱۳۳۸ - ماده:

ماده - ۱۳۳۸:

(۱) اجوره نقدى پيسى، مال، گټه يا
جايز تعهد ټاكل كيداي شى.

(۱) اجرت، پول نقد، مال، منفعت يا
تعهد مجاز تعيين شده مى تواند.

(۲) كه په مسمى شوى اجوري كي
فاحش غبن شوى وو نو په مثلى
اجورى تعديلېږي. د مثلى اجرت ټاكل
د واك لرونكو مراجعو له خوا او يا د
محكمى په حكم صورت مومي.

(۲) غبن فاحش در اجرت مسمى به
اجرت مثل آن تعديل ميشود، تعيين
اجرت مثل از طريق مراجع
ذصلاح و يا به حكم محكمه
صورت ميگيرد.

۱۳۳۹ - ماده:

د اجوری نوی والی د هغه عین د استعمال سره سم چه په اجاری ورکول کیری جواز لری.

۱۳۳۹ - ماده:

تجدید اجرت مطابق استعمال عینیکه به اجاره داده میشود، جواز دارد.

۱۳۴۰ - ماده:

اجوره د گټی په حاصلیدلو او یا په هغی قادریدلو لارمیری.

۱۳۴۰ - ماده:

اجرت به حصول منفعت یا قادر شدن به آن، لارم میگردد.

۱۳۴۱ - ماده:

د اجوری تعجیل او تأجیل او په ټاکلو وختونو کښی دننه د قسطونو په صورت د هغی ورکول جواز لری.

۱۳۴۱ - ماده:

تأجیل وتعجیل اجرت و پرداخت آن به اقساط بداخل اوقات معین، جواز دارد.

۱۳۴۲ - ماده:

که د اجوری په ورکولو کښی تعجیل شرط شوی وو نواجاره اخیستونکی مکلف دی چه هغه د عقد په وخت کښی ورکی او اجاره کوونکی کولی شی چه د اجوری د تسلیمیدو تر وخته پوری د عین د تسلیمیدو څخه ځان وژغوری.

۱۳۴۲ - ماده:

هرگاه تعجیل پرداخت اجرت شرط شده باشد، اجاره گیرنده مکلف است آنرا هنگام عقد بپردازد و اجاره دهنده می تواند از تسلیم عین به اجاره گیرنده، تا زمان دریافت اجرت امتناع ورزد.

۱۳۴۳ - ماده:

که د اجوری تأجیل شرط شوی وو، نو که عقد د اعیانو په گټو شوی وو، اجاره ورکوونکی مکلف دی چه عین اجاره اخیستونکی ته تسلیم کی، په دی صورت کښی اجوره د مودی د رسیدو تر مخه نه لارمیری.

۱۳۴۳ - ماده:

هرگاه تأجیل اجرت شرط شده باشد، اجاره دهنده مکلف است درحالیکه عقد برمنافع اعیان صورت گرفته باشد، عین را به اجاره گیرنده تسلیم دهد. در این صورت اجرت قبل از رسیدن موعد، لارم نمی گردد.

۱۳۴۴ - ماده:

بی له دی چه د اجوری د کمیت او کیفیت په باره کښی د اجاری ورکوونکی له خوا موافقه شوی وی، که په اجاری اخیستونکی هغه عین چه په اجاری ورکول کیږی قبض کړي او گټه ور څخه واخلی نو ورباندی مثلی اجوره لږمیری.

۱۳۴۴ - ماده:

هرگاه اجاره گیرنده بدون آنکه در مورد کمیت و کیفیت اجرت از جانب اجاره دهنده موافقه بعمل آمده باشد، عینی را که به اجاره داده میشود قبض نموده مورد استفاده قرار دهد، اجرت مثل بروی لزم می گردد.

خلورم مبحث - موده

مبحث چهارم - مدت

۱۳۴۵ - ماده:

د اجاری موده د هغی نیتی څخه چه په عقد کښی ټاکل شوی پیل کیږی، او که نه وه ټاکل شوی نو د عقد د نیتی څخه اعتبار لری.

۱۳۴۵ - ماده:

مدت اجاره از تاریخ که در عقد تعیین گردیده، آغاز می یابد. در حال عدم تعیین از تاریخ عقد اعتبار داده میشود.

۱۳۴۶ - ماده:

که په عقد کښی د اجاری موده نه وی تصریح شوی نو اجاری ته د اجوری د ورکولو د ټاکلی مودی دپاره د جاری عرف سره سم د اجاری په عین مورد کښی اعتبار ورکول کیږی، ددی مودی په پای ته رسیدو سره اجاره آخرته رسیږی، خو په دی شرط چه د ټاکلی مودی د اجوری د ورکولو د آخر نیمائی تر مخه د تخلیی په باره کښی خبرتیا صورت موندلی وی.

۱۳۴۶ - ماده:

هرگاه مدت اجاره در عقد تصریح نشده باشد، اجاره برای مدت معینه پرداخت اجرت مطابق به عرف جاریه در عین مورد اجاره، اعتبار داده شده، با ختم این مدت اجاره منتهی میشود. مشروط براینکه قبل از نصف اخیر مدت معینه پرداخت اجرت، راجع به تخلیه، ابلاغ صورت گرفته باشد.

دوهم قسمت
داجاري آثار

قسمت دوم
آثار اجاره

۱۳۴۷ - ماده:

ماده - ۱۳۴۷:

اجاره ورکونکي وروسته له دې چه هغه ته ټاکلي اجوره چه تعجيل ئی شرط ايښودل شوی قبض کی، نو مکلف دی هغه عين چه په اجاره ورکول کيږي د هغی د نورو ملحقاتو سره اجاري ورکونکي ته د پخوانی موافقي سره سم په داسی توگه چه د هغی څخه د گټي حاصلولو قابليت د اجاري د مورد د عين د طبيعت سره سم ممکن وی، تسليم کی.

اجاره دهنده بعد از قبض اجرت معينه ايکه تعجيل آن شرط گذاشته شده، مکلف است عيني را که به اجاره داده ميشود با ساير ملحقات آن به اجاره گيرنده مطابق به موافقه قبلي به نحويکه قابليت حصول منفعت از آن مطابق طبيعت عين مورد اجاره ممکن باشد، تسليم دهد.

۱۳۴۸ - ماده:

ماده - ۱۳۴۸:

(۱) که هغه عين چه په اجاره ورکول کيږي په داسی حالت کښی تسليم کړی شی چه د اجاري د عقد له نظره د گټي اخيستلو قابليت ونه لری او يا د هغی څخه د گټي اخيستل د لوی نقصان سره يوځای وی، نو اجاره اخيستونکي کولی شی چه د عقد د فسخ کيدو يا په گټي اخيستلو کښی د نقص په اندازی د اجوري د کموالی غوښتنه وکی.

(۲) اجاره اخيستونکي په دواړو پورتنیو حالونو کښی کولی شی چه د اقتضاء سره سم د تعویض غوښتنه وکی.

(۱) هرگاه عينيکه به اجاره داده ميشود، در حالي تسليم داده شود که قابليت انتفاع مورد نظر، از عقد اجاره را نداشته يا حصول انتفاع از آن توأم با نقص بزرگ باشد، اجاره گيرنده می تواند فسخ عقد يا تنقيص اجرت را به اندازه نقص در انتفاع، مطالبه نمايد.

(۲) اجاره گيرنده در هر دو حالت فوق، می تواند حسب اقتضاء مطالبه تعویض نمايد.

۱۳۴۹ - ماده:

که هغه عین چه په اجاری ورکول کیږي په داسې حالت کېنې وی چه د هغې له پلوه د اجاری اخیستونکي صحت یا د هغه اشخاصو صحت چه د هغه سره یوځای ژوند کوی یا د هغه د مستخدمینو او کارگرانو صحت د لوی خطر سره مخامخ شی نو اجاره اخیستونکي کولی شی چه د عقد د فسخ کولو غوښتنه وکړي، که څه هم ترمخه د دی حق خخه تیر شوی وی.

ماده - ۱۳۴۹:

هرگاه عینیکه به اجاره داده میشود، در حالتی قرار داشته باشد که از ناحیه آن صحت اجاره گیرنده یا کسانی که با او یکجا زندگی میکنند و یا صحت مستخدمین یا کارگران او را بخطر بزرگ مواجه سازد، اجاره گیرنده می تواند فسخ عقد را مطالبه کند، گرچه قبلاً از این حق صرف نظر نموده باشد.

۱۳۵۰ - ماده:

هغه عین چه په اجاری ورکول کیږي د هغې د تسلیمیدو د التزام په باره کېنې هغه حکمونه مراعات کیږي. چه د عین میبعي د تسلیمیدو د التزام په باره کېنې مراعات کیږي.

ماده - ۱۳۵۰:

در مورد تعهد به تسلیم عینیکه به اجاره داده میشود، احکامی رعایت میشود که در مورد تعهد به تسلیم مبیعه، قابل رعایت میباشد.

۱۳۵۱ - ماده:

اجاره ورکوونکي په عین اجاره ورکول شوی شی د هغې نقصانونو په اصلاح کولو او ترمیمولو مکلف دی چه د هغه خخه د مقصودی ګټې اخیستلو داخلاف باعث کیږي.

ماده - ۱۳۵۱:

اجاره دهندۀ به اصلاح و ترمیم نواقص عایدۀ بر عین اجاره داده شده که باعث اخلاف منفعت مقصوده از آن گردد، مکلف میباشد.

۱۳۵۲ - ماده:

(۱) که اجاره ورکوونکي د دی قانون د (۱۳۵۱) مادې د درج شوی اصلاح کولو او ترمیمولو خخه ځان وژغوری نو

ماده - ۱۳۵۲:

(۱) هرگاه اجاره دهندۀ از ترمیم و اصلاح مندرج مادۀ (۱۳۵۱) این قانون امتناع ورزد، اجاره گیرنده

می تواند اجاره را فسخ یا شخصاً به اجازه محکمه به ترمیم و اصلاح آن پرداخته بعداً متناسب به اندازه مصرف بالایی اجاره دهنده رجوع و یا از اندازه اجرت وضع نماید.

(۲) اجاره گیرنده می تواند در عین مورد اجاره بدون اجازه محکمه، ترمیمات عاجل و بسیطی را انجام دهد که اجاره دهنده بعد از اخطار در موعد مناسب به انجام آن پرداخته باشد. اجاره گیرنده مصارف ترمیم را مطابق به اسناد مصرف از اجرت وضع میکند.

ماده - ۱۳۵۳:

تکالیف محصول و مالیه بر عین ایکه به اجاره داده میشود، بدوش اجاره دهنده است. اما قیمت آب، برق و هر آنچه که به استعمال شخص متعلق است، بدوش اجاره گیرنده میباشد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

اجاره اخیستونکی کولی شی چه اجاره فسخ کی یا پخپله د محکمی د اجازی وروسته د هغی اصلاح کولو او ترمیمولو ته اقدام وکی او بیا د مصرف د اندازی په تناسب اجاری ورکونکی ته رجوع وکی او یا یی د اجوری څخه وضع کی.

(۲) اجاره اخیستونکی کولی شی د اجاری په عین مورد کښی بی د محکمی د اجازی څخه عاجل او بسیط ترمیمونه وکی او دا په هغه صورت کښی چه په اجاره ورکونکی د خبرتیا وروسته په مناسب وخت کښی هغه نه وی ترسره کړی. اجاره اخیستونکی به د اصلاح کولو او ترمیمولو مصرفونه د مصرف د سندونو سره سم د اجوری څخه وضع کوی.

۱۳۵۳ - ماده:

هغه عین چه په اجاره ورکول کیږی د هغی د محصول او مالیی تکلیفونه د اجاری ورکونکی په غاړه دی. اوبه او بریښنا اونور هغه څه چه د شخص د استعمال پوری مربوط وی د اجاری اخیستونکی په غاړه دی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

۱۳۵۴ - ماده:

(۱) که عین اجاره شوی شی د اجاری د مودی په اوږدو کښی پوره د مینځه لاړشی، اجاره د خپله ځانه فسخ کیږی.

(۲) په هغه صورت کښی چه د عین یو جزء د مینځه تللی وی یا عین په داسی حالت کښی قرار ونیسی چه د اجاری د عقد څخه د قصد کره شوی گټی د اخیستلو قابلیت ونه لری یا گټی اخیستلو ته داسی لوی نقصان ورسیري چه په هغی کښی اجاره اخیستونکی قصور ونه لری، نو که اجاره ورکونکی په مناسب وخت کښی لمړنی حالت ته د هغی اعاده کولو ته اقدام ونه کی، اجاره اخیستونکی کولی شی د حالونو سره سم د اجوری د کموالی یا د اجاری د فسخ کیدو غوښتنه وکی. بی له دی چی په اصلاح کولو او ترمیمولو کی د هغه د اقدام حق ددی قانون د (۱۳۵۲) مادی د درج شوی حکم سره سم اخلال کی.

(۳) ددی مادی په دواړو پورتنیو حالتونو کښی که اجاره ورکونکی د عین د مینځه تللو یا نقصان کښی قصور ونه لری نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی د تعویض غوښتنه وکی.

ماده - ۱۳۵۴:

(۱) هرگاه عین اجاره داده شده در اثناء مدت اجاره کاملاً از بین برود اجاره خود به خود فسخ میشود.

(۲) در صورتیکه جزئی از عین از بین رفته یا عین در حالتی قرار گیرد که قابلیت انتفاع مقصوده، از عقد اجاره را نداشته یا نقص بزرگ بر انتفاع عاید شود و در آن اجاره گیرنده قصوری نداشته باشد، در حالیکه اجاره دهنده در موعد مناسبی به اعاده آن بحالت اولی نپردازد، اجاره گیرنده می تواند حسب احوال تنقیص اجرت یا فسخ اجازه را مطالبه نماید، بدون اینکه حق اقدام وی را در ترمیم و اصلاح مطابق حکم مندرج ماده (۱۳۵۲) این قانون اخلال نموده باشد.

(۳) در هر دو حالت فوق اگر اجاره دهنده در مورد از بین رفتن یا نقصان عین قصوری نداشته باشد، اجاره گیرنده نمی تواند مطالبه تعویض نماید.

۱۳۵۵ - ماده:

اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه اجاره ورکونونکی د هغی عاجلو ترمیمونو د اجراء کولو څخه منع کی چه د عین د ساتنی دپاره ضروری وی، که د داسی کارونو اجراء کول د گټی د اخیستلو د اخلال باعث شی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د اجاری د فسخ کیدو یا د اجوری د کموالی غوښتنه وکی. په هغه صورت کبسی چه اجاره اخیستونکی د ذکر شوو کارونو تر پایه پوری په عین اجاره شوی کبسی پاتی شی نو د هغه حق د اجوری د کموالی او د فسخ کیدو په غوښتنه کبسی ساقطیږی.

ماده - ۱۳۵۵:

اجاره گیرنده نمی تواند اجاره دهنده را از اجرای ترمیمات عاجل که برای حفاظت عین ضروری باشد، منع نماید. اگر اجرای چنین اعمال باعث اخلال حصول منفعت گردد، اجاره گیرنده می تواند فسخ اجاره یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید و در صورتیکه اجاره گیرنده تا ختم اعمال مذکور در عین اجاره داده شده باقی بماند، حق وی در مطالبه تنقیص اجرت و فسخ ساقط میشود.

۱۳۵۶ - ماده:

اجاره ورکونونکی نه شی کولی چه داجاری په مودی کبسی داجاری اخیستونکی د هغی شی څخه په گټو اخیستلو تعرض وکی چه په اجاری ورکول شوی دی او یا په هغی کبسی داسی تغییر راوړی چه د عین څخه د گټی اخیستلو د اخلال باعث شی چه اجاره د هغی په اساس عقد شوی ده.

ماده - ۱۳۵۶:

اجاره دهنده نمی تواند، در مدت اجاره، به انتفاع اجاره گیرنده از عینیکه به اجاره داده شده تعرض نماید، یا در آن تغییری وارد کند که مانع انتفاع از عین یا باعث اخلال حصول منفعتی گردد که اجاره روی آن عقد شده است.

۱۳۵۷ - ماده:

اجاره ورکونونکی نه یواځی د هغی اعمالو ضامن گڼل کیږی چه د هغه له خوا یا د هغه د مربوطینو له خوا کیږی

ماده - ۱۳۵۷:

اجاره دهنده نه تنها از اعمالیکه از طرف وی یا مربوطین او سر می زند، ضامن شناخته میشود، بلکه

از هر تعرضیه که بنا بر اسباب قانونی اجاره گیرنده دیگر یا شخص دیگری که از او کسب حق نموده برعینیکه به اجاره داده شده بعمل می آید، نیز ضامن شناخته میشود.

ماده - ۱۳۵۸:

هرگاه شخص دیگری چنان حقی را دعوی نماید که با حقوق اجاره گیرنده متعارض واقع شود، اجاره گیرنده مکلف است اجاره دهنده را به مقابله به دعوی اطلاع دهد. اگر در نتیجه دعوی اجاره گیرنده از انتفاع عین محروم گردد، می تواند اجاره را فسخ و حسب اقتضاء تعویض را نیز مطالبه کند.

ماده - ۱۳۵۹:

(۱) هرگاه عین که به اجاره داده شده غصب شود، و اجاره گیرنده قادر نباشد تا دست غاصب را رفع نماید، می تواند عقد را فسخ و تعویض را مطالبه نماید.

(۲) اگر اجاره گیرنده در رفع دست غاصب باوجود امکان

بلکه د هر هغه تعرض خخه چه د قانونی سببونو په اساس بل اجاره اخیستونکی یا بل کوم شخص چه په اجاره شوی عین باندی ئی د هغه خخه حق کسب کړی هم ضامن ګڼل کیږی.

۱۳۵۸ - ماده:

که بل څوک د داسی حق دعوی وکی چه د اجاری اخیستونکی د حقوقو سره متعارض واقع شی نو اجاره اخیستونکی مکلف دي چه اجاره ورکوونکي ته د دعوی د مقابلی په غرض خبرتیا ورکی. که د دعوی په نتیجی کښی اجاره اخیستونکی د عین د ګټی اخیستلو خخه محروم شی، نو کولی شی چه اجاره فسخه کی او داقتضاء سره سم د تعویض غوښتنه هم وکی.

۱۳۵۹ - ماده:

(۱) که هغه عین چه په اجاره ورکول شوی دی غصب شی او اجاره اخیستونکی د دی توان ونه لری چه د غصبوونکی لاس د هغی خخه پورته کی، نو کولی شی چه عقد فسخ او د تعویض غوښتنه وکی.

(۲) که اجاره اخیستونکی د غصبوونکی د لاس په پورته کیدو

تقصیر ورزیده و به اجاره دهند از وقوع غصب اطلاع ندهد، اجرت ساقط نمی گردد، اما می تواند تعویض را از غاصب مطالبه کند.

ماده - ۱۳۶۰:

اجاره دهنده از عیوبی که مانع انتفاع از عین که به اجاره داده میشود یا نقص کلی بر انتفاع وارد نماید ضامن شناخته میشود، اجاره دهنده از عیوبی که قبلاً اجاره گیرنده خود هنگام عقد به آن علم داشته یا به آسانی از آن علم آوری نموده می تواند ضامن شناخته نمی شود، مگر اینکه اجاره دهنده عین اجاره شده را خالی از عیب اعلام کرده باشد.

ماده - ۱۳۶۱:

هرگاه بر عین اجاره شده چنان عیبی موجود شود که مستوجب ضمان گردد، اجاره گیرنده میتواند فسخ عقد یا تنقیص اجرت را با تعویض در حالیکه از آن ضرری بوی عاید شده باشد مطالبه نماید، مگر اینکه اجاره

کینی سره د دی چه امکان ئی هم وی قصور وکی او اجاری ورکونکی ته د غصب د واقع کیدو خخه خبرتیا ورنه کی، نو اجوره نه ساقطیږی خو کولی شی چه د غصبوونکی خخه د تعویض غوښتنه وکی.

۱۳۶۰ - ماده:

اجاره ورکونکی دهغه عیبونو چه د عین اجاره شوی شی خخه دگتی داخیستلو مانع گرځی یا گتی اخیستلو ته کلی نقص پیدا کی، ضامن گنل کیږی. اجاره ورکونکی د هغی عیبونو چه ترمخه ئی د هغی خخه اجاره اخیستونکی ته خبرتیا ورکړی، یا پخپله اجاره اخیستونکی د عقد په وخت کینی په هغی علم لرلو یائی په آسانتیا سره کولی شو چه په هغی علم راوړی، نو ضامن نه گنل کیږی، مگر داچه اجاره ورکونکی عین اجاره شوی شی د عیب خخه خالی اعلام کړی وی.

۱۳۶۱ - ماده:

که د اجاره شوی شی په عین داسی عیب موجود شی چه د ضمان ایجابوونکی وی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو یا د اجوړی د کموالی د تعویض سره غوښتنه وکی خو په دی شرط چه د هغی خخه ورته ضرر رسیدلی وی او که

دهنده ثابت سازد که از وجود عيب علم نداشته است.

ماده - ۱۳۶۲:

(۱) هرگاه چند شخص عين واحدی را به اجاره بگیرند، به شخص ترجیح داده میشود که بدون غش عين را از همه اولتر متصرف شده باشد. در صورتیکه یکی از اجاره گیرندگان قبل از تصرف عمار اجاره شده از طرف اجاره گیرنده دیگر، یا قبل از تجدید عقد اجاره، عقد را با حسن نیت به ثبت رسانیده باشد، بر دیگران مقدم شناخته میشود.

(۲) اگر سبب ترجیح یکی از اجاره گیرندگان موجود نباشد، می توانند تعویض را مطالبه نمایند.

ماده - ۱۳۶۳:

هرگاه بنابر عمل قانونی اداره دولتی، نقص بزرگ در ارتفاع از عين اجاره شده وارد شود، اجاره گیرنده میتواند فسخ عقد یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید. در صورتیکه عمل اداره دولتی، ناشی از اسبابی باشد، که اجاره دهنده در آن مسئولیت داشته باشد، طلب تعویض از طرف اجاره گیرنده،

اجاره ورکونکی ثابتۀ کی چه د عيب د وجود څخه ئی علم نه لرلو نو مسئول نه گڼل کیږی.

۱۳۶۲ - ماده:

(۱) که څو اشخاص یو عين په اجاری واخلی نو هغه چاته ترجیح ورکول کیږی چه عين ئی بی له غش څخه تر ټولو اول تصرف کړی وی. په هغه صورت کېنې چه د اجاره کوونکو څخه یوه د اجاره شوی عمار د تصرف څخه ترمخه، د بل اجاره اخیستونکی له خوا یا داجاری د عقد دنوی والی ترمخه، عقد په ښه نیت ثبت کړی وی پر نورو د وړاندی والی حق لری.

(۲) که د یوه اجاره کوونکی د ترجیح سبب پیدا نه شو نو هغوی کولی شی چه د تعویض غوښتنه وکی.

۱۳۶۳ - ماده:

که د یوی دولتی ادارې د قانونی عمل په اساس د اجاره شوی عین گټو اخیستلو ته لوی نقصان ورسیدلو نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو یا داجورې د کموالی غوښتنه وکی. که د دولتی ادارې عمل د داسی سببونو څخه پیدا شوی وی چه اجاره ورکونکی په هغی کېنې مسئولیت ولری، نو د اجاره

نیز جواز دارد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۳۶۴:

هرگاه اجاره دهنده بصورت غش سبب ضمان را مخفی نموده باشد، هر نوع موافقه ای که متضمن معافیت یا محدودیت ضمانت اجاره دهنده از تعویض یا عیب باشد، اعتبار ندارد.

ماده - ۱۳۶۵:

تجاوز از استحقاق منفعتی که به اساس عقد ثابت گردیده، جواز ندارد.

ماده - ۱۳۶۶:

اجاره گیرنده از عین اجاره شده بنحوی منفعت می برد که به آن موافقه بعمل آمده باشد. در صورت عدم موافقه قبلی عرف جاریه اعتبار دارد.

ماده - ۱۳۶۷:

اجاره گیرنده، نمی تواند در عین اجاره شده چنان تغییری را وارد نماید که از آن ضرری عاید شود. در صورت تجاوز از حدود تعهد، اجاره گیرنده به اعاده

اخیستونکی له خوا د تعویض غوښتنه هم جواز لری، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده - ۱۳۶۴:

که اجاره ورکوونکی په غش سره د ضمان سبب پټ کړی وی نو هره نوعه موافقه چه د تعرض یا عیب څخه د اجاره ورکوونکی د ضمانت د معافیت یا محدودیت متضمنه وی اعتبار نه لری.

ماده - ۱۳۶۵:

د هغی گټی د استحقاق څخه تیری چه د عقد په اساس ثابت شوی جواز نه لری.

ماده - ۱۳۶۶:

اجاره اخیستونکی د اجاره شوی شی د عین څخه په داسی توگه گټه اخیستی شی چه پری موافقه شوی وی. که ترمخه موافقه نه وی شوی نو جاری عرف اعتبار لری.

ماده - ۱۳۶۷:

اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجاره شوی شی په عین کښی داسی تغییر راوړی چه ورڅخه ضرر پیدا شی، که د التزام د حدودو څخه تیری وشو نو اجاره اخیستونکی په لومړنی حالت د

عين بحالت اولی و تعویض در حال
اقتضای آن مکلف شده می
تواند.

ماده - ۱۳۶۸:

نصب آلات آبرسانی، گاز، برق،
تلفون، رادیو و امثال آن، در عین
اجاره شده از طرف اجاره گیرنده
بنحویکه از آن ضرری بعین مذکور
عاید نشود، جواز دارد.

ماده - ۱۳۶۹:

اجاره گیرنده به ترمیمات جزئی ایکه
عرف ایجاب نماید، مکلف می باشد.
مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت
گرفته باشد.

ماده - ۱۳۷۰:

اصلاحاتی را که اجاره گیرنده
به اجازه اجاره دهنده در عین
اجاره شده به غرض بهبود
وحفاظت آن خرابی آن بعمل
آورد، مصارف آنرا از اجاره دهنده
مطالبه کرده میتواند. گرچه رجوع
شرط نشده باشد. اگر اصلاح عاید،
به تأمین منافع اجاره گیرنده
باشد، حق رجوع را ندارد، مگر
اینکه رجوع شرط شده باشد.

عين په اعاده کولو او د اقتضاء په
حالت کښی د هغی په تعویض
مکلفیدای شی.

ماده - ۱۳۶۸:

د اوبو رسولو، گاز، بریښنا، تلفون،
رادیو او داسی نور آلو نصبول د اجاره
اخیستونکی له خوا چه دهغی څخه د
اجاره شوی شی عین ته ضرر ونه رسیږی
جواز لری.

ماده - ۱۳۶۹:

اجاره اخیستونکی په جزئی ترمیمونو
چه عرف ئی ایجابوی مکلف دی،
مگر دا چه موافقه دهغی په خلاف شوی
وی.

ماده - ۱۳۷۰:

کوم اصلاحات چه اجاره اخیستونکی د
اجاره ورکوونکی په اجازه د اجاره شوی
شی په عین کښی د خرابیدو څخه د
هغی د ښه والی او ساتنی دپاره کړی دی
د هغی مصرفونه د اجاره ورکوونکی
څخه غوښتلی شی که څه هم رجوع کول
نه وی شرط شوی. که اصلاح کول د
اجاره اخیستونکی د گټو د تأمین د پاره
وی، نو د رجوع کولو حق نه لری، مگر
دا چه رجوع کول شرط شوی وی.

۱۳۷۱ - ماده:

عین اجاره شده نزد اجاره گیرنده امانت شمرده شده به اتمام آن مکلف و ازتلف شدن و نقصانیکه ناشی از استعمال عادی نباشد، مسئول می باشد.

د اجاره شوی شی عین د اجاره اخیستونکی سره امانت گڼل کیږي د هغی په پاملرنه مکلف دی او د هغی تلفیدو او نقصان څخه چه د عادی استعمال څخه نه وی پیدا شوی، مسئول دی.

۱۳۷۲ - ماده:

اجاره گیرنده مکلف است از هر امریکه ایجاب مداخله اجاره دهنده را نماید، ویرا مطلع سازد.

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه هر هغه څه چه د اجاره ورکوونکی د مداخلی ایجاب کوی هغه ته خبرتیا ورکي.

۱۳۷۳ - ماده:

(۱) اجاره گیرنده مکلف است اجرت معینه را در مواعیدیکه به آن موافقه بعمل آمده پردازد. در صورت عدم موافقه قبلی به عرف محل در مورد زمان پرداخت، اعتبار داده میشود.

(۱) اجاره اخیستونکی مکلف دی ټاکلی اجوره په هغی موده کښی چه پری موافقه شوی اداء کي. که ترمخه موافقه نه وی شوی نو د اداء کولو د مودی دپاره د ځای عرف اعتبار لری.

(۲) پرداخت اجرت در اقامتگاه اجاره گیرنده صورت میگیرد، مگر اینکه عرف یا موافقت طرفین طور دیگری حکم نموده باشد.

(۲) د اجوری ورکول د اجاری اخیستونکی په استوگنځی صورت مومی مگر دا چه عرف یا د دواړو خواوو موافقه بل رنگه حکم وکي.

۱۳۷۴ - ماده:

پرداخت يك قسط اجرت، قرینه تادیه سایر اقساط قبلی تلقی می شود، تا آنکه دلیلی به خلاف آن ظاهر شود.

د اجوری دیوه قسط اداء کول د نورو پخوانیو قسطونو د اداء کولو قرینه ده ترڅو چه د هغی په خلاف دلیل ظاهر شی.

۱۳۷۵ - ماده:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه د اجاری د مودی په پای کښی د اجاره شوی شی عین بیرته ورکی، که هغه ذکر شوی عین بی موجه پخپل تصرف کښی وساتی د هغی اندازی د تعویض په ورکولو چه په هغی کښی د ذکر شوی عین د اجاری قیمت مراعات شی او د تاوان د جبری په ورکولو، اجاره ورکوونکی ته ملزمیری. که داساتنه د اضطرار په اساس یا د داسی سبب په اساس وی چه اجاره اخیستونکی په هغی کښی مداخله ونه لری نو د مثلی اجرت په ورکولو اجاره ورکوونکی ته مکلف دی.

۱۳۷۵ - ماده:

اجاره گیرنده در ختم مدت اجاره برد عین اجاره شده مکلف میباشد. در صورتیکه وی عین مذکور را بدون موجب در تصرف خود نگهدارد، پرداخت تعویضیکه در اندازه آن، قیمت اجاره عین مذکور، رعایت شود و پرداخت جبران خساره، به اجاره دهنده ملزم میگردد. اگر این نگهداشت بنابر اضطرار یا سببی باشد که اجاره گیرنده در آن دخیل نباشد، به پرداخت اجرت مثل به اجاره دهنده مکلف می باشد.

۱۳۷۶ - ماده:

(۱) اجاره اخیستونکی مکلف دی اجاره شوی عین په هغه توگه بیرته ورکی چه تسلیم شوی وو، هغه تلفیدل یا نقصان چه اجاره اخیستونکی په هغی کښی دخیل نه وی د دی حکم څخه مستثنی دی.

۱۳۷۶ - ماده:

(۱) اجاره گیرنده به رد عین اجاره شده به نحویکه تسلیم گردیده، مکلف می باشد. به استثنای اتلاف یا نقصانیکه اجاره گیرنده در آن دخیل نباشد.

(۲) که د اجاره شوی عین تسلیمیدل بی د هغی د صفتونو د شرحی څخه صورت موندلی وی نو داسی فرض کیږی چه ذکر شوی عین د ښه صفتونو په حالت کښی تسلیم شوی دی. مگر داچه دهغی په خلاف دلیل موجود شی.

(۲) اگر تسلیمی عین اجاره شده بدون شرح اوصاف آن صورت گرفته باشد، چنان پنداشته میشود که عین مذکور در حالت حسن اوصاف تسلیم گردیده، مگر اینکه به خلاف آن دلیلی موجود گردد.

۱۳۷۷ - ماده:

اجاره شوی عین د اجاری دمودی په پای کښی د پخوا په شان د اجاره اخیستونکی سره د امانت په حیث پاتی کیږی. که اجاره اخیستونکی سره د غوښتنی هغه د ځان سره وساتی د هغی د تلفیدو ضامن ګڼل کیږی.

ماده - ۱۳۷۷:

عین اجاره شده در ختم مدت اجاره، کمافی السابق بحیث امانت نزد اجاره گیرنده باقی می ماند. اگر اجاره گیرنده باوجود طلب آنرا نزد خود نگهدارد، ضامن اتلاف آن دانسته میشود.

۱۳۷۸ - ماده:

(۱) که اجاره اخیستونکی د اجاره شوی شی په عین کښی بنا جوړه کښی یا ونی وکړی یا نور داسی زینتی کارونه وکی چه د عقار د قیمت په لوړیدو کښی مؤثر وی، اجاره ورکوونکی مکلف دی د اجاری په پای کښی کم ترکمه هغه څه چه مصرف شوی یا د قیمت د توپیر اندازه، اجاره اخیستونکی ته ورکی، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده - ۱۳۷۸:

(۱) هرگاه اجاره گیرنده در عین اجاره شده، به بنا یا غرس اشجار یا سایر امور زینتی دیگریکه در بلند بردن قیمت عقار مؤثر باشد مبادرت ورزد، اجاره دهنده مکلف است، در ختم اجاره حد اقل آنچه را بمصرف رسیده یا مقدار تفاوت قیمت را به اجاره گیرنده بپردازد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد.

(۲) که ذکر شوی تزئینات بی د اجاره ورکوونکی د علم څخه یا د هغه د اعتراض سره شوی وو نو اجاره ورکوونکی کولی شی چه د هغی لیری کول د هغه ضرر د تعویض سره چه د دی تزئیناتو د لیری کولو د پلوه عقار ته رسیږی د اجاره اخیستونکی څخه وغواړی.

(۲) اگر تزئینات مذکور بدون علم اجاره دهنده یا باوجود اعتراض وی بوجود آمده باشد، اجاره دهنده می تواند آنرا با تعویض ضرریکه از ناحیه رفع این تزئینات به عقار عاید شود، از اجاره گیرنده مطالبه نماید.

دریم قسمت

قسمت سوم

د اجاری او د باطنی اجاری څخه
تیریدل

تنازل از اجاره و اجاره
باطنی

۱۳۷۹ - ماده:

ماده - ۱۳۷۹:

اجاره اخیستونکی د اجاری یا باطنی
اجاری څخه په ټولو هغو شیانو کښی چه
په اجاره ئی اخیستی یا د هغی په ځینو
کښی، د تیریدلو حق لری، مگر دا چه د
هغی په خلاف موافقه شوی وی.

اجاره گیرنده حق تنازل از اجاره یا
اجاره باطنی را در جمیع آنچه به
اجاره گرفته یا بعضی آن، دارا
میباشد. مگر اینکه به خلاف آن
موافقه بعمل آمده باشد.

۱۳۸۰ - ماده:

ماده - ۱۳۸۰:

د باطنی اجاری څخه د اجاری
اخیستونکی منعه کول، د اجاری څخه
دتیریدلو دمنع کیدو مستلزم او دهغی
عکس وی، مگر دا چه اجاره د داسی
عقاری اجاری پوری خاصه وی چه په
هغی کښی صنعتی یا تجارتی دستگاه
بناشی او اجاره اخیستونکی د ضرورت
په حکم د ذکر شوی دستگاه خرڅولو ته
اقدام وکی، په دی صورت کښی
محکمه کولی شی سره د دی چه د
اجاری مانع شرط موجود دی، د اجاری
په دوام حکم وکی، خو په دی شرط چه
اخیستونکی کافی تضمین ورکی او د
هغی څخه اجاره ورکونکی ته محقق
ضرر عاید نه وی.

منع کردن اجاره گیرنده از اجاره
باطنی، مستلزم منع از تنازل
اجاره وعکس آن می باشد. مگر
اینکه اجاره مخصوص به اجاره
عقاری باشد که در آن دستگاه
صناعتی یا تجارتی بنا شود
واجاره گیرنده بحکم ضرورت
بفروش دستگاه مذکور
بپردازد. درین صورت محکمه می
تواند باوجود شرط مانع، به
بقای اجاره حکم نماید. مشروط
براینکه مشتری تضمین کافی
تقدیم داشته و از آن ضرر محقق
به اجاره دهنده عاید
نباشد.

۱۳۸۱ - ماده:

در حالت تنازل از اجاره، مستنازل الیه، در مورد علاقه بین وی و اجاره دهنده از ناحیه حقوق و واجبات ناشی از عقد اجاره، قایم مقام اجاره گیرنده قرار میگیرد. مگر باوجود آن اجاره گیرنده در ایفاء واجبات، ضامن مستنازل الیه شناخته میشود.

د اجاری خخه د تیریدلو په حالت کښی دهغه چا دپاره چه تیریدلو صورت موندل دهغه او داجاره ورکوونکی د علاقې ترمنځ د اجاری د عقد خخه د پیدا شوو حقوقو او واجباتو له پلوه، د اجاری اخیستونکی قایم مقام گرځی، خوشه د دی هم اجاره اخیستونکی د واجباتو په اداء کولو کښی دهغه چا دپاره چه تیر شوی دی، دهغه ضامن گڼل کیږی.

۱۳۸۲ - ماده:

اجاره گیرنده باطنی مکلف است تمام التزامات ثابتی را که در برابر اجاره گیرنده اصلی دارد، هڼگام اخطار اجاره دهنده مستقیماً بوی ایفاء نماید ونمی تواند در برابر اجاره دهنده به اجرتیکه طور پیشکی به اجاره گیرنده اصلی پرداخته، تمسک نماید. مگر اینکه این امر قبل از اخطار مطابق عرف و به موافقی که تاریخ آن از وقت اجاره باطنی ثابت باشد، صورت گرفته باشد.

باطنی اجاره اخیستونکی مکلف دي د اصلی اجاره اخیستونکی په مقابل کې، ټول هغه ثابت التزامونه چه ئی لری داجاره ورکوونکی د خبرتیا په وخت کښی په مستقیم ډول هغه ته اداء کی، او نه شی کولی چه د اجاره ورکوونکی په مقابل کښی په هغی اجوری باندی چه په پیشکی توگه ئی اصلی اجاره اخیستونکی ته ورکړی دی تمسک وکی، مگر دا چه دا کار د خبرتیا ترمنځه د عرف او د هغی موافقی سره سم چه د باطنی اجاری د وخته ئی نیټه ثابته وی، صورت موندلی وی.

۱۳۸۳ - ماده:

اجاره گیرنده اولی در احوال آتی، در برابر اجاره دهنده

لومړنی اجاره اخیستونکی په راتلونکو حالونو کښی د اجاره ورکوونکی په

مقابل کنبی بری الذمه گنل کیری:

۱ - په هغه حالت کنبی چه د اجاری یا د باطنی اجاری په تیریدلو سره اجاره ورکوونکی صریحه قبولی وکی.

بری الذمه شناخته میشود:

۱ - در حالت قبولی صریح اجاره دهنده، بتنازل از اجاره یا اجاره باطنی.

۲ - په هغه حالت کنبی چه چاته تیریدل شوی وی یا د باطنی اجاره اخیستونکی څخه د اجوری حاصلول، بی له دی چه د لمړنی اجاره اخیستونکی په مقابل کنبی د هغه د حقوقو د ساتنی اظهار وشی.

۲ - در حالت حصول اجرت از متنازل الیه یا از اجازه گیرنده باطنی، بدون اظهار حفظ حقوق وی در برابر اجاره گیرنده اولی.

خلورم قسمت

د اجاری پای

۱۳۸۴ - ماده:

اجاره په عقد کنبی دتصریح شوی مودی په آخر کنبی بی د تخلیه کولو د خبرتیا څخه پای ته رسیږی.

قسمت چهارم

ختم اجاره

ماده - ۱۳۸۴:

اجاره به انتهای مدت مصرحه عقد بدون اطلاع تخلیه منتهی میگردد.

۱۳۸۵ - ماده:

(۱) که اجاره اخیستونکی د اجاری د عقد د پای ته رسیدو وروسته د اجاره شوی شی د عین څخه گتی اخیستلو ته دوام ورکی، او اجاره ورکوونکی سره ددی چه په هغی علم لری، ورباندی اعتراض و نه کی، نو اجاره د نامعلومی مودی د پاره په همغی لمړنیو شرطونو، نوی شوی گنل کیری او د دی قانون د (۱۳۴۴) مادی درج شوی حکم

ماده - ۱۳۸۵:

(۱) هرگاه اجاره گیرنده، بعد از انتهای عقد اجاره، به انتفاع از عین اجاره شده دوام داده و اجاره دهنده با وجود علم بر آن اعتراض نه نماید، اجاره برای مدت نامعلومی بهمان شروط اولی، تجدید شده تلقی میشود و برآن احکام ماده (۱۳۴۴) این قانون تطبیق

ورباندی تطبیقیری.

میگردد.

(۲) در صورت تجدید ضمنی اجاره، تأمینات عینی متعلق به اجاره قبلی، عیناً انتقال نموده، مگر ضمانت شخصی یا عینی بدون رضایت ضامن انتقال نمی یابد.

(۲) د اجاری د ضمنی نوی والی په صورت کښی د پخوانی اجاری پوری مربوط عینی تأمینات عیناً انتقال کوی، خو شخصي یا عینی ضمانت بی د ضامن د رضا څخه نه انتقالیږی.

۱۳۸۶ - ماده:

ماده - ۱۳۸۶:

هرگاه از جانب یکی از طرفین برطرف دیگر اطلاعی مبنی بر تخلیه صادر شده، با آنهم اجاره گیرنده به انتفاع از عین اجاره شده بعد از انتهای اجاره دوام دهد، این امر معنی تجدید اجاره را ندارد، مگر اینکه دلیلی به خلاف آن اقامه شود. اجاره گیرنده در چنین حالت بتخلیه و پرداخت اجرت مثل از مدت انتفاعیکه بعد از انتهای اجاره عین اجاره شده بعمل آورده، مکلف می باشد.

که د دواړو خواوو څخه د یوی خوا له پلوه بلی خوا ته د تخلیه کولو خبرتیا صادره شوی وی خو سره د دی هم اجاره اخیستونکی د اجاری د مودی د پای ته رسیدو وروسته د اجاره شوی عین څخه گټی اخیستلو ته دوام ورکی، د اکارد اجاری د نوی والی معنی نه لری، مگر داچه د هغی په خلاف کوم دلیل اقامه شی. په داسی حالت کښی اجاره اخیستونکی چه د اجاره شوی عین څخه د اجاری د پای ته رسیدو وروسته هر څومره موده گټه اخیستی وی د هغی مودی په تخلیه کولو او د مثلی اجوری په ورکولو مکلف دی.

۱۳۸۷ - ماده:

ماده - ۱۳۸۷:

اجاره به وفات اجاره دهنده یا اجاره گیرنده خاتمه نمی یابد، با وصف آن ورثه اجاره گیرنده در صورت وفات وی می توانند انتهای عقد اجاره را مبنی بر

اجاره د اجاره ورکوونکی یا اجاره اخیستونکی په مړینه پای ته نه رسیږی، سره د دی هم د اجاره اخیستونکی وارثان د هغه د مړینی وروسته کولی شی، ثابته کی، چه د هغوی عایدات د

اثبات اينكه عوايد شان به سبب موت مورث تحمل دوام اجاره را نداشته يا اجاره از حدود احتياج شان خارج گرديده است مطالبه نمايند، مشروط بر اينكه طلب فسخ حد اكثر در ظرف ششماه از تاريخ وفات اجاره گيرنده صورت گرفته و مدت معينه اطلاع راجع به تخليه نيز رعايت شده باشد.

ماده - ۱۳۸۸:

هرگاه اجاره تنها به سبب اجراي پيشه اجاره گيرنده يا بعضي اعتبارات بخصوص ديگر متعلق بوي، عقد شده باشد، طلب فسخ عقد از طرف اجاره دهنده و ورثه اجاره گيرنده بعد از وفات وي جواز دارد.

ماده - ۱۳۸۹:

اعسار يا افلاس اجاره گيرنده موجب تعجيل اجرتيکه هنوز ميعاد آن بسر نرسيده، نميشود. مگر باوجود آن در صورت ندادن تأمينات در يك مدت مناسبه ضمانت ايفاي اجرت آينده را نموده بتواند، اجاره

مورث د مړينې له امله د اجارې د دوام تحمل نه لري يا اجاره دهغوی د احتياج د حدودو څخه بهر شوی ده نو په دې صورت کښې کولی شي چه د اجارې د عقد د پای ته رسيدو غوښتنه وکي. خو په دې شرط چه د اجارې اخيستونکي د مړينې د نيتي څخه د شپږو مياشتو په اوږدو کښې د فسخ کيدو غوښتنه شوی وي او همدارنگه د تخليه کولو په باره کښې د خبرتيا د ټاکلي مودې مراعات هم شوی وي.

۱۳۸۸ - ماده:

که اجاره يواځې د اجاره اخيستونکي د کسب د اجراء کولو په سبب يا د هغه پورې د ځينو مربوطو نورو خاصو اعتبارونو په سبب، عقد شوی وي نو د هغه د مړينې وروسته د اجارې ورکوونکي له خوا او د اجارې اخيستونکي د وارثانو له خوا، د عقد د فسخ کيدو غوښتنه جواز لري.

۱۳۸۹ - ماده:

د اجاره اخيستونکي غريبي او افلاس د هغه د اجورې د تعجيل، موجب کيږي نه چه لا موده يې نه ده پور شوی. خو سره د دې هم که په يوی مناسبې مودې کښې يې داسې تأمينات ورنه کړل چه د هغه د راتلونکي اجورې د ادأ کولو ضمانت وکړي شي، نو اجاره ورکوونکي کولی

شی چه د اجاری د فسخ کیدو غوښتنه وکی. همدارنگه اجاره اخیستونکی کولی شی په هغه صورت کښی چه ورته د اجاری یا باطنی اجاری څخه د تیریدلو اجازه نه وی ورکړه شوی، د عادلانه تعویض په ورکولو سره د عقد د فسخ کیدو غوښتنه وکی.

۱۳۹۰ - ماده:

(۱) که د اجاره شوی عین ملکیت بل چا ته انتقال وکی نو که د ملکیت د انتقال د عقد ترمخه د اجاری نیټه ثابته نه وی، د ذکر شوی شخص په باره کښی نافذه نه گڼل کیږی.

(۲) که چاته د دی مادی د (۱) فقری سره سم ملکیت انتقال کړی وی، سره ددی چه د اجاری عقد د هغه په باره کښی نافذ نه دی، خو کولی شی چه په ذکر شوی عقد تمسک وکی.

۱۳۹۱ - ماده:

(۱) چاته چه د اجاره شوی شی د عین ملکیت انتقال کړی وی او اجاره د هغه په باره کښی نافذه نه گڼل کیږی، نو نه شی کولی چه اجاره اخیستونکی په تخلیه کولو مکلف کړی، مگر هغه دا کار کولی شی چه ددی قانون (۱۳۴۶) مادی د حکم سره سم خبرتیا ورکول شوی وی.

دهنده میتواند فسخ اجاره را مطالبه نماید. همچنان اجاره گیرنده میتواند در صورتیکه تنازل از اجاره یا اجاره باطنی به او اجازه داده نشده باشد بشرط تادیه تعویض عادلانه فسخ عقد را مطالبه کند.

ماده - ۱۳۹۰:

(۱) هرگاه ملکیت عین اجاره شده درحالیکه قبل از عقد انتقال ملکیت، تاریخ اجاره ثابت نباشد، در مورد شخص مذکور نافذ شمرده نمیشود.

(۲) شخصیکه مطابق فقره (۱) این ماده ملکیت بوی انتقال نموده باوجود عدم نفاذ عقد در مورد وی، میتواند بعقد مذکور تمسک نماید.

ماده - ۱۳۹۱:

(۱) شخصیکه ملکیت عین اجاره شده بوی انتقال نموده و اجاره در مورد او نافذ شمرده نمی شود، اجاره گیرنده را به تخلیه مکلف ساخته نمی تواند، مگر بعد از اطلاعیکه مطابق حکم ماده (۱۳۴۶) این قانون صورت گرفته باشد.

(۲) هرگاه مالك جديد قبل از انتهای عقد اجاره، اجاره گیرنده را به تخلیه اخطار دهد، به دادن تعویض به اجاره گیرنده مکلف میباشد، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد. اجاره گیرنده به تخلیه مجبور ساخته نمی شود، مگر بعد از گرفتن تعویض از اجاره دهنده و یا به نیابت او از شخصی که ملکیت به او انتقال نموده است.

ماده - ۱۳۹۲:

هرگاه شخصی که ملکیت عین اجاره شده بوی انتقال نموده، علم اجاره گیرنده را به انتقال ملکیت حین پرداخت اجرت پیشگی به اجاره دهنده ثابت سازد، اجاره گیرنده نمی تواند به پرداخت اجرت مذکور تمسک نماید. در صورت عجز از اثبات، مالك عین اجاره شده می تواند به اجاره دهنده رجوع کند.

ماده - ۱۳۹۳:

(۱) اجاره دهنده نمی تواند فسخ اجاره را قبل از بسر رسیدن موعد آن مطالبه نماید، گرچه اراده خویش را جهت سکونت یا استعمال

(۲) که نوی مالك د اجاری د عقد د پای ته رسیدو تر مخه اجاره اخیستونکی ته په تخلیه کولو خبرتیا ورکی نو اجاره اخیستونکی ته د تعویض په ورکولو مکلف دی، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی. اجاره اخیستونکی په تخلیه کولو نه مکلف کیږی مگر په هغه وخت کښی چه د اجاره ورکونکی څخه یا د هغه په نیابت د هغه چا څخه چه ملکیت ورته انتقال کړی، تعویض واخلی.

۱۳۹۲ - ماده:

چاته چه د اجاره شوی دعین ملکیت انتقال کړی وی نو که اجاره اخیستونکی ته په هغه وخت کښی چه اجاره ورکونکی ته پیشگی اجوره ورکوی ثابته کی چه ملکیت هغه ته انتقال کړی، نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د ذکر شوی اجوری په ورکولو تمسک وکی، که نوی مالك د اجاره شوی عین د ملکیت د ثابتلو څخه عاجز شو نو کولی شی چه اجاره ورکونکی ته رجوع وکی.

۱۳۹۳ - ماده:

(۱) اجاره ورکونکی نه شی کولی چه د اجاری دمودی د پوره کیدو تر مخه د اجاری د فسخ کیدو غوښتنه وکی، که څه هم خپله اراده دخپل شخصی

شخصي خود اعلام نمايد. مگر اينكه به خلاف آن موافقه شده باشد.

اوسيدني يا استعمال دپاره اعلام كي، مگر دا چه دهغي په خلاف موافقه شوي وي.

(۲) اگربه فسځ اجاره از طرف اجاره دهنده مبني بر احتياج شخصي وي به عين اجاره شده موافقه صورت گرفته باشد، اجاره دهنده مكلف است احكام ماده (۱۳۴۶) اين قانون را در مورد اطلاع اجاره گيرنده رعايت نمايد. مگر اينكه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

(۲) كه داسي موافقه شوي وي چه كه اجاره وركوونكي داجاره شوي شي عين ته شخصي احتياج پيدا كه، اجاره به فسځ كيږي نو اجاره وركوونكي مكلف دي د دي قانون د(۱۳۴۶) مادي حكومنه د اجاري اخيستونكي د خبرتيا په باره كښي مراعات كي مگر دا چه د هغي په خلاف موافقه شوي وي.

ماده - ۱۳۹۴:

هرگاه شخصی دکانی را به اجاره گیرد و بعداً در خرید و فروش او کساد رونما گردد، نمی تواند عقد اجاره را فسځ يا از پرداخت اجرت امتناع آورد.

۱۳۹۴ - ماده:

كه څوك يو دكان په اجاره واخلی بيا تر هغي وروسته دهغه په اخيستلو او خرڅولو كښي كساد پيدا شي، نه شي كولي چه د اجاري عقد فسځ كي او يا د اجوري د وركولو څخه ځان وژغوري.

ماده - ۱۳۹۵:

هرگاه اجاره گيرنده مستقيماً عين اجاره شده را مورد انتفاع قرار نداده يا از آن انتفاع كامل بعمل آورده نتواند، اين امر بخطا يا علت ديگري كه به شخص وي متعلق است راجع ميشود وبرايت عقد اجاره وتمامي تعهدات ناشي از آن مكلف مي باشد. مشروط بر اينكه عين اجاره شده از

۱۳۹۵ - ماده:

كه اجاره اخيستونكي په مستقيمه توگه د اجاره شوي شي د عين څخه گټه وانه خلی يا ونه شي كږي چه د هغي څخه پوره گټه ترلاسه كي نو دا كار د هغه د خطا يا بل داسي علت ته چه پخپله د هغه پوري مربوط دي راجع كيږي، نو د اجاري په عقد او په ټولو هغو التزاماتو چه د هغي څخه پيدا شوي مكلف دي. خو په دي شرط چه د اجاره شوي شي

عین د اجاری ورکونکی له خوا په داسی حالت کښی د اجاری اخیستونکی په تصرف کښی ورکول شوی وی چه د موافقه شوی گټی اخیستلو قابلیت ولری.

۱۳۹۶ - ماده:

(۱) د عقد د دواړو خواوو څخه هریو کولی شی د هغی اجاری د عقد د فسخ کیدو غوښتنه وکی چه موده یی محدوده وی او د اجاری موده پای ته نه وی رسیدلی. او دا حکم په هغه وخت کښی د تطبیق وړ دی چه غیر مترقبه حالتونه د عقد تنفیذ د اول څخه یا د هغی په جریان کښی نا ممکن کی، د دی قانون د (۱۳۴۶) مادی د درج شوی خبرتیا د مهلت مراعات د فسخ کوونکی له خوا د عادلانه تعویض سره هرو مرو دی.

۱۳۹۷ - ماده:

که اجاره اخیستونکی د مؤظفینو یا

طرف اجاره دهنده درحالتی تحت تصرف اجاره گیرنده قرار داده شده باشد که قابلیت حصول انتفاع موافقه شده را دارا بوده باشد.

ماده - ۱۳۹۶:

(۱) هریک از متعاقدین می توانند فسخ عقد اجاره ای را که مدت آن محدود باشد، قبل از انتهای مدت اجاره مطالبه نمایند. این حکم در صورتیست که وقوع حالات غیر مترقبه تنفیذ عقد را از ابتدا یا در جریان آن غیر قابل امکان بسازد. رعایت مهلت اطلاع مندرج ماده (۱۳۴۶) این قانون از طرف مطالبه کننده فسخ، با پرداخت تعویض عادلانه حتمی می باشد.

(۲) در صورتیکه اجاره دهنده مطالبه فسخ نموده باشد، اجاره گیرنده را به رد عین اجاره شده، مجبور ساخته نمی تواند. مگر اینکه تعویض لازمه را به اجاره گیرنده پرداخته یا تأمین کافی نزد وی باین منظور گذاشته باشد.

ماده - ۱۳۹۷:

هرگاه اجاره گیرنده از جمله

موظفین یا مستخدمین یا اشخاصی باشد که عمل آن تغییر اقامتگاه وی را ایجاب نماید، می تواند با رعایت حکم ماده (۱۳۴۶) این قانون فسخ اجاره مسکن خود را که مدت آن محدود باشد مطالبه نماید.

مستخدمینو یا داسی اشخاصو د جملی خخه وی چه دهغه کار د استوگنخی تغییر ایجابوی نو د دی قانون د (۱۳۴۶) مادی د درج شوی حکم په نظر کینی نیولو سره، کولی شی چه دخپل داوسیدلو د خای د اجاری چه موده یی محدوده وی د فسخ کیدو غوښتنه وکی.

قسمت پنجم بعضی انواع اجاره

مبحث اول اجاره زمین زراعتی

پنځم قسمت د اجاری ځینی نوعی

لومړی بحث د زراعتی ځمکی اجاره

ماده - ۱۳۹۸:

اجاره زمین برای زراعت با بین آنچه باید در آن زرع گردد یا مختار گذاشتن اجاره گیرنده در انتخاب آن صحت دارد.

ماده - ۱۳۹۹:

(۱) زمینیکه به زراعت شخص دیگری مصروف بوده و هنوز وقت جمع آوری حاصل آن نرسیده و بدون حق، زرع نشده باشد اجاره آن تا وقت فارغ شدن زمین نافذ نمی گردد، مگر اینکه زراعت موجود در زمین ملکیت اجاره گیرنده باشد.

ماده - ۱۳۹۸:

د کرهڼی د پاره ځمکی اجاره سره د هغی شی دبیا نولو چه په هغی کینی باید وکرل شی یا د اجاری اخیستونکی ته د شی د کرلو د انتخاب په باره کینی اختیار ورکول، صحت لری.

ماده - ۱۳۹۹:

(۱) کومه ځمکه چه د بل چا په کښت مشغوله وی او د حاصل د ټولولو وخت یی نه وی رسیدلی او ناحقه هم نه وی کرل شوی نو اجاره یی د ځمکی د فارغیدو تر وخته پوری نه نافذېږی مگر داچه په ځمکه کینی موجوده کرهڼه د اجاری اخیستونکی ملکیت وی.

(۲) اگر زراعت برای جمع آوری آماده باشد اجاره زمین به غیر صاحب زراعت نیز مانع نداشته، به تخلیه زمین و تسلیم آن به اجاره گیرنده در ميعاد مناسب مکلف میگردد.

ماده - ۱۴۰۰:

هرگاه زراعت موجود بالای زمین، بدون حق زرع صورت گرفته باشد، عدم فرا رسیدن موعد جمع آوری مانع صحت عقد اجاره یا غیر از زارع نگردیده و زارع به تخلیه مکلف می شود.

ماده - ۱۴۰۱:

اجاره زمین مشغول به زراعت غیر اجاره گیرنده، صحیح و به زمان فرارسیدن موعد جمع آوری حاصل و آماده ساختن زمین برای تسلیمی به اجاره گیرنده در يك وقت معين مؤکول می باشد.

ماده - ۱۴۰۲:

اجاره گیرنده زمین از حق جوی و حق راه بدون تذکر در عقد مستفید میگردد. سایر حقوق تابع موافقت و عرف محل شناخته میشود.

(۲) که کرهنه د راتولولو دپاره تياره وی نو د خُمکی اجاره ورکول د کرهنی د خاوند خخه غیر بل چا ته هم جواز لری، نو اجاری اخیستونکی ته په مناسب وخت کښی د خُمکی په تخلیه کولو او تسلیمولو مکلف کیږی.

۱۴۰۰ - ماده:

که په خُمکه باندی موجوده کښت ناحقه کرل شوی وی نو د حاصل د راتولولو د مودی نه رارسیدل د بل چا سره د اجاری د عقد د صحت نه مانع کیږی او کرونکی په تخلیه کولو مکلف دی.

۱۴۰۱ - ماده:

که خُمکه د اجاری اخیستونکی خخه په غیر د بل چا په کښت مشغوله وی، اجاره ئی صحیح ده خو د حاصل د راتولولو د مودی او په یوه معین وخت کښی اجاری اخیستونکی ته د تسلیمیدو دپاره د خُمکی د تیارولو پوری موکوله ده.

۱۴۰۲ - ماده:

د خُمکی اجاره اخیستونکی دویالی او د لاری د حق خخه گټه اخیستی شی که خه هم په عقد کښی نه وی ذکر شوی، نور حقوق د موافقی او د خای د عرف تابع دی.

۱۴۰۳ - ماده:

زمیني که برای یکسال به اجاره داده شده و اختیار نوع زراعت به اجاره گیرنده اعطا شده باشد، اجاره گیرنده میتواند در آن دو فصل کشت نماید.

کومه ځمکه چه د یوه کال د پاره په اجاری ورکول شوی وی او د کښت د نوعی اختیار اجاری اخیستونکی ته ورکول شوی وی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه په هغی کښی دوه فصلونه وکړی.

۱۴۰۴ - ماده:

هرگاه زمین اجاره شده به اثر آب خیزی زیر آب گردیده یا آب آن قطع شود و امکان زراعت در آن نباشد، اجرت لزم نگردیده اجاره گیرنده حق فسخ را دارا می باشد، مشروط براینکه قصوری ازین ناحیه به وی متوجه نباشد.

که اجاره شوی ځمکه د اوبو د پورته کیدو په سبب د اوبو لاندی شی یائی اوبه قطع شی او په هغی کښی د کرلو امکان نه وی، نو اجوره نه لزمیږی او اجاره اخیستونکی د عقد د فسخ کولو حق لری، خو په دی شرط چه د دی پلوه هغه ته قصور متوجه نه وی.

۱۴۰۵ - ماده:

هرگاه زراعت زمین اجاره شده با اثر آفت سماوی از بین برود حصه اجرت قبل از آفت، بدمه اجاره گیرنده لزم گردیده حصه مدت بعد از آفت، از دمه او ساقط می شود. مگر اینکه اجاره گیرنده به زراعت مثل قبل از آفت یا کمتر از آن قادر باشد.

که د اجاره شوی ځمکی کښت د آسمانی آفت په اثر د مینځه ولاړ شی د آفت څخه ترمخه د اجوری حصه د اجاری اخیستونکی په ذمی لزمیږی او د آفت څخه د وروستی مودی د حصی اجوره د هغه د ذمی څخه ساقطیږی، مگر دا چه اجاره اخیستونکی په کرهڼه داسی توان ولری چه د آفت څخه ترمخه په شان وی او یا ترهغی کم.

۱۴۰۶ - ماده:

ماده - ۱۴۰۶: (۱) هرگاه حاصلات بعد از درو

(۱) که حاصلات د لوکولو وروسته د

کردن از بین برود اجاره گیرنده می تواند اسقاط یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید، مشروط بر اینکه موافقه به ترتیبی صورت نگرفته باشد که اجاره دهنده حق جزئی از محصول را دارا می باشد، در این صورت اگر حاصلات توسط خطای اجاره گیرنده یا بعد از اخطار به تسلیمی از بین برود اجاره دهنده به اندازه حصه خود متحمل می گردد.

(۲) اگر در وقت انعقاد عقد پیشبینی وقوع ضرر موجود و متحقق باشد، اجاره گیرنده نمی تواند اسقاط اجرت را مطالبه نماید.

ماده - ۱۴۰۷:

هرگاه مدت اجاره منقضی گردیده مگر حاصلات بالای زمین، بنابر سببی خارج اراده اجاره گیرنده هنوز نرسیده باشد، زمین به مقابل اجرت مثل الی جمع آوری حاصل در تصرف اجاره گیرنده باقی می ماند.

مینخه ولاّی شی اجاره اخیستونکی کولی شی چه داجوری د ساقطیدو یا کموالی غوبنتنه وکی، خو په دی شرط چه موافقه په داسی صورت نه وی شوی چه اجاره ورکوونکی د محصول د یو جزء حق لرونکی وی، په دی صورت کبسی که حاصلات د اجاری اخیستونکی دخطا په وسیله او یا وروسته له دی چه د تسلیمولو خبرتیا ورکړه شی، د مینخه ولاّی شی نو اجاره ورکوونکی د خپلی حصی په اندازه متحمل کیږی.

(۲) که د عقد د منعقیدو په وخت کبسی د ضرر د واقع کیدو پیشبینی موجوده او محققه وی نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجوری د ساقطیدو غوبنتنه وکی.

ماده - ۱۴۰۷:

که د اجاری موده پوره شوی وی خو په ځمکه باندی حاصلات د داسی سبب په اساس چه د اجاری اخیستونکی د ارادی بهروی نه وی رسیدلی نو ځمکه د مثلی اجوری په بدل کبسی د حاصلاتو درسیدو تروخته پوری د اجاری اخیستونکی په تصرف کبسی پاتی کیږی.

۱۴۰۸ - ماده:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه د کرهنی د ځمکې څخه داسې گټه واخلی چه خلک پری پوهیږی او په داسې توگه دی پکښی کار وکی چه د گټی اخیستلو د پاره تیاره پاتی شی. اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجاری ورکوونکی د اجازی په غیر د ځمکې څخه په داسې توگه گټه واخلی چه په ځمکه کښی دومره تغییر راوړی چه منفی اثرئی د اجاری د پای ته رسیدو وروسته دوام وکی.

۱۴۰۸ - ماده:

اجاره گیرنده مکلف است از زمین زراعتی طوری بهره برداری نماید که متعارف باشد و به نحوی در آن عمل نماید که برای بهره برداری مساعد باقی بماند. اجاره گیرنده نمیتواند بدون اجازه اجاره دهنده، طوری از زمین بهره برداری نماید که در زمین چنان تغییری وارد شود که اثر منفی آن تا بعد از انتهای مدت اجاره دوام نماید.

۱۴۰۹ - ماده:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه په ځمکه کښی داسې اصلاحات وکی چه د اجاره شوی ځمکې څخه یی عادی گټه اخیستل ایجابوی.

۱۴۰۹ - ماده:

اجاره گیرنده مکلف است به اصلاحاتی بپردازد که انتفاع عادی از زمین به اجاره گرفته شده، ایجاب مینماید.

۱۴۱۰ - ماده:

اجاره اخیستونکی مکلف دی کومه ځمکه چه یی په اجاری اخیستی ده په داسې مودی کښی تخلیه کي چه کوم سړی تر هغه وروسته په ځمکه کښی تصرف کوی، وکولی شی چه ځمکه کرهنی او کښت ته تیاره کی، خو په دی شرط چه له دی پلوه هغه ته ضرر ونه رسیږی.

۱۴۱۰ - ماده:

اجاره گیرنده مکلف است زمینی را که به اجاره گرفته در مدتی تخلیه نماید، تا شخصیکه بعد از وی در زمین مذکور تصرف مینماید، بتواند زمین را آماده زراعت و کشت سازد. مشروط براینکه از این ناحیه ضرری به او نرسد.

دوهم مبحث - دهقانی

مبحث دوم - دهقانی

۱۴۱۱ - ماده:

ماده - ۱۴۱۱:

دهقانی د ځمکې د کرلو عقد دی د مالک او د دهقان ترمنځ په داسې توګه چه د ځمکې حاصل به په هغو حصو ویشل کیږي چه د عقد په وخت کېنې ورباندې موافقه شوی ده.

دهقانی، عقدیست به زرع زمین بین مالک ودهقان طوریکه حاصل زمین بین آنها به حصص تقسیم میګردد که هنگام عقد برآن موافقه به عمل آمده است.

۱۴۱۲ - ماده:

ماده - ۱۴۱۲:

د دهقانی د عقد د صحت شرطونه په لاندې ډول دي:
۱- د کښت د پاره د ځمکې تیاری.

شروط صحت عقد دهقانی عبارت است از:
۱- آماده بودن زمین برای زراعت.

۲- د تخم، سری د آفتونو په ضد دواګانو او د کښت د نورو ضروري مصرفونو د برابرولو د پاره د مکلف شخص معلومول.

۲- معلوم بودن شخص مکلف به تهیه بذر، کود، ادویه ضد آفات وسایر مصارف ضروری برای کشت.

۳- د کښت د وسیلو د برابرولو د پاره د مکلف شخص معلومول.

۳- معلوم بودن شخص مکلف به تهیه وسایل زراعت.

۴- دهقان ته د کښت څخه د خالی ځمکې تسلیمول که څه هم تخم د ځمکې د مالک وي.

۴- تسلیم نمودن زمین خالی از زرع به دهقان، گرچه بذر از مالک زمین باشد.

۱۴۱۳ - ماده:

ماده - ۱۴۱۳:

د جاری عرف سره سم د دهقانی د مودی ټاکل د عقد د صحت د شرطونو څخه دی، که موده نه وه ټاکل شوی نو عقد صحیح دی او دیوه فصل دپاره اعتبار

تعیین مدت دهقانی مطابق عرف دهقانی شرط صحت عقد شمرده میشود. در صورت عدم تعیین مدت عقد، دهقانی صحیح و به يك فصل

اعتبار دارد، مگر اینکه در قانون خاص طور دیگری حکم شده باشد.

ماده - ۱۴۱۴:

تعیین صریح یا ضمنی جنس بذر و حصه شخصیکه بذر از طرف او نیست، شرط صحت عقد شمرده میشود. در صورت عدم تعیین جنس بذر، اگر بذر از طرف مالک زمین باشد، عقد دهقانی صحیح و اگر از طرف دهقان باشد صحیح نمی باشد، مگر اینکه تعیین جنس بذر به اختیار دهقان گذاشته شده باشد.

ماده - ۱۴۱۵:

مواشی و آلاتیکه در زراعت استعمال میشود اگر هنگام عقد بالای زمین موجود بوده و ملکیت صاحب زمین باشد عقد دهقانی آنرا شامل می گردد. بشرطیکه خلاف آن موافقه صورت نگرفته باشد.

ماده - ۱۴۱۶:

(۱) دهقان مکلف است در زراعت و نگهداری کشت به قدری توجه نماید که در مورد مال خود دارد. دهقان از تلف شدن زمین در خلال انتفاع مسئول است، مگر اینکه ثابت نماید که در نگهداشت و صیانت آن به اندازه شخص

لری، مگر دا چه په خاص قانون کنبی بل رنگه حکم شوی وی.

۱۴۱۴ - ماده:

د تخم د جنس په صریحه یا ضمنی توگه او د هغه شخص د حصی ټاکل چه تخم د هغه له خوا، نه دی د عقد د صحت شرط ګڼل کیږی، که د تخم جنس نه وه ټاکل شوی نو که د ځمکی د مالک له خوا وی د دهقانی عقد صحیح او که د دهقان له خوا وی نو عقد صحیح نه دی. مگر دا چه د تخم د جنس د ټاکلو اختیار دهقان ته ورکول شوی وی.

۱۴۱۵ - ماده:

کوم حیوانات او آلات چه په کرهڼه کنبی استعمالیږی که د عقد په وخت کنبی، پرځمکه موجود وی او د ځمکی د خاوند ملکیت وی، د دهقانی عقد ورته شاملیږی، په دی شرط چه د هغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

۱۴۱۶ - ماده:

(۱) دهقان مکلف دی چه په کرهڼه او دکښت په ساتنه کی داسی توجه وکی لکه چه دخپل مال په باره کنبی یی کوی. دهقان دگټی اخیستلو دمودی په اوږدو کنبی د ځمکی د تلفیدو مسئول دی، مگر داچه ثابته کړی چه دهغی د ساتنی او صیانت په باره کنبی یی دیو

عادی صرف مساعی نموده
است.

عادی شخص په اندازی کوښښ کړی
دی.

(۲) دهقان به تعویض مواشی تلف
شده و آلاټیکه استهلاك شدن آن
ناشی از قصوروی نباشد مکلف، نمی
باشد.

(۲) دهقان د تلف شوو حیواناتو د
تعویض او د هغی آلاټو د استهلاكیدو
چه هغه پکښی مقصر نه وی، مکلف نه
دی.

ماده - ۱۴۱۷:

دهقان نمی تواند زمین را بدون
اجازه مالک آن به شخص دیگری به
اجاره داده یا از اجاره آن برای دیگری
تنازل نماید. در صورت تخلف ازین امر
مالک می تواند عقد را فسخ یا از
دهقان مطالبه تعویض نماید.

۱۴۱۷ - ماده:

دهقان نه شی کولی بی د مالک د اجازی
څخه ځمکه بل چاته په اجاری ورکی یا
د هغی د اجاری څخه بل چاته تیر شی.
که یی ددی حکم څخه مخالفت وکي،
مالک کولی شی چه عقد فسخ کی او یا
د دهقان څخه د تعویض غوښتنه وکی.

ماده - ۱۴۱۸:

دهقان حق ندارد زمین مربوط را بدون
موافقه مالک به شخص دیگری به
دهقانی بدهد.

۱۴۱۸ - ماده:

دهقان حق نه لری چه مربوطه ځمکه بی
د مالک د اجازی بل چاته په دهقانی
ورکی.

ماده - ۱۴۱۹:

دهقان به نگهداری عمارات مربوط به
زمین و وسایل آبیاری مکلف بوده و
ترمیماتیکه برای حفظ دهقانخانه
ضروری است به عهده دهقان است
اما مصارف انهار عامه و حفر
جوهای نو انداز، بدوش مالک
است.

۱۴۱۹ - ماده:

دهقان د ځمکی پوری د مربوطو
عمارتونو او د اوبولو د وسیلو په ساتنه
مکلف دی او کوم ترمیمونه چه د دهقان
خانی د ساتنی د پاره ضروری دی د
دهقان په غاړه دی مگر د عمومی
نهرنو او د نوو ویالو ویستنه د مالک
په غاړه دی.

۱۴۲۰ - ماده:

دهقان نه شی کولی په قرار داد کښی داخلي دځمکی د مخ ونی وکارې او یا ئی قطع کی خو کولی شی چه د مالک په اجازی وچی ونی قطع او په عوض یی بل نیالگی وکړی. د قطع کولو او کرلو کار په دهقان او د نیالگی قیمت د مالک په غاړه دی.

۱۴۲۰ - ماده:

دهقان نمی تواند در ختان سالم روی اراضی داخل مقاوله راکشیده یا قطع کند. اما می تواند در ختان خشک شده را به اجازه مالک قطع و عوض آن نهال دیگری غرس کند. کار قطع و غرس بدوش دهقان و قیمت نهال بدوش مالک میباشد.

۱۴۲۱ - ماده:

د مالیی ورکول د مالک په غاړه دی.

۱۴۲۱ - ماده:

تادیة مالیات بدوش مالک است.

۱۴۲۲ - ماده:

بی له هغی چه په دی قانون کښی درج شوی، مالک حق نه لری چه د دهقان خڅه د بلۍ گټی لکه نقدی یا غیر نقدی گټه یا په مستقیمه یا نامستقیمه توگه د هغه خڅه د خدمتونو تقاضا وکی.

۱۴۲۲ - ماده:

بجز از آنچه درین قانون ذکر شده، مالک حق ندارد نفع دیگری از قبیل مفاد نقدی یا غیر نقدی یا اجرای خدماتی را از دهقان بطور مستقیم یا غیر مستقیم تقاضا کند.

۱۴۲۳ - ماده:

د قرارداد دواړه خواوی کولی شی چه یو د بل په موافقه د دهقانی قرارداد، د اجاری په عقد تبدیل کی.

۱۴۲۳ - ماده:

طرفین مقاوله می توانند بموافقه یکدیگر مقاوله دهقانی را به عقد اجاره تبدیل نمایند.

۱۴۲۴ - ماده:

که دهقان د خپلی ځمکی خاوند شو نو که وغواړی په پخپله هغه وکړی، کولی شی چه د دهقانی قرار داد فسخ کی.

۱۴۲۴ - ماده:

هرگاه دهقان مالک زمین گردد و بخواهد شخصاً آنرا دهقانی نماید، می تواند مقاوله را فسخ کند.

۱۴۲۵ - ماده:

که د دهقانی د قرارداد د پای ته رسیدو

۱۴۲۵ - ماده:

اگر مقاوله دهقانی قبل از سه ماه از

تاريخ ختم موعده قرارداد تجديد نشود، مقاوله تا يك سال ديگر تمدد مي يابد .

ماده - ۱۴۲۶:

حاصلات بين دهقان ومالك زمين مطابق توافق طرفين يا تناسبى كه عرف تعيين نموده تقسيم مي شود و در صورت عدم موافقت قبلى و عدم موجوديت عرف، مناصفه ميگردد .

ماده - ۱۴۲۷:

هرگاه حاصلات باثر حوادث غير مترقبه تماماً يا قسماً از بين برود هردو طرف بصورت مساويانه متحمل خساره گردیده يکى بر ديگرى رجوع کرده نمى تواند .

ماده - ۱۴۲۸:

هرگاه مدت عقد قبل از پخته شدن زرع منقضی شود زرع الى زمان رسيدن، به زمين باقيمانده، مصارف لازم در همين مدت از قبيل آبيارى درو و خرمن ميده نمودن و دانه جدا نمودن به اندازه حصص هريك بزمه هردو مي باشد .

ماده - ۱۴۲۹:

(۱) هرگاه مالك زمين قبل از پخته

خخه درى مياشتى ترمخه، قرارداد نوى نه شى نو قرار داد تريوه بل كال پورى اوږديږي.

ماده - ۱۴۲۶:

د دهقان او د ځمكى د مالك ترمخ حاصلات د دواړو خواوو د موافقى سره سم يا په هغه تناسب چه عرف ټاكلى ويشل كيږي، كه پخوانى موافقه او عرف موجود نه وه نو حاصلات نيمائى كيږي.

ماده - ۱۴۲۷:

كه د غير مترقبه حادثو په اثر ټول حاصلات يا يوه برخه يى د مينځه ولاړل دواړه خواوى به په مساوى توگه د تاوان متحمل كيږي او يو په بل رجوع نه شى كولى.

ماده - ۱۴۲۸:

كه د عقد موده د فصل د پخيدو ترمخه تيره شوه، نو كښت تر پخيدو پورى په ځمكه كښى پاتى كيږي، په دى مودى كښى لازمى مصرفونه لكه اوبه كول، لو، درمند ميده كول او بادول د هر يوه د حصى په اندازى د دواړو په ذمى دى.

ماده - ۱۴۲۹:

(۱) كه د ځمكى مالك د فصل د پخيدو

شدن زرع فوت نماید، دهقان الی زمان پخته شدن زرع به کار خود ادامه داده ورثه متوفی نمی توانند اورا منع کنند .

ترمخه می شی نو دهقان به د فصل تر پخیدو پوری خپل کار ته دوام ورکوی د مړی وارثان نه شی کولی چه هغه منع کی.

(۲) در صورتیکه دهقان قبل از پخته شدن زرع وفات کند، ورثه وی اگر قادر باشد و یا وکیل قانونی آن به صفت قایم مقام او الی زمان پخته شدن زرع به کار دوام میدهند . گرچه مالک زمین رضایت نداشته باشد .

(۲) که دهقان د فصل د پخیدو ترمخه می شی دهغه وارثان که ئی توان لرلو یا د هغوی قانونی وکیل به د فصل ترپخیدو پوری د قایم مقام په صفت کار ته دوام ورکوی، که شه هم د ځمکی مالک رضایت ونه لری.

ماده - ۱۴۳۰:

هرگاه عقد دهقانی فسخ گردیده یا باطل شمرده شود، حاصلات متعلق به مالک بذر بوده طرف مقابل وی مستحق اجرت مثل میشود . مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد .

۱۴۳۰ - ماده:

که د دهقانی عقد فسخ یا باطل شی نو حاصلات د تخم د مالک پوری تعلق نیسی د هغه مقابله خوا د مثلی اجوری مستحق کیږی مگر داچه موافقه بل ډول شوی وی.

ماده - ۱۴۳۱:

هرگاه در قانون خاص روابط حقوقی بین دهقان و صاحب زمین طور دیگری تنظیم شده باشد، به احکام قانون خاص اعتبار داده میشود .

۱۴۳۱ - ماده:

که په خاص قانون کښی د دهقان او د ځمکی د مالک ترمنځ حقوقی رابطی بل رنگه تنظیم شوی وی نو د خاص قانون حکمونو ته امتیاز ورکول کیږی.

مبحث سوم - باغبانی

دریم مبحث - باغوانی

ماده - ۱۴۳۲:

(۱) عقد باغبانی، عبارت است از دادن درخت و تاک به شخص دیگر

۱۴۳۲ - ماده:

(۱) د باغوانی عقد عبارت دی بل چاته د ونو او تاکونو ورکولو څخه د پالنی

جهت پرورش و بهره برداری به مقابل
قسمت معینی از ثمر آن .

دپاره د هغی د یوی ټاکلی حصی د ثمر
په بدل کښی .

(۲) درخت عبارت از نباتی است که در
زمین مدت یکسال یا بیشتر از آن
ثابت و باقی بماند .

(۲) ونه د هغه نبات څخه عبارت ده چه
په ځمکه کښی یو کال یا ترهغی زیاته
ثابته او باقی پاتی شی .

ماده - ۱۴۳۳:

در عقد باغبانی شرایط خاص صحت
عقد دهقانی رعایت میشود .

۱۴۳۳ - ماده:

په باغوانی کښی د دهقانی عقد د
صحت خاص شرطونه مراعات کیږی .

ماده - ۱۴۳۴:

عقد باغبانی برای مدتیکه عرفاً
معمول باشد، صحت دارد. هرگاه
عقد بدون قید مدت باشد، به
اولین ثمره حاصل همان سال حمل
میشود .

۱۴۳۴ - ماده:

د باغوانی عقد د هغی مودی دپاره چه
په عرف کښی پری عمل کیږی، صحت
لری. که عقد کښی موده نه وی قید
شوی، د هغی کال د لمړنی ثمر په
حاصل حملیږی .

ماده - ۱۴۳۵:

هرگاه مدت باغبانی طوری تعیین شود
که از ظهور ثمر کمتر باشد، عقد
صحیح پنداشته نمیشود .

۱۴۳۵ - ماده:

که د باغوانی دپاره دومره موده وټاکل
شی چه د ثمر د ظاهريدو څخه کمه وی،
عقد صحیح نه دی .

ماده - ۱۴۳۶:

هرگاه برای باغبانی مدتی تعیین شود
که در آن احتمال ظهور و عدم ظهور
ثمر هر دو متصور باشد، عقد موقوف
دانسته میشود . به نحویکه اگر میوه
در وقت معین طوری ظاهر شود که
مشابه آن در معاملات طرف علاقه
قرار گیرد، باغبانی صحیح بوده ثمر

۱۴۳۶ - ماده:

که د باغوانی دپاره دومره موده وټاکل
شی چه په هغی کښی د ثمر د ظاهريدلو
او نه ظاهريدلو احتمال موجود وی نو
عقد موقوف گڼل کیږی، که ثمر په
ټاکلی وخت کښی په داسی توگه ظاهر
شی چه د هغی مشابه په معاملو کښی د
علاقی وړ گرځی نو باغوانی صحیح ده،

مطابق موافقه قبلې تقسيم ميشود
واگر ثمر در وقت معين ظهور نکند
عقد فاسد بوده، باغبان مستحق اجرت
مثل عمل خویش شناخته ميشود، در
حاليکه ثمر اصلاً ظاهر نشود، هيچ
يك از طرفين بالاي همدیگر حقی
ندارند .

ماده - ۱۴۳۷:

کارهای لازمی قبل از ظهور ثمر مانند
آبیاری، پیوند، القاح و حفاظت بر
باغبان و کار هائیکه بعد از ظهور ثمر
ضروری پنداشته ميشود، مانند چیدن
ثمر و امثال آن بر طرفین عقد لازم می
باشد. مگر اینکه موافقه طور دیگری
صورت گرفته باشد .

ماده - ۱۴۳۸:

(۱) باغبان نمی تواند بدون اجازه
مالك درخت را به شخص دیگری به
باغبانی بدهد. در صورت تخلف ثمر
بمالك تعلق گرفته، باغبان دوم
مستحق اجرت مثل باغبان اول
گردیده و باغبان اول مستحق اجرت
شناخته نمی شود .

(۲) باغبان نمی تواند بدون اجازه
مالك، اشجار تحت پرورش خود را قطع
نماید و یا در باغ نهال غرس کند .

او د پخوانی موافقی سره سم ویشل
کیرې، که ثمر په ټاکلی وخت کېږي
ظاهر نه شي نو عقد فاسد دی او باغوان
د خپل کار د مثلي اجوري مستحق
گڼل کېږي. که ثمر بيخي ظاهر نه شي
هيڅ يوه خوا يوپه بل حق نه
لري.

۱۴۳۷ - ماده:

د ثمر د ظاهریدو تر مخه لازمی کارونه
لکه اوبه کول، پیوند، القاح او ساتنه پر
باغوان دی، او کوم کارونه چه د ثمر د
ظاهريدو وروسته لازمی گڼل کېږي لکه
د میوی ټولول او داسی نور د عقد په
دواړو خواوو لازم دی، مگر داچه موافقه
په بل ډول شوی وی.

۱۴۳۸ - ماده:

(۱) باغوان نه شي کولای بی د مالک د
اجازی ونی بل چاته په اجاره ورکي، که
ئی ددی حکم مخالفت وکه نو ثمر د
مالک پوری تعلق نیسی او دوهم باغوان
د لمړنی باغوان څخه د مثلي اجوري
مستحق کیږي او لمړنی باغوان د
اجوري حق نه لري.

(۲) باغوان نه شي کولای بی د مالک د
اجازی د خپلی پالنی لاندی ونی قطع
کي او یا په باغ کېږي نیالگي وکړي.

(۳) کشت نمودن زمین باغ، بدون اجازه مالک جواز ندارد. در صورت موافقه به زرع احکام مربوط به عقد دهقانی و یا عقد اجاره زمین های زراعتی، در مورد رعایت میگرد.

ماده - ۱۴۳۹:

هرگاه درخت در حالیکه ثمرآن ظاهر گردیده به استحقاق برده شود مالک درخت پرداخت اجرت مثل برای باغبان مکلف می گردد. در صورتیکه درخت قبل از ظهور ثمر به استحقاق برده شود، باغبان مستحق هیچ چیزی شناخته نمیشود.

ماده - ۱۴۴۰:

هرگاه باغبان از اجراء عمل عاجز گردد یا از ظهور ثمر مطمئن نباشد، فسخ عقد باغبانی جواز دارد.

ماده - ۱۴۴۱:

هرگاه مدت باغبانی منقضی شود، عقد منتهی میگردد. اگر بالای درخت ثمری باشد که قابلیت استفاده در آن ظاهر نباشد، باغبان مخیر است که بدون اجرت الی زمان رسیدن ثمر بعمل خود ادامه دهد یا عمل را ترك کند. همچنان مالک درخت

(۳) د باغ د ځمکې کرهڼه بې د مالک د اجازې جواز نه لری، که ئی په کرهڼه موافقه وشوه د دهقانی د عقد پوری مربوط حکمونه یا د زراعتی ځمکو د اجاری د عقد پوری مربوط حکمونه مراعات کیږی.

ماده - ۱۴۳۹:

که ونه په داسی حالت کښی په استحقاق ویوړه شی چه ثمرئی ظاهر شوی وی نو د ونی مالک کار کوونکی ته د مثلی اجوری په ورکولو سره مکلف دی. که ونه د ثمر د ظاهریدلو تر مخه په استحقاق ویوړه شی نو باغوان د هیڅ شی مستحق نه گڼل کیږی.

ماده - ۱۴۴۰:

که کار کوونکی د کار د اجراء کولو څخه عاجز شی یا د ثمر د ظاهریدو څخه اطمینان ونه لری نو د باغوانی د عقد فسخ کول جواز لری.

ماده - ۱۴۴۱:

که د باغوانی موده تیره شی نو عقد پای ته رسیږی. که په ونه کښی ثمر وی چه د گټې اخیستلو قابلیت ونه لری، باغوان اختیار لری چه بی د اجوری څخه خپل کارته دوام ورکوی ترڅو چه ثمر پوخ شی او یا کار پریږدی. همدارنگه د ونی مالک اختیار لری چه

مخيراست که ثمر نا رسیده راعیناً طبق شروط موافقه شده تقسیم نماید یا برای باغبان قیمت حصه مستحقه اش را از آن اعطاء و یا مصارف لازم را الی رسیدن ثمر بعهدہ گرفته بعداً با آنچه مصرف نموده بر حصه باغبان از ثمر رسیده رجوع کند.

ماده - ۱۴۴۲:

(۱) هرگاه مالک زمین هنگام که ثمر تازه ظهور کرده وفأت نماید، باغبان کمافی السابق بکار خود ادامه میدهد. گرچه ورثه مالک، رضائیت نداشته باشند.

(۲) در صورتیکه باغبان ترك عمل را اراده نماید به اجراء عمل مجبور ساخته نمیشود، ورثه مالک زمین از خیارات سه گانه مندرج ماده (۱۴۴۱) این قانون استفاده نموده می توانند.

ماده - ۱۴۴۳:

هرگاه مالک زمین و باغبان هر دو در حال که ثمر تازه ظهور کرده وفأت نمایند، ورثه باغبان بین دوام بعمل الی زمانی که قابلیت استفاده ثمر ظاهر گردد و ترك آن مخیرند. درین حالت ورثه مالک زمین از خیارات مندرج ماده (۱۴۴۱) این قانون استفاده

نه رسیدلی ثمر عیناً د موافقه شوو شرطونو سره سم وویشی او یا باغوان ته د هغی خخه د هغه د استحقاق د حصی قیمت ورکوی او یا د ثمر د رسیدو پوری لازم می مصرفونه په غاړه اخلی او بیا وروسته خپل مصرف د رسیدلی ثمر خخه د باغوان د حصی خخه غواړی.

۱۴۴۲ - ماده:

(۱) که د ونی خاوند په داسی وخت کښی مړ شی چه ثمر تازه ظاهر شوی وی، نو باغوان به د پخوا په شان خپل کارته دوام ورکوی. که خه هم د مالک وارثان راضی نه وی.

(۲) که باغوان د کار د پرېښودلو اراده وکی په کار کولو نه مجبوره کیږی او د خُمکی د مالک وارثان د دی قانون د (۱۴۴۱) مادې درج شوو دری گونو خیارونو خخه استفاده کولی شی.

۱۴۴۳ - ماده:

که د خُمکی مالک او باغوان دواړه په داسی حالت کښی مړه شی چه ثمر تازه ظاهره شوی وی نو د باغوان وارثان اختیار لری چه د ثمر د پخیدو تر وخته پوری خپل کارته دوام ورکوی او یایی پرېږدی. په دی حالت کښی د خُمکی د مالک وارثان ددی قانون د (۱۴۴۱) مادې د درج شوو دری گونو خیارونو

خحه استفاده کولی شی.

نموده می توانند.

۱۴۴۴ - ماده:

ماده - ۱۴۴۴:

که ددی قانون حکمونه د خاص قانون سره توپیر ولری نو د خاص قانون حکمونه تطبیقیری.

هرگاه احکام این قانون با احکام قانون خاص مغایرت داشته باشد، احکام قانون خاص تطبیق میشود.

خلورم مبحث - د وقف اجاره

مبحث چهارم - اجاره وقف

۱۴۴۵ - ماده:

ماده - ۱۴۴۵:

د وقف ناظر د وقف د اجاری ولایت لری خو چا ته چه مال وقف کړه شوی دی دا ولایت نه لری مگر داچه د وقف کوونکی له خوا متولی وی یا د هغه چا له خوا چه د اجاری ولایت ولری لکه قاضی یا اجازه ورکړ شوی ناظر.

ناظر وقف، ولایت اجاره وقف را دارا بوده و موقوف علیه، این ولایت را ندارند. مگر اینکه از جانب وقف کننده متولی باشد یا از جانب شخصیکه ولایت اجاره را دارد، مانند قاضی یا ناظر او اجازه داده شده باشد.

۱۴۴۶ - ماده:

ماده - ۱۴۴۶:

د اجوری د قبضولو ولایت خاص ناظر ته دی نه هغه چاته چه مال ورته وقف کړه شوی دی، مگر داچه ناظر ورته د اجوری د قبضولو اجازه ورکړی وی.

ولایت قبض اجرت مختص به ناظر بوده نه به موقوف علیه، مگر اینکه ناظر به وی اجازه قبض اجرت را داده باشد.

۱۴۴۷ - ماده:

ماده - ۱۴۴۷:

کوم شرط چه د وقف کوونکی له خوا د وقف د اجاری په باره کبسی وضع شوی مراعات کیږی، متولی نه شی کولی هغی مودی ته تغییر ورکی چه وقف کوونکی د وقف د اجاری دپاره ټاکلی ده.

شرطیکه راجع به وقف کننده وضع گردیده رعایت میگردد و متولی نمیتواند مدتی را تغییر دهد که وقف کننده برای اجاره وقف تعیین کرده است.

۱۴۴۸ - ماده:

که د وقف کوونکی له خوا د اجاری موده نه وی ټاکل شی نو په کور او دکان کښی د اجاری موده یو کال او په ځمکه کښی دری کلونه ټاکل کیږی. مگر داچه په کور او دکان کښی د مودی د زیاتوالی او په ځمکه کښی د مودی د کموالی ښیځنه ولیدله شی.

ماده - ۱۴۴۸:

هرگاه مدت اجاره ازطرف وقف کننده تعیین نشده باشد، مدت اجاره در خانه و دوکان یکسال و در زمین سه سال تعیین میگردد. مگر اینکه در مورد خانه و دوکان زیادت مدت و در مورد زمین تنقیص مدت مصلحت دیده شود.

۱۴۴۹ - ماده:

(۱) د ضروری حالتونو په غیر د وقف کړه شوی کور یا ځمکی اجاره د اوږدی مودی دپاره یا په پرله پسې عقدونو جواز نه لری.

ماده - ۱۴۴۹:

(۱) به استثنای حالت ضروری اجاره خانه یا زمین موقوفه برای مدت طولانی یا عقود پیهم جواز ندارد.

(۲) که ناظر د ضرورت په حکم د وقف کړه شوی مال آبادولو ته مجبور شی نو کولی شی چه د محکمې په اجازی ددی قانون د (۱۴۴۸) مادی تصریح شوو حدودو څخه د اجاری دپاره زیاته موده وټاکي خو په دی شرط چه د انسان د عادی عمر د مودی څخه زیاته نه وی.

(۲) اگر ناظر به حکم ضرورت جهت آبادی مال موقوفه مجبور گردد، می تواند به اجازه محکمه مدت اجاره را متجاوز از حدود مصرحه ماده (۱۴۴۸) این قانون تعیین نماید. مشروط بر اینکه از مدت عادی عمر انسان بیشتر نباشد.

۱۴۵۰ - ماده:

ناظر نه شی کولی چه وقف د خپل ځان دپاره په اجاری واخلي، که څه هم په مثلی اجوری وی.

ماده - ۱۴۵۰:

ناظر نمیتواند وقف را برای شخص خود به اجاره بگیرد، گرچه به اجوره مثل باشد.

۱۴۵۱ - ماده:

اجاره د مثلی اجوری څخه په کمه جواز

ماده - ۱۴۵۱:

اجاره به کمتر از اجر مثل جواز ندارد.

مگر به تفاوت ناچیز، گر چه اجاره دهندۀ یگانه شخص مستحق باشد که ولایت تصرف در وقف را داشته باشد.

ماده - ۱۴۵۲:

(۱) معیار در اجاره وقف، اجر مثل زمانی است که در آن عقد اجاره منعقد گردیده است تغییرات بعدی در آن تأثیر ندارد.

(۲) در صورتیکه وقف از طرف ناظر به غبن فاحش به اجاره داده شده باشد، اجاره گیرنده مکلف است اجر مثل را تکمیل نماید، در غیر آن اجاره فسخ میشود.

ماده - ۱۴۵۳:

(۱) هرگاه بناء وقفی به اعمار ضرورت داشته و اجاره گیرنده به اجازه ناظر از مال خود به آن اقدام کند، در صورتیکه اکثر منافع عمارت به وقف عاید باشد، اجاره گیرنده می تواند تادیه مصارف مذکور را از حاصل وقف از ناظر مطالبه نماید گرچه رجوع اجاره گیرنده قبلاً شرط نشده باشد.

(۲) اگر اکثر منافع عمارت به اجاره گیرنده عاید باشد، بدون وجود

نه لری مگر به کم توپیر سره که خه هم اجاره ورکونکی یواخینی شخص وی چه په وقف کنبی د تصرف کولو ولایت ولری.

۱۴۵۲ - ماده:

(۱) د وقف په اجاری کنبی معیار د هغی وخت مثلی اجوره ده چه اجاره پکنبی عقد شوی ده، وروستنی تغییرونه پکنبی تأثیر نه لری.

(۲) که وقف د ناظر له خوا په فاحش غبن په اجاری ورکول شوی وی نو اجاره اخیستونکی مکلف دی چه مثلی اجوره پوره کی د هغی په غیر اجاره فسخ کیږی.

۱۴۵۳ - ماده:

(۱) که وقف کره شوی بناء جوړولو ته ضرورت ولری او اجاره اخیستونکی د ناظر په اجازی د خپل مال څخه هغی ته اقدام وکی، نو که د عمارت زیاتی گټی وقف ته عایدی وی، اجاره اخیستونکی کولی شی د ذکر شوو مصرفونو اداء کول د وقف د حاصل څخه د ناظر څخه وغواړی، که څه هم ترمخه د اجاری اخیستونکی رجوع نه وی شرط شوی.

(۲) که د عمارت زیاتی گټی اجاره اخیستونکی ته عایدی وی بی د

شرط قبلی برناظر رجوع کرده نمی تواند. هرگاه اجاره گیرنده یا مستحق بدون اجازه ناظر باعمار بنائی از مواد مخروبه وقف بپردازد و بناء طوری ساخته شده باشد که اگر منهدم گردد بدون مواد تخریب شده قیمت دیگری از آن باقی نماند، بناء جز وقف شمرده شده اجاره گیرنده حق رجوع را ندارد.

ماده - ۱۴۵۴:

هرگاه اجاره گیرنده علایم وقف را تغییر دهد، طوریکه آنرا تماماً یا قسماً تخریب نموده مجدداً به اعمار آن به شکل دیگری بپردازد، در صورتیکه تغییر وارده بنفع وقف باشد، بناء به حال خود باقی مانده اجاره گیرنده متبرع پنداشته شده، مستحق اجر مثل می گردد و در صورتیکه تغییر وارده به نفع وقف نباشد، به تخریب بناء و اعاده آن به شکلی اولی امر می گردد.

ماده - ۱۴۵۵:

احکام عقد اجاره بر اجاره وقف تطبیق می گردد، مگر اینکه با احکام مندرج این مبحث متناقض باشد.

پخوانی شرط وجود خخه په ناظر رجوع نه شی کولی که اجاره اخیستونکی یا مستحق شخص بی د ناظر د اجازی خخه د وقف د مخروبی په موادو د بنا جوړولو ته اقدام وکی او بنا په داسی توگه جوړه شی که ورانه شی نوبی د تخریب شوو موادو خخه د هغی خخه بل قیمت نه پاتی کیږی، نو بناء د وقف جزء گنل کیږی او اجاری اخیستونکی د رجوع حق نه لری.

۱۴۵۴ - ماده:

که اجاره اخیستونکی د وقف علاموته تغییر ورکی په داسی توگه چه د هغه ټول یا یوه برخه ئی خرابه کی بیائی په بل شکل نوی آباءه کی، که وارد شوی تغییر د وقف په گټه وه نو بنا پخپل حال پاتی کیږی، اجاره اخیستونکی متبرع گنل کیږی او د مثلی اجوری مستحق کیږی که وارد شوی تغییر د وقف په گټه نه وه نو د بنا په خرابولو او لومړنی شکل ته گرځولو باندی امر کیږی.

۱۴۵۵ - ماده:

د اجاری د عقد حکمونه د وقف په اجاری تطبیق کیږی مگر داچه د دی مبحث د درج شوو حکمونو متناقض وی.

دوهم فصل
عاريت

فصل دوم
عاريت

لومړۍ قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

۱۴۵۶ - ماده:

عاريت عبارت دی د عاريت ورکونکي د گټو د تسليمولو د تعهد څخه عاريت اخيستونکي ته بي له عوضه د يوي ټاکلي مودې يا د يوه ټاکلي غرض دپاره په دې شرط چه د استعمالولو وروسته به ئي بيرته ورکوي.

۱۴۵۶ - ماده:

عاريت، عبارت است از تعهد عاريت دهنده به تسليم منفعت عين يعاريت گيرنده بدون عوض، برای مدت معين يا غرض معين، به اين شرط که بعد از استعمال آنرا اعاده نمايد.

۱۴۵۷ - ماده:

د عاريت د صحت شرط دا دی چه په عاريت ورکړې شوي شي د گټي اخيستلو قابليت دهغي د عين د بقاء سره ولري.

۱۴۵۷ - ماده:

شرط صحت عاريت اين است که قابليت استفاده از شي عاريت داده شده با بقاي عين آن ممکن باشد.

۱۴۵۸ - ماده:

په عاريت ورکړه شوي شي عين د عاريت ورکونکي د ملکيت څخه نه وځي.

۱۴۵۸ - ماده:

عين عاريت داده شده از ملکيت عاريت دهنده خارج نمی گردد.

دوهم قسمت

د عاريت ورکونکي التزامونه

قسمت دوم

وجايب عاريت دهنده

۱۴۵۹ - ماده:

عاريت ورکونکي مکلف دی چه په عاريت ورکړې شوي عين په همغه د عقد د وخت په حالت عاريت اخيستونکي ته

۱۴۵۹ - ماده:

عاريت دهنده مکلف است، عين عاريت داده شده را به همان حالت هنگام عقد به عاريت

گیرنده تسلیم و آنرا در طول مدت عاریت به اختیار وی بگذارد.

ماده - ۱۴۶۰:

عاریت دهنده مکلف است، مصارفی را که عاریت گیرنده جهت نجات عین عاریت داده شده از هلاک و ضیاع نموده است، تأدیه نماید.

ماده - ۱۴۶۱:

(۱) عاریت دهنده از استحقاق برده شدن شی عاریت داده شده، ضامن نمی باشد. مگر اینکه سبب استحقاق را عمداً مخفی نموده یا به اساس موافقه خاصی تضمین را قبول نموده باشد.

(۲) عاریت دهنده ضامن عیوب مخفی نمی باشد، مگر اینکه عیب را عمداً مخفی کرده یا سلامت شی را تضمین نموده باشد.

قسمت سوم

التزامات عاریت گیرنده

ماده - ۱۴۶۲:

عاریت گیرنده مکلف است، به حفاظت و صیانت شی عاریت داده

تسلیم او هغه د عاریت دمودي په اوږدو کي د عاریت اخیستونکي په اختیار کښی کیردی.

ماده - ۱۴۶۰:

عاریت ورکوونکي مکلف دی چه کوم مصرفونه عاریت اخیستونکي په عاریت ورکړ شوی شی د هلاکیدو او ضایع کیدو د خلاصون دپاره کړی، اداء کي.

ماده - ۱۴۶۱:

(۱) عاریت ورکوونکي د عاریت ورکړ شوی شی د استحقاق وړلو ضامن نه دی، مگر داچه د استحقاق سبب ئی عمداً پټ کړی وی او یائی د خاصی موافقی په اساس تضمین قبول کړی وی.

(۲) عاریت ورکوونکي د پټو عیبونو ضامن نه دی مگر داچه عیب ئی عمداً پټ کړی وی او یائی د شی سلامتیا تضمین کړی وی.

دريم قسمت

د عاریت اخیستونکي التزامونه

ماده - ۱۴۶۲:

عاریت اخیستونکي مکلف دي چه په عاریت ورکړ شوي شي په ساتنه او

صيانن كښي داسي توجه وكړي لكه چه خپل مال ته ئي كوي.

شده چنان توجه نمايد كه برمال خود مى نمايد.

۱۴۶۳ - ماده:

كه عاريت وركوونكي د عاريت وركړ شوي شي د استعمال نوعه، وخت يا ځاي مقيد كي، نو عاريت اخيستونكي نه شي كولي چه هغه د ټاكلي وخت او ځاي څخه غير استعمال كي، همدارنگه د هغي نوعي استعمال څخه چه پري اجازه وركول شوي مخالفت كولي نه شي، او د هغي اندازي څخه چه اجازه وركول شوي زيات تيري كولي نه شي، بلكه د هغي اندازي د مماثل په اندازي چه په استعمال مقيد شوي يا د هغي څخه په كمې اندازي اقدام كولي شي.

ماده - ۱۴۶۳:

هرگاه عاريت دهنده نوع، وقت یا مکان استعمال عین عاريت داده شده رامقید سازد، عاريت گیرنده نمی تواند. شی عاريت داده شده را در غير وقت و مکان معین استعمال نماید. همچنان از نوع استعمالی که به آن اجازه داده شده مخالفت کرده نمیتواند و از اندازه که اجازه داده شده اضافه تر تجاوز کرده نمیتواند. بلکه به اندازه استعمال مماثل آنچه که به استعمال آن مقید شده یا به کمتر از آن اقدام کرده می تواند.

۱۴۶۴ - ماده:

كه د عاريت د عين څخه گټه اخيستل د وخت، ځاي او د استعمال د نوعي پوري مقیده نه وي، عاريت اخيستونكي كولي شي چه د هغي څخه په هر وخت، هرځاي او په هره نوعه چه ئي زړه وغواړي په عادي توگه گټه واخلي، كه د عاريت اخيستونكي د تيري په سبب د عاريت شوي شي عين د مينځه ولاړ شي ضامن ئي گڼل كيږي.

ماده - ۱۴۶۴:

هرگاه استفاده از عين عاريت مقيد به زمان، مکان و نوع استعمال نباشد عاريت گیرنده می تواند از آن در هر وقت و هر مکان به هر نوعی که خواسته باشد طوری عادی استفاده نماید. اگر باثر تجاوز عاريت گیرنده عين از بين برود ضامن آن می باشد.

۱۴۶۵ - ماده:

(۱) كه عاريت وركوونكي په مطلق

ماده - ۱۴۶۵:

(۱) هرگاه عاريت دهنده بصورت

مطلق به عاريت گيرنده اجازه استفاده بدهد و شخص استفاده كننده را تعيين نكند، عاريت گيرنده مي تواند شخصاً از عين عاريت استفاده نموده يا آنرا به شخص ديگري بعاريت بدهد، اعم از اينكه تغيير استعمال كننده در عين عاريت مؤثر باشد يانه. اين حكم در صورتيست كه عاريت گيرنده شخصاً عين را مورد استفاده قرار نداده و عين عاريت داده شده از اشيای باشد كه تغيير استعمال كننده در آن تاثير نداشته باشد. در غير آن عاريت دادن عين به شخص ديگر جواز نداشت.

(۲) اگر شخص استفاده كننده از طرف عاريت دهنده تعيين شده باشد، عاريت گيرنده به رعايت قيد شخص مذكور مكلف بوده، در صورت تخلف عاريت گيرنده ضمان از بين رفتن عين عاريت مي باشد

ماده - ۱۴۶۶:

هرگاه عاريت دهنده از عاريت دادن عين، به شخص ديگر، عاريت گيرنده را منع نموده باشد و عاريت گيرنده آنرا بشخص ديگري به عاريت بدهد، ضامن از بين رفتن آن مي

صورت عاريت اخيستونكي ته د گتهي اخيستلو اجازه ورکي او گتهه اخيستونكي شخص و نه ټاکي، نو عاريت اخيستونكي کولي شي چه پخپله د عاريت ورکړ شوي شي څخه گتهه واکلي او يائي بل چاته په عاريت ورکي، عام له دي چه د استعمال کوونکي تغيير د عاريت په عين کښي مؤثر وي او که نه وي. دا حکم په هغه صورت کي دي چه عاريت اخيستونکي پخپله په عاريت ورکړ شوي عين استعمال نه کي او هغه د داسي شيانو څخه وي چه د استعمال کوونکي تغيير ورباندي تاثير کوي، د هغي په غير بل چاته د عين په عاريت ورکول جواز نه لري.

(۲) که د عاريت ورکوونکي له خوا گتهه اخيستونکي شخص ټاکل شوي وي نو عاريت اخيستونکي د ذکر شوي شخص د قيد په مراعات مکلف دي، که عاريت اخيستونکي مخالفت وکړو د عاريت د عين د مينځه تللو ضامن دي.

ماده - ۱۴۶۶:

که عاريت ورکوونکي د عاريت ورکړ شوي شي د ورکولو څخه عاريت اخيستونکي بل چاته منع کړي وي، او عاريت اخيستونکي هغه بل چاته په عاريت ورکي د هغي د مينځه تللو

ضامن گڼل کيږي.

باشد.

۱۴۶۷ - ماده:

ماده - ۱۴۶۷:

عاريت اخيستونکي په ټولو هغو حالونو کښي چه د عین د عاریت ورکولو څخه بل چاته منع شوي وي، نه شي کولي چه د عاریت شوي شي عین بل چاته په عاریت ورکي. که عاریت اخيستونکي هغه د بل چا سره په ودیعت کښینودلو او د عاریت عین د همدې شخص سره هلاک شو، عاریت اخيستونکي ئي ضامن دي.

عاريت گیرنده در تمامی احوالیکه از عاریت دادن عین به شخص دیگر منع گردیده، نمی تواند عین عاریت را به شخص دیگری به امانت بدهد اگر عاریت گیرنده آنرا نزد شخص دیگری به ودیعت بگذارد و عین عاریت نزد این شخص از بین برود، عاریت گیرنده ضامن آن می باشد.

۱۴۶۸ - ماده:

ماده - ۱۴۶۸:

په ټولو هغو حالونو کښي چه عاریت اخيستونکي واک لري چه د عاریت عین بل چاته په عاریت ورکي، کولي شي چه ذکر شوي عین بل چاته په ودیعت ورکي. په دې صورت کښي که عین بي د ودیعت اخيستونکي د تیري څخه هلاک شي، عاریت اخيستونکي ضامن نه گڼل کيږي.

در تمامی حالاتیکه عاریت گیرنده صلاحیت عاریت دادن عین عاریت را به شخص دیگر دارا باشد، می تواند عین مذکور را به شخص دیگری به امانت بدهد. درینصورت اگر عین بدون تجاوز ودیعت گیرنده از بین برود، عاریت گیرنده ضامن شناخته نمی شود.

۱۴۶۹ - ماده:

ماده - ۱۴۶۹:

عاريت اخيستونکی نه شی کولی د عاریت عین په اجاری یا گروې ورکي مگر په هغه صورت کښي چه هغه ئي د عاریت ورکوونکی په اجازی د گروې دپاره په عاریت اخيستی وی.

عاريت گیرنده نمی تواند عین عاریت را به اجاره یا رهن بدهد. مگر اینکه آنرا به اجازه عاریت دهنده به منظور دادن رهن به عاریت گرفته باشد.

۱۴۷۰ - ماده:

(۱) که عاريت اخيستونکی د عاريت عین بی د عاريت ورکونکی د اجازی په اجاری ورکی او ذکر شوی عین د اجاری اخيستونکی سره هلاک شی، عاريت ورکونکی کولی شی چه د هغی ضمان د عاريت اخيستونکی یا اجاری اخيستونکی څخه وغواړی. که ئی د عاريت اخيستونکی څخه ضمان وغوښتلو، نو نه شی کولی چه بل چا ته رجوع وکی. که ئی د اجاری اخيستونکی څخه د ضمان غوښتنه وکړه، اجاره اخيستونکی کولی شی چه عاريت اخيستونکی ته رجوع وکی. خو په دی شرط چه د اجاری د عقد په وخت کښی خبر نه وی چه عین د هغه سره عاريت دی.

۱۴۷۰ - ماده:

(۱) هرگاه عاريت گیرنده عین عاريت را بدون اجازه عاريت دهنده به اجاره داده و عین مذکور نزد اجاره گیرنده از بین برود، عاريت دهنده می تواند ضمان عین عاريت را از هريك عاريت گیرنده یا اجازه گیرنده، مطالبه نماید. در صورت مطالبه از عاريت گیرنده او نمی تواند بر شخص دیگری مراجعه نماید. در صورت مطالبه ضمان از اجاره گیرنده، اجاره گیرنده می تواند به عاريت گیرنده رجوع نماید. مشروط بر اینکه هنگام عقد اجاره از عاريت بودن عین در نزد او آگاه نباشد.

۱۴۷۱ - ماده:

عاريت اخيستونکی د عاريت په مال کښی چه بی د تیری څخه هلاک شی ضامن نه دی. په عاريت کښی د ضمان

۱۴۷۱ - ماده:

عاريت گیرنده در مال عاريت که بدون تجاوز از بین رود ضامن نمی باشد و شرط ضمان در عاريت باطل

شناخته میشود. اگر عاریت گیرنده در حفاظت عین عاریت قصور یا اهمال نماید، ضامن می باشد.

ماده - ۱۴۷۲:

هرگاه در اثر استعمال عادی و مطابق عرف عین عاریت طوری معیوب شود که موجب تنزیل قیمت آن گردد، عاریت گیرنده ضامن این تنقیص قیمت نمی باشد و در صورت استعمال غیر عادی ضامن شناخته میشود.

ماده - ۱۴۷۳:

هرگاه عاریت گیرنده به نحوی از انحاءه جلوگیری از تلف شدن عین عاریت قادر باشد و از آن جلوگیری نکند، پرداخت ضمان مکلف میگردد. همچنان اگر در رفع دست غاصب آن تقصیر نماید، ضامن شناخته میشود.

ماده - ۱۴۷۴:

تکالیف مالی و مصارف حفاظت عادی و رد عین عاریت بدوش عاریت گیرنده میباشد.

ماده - ۱۴۷۵:

(۱) عاریت گیرنده مکلف است در ختم

شرط باطل دی. که عاریت اخيستونکی د عاریت د عین په ساتنه کښی قصور یا اهمال وکی، ضامن دی.

ماده - ۱۴۷۲:

که د عاریت عین د عادی استعمال په نتیجه کښی یا د عرف سره سم داسی عیب جن شی چه د هغی د قیمت د کښته کیدو موجب شی، عاریت اخيستونکی ددی قیمت د کموالی ضامن نه دی او که ئی په غیر عادی توگه استعمال که ضامن گڼل کیږی.

ماده - ۱۴۷۳:

که عاریت اخيستونکی په یو قسم د اقسامو د عاریت د عین د تلفیدو د مخنیوی توان ولری او مخنیوی ئی ونه کی، د ضمان په ورکولو مکلف کیږی. همدارنگه که د غصبوونکی د لاس په لیری کولو کښی قصور وکی، ضامن گڼل کیږی.

ماده - ۱۴۷۴:

مالی تکلیفونه، د عادی ساتنی مصروفونه او د عاریت د عین، بیرته ورکول د عاریت اخيستونکی په غاړه دی.

ماده - ۱۴۷۵:

(۱) عاریت اخيستونکی مکلف دی چه

عاريت عين را به همان حالت سابقه رد نماید. این حکم مسئولیت از بین رفتن یا نقصان عین عاریت را اخلاص نمی کند.

(۲) رد عین در محلی صورت میگیرد که عاریت گیرنده آنرا تسلیم شده، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۴۷۶:

هرگاه عاریت گیرنده عین را بعد از انقضای میعاد عاریت در تصرف خود نگاه داشته یا در محل موافقه شده تسلیم ندهد در صورت از بین رفتن آن ضامن شناخته میشود.

قسمت چهارم انتهای عاریت

ماده - ۱۴۷۷:

(۱) عاریت به انقضای مدت موافقه شده منتهی می گردد. اگر مدت تعیین نشده باشد با برآورده شدن منظوری که برای آن عاریت صورت گرفته خاتمه می یابد. در صورت عدم تحدید مدت، عاریت دهنده میتواند، هر وقت انتهای عاریت را مطالبه نماید.

د عاریت په پای کښی د عاریت عین په هماغه پخوانی حالت رد کی. دا حکم د عاریت د عین د هلاک یا نقصان مسئولیت نه اخلاصی.

(۲) د عین بیرته ورکول په هغه ځای کښی صورت مومی چه عاریت اخیستونکی هلته تسلیم شوی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده - ۱۴۷۶:

که عاریت اخیستونکی د عاریت د مودی د تیریدو وروسته عین د ځان سره وساتي او یا ئی په موافقه شوی ځای کښی تسلیم نه کی نو که هلاک شو د هغی ضامن دی.

خلوم قسمت د عاریت پای

ماده - ۱۴۷۷:

(۱) عاریت د موافقه شوی مودی په تیریدو پای ته رسیږی. که موده نه وی ټاکل شوی نو د هغه منظور د پوره کیدو سره پای ته رسیږی چه د هغی دپاره عین په عاریت اخیستل شوی. په هغه صورت کښی چه د عاریت موده نه وی ټاکل شوی، عاریت ورکوونکی کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی د عاریت د پای غوښتنه کولی شی.

(۲) عاریت گیرنده می تواند قبل از انتهای عاریت عین را رد نماید. اما در صورتیکه رد عین به ضرر عاریت دهنده باشد به قبول آن مجبور گردانیده نمی شود.

ماده - ۱۴۷۸:

عاریت دهنده در احوال آتی می تواند انتهای عاریت را بدون قید مطالبه کند:
۱- در حال احتیاج غیر مترقبه به عین عاریت.

۲- در حال سوء استعمال عین از جانب عاریت گیرنده یا قصور وی در حفاظت آن.

۳- در حال افلاس عاریت گیرنده بعد از انعقاد عقد عاریت یا قبل از آن، مشروط بر اینکه عاریت دهنده هنگام عقد از آن مطلع نبوده بعداً اطلاع حاصل کند.

ماده - ۱۴۷۹:

عقد عاریت به وفات عاریت گیرنده منتهی شده به ورثه وی انتقال نمی کند.

(۲) عاریت اخيستونکی کولی شی چه د عاریت د مودی د پای ته رسیدو ترمخه عین بیرته ورکی، خو که د عین بیرته ورکول د عاریت ورکونکی په ضرر وو نو د هغی په قبلولو کښی مجبوریدلی نه شی.

۱۴۷۸ ماده:

عاریت ورکونکی کولی شی چه په راتلونکو حالونو کښی بی له قیده د عاریت د پای غوښتنه وکی:
۱- په هغه حالت کښی چه غیر مترقبه احتیاج د عاریت عین ته پیدا کی.

۲- په هغه حالت کښی چه عاریت اخيستونکی عین بد استعمال کی او یائی په ساتنه کښی قصور وکی.

۳- په هغه حالت کښی چه عاریت اخيستونکی د عاریت د عقد د منعقیدو وروسته یا تر هغی ترمخه مفلس شی خو په دی شرط چه عاریت ورکونکی د عقد په وخت کښی د هغه د افلاس څخه خبر نه وی بیا وروسته خبر شی.

۱۴۷۹ - ماده:

د عاریت عقد د عاریت اخيستونکی په مړینه پای ته رسیږی او د هغه وارثانو ته نه نقلیږی.

۱۴۸۰ - ماده:

که عاريت اخيستونکي مړ شى او د عاريت عين په متروکي کښي موجود نه وي نو په ترکه کښي د واجب الاداء پور په حيث پيژندل کيږي.

دريم باب
د کار عقدونه

لومړی فصل

قرارداد، د يوشی د جوړولو غوښتنه او د عمومي مرفقونو تعهدات

لومړی قسمت
قرارداد

لومړی مبحث - عمومي حکمونه

۱۴۸۱ - ماده:

قرارداد داسی عقد دی چه د هغی په موجب د دواړو خواوو څخه يو د يوشی په جوړولو يا د يو کار په کولو په مؤقتی يا غير مؤقتی صورت د بلی خوا دپاره د اجوري په بدل کښي تعهد کوي.

۱۴۸۲ - ماده:

د کار د کولو يا د داسی شيانو د جوړولو قرار داد چه د قانون يا عمومي نظام مخالف وي جواز نه لري.

۱۴۸۰ - ماده:

هرگاه عاريت گیرنده وفات نموده و عين عاريت در متروکه متوفی موجود نباشد بحيث دين واجب الاداء از ترکه شناخته ميشود.

باب سوم
عقود کار

فصل اول

مقاوله، استصناع و تعهدات مرافق عامه

قسمت اول
مقاوله

مبحث اول- احکام عمومي

۱۴۸۱ - ماده:

مقاوله، عقدیست که به موجب آن یکی از طرفین ساختن چیزی یا اجرای عملی را بصورت مؤقت یا غیرمؤقت برای طرف دیگر بمقابل اجرت تعهد نماید.

۱۴۸۲ - ماده:

مقاوله کار و ساختن اشیای مخالف قانون و نظام عام اعتبار ندارد.

۱۴۸۳ - ماده:

ماده - ۱۴۸۳:

(۱) تعهد کوونکی کولی شی چه یواځی د کار کولو تعهد وکی او کوم مواد چه د کار په اجراء کولو کښی په کار اچول کیږی او یا ورڅخه گټه اخیستل کیږی د کار د خاوند په غاړه کښیږدی.

(۱) متعهد می تواند تنها اجرای عمل را تعهد نماید و موادی که در اجراء عمل به کار برده میشود یا از آن استفاده بعمل می آید، بدوش صاحب کار گذاشته میشود.

(۲) که تعهد کوونکی د کار د کولو او د موادو د برابرولو تعهد وکی، جواز لری.

(۲) تعهد اجرای عمل و تهیه مواد هردو از طرف متعهد جواز دارد.

دوهم مبحث - د قرارداد کوونکی التزامونه

مبحث دوم - وجایب مقاوله کننده

۱۴۸۴ - ماده:

ماده - ۱۴۸۴:

که قرارداد کوونکی د کار د ټولو یا ځینو موادو په برابرولو تعهد وکی، د هغی د کیفیت څخه مسئول او د کار د خاوند په مقابل کښی د هغی څخه ضامن دی.

هرگاه مقاوله کننده به تهیه تمام یا بعضی مواد کار تعهد نماید از کیفیت آن مسئول بوده و در برابر صاحب کار از آن ضامن می باشد.

۱۴۸۵ - ماده:

ماده - ۱۴۸۵:

(۱) که مواد د کار دخاوند له خوا برابر شو نو تعهد کوونکی مکلف دی چه د موادو په استعمال کښی دقت وکی او فنی اصول په کار واچوی.

(۱) هرگاه مواد از جانب صاحب کار تهیه گردد متعهد به دقت در استعمال مواد و بکار بردن اصول فنی در آن مکلف می باشد همچنان حساب دهی مواد مصرف شده و رد مواد باقی مانده به صاحب کار مکلف شناخته میشود.

(۲) که د تعهد کوونکی د اهمال په نسبت یا د هغه د فنی کفایت د نقصان

(۲) در صورتیکه بعضی از مواد نسبت اهمال یا نقص در کفایت فنی متعهد

غيرقابل استفاده شود، متعهد به رد قيمت آن به صاحب كار مكلف می گردد.

ماده - ۱۴۸۶:

متعهد مكلف است افزار اضافی را كه اجرای عمل ایجاب نماید به مصرف خود تهیه كند، مگر اینکه عرف حرفوی یا موافقه طرفین مخالف آن باشد.

ماده - ۱۴۸۷:

تزئید اجرت موافقه شده از طرف متعهد و تنقیص آن از جانب صاحب كار بعد از عقد مقاوله جواز ندارد، مگر اینکه قانون یا موافقه به خلاف آن صراحت داشته باشد.

ماده - ۱۴۸۸:

هرگاه ظاهر شود كه متعهد بصورت ناقص یا مخالف عقد عمل را انجام میدهد، صاحب كار می تواند به او اخطار دهد كه در ظرف مدت معین از طرز العمل خود منصرف نگیرد صاحب كار می تواند عقد را فسخ یا اتمام كار را به مصرف متعهد اول به شخص دیگري

له امله ځیني مواد د گټې اخیستلو قابلیت د لاسه ورکي نو مکلف دی چه د هغی قیمت د کار خاوند ته ورکي.

ماده - ۱۴۸۶:

تعهد کوونکی مکلف دی هغه اضافی سامان چه د کار اجراء کول ئی ایجابوی پخپل مصرف برابر کی، مگر داچه د کسب گرو عرف یا د دواړو خواوو موافقه په بل ډول وی.

ماده - ۱۴۸۷:

د تعهد کوونکی له خوا د موافقه شوی اجوری زیاتوالی او د کار خاوند له خوا د هغی کموالی، د قرار داد د عقد څخه وروسته جواز نه لری، مگر داچه قانون یا موافقه د هغی په خلاف وی.

ماده - ۱۴۸۸:

كه ظاهره شی چه تعهد کوونکی په ناقص صورت یا د عقد په خلاف كار ترسره کوی، نو د کار خاوند کولی شی چه هغه ته خبرتیا ورکي چه په یوی ټاکلی مودی کېنې د خپل طرز العمل څخه صرف نظر وکي، كه تعهد کوونکی د ټاکلي مودي په اوږدو کې د خپل طرز العمل څخه صرف نظر ونه کړو نو د کار خاوند کولی شی چه عقد فسخ کی او یا د لمړنی کار پوره کول د لومړنی متعهد په حساب بل چاته

وسپاری.

بسپارد.

۱۴۸۹ - ماده:

ماده - ۱۴۸۹:

تعهد کوونکی نه شی کولی دکار د پوره کیدو او دکار خاوند دهغی د تسلیمیدو تر مخه د موافقه شوی اجوری غوښتنه وکی مگر دکار خاوند کولی شی چه داجوری یوه برخه په پیشکی توگه ادا کی یا دارنگه موافقه وکی چه اجوره به دکار د ترسره کولو په تناسب ورکوم خو په دی شرط چه تعهد کوونکی دپاتی برخی په پوره کولو مجبور کړی شی دهغی په غیر به دکار خاوند د تعهد کوونکی په مصرف هغه پوره کوی.

متعهد نمی تواند قبل از اتمام کار و تسلیم آن به صاحب کار اجرت موافقه شده را مطالبه نماید اما صاحب کار می تواند قسمتی از اجرت را طوری پیشکی تادیه یاچنان موافقه نماید که اجرت را متناسب بانجام کار می پردازد، بشرطیکه به اتمام کار باقی مانده مجبور ساخته شود، در غیر آن صاحب کار به مصرف متعهد آنرا تکمیل مینماید.

۱۴۹۰ - ماده:

ماده - ۱۴۹۰:

ساختمانی انجنیر او قرارداد کوونکی ترلسو کلونو پوری د عمارتونو د نریدلو، ماتیدلو، دهغی د ټول یا یو جزء کښیناستلو څخه یا د نورو ثابتو محلقاتو چه اعمار کړی ئی دی، په متضامن صورت مسئول گڼل کیږی. که څه هم نریدل، ماتیدل یا کښیناستل پخپله د ځمکی د عیب په سبب وی یا داچه پخپله دکار خاوند د عیب جن عمارت په جوړولو اجازه ورکړی وی. مگر داچه د عقد دواړی خواوی اصلاً غواړی چه عمارت دی ترلسو کلونو پوری دوام ونه کی.

انجنیر ساختمانی ومقاوله کښنده بطوری متضامن تا مدت ده سال مسئول انهدام، شکست و نشست کلی یا جزئی عمارات ساخته شده یا ملحقات ثابتة دیگری که اعمار نموده اند میباشند گرچه انهدام، شکست و نشست ناشی از عیب در خود زمین باشد یا صاحب کار به ساختن عمارت معیوب اجازه داده باشد. مگر اینکه اصلاً عاقد آن بقای عمارت را کمتر از مدت ده سال اراده داشته باشند.

۱۴۹۱ - ماده:

ماده - ۱۴۹۱:

(۱) عیوبیکه پختگی، مقاومت و سلامت بناء را تهدید نماید تابع ضمان مندرج ماده (۱۴۹۰) این قانون می باشد.

(۱) کوم عیبونه چه د بنا پوخوالی مقاومت او سلامتیا تهدیدوی ددی قانون د (۱۴۹۰) مادی د درج شوی ضمان تابع دی.

(۲) مدت ده سال مندرج ماده (۱۴۹۰) این قانون از تاریخ تسلیم دادن کار آغاز میگردد.

(۲) د دی قانون د (۱۴۹۰) مادی د درج شوو لسو کلونو موده د کار د تسلیم ورکولو د نیتی څخه پیل کیږی.

(۳) حکم این ماده در مورد متعهدیکه بر متعهد ثانی (متعهد باطنی) حق رجوع دارد، تطبیق نمی گردد.

(۳) ددی مادی حکم د هغه تعهد کوونکی په باره کښی چه په دوهم تعهد کوونکی (باطنی تعهد کوونکی) د رجوع کولو حق لری، نه تطبیقیږی.

۱۴۹۲ - ماده:

ماده - ۱۴۹۲:

مهندس طرح پلان و نقشه که بر اجرای کار نظارت نداشته باشد، تنها از عیب پلان و نقشه مسئول میباشد.

دپلان او د نقشی د طرحی مهندس چه د کار په اجراء کولو نظارت ونه لری نو یواځی د پلان او نقشی د عیب مسئول دی.

۱۴۹۳ - ماده:

ماده - ۱۴۹۳:

هر شرطیکه مانع ضمان مهندس انجیر ساختمانی و مقاوله کننده گردد، باطل است.

هر شرط چه د ساختمانی مهندس انجیر او قرار داد کوونکی د ضمان مانع وی، باطل دی.

۱۴۹۴ - ماده:

ماده - ۱۴۹۴:

دعوی ضمان در احوال مندرج مواد (۱۴۹۰-۱۴۹۱-۱۴۹۲) این قانون بعد از انقضای مدت یکسال از تاریخ حدوث انهدام، شکست و نشست یا

د ضمان دعوی ددی قانون د (۱۴۹۰، ۱۴۹۱، ۱۴۹۲) مادو په حالونو کښی د نږیدو، ماتیدو کښیناستو یا د عیب د کشف کیدو د یوه کال د مودی د

تيريدو وروسته ساقطېږي.

کشف عيب ساقط ميگردد.

دريم مبحث - د کار د خاوند وجيبي

مبحث سوم - وجائب صاحب کار

۱۴۹۵ - ماده:

ماده - ۱۴۹۵:

که د نړيدلو، ماتيدلو او د عمارت د ټول يا يوه جزء د کښينا ستلو څخه پيدا شوی تعويض د ساختماني بيمی له خوا ورکول شوی وي، نو د عمارت خاوند نه شی کولی چه د هغی غوښتنه د ساختماني انجنير، مهندس او قرارداد کوونکی څخه وکي.

هرگاه جبران خساره ناشی از انهدام، شکست و نشست کلی یا جزئی عمارت از طرف شرکت بیمه ساختمانی پرداخته شده باشد. صاحب عمارت نمی تواند آنرا از انجنير ساختمانی مقاوله کننده و یا مهندس مطالبه نمایند.

۱۴۹۶ - ماده:

ماده - ۱۴۹۶:

د کار خاوند مکلف دی د کار د پوره کیدو سره یوځای، د جاری عرف سره سم هغه تسلیم شی، د هغی په غیر تعهد کوونکی کولی شی د یوی ټاکلی مودی په اوږدو کښی د هغی په تسلیمیدلو ورته خبرتیا ورکي. که د کار خاوند د ذکر شوی مودی په تیریدو سره هغه تسلیم نه شی، نو تسلیم شوی گڼل کیږي.

صاحب کار مکلف است بمجرد اتمام کار آنرا مطابق عرف جاری تسلیم شود در غیر آن متعهد می تواند به تسلیمی آن در خلال مدت معین به او اخطار رسمی بدهد. در صورت انقضای مدت مذکور اگر صاحب کار آنرا تسلیم نشود، تسلیم شده تلقی میشود.

۱۴۹۷ - ماده:

ماده - ۱۴۹۷:

د کار خاوند مکلف دی چه کومه اجوره یی شرط کړی هغه د تسلیمیدو په وخت کښی ورکي، مگر داچه عرف یا موافقی د هغی په خلاف حکم کړی وي.

صاحب کار مکلف است اجرتی را که شرط گذاشته هنگام تسلیمی بپردازد. مگر اینکه عرف یا موافقه به خلاف آن حکم نموده باشد.

۱۴۹۸ - ماده:

ماده - ۱۴۹۸:

(۱) هرگاه در اثناى اجراء كار تجاوز از حدود موافقه دیده شود متعهد مكلف است مقدار تكالیف زاید را به اطلاع صاحب كار برساند در غیر آن حق مطالبه او در مصارف متجاوز از قیمت موافقه شده ساقط میگردد.

(۱) كه د كار د اجراء كولوپه وخت كښى د موافقى د حدودو څخه تيرى وليدل شى، تعهد كوونكى مكلف دى د زياتو تكليفونو د اندازى څخه د كار خاوند ته خبرتيا ورکى، د هغى په غير نه شى كولى چه كوم زيات مصرفونه ئى د موافقه شوى اندازى د قيمت څخه كړى د هغى غوښتنه وكى.

(۲) در صورت تجاوز بزرگ، صاحب كار میتواند عقد را باتدایى قیمت آنچه متعهد مطابق عقد اتمام نموده فسخ نماید.

(۲) په هغه صورت كښى چه د موافقه شوى اندازى څخه زياتوالى ډير لوى وو نو د كار خاوند كولى شى چه عقد فسخ كى او تعهد كوونكى ته د هغه چه د عقد سره سم ئى پوره كړى قيمت ورکى.

۱۴۹۹ - ماده:

ماده - ۱۴۹۹:

(۱) هرگاه عقد به اجرت بالمقطع تمام شده باشد متعهد نمی تواند زیادت اجرت را مطالبه کند گرچه در پلان کار متعهد، تعدیلی رخ داده باشد، مگر اینکه تعدیل از اثر تصمیم صاحب کار صورت گرفته باشد.

(۱) كه عقد په بالمقطع اجورى تمام شوى وى، تعهد كوونكى نه شى كولى چه د اجورى د زياتوالى غوښتنه وكى كه څه د تعهد كوونكى د كار په پلان كښى تعدیل راغلى وى. مگر داچه تعدیل د كار د خاوند د تصميم په اثر صورت موندلى وى.

(۲) متعهد نمی تواند به موجب بلند رفتن نرخ و اجرت، زیادت اجرت را مطالبه نماید. مگر در صورتیکه چنان حوادث استثنائی عمومی رخ دهد که هنگام عقد پیشبینی

(۲) تعهد كوونكى نه شى كولى چه د نرخ او اجورى د لوړیدو په موجب، د اجورى د زياتوالى غوښتنه وكى، مگر په هغه صورت كښى چه داسى استثنائى او عمومى حوادث پیداشى

شده نمی توانست و به اثر آن معیاریکه سنجش مالی عقد مقاوله به آن استوار است، دیگری گون شود درین صورت محکمه میتواند به زیادت اجرت یا فسخ عقد حکم نماید، مگر اینکه طرفین طوری دیگری موافقه نموده باشند.

ماده - ۱۵۰۰:

هرگاه اجرت تعیین نشده باشد، مصارف کار انجام شده توسط اهل خبره تعیین می گردد.

ماده - ۱۵۰۱:

هرگاه مهندس، نقشه یا اندازه گیری ها را باتمام رسانیده یا اداره تعمیر را به امراضاحب آن بمقابل اجرت معینه به عهده گیرد، مستحق اجرت مذکور شناخته میشود.

ماده - ۱۵۰۲:

هرگاه صاحب کار اجرت مهندس را تعیین نکرده باشد، مستحق اجرت مثل که مطابق عرف و مدتیکه کار او در بر گرفته تعیین میگردد.

مبحث چهارم - متعهد ثانی

ماده - ۱۵۰۳:

(۱) متعهد میتواند درحالیکه

چه د عقد په وخت کښی ئی پیشبینی نه شوای کیدای او د هغی په اثر هغه معیار چه د قرارداد مالی سنجول ورباندی تینگ ولاړ دی بل رنگه شی. په دی صورت کښی محکمه کولی شی چه د اجوری په زیاتوالی یا د عقد په فسخ کیدو حکم وکی. مگر داچه دواړو خواوو بل رنگه موافقه کړی وی.

۱۵۰۰ - ماده:

که اجوره نه وه ټاکل شوی د پوره شوی کار مصرفونه د پوهانو په وسیلی ټاکل کیږی.

۱۵۰۱ - ماده:

که د نقشی مهندس د اندازونیول پوره کړل یا د تعمیر اداره د هغی د خاوند په امر د ټاکلی اجوری په بدل کښی په غاړه واخلي د ذکر شوی اجوری مستحق گڼل کیږی.

۱۵۰۲ - ماده:

که د کار خاوند د مهندس اجوره نه وی ټاکلی د مثلی اجوری مستحق کیږی او د هغی مودی سره سم چه د هغه کار په کښی شوی او د عرف سره ټاکل کیږی.

خلوم مبحث - دوهم تعهد کوونکی

۱۵۰۳ - ماده:

(۱) که د کار طبیعت یا د عقد صراحت

طبيعت کار یا صراحت عقد مانع نگردد، شخص دیگری را به اجرای تمامی یا قسمی از کار مکلف گرداند. بهر صورت متعهد در برابر صاحب کار، از کار متعهد ثانی مسئول میباشد.

(۲) متعهد ثانی در برابر متعهد اول مسئول شناخته میشود.

مبحث پنجم - انجام قرارداد

ماده - ۱۵۰۴:

عقد مقاوله بانجام کار تعهد شده و تسلیم آن مطابق توافق جانبین و احکام قانون منقضى می گردد.

ماده - ۱۵۰۵:

صاحب کار میتواند هر وقتی خواسته باشد، عقد را خاتمه داده اجراء کار را متوقف سازد، مشروط براینکه مصارف متعهد، اجرت کار انجام شده و مفادی را که بانجام کار میسر میگردید، جبران نماید. محکمه در صورت ایجاب شرایط می تواند تعویض را تخفیف دهد.

مانع نه شی نو تعهد کوونکی کولی شی چه بل خوک د ٲول یاخینی کار د اجراء کولو دپاره مکلف کی، په هر صورت تعهد کوونکی د کار دخواند په مقابل کبئی د دوهم تعهد کوونکی د کار مسئول دی.

(۲) دوهم تعهد کوونکی د لومړنی تعهد کوونکی په مقابل کبئی مسئول گڼل کیږی.

پنځم مبحث - د قرار داد پای ته رسیدل

ماده - ۱۵۰۴:

د قرارداد عقد د تعهد شوی کار په سرته رسیدو، د دواړو خواوو د موافقی سره سم د هغی په تسلیمولو او د قانون په حکمونو پای ته رسیږی.

ماده - ۱۵۰۵:

د کار خواند کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی د کار اجراء کول متوقف کی او عقد ته خاتمه ورکی، خو په دی شرط چه د تعهد کوونکی مصرفونه، د سرته رسیدلی کار اجوره او کومه گټه چه د کار په سرته رسیدو ترسره کیده جبیره کی. محکمه کولی شی د شرطونو د ایجاب په صورت کبئی، تعویض کم کی.

۱۵۰۶ - ماده:

هرگاه انجام کار تعهد شده مستحيل گردد، عقد مقاوله منقضي ميگردد.

که د تعهدشوی کار ترسره کول محال شی د قرارداد عقد پای ته رسيږي.

۱۵۰۷ - ماده:

۱۵۰۷ - ماده:

(۱) هرگاه شی بنا بر اسباب غیر مترقبه قبل از تسلیم آن به صاحب کار از بین رود، متعهد نمی تواند اجرت کار و مصارف را مطالبه نماید. مگر اینکه به صاحب کار راجع به تسلیم شدن آن قبلاً اطلاع کتبی داده باشد. خساره از بین رفتن مواد، بر تهیه کننده است.

(۱) که شی پخوا له دی چه د کار خاوند ته تسلیم کړي شی د غیر مترقبه سببونو په اساس هلاک شی، نو تعهد کوونکی نه شی کولی چه د کار د اجوری او مصرفونو غوښتنه وکي، مگر داچه د کار خاوند ته ئی ترمخه لیکلی خبرتیا ورکړي وی. د موادو د هلاکیدو تاوان د موادو په برابر وونکی دی.

(۲) اگر از بین رفتن یا نقصان شی به اثر خطای صاحب کار یا به اثر عیب موادی باشد که صاحب کار آنرا تهیه نموده، متعهد مستحق اجوره و عندالایجاب مستحق تعویض می گردد.

(۲) که د شی هلاک یا نقصان د کار د خاوند د خطا په اثر وی یا د هغی موادو د عیب په اثر وی چه د کار خاوند هغه برابر کړي دی، نو تعهد کوونکی د اجوری او د ایجاب وخت کښی د تعویض هم مستحق کیږي.

۱۵۰۸ - ماده:

۱۵۰۸ - ماده:

هرگاه اعتماد شخصی متعهد در عقد مقاوله محل اعتبار باشد، عقد به مرگ متعهد منقضي می گردد. در غیر آن عقد بحال خود باقی میماند. مگر اینکه در ورثه متعهد راجع به حسن اجراء کار تضمینات کافی موجود نباشد.

که د قرار داد په عقد کښی د تعهد کوونکی شخصی اعتماد د اعتبار ځای وی، نو عقد د تعهد کوونکی په مړینی پای ته رسيږي، د هغی په غیر عقد پخپل حال پاتی کیږي، مگر داچه د تعهد کوونکی په وارثانو کښی د کار د ښه اجرا آتو په باره کښی کافی تضمینات موجود نه وی.

۱۵۰۹ - ماده:

(۱) که د مقاولی عقد د تعهد کوونکی په مړینی پای ته ورسېږي د کار خاوند د انجام شوی کار د قیمت په اداء کولو او د هغی مصرفونو چه د ناپوره برخي د اجراء کولو د پاره یی صورت موندلی مکلف کیږي، دا مکلفیت د هغی ګټی په اندازی دی چه د ذکر شوی کار او مصرفونو څخه د کار خاوند ته رسیدلی دی، ددی په مقابل کېښی د کار خاوند کولی شی چه برابر شوی مواد د یو عادلانه تعویض په بدل کېښی وغواړي.

ماده - ۱۵۰۹:

(۱) هرگاه عقد مقاوله به مرگ متعهد منقضی گردد. صاحب کار بتأدیه قیمت کار انجام شده و مصارفیکه برای اجرای قسمت ناتکمیل صورت گرفته، مکلف می گردد. این مکلفیت به اندازه نفع است که از کار و مصارف مذکور به صاحب کار عاید میشود، در برابر آن صاحب کار میتواند مواد تهیه شده را بمقابل تعویض عادلانه مطالبه نماید.

دوهم قسمت

د یوشی د جوړولو غوښتنه

۱۵۱۰ - ماده:

د یو شی د جوړولو د غوښتنی قرارداد د یو مشخص قیمت په بدل کېښی د ټاکلی شی جوړول دی په داسی توګه چه قرارداد شی په عین واردوی نه د جوړوونکی په کار.

ماده - ۱۵۱۰:

استصناع، مقاوله ساختن شی معین است در برابر قیمت مشخص به نحویکه مقاوله بر عین شی وارد باشد نه بر کار صنعت ګر.

قسمت دوم

استصناع- فرمایش ساختن شی

۱۵۱۱ - ماده:

ماده - ۱۵۱۱:

د يوشی د جوړولو د غوښتنی په قرارداد کښی د مطلوب شی د جنس، نوعی، اندازی او د صفت بیان شرط دی.

د يوشی د جوړولو د غوښتنی په قرارداد کښی د مطلوب شی د جنس، نوعی، اندازی او د صفت بیان شرط دی.

۱۵۱۲ - ماده:

ماده - ۱۵۱۲:

د يوشی د جوړولو د غوښتنی په قرارداد کښی د نظر لاندی شی د قیمت اداء کول په معجل صورت هرو مرو نه دی.

د يوشی د جوړولو د غوښتنی په قرارداد کښی د نظر لاندی شی د قیمت اداء کول په معجل صورت هرو مرو نه دی.

۱۵۱۳ - ماده:

ماده - ۱۵۱۳:

(۱) که د يوشی د جوړولو د غوښتنی قرار داد منعقد شوی وی نو قرارداد کوونکی نه شی کولی چه د خپلو تعهدونو څخه منصرف شی، مگر داچه د دواړو خواوو ترمنځ بل رنگه موافقه شوی وی.

(۱) که د يوشی د جوړولو د غوښتنی قرار داد منعقد شوی وی نو قرارداد کوونکی نه شی کولی چه د خپلو تعهدونو څخه منصرف شی، مگر داچه د دواړو خواوو ترمنځ بل رنگه موافقه شوی وی.

(۲) که جوړوونکی خپل تعهد د قرار داد د شرطونو سره سم تر سره کړی نه وی نو د شی د جوړولو غوښتونکی د جوړ شوی شی په قبلولو مکلف نه دی، کولی شی چه د جوړوونکی څخه د رسیدلی تاوان د تعویض غوښتنه وکړي.

(۲) که جوړوونکی خپل تعهد د قرار داد د شرطونو سره سم تر سره کړی نه وی نو د شی د جوړولو غوښتونکی د جوړ شوی شی په قبلولو مکلف نه دی، کولی شی چه د جوړوونکی څخه د رسیدلی تاوان د تعویض غوښتنه وکړي.

(۳) که د شی د جوړولو غوښتونکی خپل غوښتل شوی شی د قبلولو او تسلیمیدلو څخه بی سببه او بی د معقولو د لیلونو ځان وژغوري، نو د

(۳) که د شی د جوړولو غوښتونکی خپل غوښتل شوی شی د قبلولو او تسلیمیدلو څخه بی سببه او بی د معقولو د لیلونو ځان وژغوري، نو د

آن مکلف می‌گردد. در غیر آن صنعتگر می‌تواند جبران خساره ای را که به سبب تأخیر تسلیمی یا عدم ایفای تعهد فرمایش دهنده به وی عاید گردیده، از فرمایش دهنده مطالبه نماید.

ماده - ۱۵۱۴:

(۱) صنعت گرمکلف است شی فرمایش داده شده را طوری بسازد که حایز وصف تضمین شده بوده و استفاده مطلوب از آن شده بتواند. همچنان شی مذکور باید عاری از عیبی باشد که ارزش را تنزیل دهد.

(۲) اگر شی فرمایش داده شده اوصاف و شرایط موافقه شده را حایز نباشد، فرمایش دهنده میتواند رفع عیب را مطالبه کند.

(۳) اگر صنعتگر در رفع عیب تأخیر ورزد. فرمایش دهنده می‌تواند عیب را رفع نموده مصارف را از صنعتگر مطالبه نماید.

هغی په تسلیمیدو مکلف کیږی، د هغی په غیر جوړونکی کولی شی چه د شی د جوړولو د غوښتونکی څخه د هغی تاوان د تعویض غوښتنه وکی چه د تسلیمیدو د تأخیر په سبب یا د تعهد د نه په ځای کولو په سبب ورته رسیدلی دی.

۱۵۱۴ - ماده:

(۱) جوړوونکی مکلف دی چه د جوړولو غوښتل شوی شی په داسی توگه جوړکی چه د تضمین شوی صفت لرونکی وی او د هغی څخه غوښتل شوی گټه واخیستل شی. همدارنگه باید چه ذکر شوی شی د داسی عیب څخه خالی وی چه د شی قیمت ټیټه وی.

(۲) که د جوړولو غوښتل شوی شی موافقه شوی صفتونه او شرطونه ونه لری نو د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی چه د عیب د لیری کیدو غوښتنه وکی.

(۳) که جوړوونکی د عیب په لیری کیدلو کښی تاخیر وکی، د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی چه عیب لیری کی او مصرفونه د جوړوونکی څخه وغواړی.

۱۵۱۵ - ماده:

د شی د جوړولو غوښتونکی به ددی قانون د (۱۵۱۴) مادې د درج شوی عیب د لیری کولو دپاره مناسبه موده ټاکي او دا خبره به توضیح کوي چه که په ټاکلي مودې کي موجود عیب ليري نه شي نو شي به بیرته ورکوي. د ټاکلي مهلت د تیریدو وروسته د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شي چه د قرارداد څخه رجوع وکي او یا د عیب په تناسب د قیمت د ټیټوالی غوښتنه وکي.

ماده - ۱۵۱۵:

فرمایش دهنده برای رفع عیب مندرج ماده (۱۵۱۴) این قانون مدت مناسبی را تعیین میکند با توضیح اینکه اگر در موعد معین عیب عایدۀ رفع نگردد، شی را مسترد میدارد. بعد از گذشت مهلت معینۀ فرمایش دهنده میتواند از مقاوله رجوع نموده و یا تنزیل قیمت را متناسباً مطالبه کند.

۱۵۱۶ - ماده:

که د شی د جوړولو غوښتونکی، د غوښتل شوی جوړ شوی شی په عیب پوه شي او سره د هغی هم تسلیم شي، نو په جوړوونکی د رجوع حق نه لري مگر داچه د عیب خیار ئی د ځان دپاره شرط کړی وی.

ماده - ۱۵۱۶:

اگر فرمایش دهنده شی فرمایش داده شده را در حالیکه عیب داشته باشد فهمیده تسلیم شود، حق رجوع را برصنعتگر ندارد. مگر اینکه خیار عیب را به خود شرط گذاشته باشد.

۱۵۱۷ - ماده:

(۱) د جوړولو د غوښتل شوی شی قیمت د تسلیمیدلو په وخت کښی د اداء کولو وړوی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده - ۱۵۱۷:

(۱) قیمت شی فرمایش داده شده در وقت تسلیم شدن قابل تأدیۀ می باشد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

(۲) که د جوړونو غوښتل شوی شی جزء په جزء د تسلیمیدو وړ وی نو قیمت ئی د هر جزء د تسلیمیدو په مقابل کښی د

(۲) اگر شی فرمایش داده شده جزوار قابل تسلیمی باشد، قیمت آن در برابر تسلیمی هر جز قابل تأدیۀ می

اداء کولو وړ دی.

باشد.

۱۵۱۸ - ماده:

ماده - ۱۵۱۸:

(۱) که جوړ شوی شی پخواله دی چه د جوړولو غوښتونکی ته تسلیم کړی شی، تلف شی نو جوړوونکی ئی ضامن ګڼل کیږي.

(۱) اګرشی ساخته شده قبل از تسلیمی آن به فرمایش دهنده تلف شود، صنعتگر ضامن آن شناخته میشود.

(۲) که ذکر شوی شی په داسی وخت کښی تلف شی چه ټاکلی موده پای ته رسیدلی وی او جوړوونکی د شی د جوړولو غوښتونکی ته خبرتیا ورکړی وی چه جوړ شوی شی تسلیم شی، او هغه بی مجبه په تسلیمیدو کښی وروسته والی راوړی، نو جوړوونکی مسئول نه ګڼل کیږي مګر داچه تلف کول د جوړوونکی یا د هغه د اجیرانو د قصور په سبب صورت موندلی وی.

(۲) اګر شی مذکور در زمانی تلف گردد که مدت معینه ختم شده و صنعتگر بفرمایش دهنده اخطار داده تا شی ساخته شده را تسلیم شود، و او بدون موجب، تأخیر بعمل آورده باشد، صنعتگر مسئول شناخته نمیشود، مګر اینکه اتلاف به سبب قصور صنعتگر و یا اجیران وی صورت گرفته باشد.

۱۵۱۹ - ماده:

ماده - ۱۵۱۹:

که جوړوونکی د شی جوړولو د غوښتونکی د غوښتنی په اساس، جوړ شوی شی د خپل د جوړولو د ځای څخه بل ځای ته لیږي نو په دی حالت کښی د خرڅولو پوری مربوط حکمونه مراعات کیږي.

اګر صنعتگرشی ساخته شده را به اساس مطالبه فرمایش دهنده به محل دیگری غیر از محل صنعت خود می فرستد، درین حالت احکام متعلق به فروش رعایت میګردد.

۱۵۲۰ - ماده:

ماده - ۱۵۲۰:

جوړوونکی حق لری چه د خپلی اجوری د اخیستلو دپاره چه د قرارداد له لحاظه

صنعتگر برای طلب خود از لحاظ مقاوله حق حبس را

بالاي شى ايکه ساخته و در تصرف دارد، حاييز مى باشد.

ماده - ۱۵۲۱:

(۱) فرمايش دهنده و ورثه وي مى توانند فسخ عقد را مطالبه نمايد، گرچه صنعتگر به ساختن شى فرمايش داده شده شروع نموده باشد. مشروط بر اينکه براى صنعتگر اجرت کار کردگى، قيمت مواد مصرف شده و خساره مواد تهيه شده را بپردازند، مگر اينکه موافقه طوردیگری صورت گرفته باشد.

(۲) محکمه مى تواند مقدار جبران خساره را مطابق به ايجابات و حالات و کوايف تنزيل دهد.

ماده - ۱۵۲۲:

(۱) فرمايش دهنده مى تواند در حالات آتى بعد از اخطار به صنعتگر مقاوله را فسخ و در صورت متضرر شدن مطالبه جبران خساره نمايد:

۱- در حالتکيه صنعتگر بدون عذر موجه در خلال مدت معقول به اجراى تعهد خود شروع نکند.

د هغى مستحق دى، کوم شى چه ئى جوړ کړى او په تصرف کښى ئى لرى، حبس کى.

ماده - ۱۵۲۱:

(۱) د شى د جوړولو غوښتونکى او د هغه وارثان کولى شى چه عقد فسخ کى، که څه هم جوړوونکى د جوړولو د غوښتل شوى شى په جوړولو پيل کړى وي، خو په دى شرط چه جوړوونکى ته د شوى کار اجوره، د مصرف شوو موادو د قيمت او د تيار شوو موادو تاوان ورکى، مگر داچه موافقه بل رنگه شوى وي.

(۲) محکمه کولى شى د ايجاباتو، حالونو او کيفيتونو سره سم د تعويض اندازه کمه کى.

ماده - ۱۵۲۲:

(۱) د شى د جوړولو غوښتونکى کولى شى په را تلونکو حالونو کښى جوړوونکى ته د خبرتيا وروسته قرارداد فسخ او د ضرر رسيدلو په صورت کښى د تعويض غوښتنه وکى:

۱: په هغه حالت کښى چه جوړوونکى بى د معقول عذر څخه د معقولى مودى په اوږدو کښى د خپل تعهد په اجراء کولو پيل ونه کى.

۲- در حالتيكه صنعتگر در خلال مدت معينه به تسليم دهى شى فرمايش داده شده تاخير بعمل آورد.

(۲) اگر تاخير و عدم اجراى تعهد از جانب صنعتگر ناشى از خطا و يا امرى باشد كه به فرمايش دهندۀ مربوط باشد و باوجود مطالبه صريح و كتبى صنعتگر به ايفائى آن نپردازد، صنعتگر مى تواند عقد را فسخ و جبران خساره وارده را مطالبه نمايد.

ماده - ۱۵۲۳:

هرگاه ايفاء تعهد بعد از شروع به سبب خارج از اراده مقاوله کنندگان منقطع شود، صنعتگر نمى تواند قبض ثمن را مطالبه نمايد. مگر به تناسب كارى كه پيش از انقطاع تعهد تهيه نموده باشد.

ماده - ۱۵۲۴:

كارگران و اجيرانيكه در عقد مقاوله استخدا مى شوند، حق دعوى مستقيم را در برابر فرمايش دهندۀ و يا شخصيكه

۲- به هغه حالت كبنى چه جوړوونكى د ټاكلې مودې په اوږدو كبنى د شى د جوړولو د غوښتونكى، د غوښتل شوى شى په تسليمولو كبنى وروسته والى راوپرى.

(۲) كه وروسته والى او د جوړوونكى له خوا د تعهد نه اجراء كول د خطا يا د داسې كار څخه پيدا شوى وي چه د شى د جوړولو د غوښتونكى پورې مربوط وي او د جوړوونكى د صريحى او ليكلې غوښتنې سره د هغى په اداء كولوته ئى اقدام نه وي كړى، نو جوړوونكى كولى شى چه عقد فسخ او د رسيدلى تاوان د تعويض غوښتنه وكى.

۱۵۲۳ - ماده:

كه د تعهد اداء كول د پيل كيدو وروسته په داسې سبب چه د قرارداد كوونكو د ارادو دباندې وي قطع شى، جوړوونكى نه شى كولى چه د ثمن د قبضولو غوښتنه وكى، مگر د هغه كار په تناسب چه د تعهد د قطع كيدو تر مخه ئى برابر كړى وي.

۱۵۲۴ - ماده:

كوم كار كوونكى او اجيران چه د قرار داد په عقد كبنى استخدا مېړى د شى د جوړولو د غوښتونكى په مقابل كبنى يا د هغه چا چه جوړول شوى شى د هغه په

شي فرمايش داده شده به مفاد وي تهيه شده باشد، در حدود مبالغی دارا می باشند که فرمايش دهنده به ادای آن برای صنعتگر مکلف باشد. اشخاص مذکور حق امتياز را بر مبالغ فوق الذکر بعد از صدور حکم محکمه کسب مینمایند، مقاوله کنندگان دومی از طرف مقاوله کننده اول و سایر اشخاصیکه مواد اولیه را به صنعتگر تهيه می نمایند، حق دعوی مستقیم را علیه فرمايش دهنده ندارند.

گفته تيار شوی د مستقیمي دعوی حق د هغی پیسوپه حدودو کنبی لری چه د شی د جوړولو غوښتونکی جوړوونکی ته د هغی په اداء کولو مکلف وی. ذکر شوی اشخاص د محکمی د حکم د صادریدلو وروسته په ذکر شوو پیسو د امتياز حق پیدا کوی، دوهم قرار داد کوونکی د لمړنیو قرار داد کوونکو له خوا او نور اشخاص چه اولنی مواد د جوړوونکی دپاره برابر وی، د شی د جوړولو په غوښتونکی د مستقیمي دعوی حق نه لری.

قسمت سوم تعهدات مرافق عامه

دریم قسمت د عمومی مرفقونو تعهدات

ماده - ۱۵۲۵:

تعهدات مرافق عامه، عقدیست که غرض از آن اداره مرافق عامه دارای صفت انتفاعی بوده، بین حکومت و فرد یا حکومت و شرکت عقد میگردد و بموجب آن استفاده از مرافق عامه برای مدت معین به اختیار متعهد گذاشته میشود.

ماده - ۱۵۲۶:

متعهد مرافق عامه بموجب عقدیکه با معامله داران می بندد، تعهد میکند تا

۱۵۲۵ - ماده:

د عمومی مرفقونو تعهدات داسی عقد دی چه ورڅخه غرض د عمومی مرفقونو اداره چه گټور صفت ولری د حکومت او فرد ترمنځ یا د حکومت او شرکت ترمنځ منعقدیږی او د هغی په موجب د یوی ټاکلی مودی دپاره د عمومی مرفقونو څخه گټه اخیستل د تعهد کوونکی په اختیار کنبی ورکول کیږی.

۱۵۲۶ - ماده:

د عمومی مرفقونو تعهد کوونکی د هغه عقد په موجب چه د معامله لرونکو سره ئی تړی، تعهد کوی چه د مقابلی خوا

برای طرف مقابل خدمات لازم را طور معمول بمقابل اجریتیکه مطابق شروط مصرحه عقد و شروطیکه طبیعت کار و احکام قوانین مربوط ایجاب میدارد، انجام میدهد.

ماده - ۱۵۲۷:

(۱) متعهد مرافق عامه، مکلف است مساوات تام را درمورد تادیه اجرت و انجام خدمات بین معامله داران خود تأمین نمایند. درمورد عقودیکه متعهد بامعامله داران عقد می نماید، نرخیکه از طرف حکومت تعیین می گردد واجب الرعايت بوده و متعاقدين مخالف آن موافقه کرده نمی توانند. اگر حکومت تعدیل این نرخ را لازم دانسته و منظور نماید، نرخ جدید از تاریخ منظوری تعدیل بدون تأثیر بمقابل مرعی الاجراء می باشد.

(۲) معامله داریککه زیاده تر از نرخ معینه تادیه نموده باشد، میتواند استرداد آنرا مطالبه نماید. اگر متعهد کمتر از نرخ معینه اخذ نموده باشد، می تواند تکمیل آنرا مطالبه نماید. و هر نوع موافقه دیگر به خلاف این حکم باطل شناخته

دپاره به معمول لازمی خدمتونه د هغی اجوری په بدل کبسی چه د عقد د تصریح شوو شرطونو سره سم وی او د هغه شرطونو موافق وی چه د کار طبیعت او د مربوطو قوانینو حکمونه ئی ایجاب ه وی هغه به ترسره کوی.

۱۵۲۷ - ماده:

(۱) د عمومی مرفقونو تعهد کوونکی مکلف دی د خپلو معامله لرونکی ترمنځ د اجوری د ورکولو او د خدمتونو ترسره کولو په باره کبسی پوره مساوات تأمین کی. د هغی عقدونو په باره کبسی چه تعهد کوونکی ئی د معاملی لرونکو سره منعقدوی کوم نرخ چه د حکومت له خوا ټاکل کیږی، مراعات یی لازم دی او د عقد دواړه خواوی د هغی په خلاف موافقه نه شی کولی. که حکومت د دی نرخ تعدیل لازم وگنلو او منظور ئی کړو نوی نرخ د منظوریدو د نیټی څخه یی له دی چه په ماقبل تاثیر وکی، اجرا کیږی.

(۲) کوم معامله لرونکی چه د ټاکلی نرخ څخه زیات ورکړی وی، کولی شی چه د هغی د بیرته اخیستلو غوښتنه وکی. که تعهد کوونکی د ټاکلی نرخ څخه کم اخیستی وی کولی شی چه د هغی د پوره کیدو غوښتنه وکی، د دی حکم په خلاف هره نوعه بله موافقه

باطله گڼل کيږي.

ميشود.

۱۵۲۸ - ماده:

ماده - ۱۵۲۸:

(۱) د خلکو د وړو او راوړو تعهد کوونکي مکلف دي د سورليو د سلامتيا دپاره لازمي احتياطي ونيسي، تعهد کوونکي د هغه ضرر مسئول دي چه د سوريو او کښته کيدو په وخت کښي خلکو ته رسېږي، مگر داچه ثابته کي ضرر د بهرني سبب څخه پيدا شوي او بي د هغه د ارادي څخه وو.

(۱) متعهد حمل و نقل اشخاص مکلف است احتياطي لازم را برای سلامت را کښي اتخاذ نمايد. متعهد از آسيب که هنگام سوار شدن، نقل و پائين شدن به اشخاص عايد ميگردد، مسئول مي باشد. مگر اينکه ثابت نمايد که آسيب ناشي از سبب خارجي بدون اراده وي بوده است.

(۲) که د تعهد کوونکي له خوا د ځينو غير قانوني آلو د استعمال په نسبت ضرر ورسيدلو دا ضرر د بهرني سبب څخه پيدا شوي نه گڼل کيږي.

(۲) رسيدن آسيب به سبب استعمال غير قانوني بعضي آلات از جانب متعهد، ناشي از سبب خارجي تلقی ميشود.

دوهم فصل

فصل دوم

د کار عقد

عقد کار

لومړۍ قسمت

قسمت اول

عمومي حکونه

احکام عمومي

۱۵۲۹ - ماده:

ماده - ۱۵۲۹:

د کار عقد د هغه عقد څخه عبارت دي چه د هغی په موجب د عقد يوه خوا د بلی خوا سره داسی تعهد کوي چه خدمت به د هغه د لارښووني لاندی د يوي ټاکلي اجوري په بدل کښي ترسره کوي.

عقد کار، عبارت از عقدیست که بموجب آن یکی از طرفین انجام خدمت به طرف دیگر را تحت رهنمائی وی بمقابل اجرت معین متعهد می شود.

۱۵۳۰ - ماده:

(۱) ددی فصل درج شوی حکمونه د کرهڼی د کارگرانو او د کورونو د مستخدمینو په باره کښی نه تطبیقېږی. د هغوی پوری مربوط امور د خاصو قوانینو او د هغی پوری مربوط عرف تابع دی.

(۲) ددی فصل درج شوی حکمونه د دولت د نورو کارگرانو او اجیرانو په باره کښی ترکوم ځایه چه د کار او کارگر او اجیرانو د قوانینو سره مغایرت ونه لری تطبیقېږی.

(۳) قانونی رخصتی، مریضی، سفریه او کرایه، د اجوری کمه اندازه، د گټی په فیصدی کښی گډون، عایدات او تولیدات، د استخدام شرطونه، د تنظیم پوري مربوط حکمونه د کار تصنیف او تقسیم، مؤیدی، تقاعد او نور اجتماعی تأمینات، حقوق، امتیازونه او د کار د خاوند او کارگر مکلفیتونه چه په دی قانون کښی ئی پیش بیڼی نه ده شوی، د خاص قانون د حکمونو تابع دی.

دوهم قسمت
د عقد رکنونه

۱۵۳۰ - ماده:

(۱) احکام مندرج این فصل درمورد کارگران زراعتی و درمورد مستخدمین منازل تطبیق نگردیده امور مربوط به آن، تابع قوانین خاص و عرف مربوط به آن میباشد.

(۲) احکام مندرج این فصل درمورد سایرکارگران و اجیران دولت تاجائیکه با احکام قوانین کار و کارگر و اجیران دولت مغایرت نداشته باشد، تطبیق میگردد.

(۳) رخصتی های قانونی، مریضی، سفریه و کرایه، حد اقل اجوره اشتراک در فیصدی مفاد عاید و تولید شرائط استخدام، احکام مربوط به تنظیم، تصنیف و تقسیم کار، مویده ها، تقاعد و سایر تأمینات اجتماعی، حقوقی، امتیازات و مکلفیت های کار فرما و کارگر که درین قانون پیشبینی نشده، تابع احکام قانون خاص میباشد.

قسمت دوم
ارکان عقد

۱۵۳۱ - ماده:

د کار په عقد کښی خاص شکل شرطونه

۱۵۳۱ - ماده:

د ر عقد کار شکل خاص شرط نميښاد،

مگر اينكه قانون به خلاف آن تصريح نموده باشد.

ماده - ۱۵۳۲:

عقد کار برای خدمت معين با مدت معين و غيرمعين جواز دارد.

ماده - ۱۵۳۳:-

هرگاه مدت در عقد معين نباشد، طرفين می توانند هر وقتی خواسته باشند، به فسخ عقد اقدام نمایند. مشروط بر اينكه حداقل دوماه قبل طرف ديگر را اطلاع داده باشد.

ماده - ۱۵۳۴:

هرگاه مدت عقد معين باشد، بانقضای مدت خود بخود منتهی میگردد و در صورت استمرار طرفين بعد از انقضای مدت، برای مدت غير معين تجديد شده تلقی میگردد.

ماده - ۱۵۳۵:

هرگاه مقدار اجرت در عقد تصريح نگردیده باشد، مطابق عرف جاری، اجرت مثل تعيين می گردد. در صورت عدم موجوديت عرف، محكمه آنرا به نحويكه عدالت تأمین گردد، تعيين

دی، مگر دايه قانون د هغی په خلاف تصريح کړی وی.

۱۵۳۲ - ماده:

د کار عقد د يوه ټاکلي خدمت دپاره يا د ټاکلي مودی يا نا ټاکلي مودی دپاره جواز لری.

۱۵۳۳ - ماده:

که موده په عقد کښی نه وی ټاکل شوی د عقد دواړه خواوی کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی عقد فسخ کی، خو په دی شرط چه کم ترکمه ئی دوه میاشتی ترمخه بلی خواته خبرتیا ورکړی وی.

۱۵۳۴ - ماده:

که د عقد موده ټاکلي وی نو د عقد د مودی په تیریدو سره پخپله پای ته رسیږی، او که یی د عقد دپای ته رسیدو وروسته دواړو خواوو عقد ته دوام ورکړو، نو د نامعلومی مودی دپاره عقد نوی شوی گڼل کیږی.

۱۵۳۵ - ماده:

که په عقد کښی د اجوري اندازه نه وی ټاکل شوی، د جاری عرف سره سم مثلی اجوره ټاکل کیږی. که عرف موجود نه وو نو محكمه به هغه په داسی توگه ټاکي چه عدالت تامین

شى.

مى نمايد.

درېم قسمت
د عقد حكمونه

قسمت سوم
احكام عقد

لومړۍ مبحث - د اجير التزامونه

مبحث اول - وجايب اجير

۱۵۳۶ - ماده:

کار کوونکى په راتلونکو کارونو مکلف دى:
۱ - په مستقيم صورت د کار اجراء کول
او د يو عادی شخص په شان په هغى
کښى توجه کول.

ماده - ۱۵۳۶:

کارگر به امور آتى مکلف
است:
۱- اجرای کار بصورت مستقیم و
توجه در آن مانند شخص
عادی.

۲ - د موافقه شوى کار په ساحه کښى د
کار خاوند د امرونو اجراء کول، خو په
دى شرط چه داسى کارونو ته شامل نه
وى چه د عقد، قانون يا عمومى آدابو
مخالف وى، او د هغى اجراء کول خطر
پیدا نه کى.

۲- اجرای اوامر صاحب کار در
ساحه کار موافقه شده، مشروط
براینکه شامل کارهای مخالف
عقد یا قانون یا آداب عامه
نبوده و اجرای آن خطری
رابارنیاورد.

۱۵۳۷ - ماده:

(۱) که کار کوونکى ته د ورسپارل شوى
کار طبیعت په داسى توگه وى چه هغه د
کار په عمده اسرارو خبر وى، نو دواړه
خواوى کولى شى داسى موافقه وکى چه
کار کوونکى نه شى کولى د عقد د
مودى دپای ته رسیدو وروسته د کار د
خاوند سره رقابت وکى او یا په داسى
پروژى کښى گډون وکى چه د
کار د خاوند سره رقابت لرى.

ماده - ۱۵۳۷:

(۱) هرگاه طبیعت کار سپرده
شده به کارگر طوری باشد که وی را
به اسرار عمده کار واقف گرداند،
طرفین میتوانند موافقه نمایند که
کارگر بعد از انتهای مدت
عقد نمی تواند با کار فرما
رقابت نماید و یا در پروژه
اشتراک نماید که با کارفرما در
رقابت است.

- (۲) د پورتني فقری د صحت دپاره د راتلونکو شرطونو مراعات ضروری دی:
- ۱- کارگر باید چه د عقد د تړون په وخت کښی د رشد عمرته رسیدلی وی.
- ۲- په کارگر باندی وارد شوی محدودیت باید د زمانی، ځای، او د کار د نوعیت له حیثه د کار د خاوند د جایزو ښیځنو د ضرورت د اندازی د ساتلو په اندازی منحصر وی.
- ۳- دا موافقه باید چه د کارگر په راتلونکی ژوند د اقتصاد له پلوه د عدالت منافی تاثیرونه لری.
- ۴- د کارگر دپاره په عقد کښی د محدودیت څخه د پیدا شوی تاوان تعویض د ټاکل شوی تاوان په تناسب وی.
- (۲) برای صحت این موافقت رعایت شرایط آتی ضروری میباشد:
- ۱- کارگر حین انعقاد عقد به سن رشد رسیده باشد.
- ۲- محدودیت وارده بر کارگر از حیث زمان، مکان و نوعیت کار منحصر به اندازه ضرورت حمایت از مصالح جایز کارفرما باشد.
- ۳- این موافقت به آینده کارگر از ناحیه اقتصادی تاثیری منافی عدالت نداشته باشد.
- ۴- در عقد برای کارگر جبران خساره ناشی از محدودیت متناسب به خساره تعیین شده باشد.

ماده - ۱۵۳۸:

هرگاه کارگر در اثنای کار به اختراع موفق شود امتیازات و حقوق اختراع مربوط به شخص کارگر میباشد. مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد و یا استخدام کارگر از طرف صاحب کار به منظور اختراع و ابتکار بعمل آمده باشد. با آنهم صاحب کار مکلف است مکافات و پاداش مناسب را مطابق به ایجابات

۱۵۳۸ - ماده:

که کارگر د کار په وخت کښی په اختراع موفق شوی د اختراع امتیازونه او حقوق پخپله کارگر پوری مربوط دي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی او یا د کار خاوند له خوا کارگر د اختراع او ابتکار دپاره استخدام شوی وی، سره د دی هم د کار خاوند مکلف دی چه د عدالت د ایجاباتو سره سم کارگر ته مکافات او

بخشش ورکي.

عدالت به کار گريپردازد.

۱۵۳۹ - ماده:

د رقابت څخه د ځان د نه ژغورلو په صورت کښي که په جزايي شرط موافقه شوي وي او شرط په داسي توگه وي چه د ټاکلي مودي څخه د کار د خاوند دپاره د اجير د اجباري وظيفي د زيات دوام موجب وگرځي، نو ذکر شوي شرط باطل گڼل کيږي او د ذکر شوي شرط باطليدل د نه رقابت شرط هم د مينځه وږي.

ماده - ۱۵۳۹:

هرگاه در صورت تخلف از امتناع، رقابت به شرط جزائي موافقه بعمل آمده و شرط طوري باشد که موجب دوام اجباري وظيفه بيشتر اجير، از مدت معينه نزد صاحب کار گردد. شرط مذکور باطل پنداشته شده، بطلان آن شرط عدم رقابت را نيز از بين مي برد.

دوهم مبحث - د کار د خاوند التزامونه

۱۵۴۰ - ماده:

د کار خاوند په راتلونکو امورو مکلف دی:
۱ - د دی قانون د حکمونو سره سم داجير داجوري ورکول.

ماده - ۱۵۴۰:

صاحب کار به امور آتی مکلف است:
۱- تادیه اجرت اجیر مطابق احکام این قانون.

۲ - د اجير د سلامتيا د تأمين او د خطر څخه د هغه د ساتني دپاره د لارمو وسيلو برابرول.

۲- تهیه وسایل لازم برای تأمین سلامت اجیر و حمایت او از خطر.

۳ - د عقد د پای ته رسيدو وروسته د داسي تصديق ورکول چه د اجير د کار د داخليدو او وتلو د نيتي، د کار د نوعي، د اجوري د اندازي او د عقد د التزامونو څخه د هغه د برائت متضمن وي.

۳- اعطاء تصدیق بعد از انتهای عقد که متضمن تاریخ دخول و خروج اجیر به کار، نوع کار، مقدار اجرت و برائت وی از التزامات عقد باشد.

۴- اعاده اوراق و تصادیقیکه از طرف اجیر به وی تسلیم گردیده.

۵- سایر مکلفیت هائیکه در قانون خاص تصریح شده باشد.

ماده - ۱۵۴۱:

هرگاه اجیر در میعاد معینه برای انجام وظیفه حاضر گردیده آمادگی خود را با اجرای کار اعلام نماید، مگر بنا بر اسبابی که به صاحب کار راجع می گردد، با اجرای کار پرداخته نتواند، مستحق اجرت همان میعاد شناخته میشود.

ماده - ۱۵۴۲:

هرگاه مدت کار در عقد معین بوده و صاحب کار قبل از انقضای مدت بدون موجودیت عذر یا عیب در اجیر که موجب فسخ گردد، عقد را فسخ نماید، بتأدیه اجرت تمامی مدت و عندالایجاب به تعویض مکلف میگردد.

ماده - ۱۵۴۳:

صاحب کار مکلف است علاوه بر ایفای التزامات مندرج مواد (۱۵۴۰-۱۵۴۱-۱۵۴۲) این

۴- د هغی پانیو او تصدیقونو بیرته ورکول چه د اجیر له خوا ورته تسلیم کړی شوی دی.

۵- نور هغه مکلفیتونه چه په خاص قانون کښی تصریح شوی وی.

۱۵۴۱ - ماده:

که اجیر په ټاکلی مودی کښی د وظیفی د سرته رسولو دپاره حاضر شی او خپله تیاری د کار کولو دپاره اعلام کی، مگر د هغی سببونو په اساس چه د کار خاوند ته راجع دی د کار اجراء کولو ته اقدام ونه کړی شی، نو د ټاکلی مودی د اجوری مستحق دی.

۱۵۴۲ - ماده:

که د کار موده په عقد کښی ټاکل شوی وی او د کار خاوند بی له دی چه په اجیر کښی کوم داسی عیب وگوری یا کوم عذر پیدا شی چه د عقد د فسخ کیدو موجب وگرځی، عقد فسخ کی نو د ټولی مودی د اجوری په ورکولو او د ایجاب په وخت کښی د تعویض سره مکلف دی.

۱۵۴۳ - ماده:

د کار خاوند ددی قانون د (۱۵۴۰، ۱۵۴۱، ۱۵۴۲) مادو په درج شوو التزامونو علاوه مکلف دی چه د هغی

قانون بانجام وظایفی بپردازد که مطابق قوانین خاص مکلف شناخته شده است.

وظیفو په سرته رسولو ته اقدام وکی چه د خاصو قوانینو سره سم مکلف شوی دی.

مبحث سوم - انتهای عقد کار

دریم مبحث - د کار د عقد پای

ماده - ۱۵۴۴:

با رعایت احکام مواد (۱۵۳۳-۱۵۳۴) این قانون عقد کار بانتهای مدت معینه با اتمام کاری که بمنظور آن عقد صورت گرفته متنته میگردد.

۱۵۴۴ - ماده:

ددی قانون د (۱۵۳۳، ۱۵۳۴) مادو د درج شوو حکمونو په مراعات کولو سره د کار عقد د ټاکلی مودی په پای ته رسیدو یا د هغه کار په پوره کیدو چه د هغی دپاره عقد صورت موندلی دی، پای ته رسیږی.

ماده - ۱۵۴۵:

هرگاه فسخ عقد ناشی از سوء استعمال حق از جانب یکی از طرفین باشد، طرف دیگر میتواند علاوه بر جبران خساره که از اثر عدم اخطار در مدت معینه مستحق میشود، جبران خساره وارده ناشی از فسخ عقد در اثر سوء استعمال حق را نیز مطالبه نماید.

۱۵۴۵ - ماده:

که د عقد فسخ کیدل د دواړو خواوو څخه دیوه له خوا د حق د بد استعمال څخه پیدا شوی وی بله خوا کولی شی په هغی تعویض علاوه چه په ټاکلی مودی کښی د نه خبرتیا له امله د هغی مستحق کیږی، د حق د بد استعمال له امله چه ورڅخه د عقد فسخ کیدل پیداشوی د هغی د تعویض غوښتنه هم وکی.

ماده - ۱۵۴۶:

هرگاه صاحب کار با مداخله لزمه مخالف شرایط عقد باعث آن شود که اجیر را به انفصال وادار سازد و ظاهراً اجیر فسخ کننده تلقی گردد، محکمه می تواند صاحب کار را به تعویض

۱۵۴۶ - ماده:

که د کار د خاوند هغه رویه چه د عقد د شرطونو مخالفه وی ددی باعث شی چه اجیر انفصال ته مجبور کی او په ظاهر کښی اجیر د عقد فسخ کوونکی وگڼل شی، محکمه کولی شی چه د کار خاوند

په تعویض ورکولو محکوم کی.

محکوم سازد.

۱۵۴۷ - ماده:

محکمه به د هغه تعویض د ټاکلو د اندازی په باره کښی چه د حق د بد استعمال د انفصال څخه پیدا شوی جاری عرف، د هغه کار طبیعت چه عقد د هغی د پاره تړل شوی، د اجیر د خدمت موده او د رسیدلی ضرر اندازه په نظر کښی نیسی.

ماده - ۱۵۴۷:

محکمه در تعیین مقدار تعویض که از انفصال ناشی از سوء استعمال حق بوجود آمده، عرف جاریه، طبیعت کاریکه عقد بر آن صورت گرفته، مدت خدمت اجیر و اندازه ضرر وارده را در نظر می گیرد.

۱۵۴۸ - ماده:

په راتلونکو حالونو کښی د کار خاوند کولی شی بی د پخوانی خبرتیا څخه د عقد فسخ کیدو ته اقدام وکی:
۱- په هغه حالت کښی چه اجیر خپل شهرت په واقعی صورت نه وی معرفی کړی او یایی جعلی تصدیقونه او جواز ښکاره کړی وی.

ماده - ۱۵۴۸:

در احوال آتی صاحب کار میتواند بدون اخطار قبلی به فسخ عقد اقدام نماید:
۱- در حالیکه اجیر شهرت خود را غیر واقعی معرفی نموده یا تصادق و جواز جعلی ارائه نموده باشد.

۲- په هغه حالت کښی چه شخص د کار د نامزدی په دوری کښی د کار د خاوند رضائیت نه وی حاصل کړی، خو په دی شرط چه د هغه د ټاکلو د نیټی څخه انفصال د دری میاشتو په اوږدو کښی صورت موندلی وی.

۲- در حالیکه شخص در دوره نا مزدی کار رضائیت صاحب کار را حاصل نموده نتواند، مشروط بر اینکه انفصال در خلال سه ماه از تاریخ تعیین وی صورت گیرد.

۳- په هغه حالت کښی چه داجیر له خواد کارخاوندته دمدای تاوان درسولو په مقصد، عمدی عمل یا تفصیرواقع

۳- در حال وقوع عمل عمدی یا تقصیری از جانب اجیر به مقصد رسانیدن خساره مادی به صاحب

کار، مشروط بر اينکه اطلاع موضوع در خلال مدت (۲۴) ساعت از تاريخ وقوع آن به شخص با صلاحيت قانوني داده شده و اتهام در نتيجه تحقيق ثابت گردد.

شی، خو په دی شرط چه د هغی دواقع کیدو دنیتهی څخه ئی د موضوع څخه دخلیرویشتو ساعتونو په اوږدو کښی قانونی واک لرونکی شخص ته خبرتیا ورکړی وی او د تحقیق په نتیجی کښی اتهام ثابت شی.

۴- در حال غیرحاضری متجاوز از (۱۵) روز در یکسال یا يك هفته بصورت متوالی بدون عذر معقول.

۴- په هغه حالت کښی چه په یوه کال کښی د پنځلسو ورځو څخه زیات او یا یوه هفته پرله پسې بی د معقول عذر څخه ناسوب شی.

۵- در حال عدم ایفای وجایب مرتب بر عقد از طرف اجیر.

۵- په هغه حالت کښی چه د اجیر له خوا په عقد مرتب شوی التزامونه اداء نه شی.

۶- در حال ثبوت افشای اسرار صنعتی یا تجارتي مربوط به دستگاه کار از طرف اجیر.

۶- په هغه حالت کښی چه د اجیر له خوا د کار د دستگاه پوری د مربوطو صنعتی یا تجارتي اسرارو افشاء کول ثابت شی.

۷- در حال محکومیت اجیر بجنایت یا جنحه منافی شرف امانت داری و اخلاق.

۷- په هغه حالت کښی چه اجیر په داسی جنایت یا جنحی محکوم شی چه د شرف، امانت داری او د اخلاقو منافی وی.

۸- در حال اثبات ارتکاب جرم مخالف آداب عامه بر اجیر در دستگاه کار هنگام اجرای کار.

۸- په هغه حالت کښی چه په اجیر باندی د کار په دستگاه کښی د کار د اجراء کولو په وخت کښی د عمومیآدابو په خلاف د یو جرم ارتکاب ثابت شی.

۹- در حال تجاوز اجير عليه رئيس يا يکي از اعضاي هيئت مديره در اثنای کار يا به سبب آن.

۹- په هغه حالت کښي چه اجير د کار په وخت کښي يا د کار په سبب په رئيس يا د مديره هيئت په يوه غړي تيري وکي.

ماده - ۱۵۴۹:

(۱) در احوال آتی اجير ميتواند بدون اخطار قبلي عقد را فسخ و کار را ترك دهد:

۱- در حالیکه صاحب کار هنگام عقد عليه وی از غش کار گرفته باشد، مشروط براینکه زیاده از سی روز از تاریخ شمول وی بکار نگذشته باشد.

۱۵۴۹ - ماده:

(۱) په راتلونکو حالونو کښي اجير کولی شي بی د پخوانی خبرتیا عقد فسخ او کار پرېږدي:

۱- په هغه حالت کښي چه د کار خاوند د عقد په وخت کښي پر هغه د غش څخه کار اخیستی وی. خو په دی شرط چه د هغه د کار څخه د دیرش ورځو څخه زیاتي نه وی تيري شوی.

۲- در حالیکه صاحب کار بانجام وجایب خود که مطابق احکام قانون و عقد مکلف گردیده نپردازد.

۲- په هغه حالت کښي چه د کار خاوند خپلی هغه وجیبي چه د قانون د حکمونو او عقد سره سم د هغی په کولو مکلف دی، ترسره نه کي.

۳- در حالیکه صاحب کار در برابر اجير يا يکي از افراد عايله، وی مرتکب فعل مخالف آداب عامه شود.

۳- په هغه حالت کښي چه د کار خاوند د اجير يا هغه کورني د يوه فرد په مقابل کښي د داسی فعل ارتکاب کوونکي شي چه د عمومي آدابو مخالف وي.

۴- در حالیکه صاحب کار يا نماینده وی با ضرب علیه اجير تجاوز نماید.

۴- په هغه حالت کښي چه د کار خاوند يا د هغه نماينده په اجير باندی په وهلو سره تيري وکي.

۵- در حالیکه خطر بزرگ سلامت يا

۵- په هغه حالت کښي چه لوی خطر د

صحت اجير را تهديد نمايد. مشروط
برايكه صاحب كار با وجود علم از
آن باتخاذ تدابير لازم
نپردازد.

(۲) در صورتيكه اجير بنا بر يكي از
اسباب مندرج فقره فوق كار راترك
دهد، مستحق تعويض شناخته
ميشود.

ماده - ۱۵۵۰:

هرگاه تجارتخانه با تأسيسات
فروخته شود، يا به نسبت الحاق يا
مزج آن به تأسيسات ديگر تعديل در
آن رخ دهد، تمامي عقد كار كه در
زمان بيع يا تعديل مرعي بوده بين
صاحب كار جديد و اجير بحال نفاذ
خود باقي مي ماند. صاحب كار جديد
و صاحب كار سابقه بصورت تضامن
مسئول پرداخت اجرت و حقوق تعويض
ميباشند.

ماده - ۱۵۵۱:

عقد كار به وفات صاحب كار فسخ
نميگردد، مگر اينكه در عقد
قرارداد شخصيت وي رعايت شده
باشد، اما به وفات اجير عقد فسخ

اجير سلامتيا يا صحت تهديد كي، خو
په دي شرط چه د كار خاوند سره ددي
چه په هغي علم لري لازمي تدبيرونه ونه
نيسي.

(۲) په هغه صورت كېنې چه اجير د
پورتنې فقرې د درج شوو سببونو څخه
په يوه سبب كار پرېږدي د تعويض حق
لري.

۱۵۵۰ - ماده:

كه تجارتخانه د تأسيساتو سره څرخه
كړي شي يا داچه د نورو تأسيساتو سره
د هغي د يوځاي كيدو يا مزجيدو په
نسبت تعديل راشي، نو د كار ټول عقد
چه د بيعي يا تعديل په وخت كېنې يي
مراعات كيدلو، د كار د نوي خاوند او
اجير ترمنځ د نفاذ په حالت پاتي كيږي.
د كار نوي خاوند او د كار پخواني
خاوند د تضامن په صورت د اجوري د
وركولو او تعويض د حقوقو مسئول دي.

۱۵۵۱ - ماده:

د كار عقد د كار د خاوند په مړيني پاي
ته نه رسيري، مگر داچه د كار د
قرارداد په عقد كېنې د هغه د شخصيت
مراعات شوي وي، خو د اجير په مړيني

عقد فسخ کیری.

میگردد.

۱۵۵۲ - ماده:

ماده - ۱۵۵۲:

که د اجیر مپینی، اوږدی رنځوری یا د بل مجبره سبب په اثر چه د اجیر د کار د دوام مانع گرځی عقد فسخ شی، د کار خاوند مکلف دی اجیرته او په هغه حالت کښی چه اجیر مې شوی وو د هغه ښځی یا فرعی ته دومره تعویض ورکی چه بی د خبرتیا د انفصال د حالت د تاوان معادل وی. د تاوان اندازه د خاصو قوانینو په وسیلی یا د موافقتنامی په وسیلی ټاکل کیری.

هرگاه باثر وفات اجیر یا مریضی طولانی یاسبب مجبره دیگری که مانع دوام کار اجیر گردد، عقد فسخ شود، صاحب کار مکلف است به اجیر و در حال وفات اجیره زوجه یا فرع او تعویضی را بپردازد که معادل خساره حالت انفصال بدون اخطار باشد، مقدار خساره توسط قوانین خاص و یا موافقت نامه تعیین میشود.

۱۵۵۳ - ماده:

ماده - ۱۵۵۳:

کومی دعوی چه د کار د عقد څخه پیدا شوی وی د عقد د پای ته رسیدو د نیتی څخه یو کال وروسته نه اوریدلی کیری، مگر داچه دعوی د حق الزحمی، په گټه کښی د گډون یا د فروشاتو د قیمت په ټاکلی فیصدی پوری مربوطه وی. نو په دی حالت کښی د یوه کال د مودی د تیریدلو وخت د هغی نیتی څخه پیل کیری چه د کار خاوند اجیر ته د استحقاق پوری مربوط توضیحات د وروستی حساب د صورت سره سم، تسلیم کړی وی.

دعوی ناشی از عقد کار بعد از انقضای یکسال از تاریخ انتهای عقد شنیده نمی شود، مگر اینکه دعوی متعلق به حق الزحمه اشتراك در مفاد و فیصدی معین از قیمت فروشات باشد. در اینصورت مدت مرور زمان یکسال از تاریخی آغاز میگردد که صاحب کار توضیحات مربوط باستحقاق اجیر را مطابق به آخرین صورت حساب به وی تسلیم نماید.

دریم فصل
وکالت

فصل سوم
وکالت

لومړۍ قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

۱۵۵۴ - ماده:

وکالت یو عقد دی چه د هغی په موجب وکیل نیوونکی په قانونی او معلومو تصرفونو کښی بل څوک خپل قایم مقام کوی.

ماده - ۱۵۵۴:

وکالت، عقدیست که بموجب آن مؤکل شخص دیگری را در تصرفات قانونی و معلوم قایم مقام خود میسازد.

۱۵۵۵ - ماده:

د وکالت د صحت دپاره شرط ده چه وکیل، نیوونکی د هغه څه په باره کښی چه وکیل نیسی پخپله د قانونی تصرفونو واک ولری، او وکیل هم داسی څوک وی چه د عقد په معنی پوه شی.

ماده ۱۵۵۵:

برای صحت وکالت شرط است که مؤکل شخصاً در مورد آنچه وکیل می گیرد، صلاحیت تصرفات قانونی را دارا بوده و وکیل هم کسی باشد که معنی عقد را بداند.

۱۵۵۶ - ماده:

په وکالت باندی د وکیل علم شرط دی، که وکیل په وکالت باندی د خبریدو وروسته هغه رد کی، وکالت ردیږی او ترهغی وروسته د وکیل تصرف صحیح نه دی.

ماده - ۱۵۵۶:

علم وکیل بوکالت شرط مییاشد، در صورتیکه وکیل بعد از آگاهی بوکالت آنرا رد نماید، وکالت رد گردیده پس از آن تصرف وکیل صحت ندارد.

۱۵۵۷ - ماده:

وکیل نیول په مطلق، مقید، معلق په شرط یا د راتلونکی وخت پوری موکول، صحیح دی.

ماده - ۱۵۵۷:

وکیل گرفتن بصورت مطلق، مقید، معلق به شرط یا موکول به آینده صحیح است.

۱۵۵۸ - ماده:

اجازه او امر د وکیل نیولو حکم لري خو لیرل دوکیل نیولو په حکم کي نه دي. وروسته اجازه د پخوانی وکالت حکم لری.

ماده - ۱۵۵۸:

اجازه و امر حکم وکیل گرفتن را داشته و فرستادن در حکم وکیل گرفتن نیست. اجازه بعدی حکم وکالت سابقه را دارد.

۱۵۵۹ - ماده:

هر عقد چه وکیل نیوونکی ئی په مستقیمه توگه ترسره کولی شی د وکیل په وسیلی هم جواز لری.

ماده - ۱۵۵۹:

هر عقدی را که مؤکل میتواند مستقیماً انجام دهد، انجام آن توسط وکیل نیز جواز دارد.

۱۵۶۰ - ماده:

(۱) کوم وکالت چه په عامو الفاظو، په مطلقه توگه ذکر شوی وی او په هغی کښی د قانونی عمل په نوعیت هیڅ رنگه تخصیص نه وی شوی نو وکیل یواځی په اداری چارو کښی د وکالت صفت پیدا کوی.

ماده - ۱۵۶۰:

(۱) وکالتیکه به الفاظ عام طور مطلق ذکر گردیده و در آن هیچگونه تخصیص به نوعیت عمل قانونی نه آمده باشد، وکیل صفت وکالت را صرف در اعمال اداره کسب میکند.

(۲) د وکیل نیوونکی د مال اجازه په دی شرط چه موده ئی د دری کلونو څخه زیاته نه وی، د وکیل نیوونکی د مالونو د ساتنی مربوطو کارونو کی، لکه د پور ورکول، د هغه د حقوقو قبضول، د زمانی د تیریدلو قطع کول، په وثیفه کښی د گروی د عقد ثبتول د محالی دعوی پورته کول، د ذوالبیدی دعوی. کوم کارونه چه د اداری کارونو د جملی څخه حسابیږی. هغه حقوقی تصرفونه دی چه اداری کارئی ایجابوی

(۲) اجازه دادن مال مؤکل، مشروط براینکه مدت آن از سه سال تجاوز نکند در کارهای مربوط به حفظ و نگهداشت اموال مؤکل، پرداخت دین و قبض حقوق وي، منقطع ساختن مرور زمان، ثبت عقد، رهن در وثیقه، سعی رفع دعوی مستحیل و دعوی ذوالبیدی از جمله اعمال اداره محسوب میشود. سلسله تصرفات حقوقی ایکه عمل اداره آنرا ایجاب نماید، مانند

بیع محصولات زراعتی زود
تلف و خریدن مواشی و آلات زراعتی
در اعـمال اداره شامل
میشود.

ماده - ۱۵۶۱:

در وکالت مقیده وکیل با اجرای
امور معین در وکالت و توابع ضروری
که طبیعت امر و عرف جاری اقتضاء
نماید، مقید میباشد.

ماده - ۱۵۶۲:

(۱) مقید ساختن وکالت در نوع
عمل قانونی در سایر تصرفات
حقوقی غیر مربوط به اداره
باشد. صلح، اقرار، حکمیت،
توجیه قسم و اقامه دعوی لازم
می باشد.

(۲) در تصرفات تبرع، مانند عقد،
هبه و عاریت تقیید وکالت در
نوعیت و موضوع عمل قانونی شرط
است.

قسمت دوم احکام وکالت

ماده - ۱۵۶۳:

وکیل نمیتواند از حدود تعیین
شده وکالت تجاوز نماید،
مگر اینکه رجوع وی به مؤکل ناممکن

لکه د هغی محصولاتو خرشول چه ژر
تلفیری او د کرهنی د حیواناتو او آلاتو
اخیستل په اداری کارونو کښی شامل
دی.

ماده - ۱۵۶۱:

په مقید وکالت کښی وکیل د وکالت
پوری د ټاکلو چارو په اجراء کولو او
ضروری توابعو چه دامر طبیعت او
جاری عرف ئی اقتضاء وکی، مقید دی.

ماده - ۱۵۶۲:

(۱) که وکالت د قانونی عمل په نوعی
کښی مقید شی نو د اداری چارو په غیر
د نورو حقوقی تصرفونو پوری مربوط
دی، صلحه، اقرار، حکمیت، د قسم
توجیه کول او د لازمی دعوی اقامه کول
دی.

(۲) که وکالت د تبرع په تصرفونو کښی
لکه هبه او عاریت مقید شی، نو د
وکالت قید د قانونی عمل په نوعیت او
موضوع کښی شرط دی.

دوهم قسمت د وکالت حکمونه

ماده - ۱۵۶۳:

وکیل نه شی کولی چه د وکالت د ټاکل
شوو حدودو څخه تیری وکی مگر داچه
د هغه رجوع وکیل نیوونکی ته ناممکن

بوده و احوال و ظروف طوری باشد که به گمان اغلب موافقه مؤکل را در صورت ابلاغ وانمود بسازد درین صورت وکیل مکلف است تجاوز خود را از حدود وکالت بدون تأخیر بمؤکل ابلاغ نماید.

ماده - ۱۵۶۴:

هرگاه وکالت بدون اجرت باشد، وکیل مکلف است در تنفیذ وکالت چنان توجه نماید که در امور شخصی خود می نماید و به هیچ وجه به توجه بیشتر از توجه شخص عادی، مکلف نمی باشد.

ماده - ۱۵۶۵:

وکیل نمی تواند مال مؤکل را به منافع شخصی خود استعمال نماید، در غیر آن از تاریخ استعمال به تعویض مقدار استعمال شده، مکلف میگردد.

ماده - ۱۵۶۶:

وکیل مکلف است از اجراءات مربوط وکالت خود مؤکل را وقتاً فوقتاً مطلع گرداند و در ختم وکالت به مؤکل صورت حساب بدهد.

وی او حالونه او ظروف داسی وی چه په غالب گمان که وکیل نیوونکی ته خبرتیا شوی وی هغه موافقه کوله، په دی صورت کښی وکیل مکلف دی د وکالت د حدودو څخه د خپل تیری څخه ژر تر ژره وکیل نیوونکی ته خبرتیا ورکي.

۱۵۶۴ - ماده:

که وکالت په اجوری وی یا بی د اجوری وی وکیل مکلف دی چه د وکالت په تنفیذ کښی داسی توجه وکی لکه چه پخپلو شخصی کارونو کښی یی کوی، خو په هیڅ صورت کښی د یو عادی شخص د توجه څخه په زیاته توجه مکلف نه دی.

۱۵۶۵ - ماده:

وکیل نه شی کولی چه د خپل وکیل نیوونکی مالونه پخپلو شخصی گټو کښی استعمال کړي او که ئی دا کار وکړ نو د استعمال د نیټی څخه د استعمال شوی اندازی په تعویض مکلف دی.

۱۵۶۶ - ماده:

وکیل مکلف دی چه د خپلو مربوطو کارونو د اجراءاتو څخه خپل وکیل نیوونکی یو وخت او بل وخت خبر کړي او د وکالت په پای کښی ورته د حساب صورت ورکړي.

۱۵۶۷ - ماده:

په یوه عقد متعدد وکیلان، تضامنی مسئولیت لری، خو په دی شرط چه وکالت د تجزیی قابلیت ونه لری، یا وکیل نیوونکی ته رسیدلی ضرر د هغوی د گپې خطا په نتیجی کښی وی. که یو متضامن وکیل د وکالت د حدودو څخه تیری وکه او یائی د هغی په تنفیذ کښی بد اجراءات وکړل، نو تضامنی مسئولیت ورڅخه نه پیدا کیږی.

۱۵۶۷ - ماده:

وکلاي متعدّد به عقد واحد مسئولیت تضامنی دارند، مشروط براینکه وکالت قابل تجزیه نبوده یا ضرر عاید بر مؤکل نتیجه خطاء مشترک آنها باشد. تجاوز یکی از وکلای متضامن از حدود وکالت یا سوء اجراءات وی در تنفیذ آن، مسئولیت تضامنی را بار نمی آورد.

۱۵۶۸ - ماده:

که په یوه عقد متعدد وکیلان ټاکل شوی وی خو په ځانگړو اجراءاتو اجازه نه وی ورکول شوی، مکلف دی چه په ډله ئیزه توگه کار اجراء کی، مگر دا چه د کار اجراء کول د رای مبادلی ته ضرورت ونه لری لکه پور یا په کښی یوځای والی ممکن نه وی لکه دعوی.

۱۵۶۸ - ماده:

هرگاه به عقد واحد وکلای متعدد تعیین و به اجراءات انفرادی اجازه داده نشده باشد، مکلف اند بصورت دسته جمعی به اجرای عمل پردازند. مگر اینکه اجرای عمل مانند تادیه دین و امثال آن به تبادل رای احتیاج نداشته یا اجتماع در آن مانند دعوی، ممکن نباشد.

۱۵۶۹ - ماده:

(۱) وکیل نه شی کولی بی د وکیل نیوونکی د اجازی څخه بل څوک د وکیل په حیث وټاکی.

۱۵۶۹ - ماده:

(۱) وکیل نمی تواند بدون اذن مؤکل شخص دیگری را بحیث وکیل انتخاب نماید.

(۲) که د کار د اجراء کول وکیل ته وسپارل شو کولی شی چه د وکیل نیوونکی په اجازی بل څوک د وکیل په

(۲) هرگاه اجرای عمل برای وکیل مفوض گردد، میتواند شخص دیگری را به اجازه مؤکل بحیث

وکیل تعیین نماید. در این صورت وکیل دوم وکیل مؤکل شناخته شده بعزل وکیل اول یا وفات او عزل نمیگردد.

ماده - ۱۵۷۰:

هرگاه وکالت به اجرت باشد وکیل به اجرای عمل مستحق اجرت معینه میگردد. اگر اجوره شرط نشده باشد وکیل از جمله اشخاصی باشد که به اجرت اجراء وظیفه مینماید مستحق اجرت مثل و درغیرآن متبرع شناخته میشود.

ماده - ۱۵۷۱:

(۱) هرگاه وکیل بدون آنکه اجازه داده شده باشد شخص دیگری را در تنفیذ وکالت به نیابت از خود مؤظف نماید از عمل نایب مسئول بوده چنان تلقی میشود که شخصاً آنرا انجام داده باشد وکیل و نایب مسئولیت تضامنی دارند.

(۲) اگر به وکیل اجازه گرفتن نایب بدون تعیین شخص معین داده شده باشد وکیل تنها در مورد خطا در انتخاب نایب یا خطا رهنمائی مسئول شناخته میشود.

حیث و تپاکی. په دی صورت کښی دوهم وکیل د وکیل نیوونکی وکیل گڼل کیږی د لومړنی وکیل په عزل یا مړینه نه عزل کیږی.

۱۵۷۰ - ماده:

که وکالت په اجوری وی نو وکیل د کار په اجراء کولو سره د ټاکلی اجوری مستحق کیږی. که اجوره نه وی شرط شوی او وکیل د هغو اشخاصو د جملی څخه وی چه په اجوری وکالت اجراء کوی نو د مثلی اجوری مستحق کیږی دهغی په غیر تبرع کوونکی گڼل کیږی.

۱۵۷۱ - ماده:

(۱) که وکیل بی له دی چه اجازه ورکول شوی وی د وکالت په تنفیذ کښی بل څوک د خپل ځان په نیابت مؤظف کړی، نو د نایب د عمل مسئول دی او دارنگه فرض کیږی چه په گډه یی ترسره کړی دی. وکیل او د هغه نایب تضامنی مسئولیت لری.

(۲) که وکیل ته بی له دی چه یو ټاکلی شخص وټاکل شی د نایب د نیولو اجازه ورکول شوی وی، په دی صورت کښی وکیل یواځی د نایب د انتخاب د خطا په باره کښی یا په لارښوونه کښی د خطا مسئول دی.

۱۵۷۲ - ماده:

مؤكل مكلف است مصارف عادي وكيلا را در تنفيذ وكالت بوكيل بپردازد.

وكيل نيونكي مكلف دي د وكيلا عادي مصرفونه د وكالت په تنفيذ كښي وكيلا ته وركي.

۱۵۷۳ - ماده:

مؤكل مسئول ضرري ميباشد كه به وكيلا بدون ارتكاب خطاء به سبب اجراي عادي وكالت ميرسد.

وكيل نيونكي د هغه ضرر مسئول دي چه وكيلا ته د وكالت د عادي اجراآتو په سبب بي د خطا د ارتكاب نه رسيږي.

۱۵۷۴ - ماده:

احكام نيابت پيشبيني شده در اين قانون برعلايق وكيلا و مؤكل يا شخص ثالثيكه با وكيلا معامله مي نمايد تطبيق ميگردد.

په دي قانون كښي د نيابت په باره كښي درج شوي حكمونه د وكيلا او وكيلا نيونكي يا د بل چا چه د وكيلا سره معامله كوي د هغوي په علايقو تطبيقيږي.

دريم قسمت

د اخيستلو د پاره وكالت

قسمت سوم

وكالت براي خريد

۱۵۷۵ - ماده:

براي صحت وكالت به خريد شرط است كه، شي كه خريده ميشود عين ياجنس و مقدار آن معلوم باشد. در تعيين مقدار شي تعيين ثمن كفايت ميكند.

د اخيستلو دپاره د وكالت د صحت دپاره شرط ده چه كوم شي اخيستل كيږي د هغي عين يا جنس او اندازه معلومه وي. د شي د اندازي په ټاكلو كښي د ثمن ټاكل كفايت كوي.

۱۵۷۶ - ماده:

هرگاه امر خريداري شي مجهول براي وكيلا تفويض گرديده باشد اين نوع وكالت صحت داشته وكيلا ميتواند از

كه د يوه مجهول شي د اخيستلو كار وكيلا ته سپارل شوي وي، دا نوعه وكالت صحيح دي، وكيلا كولي شي

هرنوع و هر جنس كه خواسته باشد
خريدارى نمايد.

ماده - ۱۵۷۷:

(۱) هرگاه امر خريدارى شى مجهول
براى وكيل تفويض گرديده و جهالت
شى فاحش باشد و كالت صحت ندارد
گرچه ثمن آن توضيح شده باشد.

(۲) در صورتيكه جهالت شى
فاحش نبوده، طوريكه جنس شى
را تذكر داده نوع آنرا بيان
نكرده باشد و كالت صحت دارد
گرچه ثمن آن توضيح نشده
باشد.

ماده - ۱۵۷۸:

هرگاه مؤكل نوع شى را كه توسط
وكيل خريدارى ميشود تعيين نمايد و
وكيل نوع ديگري را خريدارى نمايد
اين خريدارى در حق مؤكل نافذ شمرده
نميشود.

ماده - ۱۵۷۹:

هرگاه و كالت مقيد گردد و وكيل
نميتواند در خريد شى از آن مخالفت
نمايد مگر اينكه به نفع مؤكل
باشد.

ماده - ۱۵۸۰:

هرگاه مؤكل اندازه ثمن را براى

هره نوعه او جنس چه ئى زړه و غواړي
هغه واخلي.

ماده - ۱۵۷۷:

(۱) كه د يوه مجهول شى د اخيستلو
كار وكيل ته سپارل شوى وي او د شى
جهالت فاحش وي، و كالت صحيح نه
دى، كه څه هم ثمن توضيح شوى وي.

(۲) په هغه صورت كېنې چه د شى
جهالت فاحش نه وي په داسې توگه چه د
شى جنس ئى بيان كړى وي او د هغى
نوعه ئى نه وي بيان كړى، و كالت
صحيح دى، كه څه هم ثمن ئى نه وي
توضيح شوى.

ماده - ۱۵۷۸:

كه وكيل نيوونكى د هغى شى نوعه چه
د وكيل په وسيلې اخيستل كيږي
و ټاكي، او وكيل بله نوعه واخلي نو دا
اخيستنه د وكيل نيوونكى په حق كېنې
نافذ نه گڼل كيږي.

ماده - ۱۵۷۹:

كه و كالت مقيد شى، نو وكيل نه شى
كولى چه د شى په اخيستلو كېنې د
هغى مخالفت وكى، مگر داچه د وكيل
نيوونكى په گټه وي.

ماده - ۱۵۸۰:

كه وكيل نيوونكى د ټاكلې شى د

خریداری شی معین بصورت نقد تعیین نموده و وکیل آنرا بصورت نسیه خریداری نماید مؤکل بقبول آن مکلف میگردد و در صورتی که وکیل به خریداری بصورت نسیه مامور شده ولی آنرا بصورت نقده خریداری کند وکیل به آن ملزم شناخته میشود.

ماده - ۱۵۸۱:

هرگاه وکیل برای خرید ثمن، مبیعه را از مال شخص خود بپردازد حق رجوع را بر مؤکل داشته و میتواند مبیعه را الی زمان حصول ثمن آن از مؤکل نزد خود نگاه دارد. گرچه ثمن آنرا به بایع نه پرداخته باشد.

ماده - ۱۵۸۲:

هرگاه وکیل برای خرید شی طور مؤجل مامور گردد خریداری وی به هر نحویکه باشد در حق مؤکل مؤجل می باشد و وکیل نمی تواند ثمن را فی الحال از مؤکل مطالبه نماید مگر در صورتیکه وکیل به خرید شی طور نقد مامور شده باشد و مؤکل ثمن را مؤجل نماید وکیل می تواند ثمن را فی الحال از مؤکل مطالبه نماید.

اخیستلو دپاره دهغی ثمن په نقده توگه وټاکي، او وکیل ئی په نسیه واخلی، وکیل نیوونکی یی په قبلولو مکلف کیږي. په هغه صورت کښی چه وکیل د هغی په اخیستلو په نسیه توگه مامور شوی وی خو په نقدو پیسوئی واخلی، وکیل پری ملزم کیږي.

۱۵۸۱ - ماده:

که وکیل د مبیعی د اخیستلو دپاره ثمن د خپل مال څخه ورکي، نو په وکیل نیوونکی د رجوع حق لري، کولی شی چه مبیعه ترهغی وخته پوری د ځان سره وساتي ترڅو چه د خپل وکیل نیوونکی څخه د هغی ثمن واخلی. که څه هم د هغی ثمن ئی خرڅوونکی ته نه وی ورکړي.

۱۵۸۲ - ماده:

که وکیل د یو شی د اخیستلو دپاره په مؤجله توگه مامور شی، د هغه اخیستنه چه په هره توگه وی د وکیل نیوونکی په حق کښی مؤجل ده. وکیل نه شی کولی چه د وکیل نیوونکی څخه ثمن فی الحال وغواړي، مگر په هغه صورت کښی چه وکیل د شی د اخیستلو دپاره په نقده توگه مامور شوی وی، او وکیل نیوونکی ثمن مؤجل کي، نو وکیل کولی شی چه ثمن فی الحال دوکیل نیوونکی څخه وغواړي.

۱۵۸۳ - ماده:

د یو ټاکلی شی په اخیستلو وکیل نه شی کولی ذکر شوی شی د وکیل نیوونکی په غیاب کښی د ځان دپاره واخلی مگر داچه هغه ئی د ټاکلی ثمن څخه په زیات ثمن یا په بل جنس اخیستی وی.

ماده - ۱۶۸۳:

وکیل بخريد شی معین نمی تواند شی مورد نظر را در غیاب مؤکل برای خود خریداری نماید مگر اینکه آنرا به ثمن بیشتر از ثمن معینه یا به جنس دیگری خریداری نموده باشد.

۱۵۸۴ - ماده:

کوم شخص چه دشی داخیستلو دپاره وکیل شوی، نه شی کولی چه خپل مال پخپل وکیل نیوونکی خرڅ کړی.

ماده - ۱۵۸۴:

وکیل بخريد نمیتواند مال خود را به مؤکل خود بفروشد.

۱۵۸۵ - ماده:

که د اخیستلو دپاره وکیل په اخیستل شوی شی کښی پخوانی عیب پیدا کی، په هغی حالت کښی چه لا شی د هغه سره وی، کولی شی چه ئی رد کی، که ئی خپل وکیل نیوونکی ته تسلیم کړی وه نو نه شی کولی چه د خپل وکیل نیوونکی د اجازی په غیر هغه د عیب په سبب رد کی.

ماده - ۱۵۸۵:

هرگاه وکیل برای خرید، در شی خریداری شده عیب قدیمی را بیابد در حالیکه شی هنوز در نزدش باشد می تواند آنرا رد نماید. در صورتی که آنرا به مؤکل خود تسلیم نموده باشد بدون اجازه مؤکل آنرا به سبب عیب رد نموده نمی تواند.

۱۵۸۶ - ماده:

(۱) مبیعه د اخیستلو دپاره د وکیل سره د امانت حیثیت لری که بی د وکیل د تیری څخه هلاکه یا ناقصه شی تاوان په وکیل نیوونکی لږمیرې او د ثمن څخه ئی څه شی نه کمیرې.

ماده - ۱۵۸۶:

(۱) مبیعه نزد وکیل برای خرید، حیثیت امانت را داشته، اگر بدون تجاوز وکیل از بین رفته یا ناقص گردد، خساره بر مؤکل تحمیل شده از ثمن آن چیزی کاسته نمیشود.

(۲) اگر وکیل نسبت حصول ثمن شی را نزد خود نگاه داشته و در عین زمان از بین رفته یا ناقص گردد ثمن آن بر وکیل لازم میگردد.

ماده - ۱۵۸۷:

وکیل بخیرید نمیتواند بیع را بدون اجازه مؤکل اقاله نماید.

قسمت چهارم وکالت به فروش

ماده - ۱۵۸۸:

وکیل بفروش نمیتواند شی ای را که به بیع آن وکیل است بالایی اشخاصی بفروشد که شهادت آنها به نفع او جواز ندارد، مگر در صورتیکه ثمن از قیمت آن بیشتر باشد.

ماده - ۱۵۸۹:

(۱) هرگاه ثمن شی از طرف مؤکل تعیین شده باشد وکیل بفروش نمیتواند شی را به ثمن کمتر از آن بفروشد در صورت تخلف بیع منعقد و به اجازه مؤکل موقوف می باشد.

(۲) اگر وکیل مالی را به مقدار کمتر از ثمن آن بدون اجازه مؤکل فروخته و

(۲) که وکیل د ثمن د حاصلولو دپاره شی د خان سره وساتی او په همدی وخت کښی هلاک یا ناقص شی نو ثمن ئی پر وکیل لازمیری.

ماده - ۱۵۸۷:

د اخیستلو دپاره وکیل نه شی کولی چه بیعه بی د وکیل نیوونکی د اجازی څخه اقاله کی.

څلورم قسمت په خرڅولو وکالت

ماده - ۱۵۸۸:

د خرڅولو دپاره وکیل نه شی کولی چه د کوم شی د خرڅولو دپاره وکیل شوی، په هغو اشخاصو ئی خرڅ کی چه شهادت یی د هغه په گټه جواز نه لری مگر په هغه صورت کښی چه ثمن یی د قیمت څخه زیات وی.

ماده - ۱۵۸۹:

(۱) که د شی ثمن د وکیل نیوونکی له خوا ټاکل شوی وی، د خرڅ دپاره وکیل نه شی کولی چه شی د هغی ثمن څخه په کمه خرڅ کی، که ئی مخالفت وکړو نو بیعه منعقد کیږی او د وکیل نیوونکی د اجازی پوری موقوفه ده.

(۲) که وکیل مال د هغی د ثمن څخه په کم ثمن خرڅ کړ او د وکیل نیوونکی

مبیعه را به مشتری تسلیم نماید
ضامن نقصان ثمن دانسته
میشود.

ماده - ۱۵۹۰:

وکیل نمیتواند شی را که به فروش آن
مامور است برای خود خریداری کند
گرچه مؤکل به آن تصریح نموده
باشد.

ماده - ۱۵۹۱:

هرگاه شی از طرف وکیل فروش
بصورت نسبه فروخته شود وکیل
میتواند از مشتری ضامن بگیرد
گرچه مؤکل به وی امر نکرده باشد.

ماده - ۱۵۹۲:

قبض ثمن حق وکیل
فروش می باشد نه حق
مؤکل و مشتری میتواند از
تادیه ثمن به مؤکل امتناع
ورزد در صورت تادیه آن به
مؤکل، مشتری ببری
الذمه شده و مؤکل نمی
تواند ثمن را از وکیل
مطالبه کند.

ماده - ۱۵۹۳:

وکیل مکلف است مبیعه را بعد از
قبض ثمن در حالیکه عقد بصورت

اجازه یی نه وه اخیستی او مبیعه
اخیستونکی ته تسلیم کی د ثمن د
کمبود ضامن گهل کیږی.

۱۵۹۰ - ماده:

وکیل نه شی کولی چه دکوم شی په
خرخولو مامور شوی هغه د خپل ځان
دپاره واخلی، که څه هم وکیل نیوونکی
په هغی تصریح کړی وی.

۱۵۹۱ - ماده:

که د خرخولو دپاره وکیل شی په نسبه
توگه خرڅ کی، وکیل کولی شی چه د
اخیستونکی څخه ضامن واخلی، که څه
هم وکیل نیوونکی ورته امر نه وی کړی.

۱۵۹۲ - ماده:

د ثمن د قبضولو حق د خرخولو دپاره د
وکیل حق دی او د وکیل نیوونکی حق
نه دی، اخیستونکی کولی شی چه
وکیل نیوونکی ته د ثمن د ورکولو څخه
ځان وژغوری، په هغه صورت کښی چه
ثمن وکیل نیوونکی ته ورکی، نو
اخیستونکی بری الذمه کیږی او وکیل
نیوونکی نه شی کولی چه د وکیل څخه
د ثمن غوښتنه وکی.

۱۵۹۳ - ماده:

وکیل مکلف دی چه د ثمن دقبضولو
وروسته په هغه صورت کښی چه عقد

معجل باشد به مشتری تسليم نمايد.

ماده - ۱۵۹۴:

وکیل فروش تا زمانی که ثمن آنچه را که فروخته است قبض نکند به تادیه ثمن از مال خود مکلف نمی گردد.

ماده - ۱۵۹۵:

هرگاه وکالت به مقابل اجرت باشد وکیل به تحصیل ثمن مکمل از مشتری مکلف می باشد.

ماده - ۱۵۹۶:

هرگاه مبیعه به استحقاق برده شود مشتری در صورتی که ثمن را پرداخته باشد اعاده آنرا از وکیل مطالبه میکند اعم از این که ثمن نزد وکیل بوده و یا آنرا به مؤکل تسليم نموده باشد و وکیل در صورتیکه ثمن را تأدیه نموده باشد به مؤکل رجوع میکند و درحالیکه مشتری ثمن را به مؤکل تسليم نموده باشد حین استحقاق بر مؤکل رجوع می نماید.

ماده - ۱۵۹۷:

وکیل فروش میتواند قبل از قبض ثمن بیع را بدون اجازه مؤکل خود اقاله نماید مگر عقد در

په معجل صورت وی، مبیعه اخيستونکی ته تسليم کی.

۱۵۹۴ - ماده:

د خرخولو دپاره وکیل چه ترخو د هغی شی ثمن چه بی خرخ کړی قبض نه کی، د خپل مال څخه د ثمن په ورکولو نه مکلف کیږی.

۱۵۹۵ - ماده:

که وکالت د اجوری په بدل کښی وی، نو وکیل مکلف دی چه د اخيستونکی څخه ټول ثمن تحصیل کی.

۱۵۹۶ - ماده:

که مبیعه په استحقاق ویوړه شی، نو که اخيستونکی ثمن ورکړی وی د بیرته اخيستلو غوښتنه به بی د وکیل څخه کوی، عام له دی چه ثمن د وکیل سره وی او یائی وکیل نیوونکی ته تسليم کړی وی، که وکیل ثمن وکیل نیوونکی ته ورکړی وه نو ورباندی به رجوع کوی، که اخيستونکی ثمن وکیل نیوونکی ته ورکړی و نو د استحقاق په حالت کښی به په وکیل نیوونکی رجوع کوی.

۱۵۹۷ - ماده:

د خرخولو دپاره وکیل د ثمن د قبضولو تر مخه کولی شی چه بیعه بی د وکیل نیوونکی د اجازی څخه اقاله کی، خو

حق مؤكل نافذ تلقى نشده
وکیل به تادیه ثمن به مؤكل
ملزم می باشد وکیل نمیتواند
بعد از قبض ثمن بیع را اقاله
نماید.

ماده - ۱۵۹۸:

هرگاه مشتری عیب دائم را در
مبیعه مشاهده کنند اعاده
ثمن را از وکیل در صورتیکه
ثمن به مؤكل تسلیم
داده شده باشد مطالبه
اعاده از مؤكل صورت
میگیرد.

قسمت پنجم وکیل به دعوی

ماده - ۱۵۹۹:

وکالت به دعوی برای اثبات دین، عین
و سائر حقوق که تصریح آن در وکیل
گرفتن لازم است صحیح میباشد
وکالت به دعوی در وثیقه رسمی درج
میگردد.

ماده - ۱۶۰۰:

وکیل به دعوی صلاحیت صلح وکیل
به صلح خصومت را بدون اجازه
خاص مؤكل ندارد.

عقد د وکیل نیوونکی به حق کنبی نافذ
نه گنل کیری وکیل د ثمن به ورکولو
وکیل نیوونکی ته ملزم دی. وکیل نه
شی کولی چه د ثمن د قبضیدو وروسته
بیعه اقاله کری.

۱۵۹۸ - ماده:

که اخیستونکی په مبیعی کنبی دایمی
عیب پیدا کی، نوکه ئی ثمن وکیل ته
تسلیم کری وه نو د هغی د بیرته
اخیستلو غوښتنه به د وکیل څخه کوی،
او که یی ثمن وکیل نیوونکی ته تسلیم
کری وه نو د بیرته اخیستلو غوښتنه به
یی د وکیل نیوونکی څخه کوی.

پنځم قسمت د دعوی وکیل

۱۵۹۹ - ماده:

د پور د ثابتولو، عین او نورو داسی
حقوق دپاره چه تصریح یی په وکیل
نیولو کنبی لازم ده، د دعوی وکالت
صحیح دی. د دعوی وکالت په رسمی
وثیقی کنبی درجیږی.

۱۶۰۰ - ماده:

د دعوی وکیل د صلحی واک او
د صلحی وکیل دجگړی واک بی دوکیل
نیوونکی د خاصی اجازی څخه، نه لری.

۱۶۰۱ - ماده:

اقرار وکیل به دعوی در حالیکه صلاحیت اقرار به وی از طرف مؤکل تفویض شده باشد نزد محکمه صحیح پنداشته میشود مگر اینکه مؤکل مطابق احکام قانون اصول محاکمات مدنی از آن منع شده باشد.

که د وکیل نیوونکی له خوا وکیل ته د اقرار کولو واک سپارل شوی وی نو د هغه اقرار د محکمی په نزد صحیح گڼل کیږی، مگر داچه وکیل نیوونکی د مدنی محاکمو د اصول د قانون د حکمونو سره سم د هغی څخه منعی شوی وی.

۱۶۰۲ - ماده:

هرگاه مؤکل وکیل را از اقرار علیه خود منع نموده باشد وکیل به اقرار علیه مؤکل عزل می گردد.

که وکیل نیوونکی پخپل ځان باندی د اقرار کولو څخه وکیل منع کړی وی، نو که وکیل په وکیل نیوونکی اقرار وکه د وکالت څخه عزل کیږی.

۱۶۰۳ - ماده:

وکیل به اجاره حق مخاصمت در اثبات اجاره و قبض اجرت را به اجازه مؤکل خود داشته و مکلف است عین چیزی را که به اجاره داده میشود، به اجاره گیرنده تسلیم نماید.

په اجاری ورکولو وکیل د خپل وکیل نیوونکی په اجازی د اجاری د ثابتولو او د اجاری د قبضولو د جگړی حق لری او مکلف دی عین هغه شی چه په اجاری ورکول کیږی اجاری اخیستونکی ته یی تسلیم کی.

۱۶۰۴ - ماده:

وکالت به دعوی مستلزم وکالت به قبض نمی باشد مگر آنکه در عقد وکالت تصریح شده باشد وکالت به قبض مستلزم وکالت به دعوی نیست.

د دعوی وکالت د قبضولو د وکالت مستلزم نه دی، مگر داچه د وکالت په عقد کښی تصریح شوی وی. همدارنگه د قبضولو وکالت د دعوی د وکالت مستلزم نه دی.

۱۶۰۵ - ماده:

د دعوى وکیل نه شی کولی چه د دعوى کوونکى، مال د دعوى کړى شوى ته وبخښى او يا ورڅخه ابراء وکى.

شپږم قسمت
د وکالت پای

قسمت ششم
انتهای وکالت

۱۶۰۶ - ماده:

وکالت په يوه راتلونکى حالونو کېښى پای ته رسېږي:
۱- دهغه کار د پوره کيدو په حالت کېښى چه وکالت په کېښى صورت موندلى.

وکالت در يکى از احوال ذيل منتهى ميگردد:
۱- در حالت اتمام عملى که وکالت در آن صورت گرفته.

۲- د وکالت د ټاکلى مودى د پای ته رسيدو په حالت کېښى.

۲- در حالت انتهای مدت معينه وکالت.

۳- دوکيل يا وکیل نيوونکي دمړيني په حالت کي.

۳- در حالت وفات وکیل يا مؤکل.

۴- د وکیل يا وکیل نيوونکى د اهليت د زوال په حالت کېښى.

۴- در حالت زوال اهليت وکیل يا مؤکل.

۱۶۰۷ - ماده:

وکيل نيوونکى کولى شی هر وخت چه وغواړى خپل وکیل د وکالت څخه عزل کى خو په دى شرط چه د موضوع څخه وکیل ته خبرتيا ورکى، مگر داچه د وکالت پورى دبل چا حق تعلق نيولى وي په هغى صورت کېښى وکیل

مؤکل ميتواند هر وقتى خواسته باشد وکیل خود را از وکالت عزل نمايد به شرط اینکه موضوع را به وکیل ابلاغ نمايد مگر اینکه به وکالت حق غير تعلق گرفته باشد در آنصورت مؤکل بدون قبولی

شخصی که وکالت به نفع او عقد شده، نمی تواند وکالت را مقید یا منتهی سازد.

ماده - ۱۶۰۸:

در تمام حالات انتهای وکالت وکیل مکلف است اعمالی را که شروع نموده به مرحله برساند که از خطراتلاف برکنارماند.

فصل چهارم
ودیعت

قسمت اول
احکام عمومی

ماده - ۱۶۰۹:

ودیعت عقدیست که بموجب آن مالک صلاحیت حفظ مال خود را به دیگری تفویض مینماید و مالیکه طوری امانت نزد شخص دیگری جهت حفاظت گذاشته میشود و دیعت نامیده میشود.

ماده - ۱۶۱۰:

شرط صحت عقد، و دیعت آنست که شی به و دیعت گذاشته شده بتواند و از طرف و دیعت گیرنده تحت تصرف و ذوالیدی آمده قبض

نیوونکی بی د هغه چا د قبلولو څخه چه وکالت د هغه په گټه عقد شوی دی، نه شی کولی چه وکالت مقیدکی او یائی پای ته ورسوی.

ماده - ۱۶۰۸:

د وکالت دپای ته رسیدوپه ټولو حالونو کښی، وکیل مکلف دی کوم کارونه یی چه شروع کړی دی هغه داسی مرحلی ته ورسوی چه د تلف کیدلو د خطر څخه یی لیری وساتی.

څلوم فصل
ودیعت

لومړی قسمت
عمومی حکمونه

ماده - ۱۶۰۹:

ودیعت داسی عقد دی چه د هغی په موجب مالک د خپل مال د ساتنی واک بل چاته سپاری، کوم مال چه د بل چا سره د ساتنی دپاره ایښودل کیږی د و دیعی په نامه یادیږی.

ماده - ۱۶۱۰:

د و دیعت د عقد د صحت شرط دا دی چه په و دیعت ایښول شوی شی دتصرف او ذوالیدی لاندی راوړل کیدای شی، او د و دیعت اخیستونکی له خوا قبض

شوی وی.

شده باشد.

دوهم قسمت

قسمت دوم

د هغه چا التزامونه چه ودیعت وړ سره
ایښودل کیږی.

التزامات شخصیکه نزد وی ودیعت
گذاشته میشود.

۱۶۱۱ - ماده:

ماده - ۱۶۱۱:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل
کیږی مکلف دی چه ودیعه حقیقتاً یا
حکماً تسلیم شی.

شخصیکه مال ودیعت نزد وی گذاشته
میشود مکلف است که ودیعه را
حقیقتاً یا حکماً تسلیم شود.

۱۶۱۲ - ماده:

ماده - ۱۶۱۲:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل
کیږی مکلف دی چه د هغی ساتنی ته په
داسی توگه توجه وکی لکه چه د خپل
مال ساتنی ته یی کوی.

شخصیکه مال ودیعت نزد او گذاشته
میشود مکلف است طوری به حفاظت
آن توجه نماید که به حفاظت مال خود
می نماید.

۱۶۱۳ - ماده:

ماده - ۱۶۱۳:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل
شوی، نه شی کولی چه د ودیعی د
ساتنی په بدل کښی د اجوری غوښتنه
وکی، مگر داچه په عقد کښی د هغی
په خلاف تصریح شوی وی.

شخصیکه مال ودیعت نزد وی
گذاشته شده نمی تواند درمقابل
حفاظت ودیعه اجرتی مطالبه نماید
مگر اینکه در عقد به خلاف آن تصریح
شده باشد.

۱۶۱۴ - ماده:

ماده - ۱۶۱۴:

د ودیعت مال امانت دی، که هلاک شو،
نو ودیعت اخیستونکی د هغی ضامن نه
دی، مگر داچه د هغی هلاک د ودیعت
اخیستونکی د تیری په اثر شوی وی او
یائی په ساتنه کښی تقصیر کړی وی.

مال ودیعه امانت است و ودیعت
گیرنده ضامن از بین رفتن آن نمی
باشد، مگر اینکه از بین رفتن آن در
اثر تجاوز یا تقصیر ودیعت گیرنده
در حفاظت آن بوجود آمده باشد.

۱۶۱۵ - ماده:

هرگاه وديعت با اجرت بوده و بنا بر اسبابی از بين رفته يا نقصان يابد که جلوگیری از آن ممکن باشد شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده به ضمان مکلف میگردد.

که وديعت داجوری سره وی او دځینو سببونو په اساس هلاک شى يا داسی نقصان پیدا کی چه مخنیوی ئی ممکن وی نود چاسره چه د وديعت مال ایښودل شوی په ضمان مکلف دی.

۱۶۱۶ - ماده:

شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده، نمیتواند بدون اجازه مالک مال وديعت را استعمال و از آن استفاده نماید در صورتیکه بدون اجازه مالک آنرا استعمال استهلاک یا از بين ببرد حسب احوال ضامن شناخته میشود.

د چا سره چه د وديعت مال ایښودل کیږی، نه شى کولی چه هغه د وديعت د مال د مالک د اجازی په غیر استعمال کی او یا ور څخه گټه واخلي، په هغی صورت کښی چه هغه بی د مالک د اجازی استعمال، استهلاک یا هلاک کی د حالونو سره سم ضامن گڼل کیږی.

۱۶۱۷ - ماده:

شخصيکه وديعه نزد او گذاشته شده، نمیتواند بدون اجازه مالک آنرا به شخص دیگری به اجاره، عاریت یا رهن بدهد در صورت تخلف هرگاه مال وديعه نزد اجاره گیرنده یا عاریت گیرنده یا رهن گیرنده از بين برود مالک آن در مطالبه ضمان از اجاره گیرنده، عاریت گیرنده، رهن گیرنده یا شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده مختار می باشد.

د چا سره چه وديعه ایښودل شوی، نه شى کولی چه هغه بی د مالک د اجازی بل چاته په اجاری، عاریت یا په گروهی ورکی، د مخالفت په صورت کښی که د وديعت مال د اجاری اخیستونکی، عاریت اخیستونکی یا د گروهی اخیستونکی سره، هلاک شى د هغی مالک اختیار لری چه ضمان د اجاری اخیستونکی څخه، عاریت اخیستونکی، د گروهی اخیستونکی یا د هغه چا څخه چه د وديعت مال ورسره ایښودل شوی وغواړی.

۱۶۱۸ - ماده:

که د وديعی د مال مالک هغه څوک چه مال ئی ورسره په وديعت ايښی د وديعی د مال سره د مسافرت څخه منع کی یا يوځای د هغی د ساتنی دپاره وټاکي، نو د مخالفت په صورت کښی که د وديعی مال هلاک شی ضامن گڼل کیږی. مگر داچه د خپل قصور نشتوالی ثابت کی.

ماده - ۱۶۱۸:

هرگاه مالك مال وديعه شخصی را که مال نزد او به وديعت گذاشته شده از مسافرت با مال وديعه منع يا مکانی را برای حفاظت آن تعيين نمايد در صورت تخلف هرگاه مال وديعه از بين برود شخص مذکور ضامن شناخته می شود. مگر اينکه عدم قصور خود را ثابت نمايد.

۱۶۱۹ - ماده:

د چا سره چه د وديعی مال ايښودل شوی که هغه بی د مالک د اجازی د خپل مال سره یا د بل چا د مال سره داسی خلط کی چه جلاوالی ئی ناممکن وی نو د ضمان په ورکولو مکلف دی. که د وديعی د مال خلطول د مالک په اجازی شوی وی د چا سره چه د وديعی مال ايښودل شوی د ملکیت شریک گڼل کیږی او که مال بی د تقصیر نه هلاک شو ضامن نه گڼل کیږی.

ماده - ۱۶۱۹:

هرگاه شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده آنرا بدون اجازه مالك با مال شخص خود يا مال شخص ديگری طوری خلط نمايد که تمیز آن متعذر باشد به پرداخت ضمان مکلف ميشود. در حالیکه خلط مال وديعه با اجازه مالك صورت گرفته باشد شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده شريك ملکيت تلقی گردیده و در صورت از بين رفتن مال بدون تقصير ضامن شناخته نميشود.

۱۶۲۰ - ماده:

(۱) د چا سره چه مال په وديعت ايښودل شوی نه شی کولی چه بی د مالک د اجازی هغه د بل چا سره په وديعت کښیږدی د مخالفت په صورت که د وديعی مال هلاک شو مالک اختیار لری

ماده - ۱۶۲۰:

(۱) شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده نمیتواند آنرا بدون اجازه مالك نزد شخص ديگری به وديعت گذارد در صورت تخلف اگر مال وديعه از بين رود مالك در اخذ ضمان از

شخص اولیکه ودیعت نزد او گذاشته شده یا شخص دوم مختار میباشد. در صورتیکه ضمان از شخص اول گرفته شود وی بر شخص دوم رجوع می کند و در صورتیکه از شخص دوم ضمان اخذ گردد وی حق رجوع برهیچ کس را ندارد.

(۲) هرگاه ودیعت گیرنده ثابت نماید که مال ودیعت را بنا بر معاذیر معقول نزدش بودیعت گذاشته است ضمان بروی لارم نمیگردد.

ماده - ۱۶۲۱:

هرگاه مالک ودیعه طور دایمی غایب گردد شخصیکه مال ودیعت نزد او گذاشته شده مکلف است آنرا تا زمانیکه به حیات یا وفات مالک علم حاصل میکنند حفاظت نماید. اگر مال ودیعه طوری باشد که به اثر دیر ماندن تلف میگردید شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده، میتواند فروش عین و نگهداری ثمن آنرا به حساب امانت بانکی از محکمه تقاضا نماید.

ماده - ۱۶۲۲:

هرگاه شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده وفات نموده و عین ودیعه در متروکه موجود باشد عین مذکور بمنزله امانت نزد ورثه تلقی گردیده

د لومرنی شخص خخه چه ودیعت ورسره اینبودل شوی ضمان وغواری او که د دوهم شخص خخه. که د لمرنی شخص خخه ضمان واخیستل شی هغه به په دوهم شخص رجوع کوی او که د دوهم شخص خخه ضمان واخیستل شی په هیچا د رجوع کولو حق نه لری.

(۲) که ودیعت اخیستونکی ثابته کی چه د ودیعت مال یی د معقولو عذرونو په اساس د بل چا سره په ودیعت ایببی، نو ضمان ورباندی نه لارمیری.

ماده - ۱۶۲۱:

که د ودیعی مالک په دایمی توگه غایب شی د چا سره چه مال په ودیعت اینبودل شوی مکلف دی چه ترخو د مالک په ژوند یا مړینی علم حاصلوی هغه وساتی. که د ودیعت مال داسی وی چه د ډیرو پاتی کیدو په اثر تلف کیږی، نو د چاسره چه مال په ودیعت اینبودل شوی کولی شی چه د محکمی خخه تقاضا وکی چه عین خرڅ کی او ثمن ئی د بانک د امانت په حساب کښی وساتی.

ماده - ۱۶۲۲:

که د چا سره چه مال په ودیعت اینبودل شوی مړ شی او د ودیعی عین په متروکی کښی موجود وی، ذکر شوی عین د وارثانو سره امانت دی د هغی په

به رد آن به صاحب وديعه مكلف ميگردند.

ماده - ۱۶۲۳:

هرگاه شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده وفات نموده ورثه وی عين وديعه را به شخص ديگري فروخته و به مشتري تسليم نمايد و در دست مشتري از بين برود مالك وديعه ميتواند در صورتی كه عين قيمتی باشد قيمت آنرا معادل روز بيع تسليمی و اگر مثلی باشد مثل آنرا از بايع يا مشتري مطالبه نمايد. آگاهی يا عدم آگاهی وارث متوفی از ودیعت بودن عين در تضمين تأثيري ندارد.

ماده - ۱۶۲۴:

شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده مكلف است عندالمطالبه مال وديعه را به مالك آن رد نمايد مگر اينكه وديعت برای مدت معين بوده و اين تعيين مدت به نفع مالك وديعه باشد.

ماده - ۱۶۲۵:

شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده، ميتواند هر وقتی خواسته باشد مالك را بتسليم مال وديعه مكلف نمايد مگر اينكه از عقد طوری ظاهر

بيتره ورکولو وديعت ورکونکی ته مكلف دی.

۱۶۲۳ - ماده:

كه خوك چه د وديعی مال ورسره اينبودل شوی مړ شی او وارثان ئی د وديعی عين په بل چا خرڅ کړی او اخیستونکی ته ئی تسليم کی او د اخیستونکی په لاس کښی هلاک شی، نو د وديعی مالک کولی شی كه عين قيمتی وه د هغی قيمت د خرڅولو او د تسليمولو د ورځی د قيمت معادل او كه مثلی وه د هغی مثل د خرڅوونکی يا اخیستونکی څخه وغواړی، د مړی د وارث خبرتيا او ناخبرتيا د وديعت څخه په تضمين کښی تاثير نه لری.

۱۶۲۴ - ماده:

د چا سره چه مال په وديعت اينبودل شوی، مكلف دی چه د غوښتنی په وخت کښی هغه مالک ته بيرته ورکی، مگر داچه وديعت د يوې ټاکلی مودی دپاره وی او ددی مودی ټاکل د وديعی د مالک په گټه وی.

۱۶۲۵ - ماده:

د چا سره چه مال په وديعت اينبودل شوی وی، کولی شی هروخت چه وغواړی مالک د وديعی د مال په تسليمیدو مكلف کی مگر داچه د عقد

شود که مهلت به نفع مالک وديعه
ميباشد.

ماده - ۱۶۲۶:

هرگاه مالک وديعه وفات نمايد
شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته
شده مکلف است آنرا به ورثه مالک رد
نمايد مگر اينکه ترکه مستغرق به دين
باشد در اين صورت رد مال وديعه
باجازه محکمه باصلاحيت عملي
ميگردد در حالیکه مال وديعه بدون
اجازه محکمه باصلاحيت بورثه تسليم
و مال وديعه از بين رفته يا ناقص
گردد شخصيکه مال وديعه نزد او
گذاشته شده به ضمان مکلف ميگردد.

قسمت سوم

وجايب وديعت گذار

ماده - ۱۶۲۷:

هرگاه وديعت باجرت باشد وديعت
گذار مکلف است اجرت را در اخير
وديعت بپردازد، مگر اينکه طور
ديگري موافقه بعمل آمده باشد.

ماده - ۱۶۲۸:

وديعه گذار بپرداخت مصارفي مکلف
ميباشد که براي حفاظت مال وديعه از
طرف شخصيکه مال وديعه نزد او
گذاشته شده مصرف گردیده، مشروط

خفه داسي معلومه شي چه مهلت د
وديعي د مالک په گټه دي.

۱۶۲۶ - ماده:

که د وديعي مالک مړ شي نو وديعت
اخيستونکي مکلف دي چه هغه د مالک
وارثانو ته ورکي، مگر داچه ترکه په پور
غرقه وي. په دي صورت کښي د وديعي
مال د واک لرونکي محکمي په اجازي
ورکول کيږي، که د وديعي مال بي
د واک لرونکي محکمي د اجازي
وارثانو ته تسليم او د وديعي مال
هلاک يا ناقص شي، نو د چا
سره چه مال په وديعت ايښودل شوي،
په ضمان مکلف کيږي.

دریم قسمت

د وديعت ايښودونکي التزامونه

۱۶۲۷ - ماده:

که وديعت په اجوره وي، وديعت
ايښودونکي مکلف دي چه اجوره د
وديعت په پای کښي ورکي، مگر داچه
موافقه په بل ډول شوي وي.

۱۶۲۸ - ماده:

وديعت ايښودونکي د هغي مصرفونو
په ورکولو مکلف دي چه د وديعت
اخيستونکي له خوا د وديعي د مال
دساتي دپاره مصرف شوي خو په دي

بر اينكه مصارف از قيمت وديعه
بيشتر نباشد.

ماده - ۱۶۲۹:

هرگاه مال وديعه باستحقاق برده شده،
ضمان آنرا شخصيکه مال وديعه نزد او
گذاشته شده متحمل گردد، به اندازه
ضمان بر وديعت گذار رجوع کرده مي
تواند.

ماده - ۱۶۳۰:

وديعت گذار مکلف است تمام خساره
را جبران نمايد که به سبب وديعت به
شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته
شده، رسیده باشد. مشروط بر اينکه
اين خساره ناشی از قصور وديعت
گذار باشد.

قسمت چهارم انواع وديعت

ماده - ۱۶۳۱:

هرگاه وديعت گذارنده برای شخصيکه
مال وديعه نزد او گذاشته شده
اجازه استعمال وديعه را بدهد و
وديعه از جمله اموالی باشد (مانند پول
نقد) که باستعمال از بين رود، اين
عقد، قرض شمرده ميشود.

ماده - ۱۶۳۲:

اداره کننده گان منازل رهائش، هوتلها

شرط چه مصرفونه د وديعی د قيمت
خحه زیات نه وی.

۱۶۲۹ - ماده:

که د وديعی مال په استحقاق ويوړ شی
نو د چا سره چه مال په وديعت اينسودل
شوی ضمان به يی هغه ورکوی او هغه د
ضمان په اندازی په وديعت اينسودونکی
رجوع کولی شی.

۱۶۳۰ - ماده:

وديعت اينسودونکی مکلف دی د ټول
هغه تاوان تعويض وديعت اخيستونکی
ته ورکي چه د وديعت په سبب ورته
رسيدلی، خو په دی شرط چه دا تاوان د
وديعت اينسودونکی د قصور خحه پيدا
شوی وی.

څلورم قسمت د وديعت نوعی

۱۶۳۱ - ماده:

که وديعت ابښودونکی هغه چا ته چه مال
ورسره په وديعت اينسودل شوی د وديعی
د استعمال اجازه ورکي او وديعه د
داسی مالونو د جملی خحه وی چه په
استعمال سره د مينځه ځی لکه نقدي
پيسی، نو دا عقد قرض گڼل کيږی.

۱۶۳۲ - ماده:

د استراحت د ځايونو، هوتلونو او د

وامثال آن از حفاظت امواليکه مسافرين و مهمانان با خود مي آورند مسؤل ميباشند، به استثنای پول نقد و اشياء قيمتي که تعويض آن متجاوز از پنج هزار افغاني باشد. مگر اينکه دايړ کنندگان با وجود آگاهي از قيمت اشياء، حفاظت آنرا متعهد يا بدون تمسك قانوني از تسليم شدن اشياء بصورت امانت امتناع ورزد يا به اساس خطاء بزرگ خودها يا زيردستان خود سبب وقوع ضرر شده باشد.

ماده - ۱۶۳۳:

(۱) مسافر مکلف است بمجرد آگاهي از سرقه يا ضياع اشياء وقبل از آنکه هوتل را ترك بدهد، موضوع را بدايړ کنندگان منزل رهائيش يا هوتل ابلاغ نمايد، در غير آن حق او ساقط ميگردد.

(۲) دعوي درين مورد بعد از مرور سه ماه از تاريخ ترك دادن هوتل يا منزل سمع نميگردد.

هغي د امثالو اداره کوونکي د هغي مالونو مسئوليت په غاړه لري چه مسافران او ميلمانه ئي د ځان سره راوړي، په استثنی د هغي نغدو پيسو او قيمتي شيانو چه تعويض ئي د پنځو زرو افغانيو څخه زيات وي. مگر داچه اداره کوونکي سره ددي چه د ذکر شوو شيانو د قيمت څخه خبر وي د ساتني تعهد وکي يا داچه بي د قانوني تمسك څخه د امانت په توگه د هغي د تسليميدلو څخه ځان وژغوري يا د خپلي لويي خطا په سبب يا د خپلو لاس لاندی اشخاصو د لويي خطا په سبب د ضرر د واقع کيدو سبب شوی وي.

۱۶۳۳ - ماده:

(۱) مسافر مکلف دی کوم وخت چه د غلا يا د شی د ضایع کیدو څخه خبر شی فی الحال او پخوا له دی چه هوتل پرېږدی د موضوع څخه د اوسیدلو د ځای یا د هوتل اداره کوونکو ته خبرتیا ورکي، د هغي په غير حق ئي ساقطیږي.

(۲) په دی باره کښی دهغي نیتی څخه چه د اوسیدلو ځای یا هوتل پرېښودل شی دری میاشتی وروسته دعوی نه اوریدل کېږي.

پنجم فصل ساتنه

۱۶۳۴ - ماده:

ساتنه داسی د عقد دی چه دهغی په موجب د جگړې دواړه خواوې د جگړې لاندې عقال، منقول یا د مالونو مجموعه د جگړې د حل کیدو تر وخته پورې د ساتنې او ادارې کولو دپاره ئې بل چا ته سپاری په داسی ډول چه په هغی کښی د هر چا حق ثابت شی نو هغه به د حاصل سره همغه شخص ته ورکوی.

۱۶۳۵ - ماده:

محکمه کولی شی په راتلونکو حالونو کښی په ساتنه امر وکی:
۱ - د دی قانون د (۱۶۳۴) مادې په درج شوو حالونو کښی چه د دعوی دواړه خواوې د جگړې لاندې شی د ساتنې په باره کښی موافقی ته سره ونه رسیږی.

۲ - په هغه حالت کښی چه علاقه لرونکی شخص د متصرف سره دشی د موجودیت څخه عاجل خطرا حساس کی.

۳ - په نورو هغو حالونو کښی چه قانون پری تصریح کړی وی.

فصل پنجم نگهبانی

ماده - ۱۶۳۴:

نگهبانی، عقدیست که بموجب آن دو طرف منازعه عقال یا منقول یا مجموع اموال مورد منازعه را جهت حفاظت و اداره آن الی زمان حل نزاع بشخص دیگری می سپارند که آنرا با حاصل آن به شخصیکه حق وی در آن شی به اثبات میرسد، اعاده نماید.

ماده - ۱۶۳۵:

محکمه میتواند در احوال آتی به نگهبانی امر نماید:
۱- در احوال مندرج ماده (۱۶۳۴) این قانون که طرفین به نگهبانی شی مورد نزاع به موافقه نرسند.

۲- در حالیکه شخص ذیعلاقه از موجودیت شی نزد متصرف خطر عاجل احساس نماید.

۳- در احوال دیگریکه قانون به آن تصریح نموده باشد.

۱۶۳۶ - ماده:

د ساتونکي ټاکل عام له دی چه رضائي وی او که قضائي په نزاع کښی د ټولو شاملو اشخاصو په موافقه صورت مومی. که په ساتونکي د هغوی موافقه را نه غله نو د قاضي له خوا ټاکل کیږی.

۱۶۳۶ - ماده:

تعیین نگهبان اعم از اینکه رضایی باشد یا قضایی به موافقه تمام اشخاص شامل نزاع صورت میگیرد. در صورت عدم توافق نگهبانی از طرف قاضی تعیین میشود.

۱۶۳۷ - ماده:

د ساتونکي د التزامونو او واک حقوق په موافقي یا د محکمی په حکم کښی ټاکل کیږی. که نه وه ټاکل شوی نو د ودیعت او وکالت حکمونه تر کومه ځایه چه د ساتنی د حکمونو مناقض نه وی تطبیقېږي.

۱۶۳۷ - ماده:

حقوق وجایب و صلاحیت نگهبان در موافقه یا حکم محکمه تعیین میگردد. در صورت عدم تعیین احکام ودیعت و کالت در حدودیکه با احکام نگهبانی مناقض نباشد، تطبیق میگردد.

۱۶۳۸ - ماده:

(۱) ساتونکي د ساتنی لاندی مالونو د اداري او د ساتنی مکلفیت لری، او لږمه ده چه په دی باره کښی د یو عادی شخص په اندازی توجه وکی.

۱۶۳۸ - ماده:

(۱) نگهبان به حفاظت و اداره اموال تحت نگهبانی مکلف بوده و لازم است در زمینه به اندازه شخص عادی توجه نماید.

(۲) ساتونکي نه شی کولی د علاقې

لرونکو اشخاصو د جملی څخه کوم یو بی د نورو د رضائیت څخه د خپل ځان قایم مقام کی.

(۲) نگهبان نمیتواند یکی از اشخاص

ذیعلاقه را بدون رضائیت متباقی قایم مقام خود بسازد.

۱۶۳۹ - ماده:

ساتونکي نه شی کولای د اداري چارو په غیر د ساتنی لاندی مالونو کښی بی د

۱۶۳۹ - ماده:

نگهبان نمیتواند در غیر از اعمال اداره بدون اجازه تمامی اشخاص

ذيعلاقه و يا بدون اجازه قاضي در اموال تحت نځهباني، تصرف نمايد.

ماده - ۱۶۴۰:

نځهبان ميتواند از محكمه باصلاحيت تعيين اجرت نځهباني را مطالبه نمايد، مگر اينكه طور صريح يا ضمني از آن تـنـاـزل نـمـوده باشد.

ماده - ۱۶۴۱:

نځهبان به داشتن دفاتر منظم حساب مكلف ميباشد. در صورتي كه نځهبان طور رضايي تعيين شده باشد، مكلف است به اشخاص شامل نزاع سال يك مرتبه بر وي اسناد از اجراات و اداره خود حساب بدهد. و اگر نځهبان از طرف محكمه تعيين شده باشد، به دادن يك نقل صورت حساب به محكمه مكلف ميباشد.

ماده - ۱۶۴۲:

نځهباني بحكم محكمه يا بموافقه اشخاص شامل نزاع خاتمه يافته و نځهبان به رد تمام اموال و اسناد تحت نځهباني به شخصيكه به موافقه اشخاص شامل نزاع و يا محكمه تعيين ميگردد، مكلف ميباشد.

علاقى لرونكو اشخاصو د اجازى يا بى د قاضى د اجازى، تصرف وكى.

۱۶۴۰ - ماده:

ساتونكى كولى شى چه د واك لرونكى محكمى څخه د ساتنى د اجورى د ټاكلو غوښتنه وكى مگر داچه په صريح يا ضمنى ډول د هغى څخه تير شوى وي.

۱۶۴۱ - ماده:

ساتونكى د حساب د منظم دفتر په لرلو مكلف دى. كه ساتونكى په رضائى ډول ټاكل شوى وي نو مكلف دى په جگړى كښى شاملو اشخاصو ته په كال كښى يو ځل د سندونو د مخى د خپلى ادارى اجرااتو څخه حساب وركى، كه ساتونكى د محكمى له خوا ټاكل شوى وو نو محكمى ته د حساب د صورت د يو نقل په وركولو مكلف دى.

۱۶۴۲ - ماده:

ساتنه د محكمى په حكم يا په جگړى كښى د شاملو اشخاصو په موافقه پاى ته رسېږي، او ساتونكى د ټولو مالونو او سندونو په وركولو چه د هغه، د ساتنى لاندې دى هغه چاته چه په جگړى كښى د شاملو اشخاصو موافقه پرى شوى او يا هغه شخص ته چه محكمه ئى ټاكي مكلف دى.

خلورم باب
احتمالی عقدونه

باب چهارم
عقود احتمالی

لومړی فصل
جواړی

فصل اول
قمار بازی

۱۶۴۳ - ماده:

ماده - ۱۶۴۳:

د قمار بازی په باره کښی هره نوعه موافقه باطله ګڼل کیږی.

هرنوع موافقه در خصوص قمار بازی باطل پنداشته میشود.

دوهم فصل
د بیمی عقد

فصل دوم
عقد بیمه

لومړی قسمت
عمومی حکمونه

قسمت اول
احکام عمومی

۱۶۴۴ - ماده:

ماده - ۱۶۴۴:

(۱) بیمه داسی عقد دی چه د هغی په موجب بیمه کوونکی، یوه اندازه پیسی یا مرتب عاید یا په بل مالیی تعویض د داسی حادثی یا خطر د واقع کیدو په حالت کښی چه په قرار داد کښی ټاکل شوی بیمه شوی یا هغه چاته چه بیمه د هغه په ګټه شرط شوی د هغی پیسو په بدل کښی چه په یوځل یایی په قسطونو ورکوی، تعهد کوی.

(۱) بیمه، عقدیست که بموجب آن بیمه کننده به تادیه يك مقدار پول یا عائد مرتب ویا به تعویض مالی دیگر در حالت وقوع حادثه یا خطریکه در مقاوله تعیین گردیده، به بیمه شونده یا شخصیکه بیمه به نفع وی شرط شده، در بدل مبلغی که یکبارگی یا به اقساط می پردازد، تعهد می نماید.

(۲) د دی فصل حکمونه ترکوم ځایه چه د خاص قانون د حکمونو سره مغایرت ونه لری تطبیق کیږی.

(۲) احکام این فصل تا جاییکه با احکام قانون خاص مغایرت نداشته باشد تطبیق میشود.

۱۶۴۵ - ماده:

هره نوعه مشروعه گتیه چه شخص ته د
تپاکلی خطر د واقع کیدو خخه پیدا
کیری دیممی موضوع کیدای شی.

ماده - ۱۶۴۵:

هرنوع منفعت مشروع که به شخص از
وقوع خطر معیین عاید میگردد،
موضوع بیمه شده می تواند.

۱۶۴۶ - ماده:

که د بیمی په قرار داد کنبی د راتلونکو
شرطونو خخه کوم یو ذکر شی نو شرط
باطل گنل کیږی:

ماده - ۱۶۴۶:

هرگاه در مقاله نامه بیمه یکی از
شرایط آتی ذکر گردد، شرط باطل
شناخته میشود:

۱- هغه شرط چه د قوانینو او مقرراتو د
حکمونو د مخالفت په سبب د بیمی د
حق په ساقطیدو امر کوی. مگر داچه
مخالفت د عمدی جنایت یا جنحی په
اساس واقع شی.

۱- شرطیکه به سبب مخالفت از
احکام قوانین و مقررات بسقوط حق
بیمه امر نماید. مگر اینکه مخالفت
به اساس جنایت یا جنحه عمدی واقع
گردد.

۲- هغه شرط چه د حادثی د خبرتیا د
تأخیر په سبب یا واک لرونکی مقام ته د
سندونو د وړاندی کولو د تأخیر په سبب
د هغه شخص د حقوقو په ساقطیدلو امر
وکی چه بیمه د هغه دپاره شوی خو په
دی شرط چه د حالونو خخه داسی
معلومه شی چه تأخیر د معقول عذر په
اساس راغلی.

۲- شرطیکه به سبب تأخیر ابلاغ
حادثه یا تقدیم اسناد بمقام صلاحیت
دار به سقوط حق شخص امر نماید که
بیمه برای وی صورت گرفته،
مشروط براینکه از احوال طوری
معلوم گردد که تأخیر بنا بر
عذر معقول صورت گرفته
باشد.

۳- هره نوعه مطبوع شرط چه په ظاهری
شکل نی تبارز نه وی کړی او د یوه
داسی حالت پوری مربوط وی چه د
نتیجی په ساقطیدلو یا باطلیدو منجر
شی.

۳- هر نوع شرط مطبوع که به
شکل ظاهر تبارز نکرده و
متعلق بیکی از حالاتی باشد که
به سقوط یا بطلان نتیجه منجر
گردد.

۴- شرط حکمیت در صورتیکه در مقاوله نامه بیمه ضمن شروط عمومی مطبوع ذکر شده باشد مگر شرط اینکه حکمیت بموافقه خاص و مجزا از شرایط عمومی صورت گرفته باشد.

۵- هر شرط تحمیلی دیگری که ظاهر گردد که مخالفت از آن در وقوع حادثه بیمه شده، تاثیر ندارد.

ماده - ۱۶۴۷:

بیمه کننده به تعویض بیمه شونده ملزم نیست، مگر صرف از ضرریکه از اثر وقوع خطریکه بیمه برای آن صورت گرفته به اندازه قیمت بیمه، ملزم می باشد.

ماده - ۱۶۴۸:

دعوی ناشی از عقد بیمه بعد از مرور دو سال از تاریخ حدوث واقعه موضوع دعوی، قابل سمع نمی باشد.

ماده - ۱۶۴۹:

هر نوع اتفاقیکه مخالف احکام مندرج این فصل باشد، باطل پنداشته میشود. مگر اینکه به نفع بیمه شونده یا استفاده کننده باشد.

۴- د حکمیت شرط چه د بیمی د قرارداد په عقد کښی د عمومی شرطونو په ضمن کښی د مطبوع شرط په توگه وی. مگر داچه د حکمیت شرط د عمومی شرطونو څخه په ځانگړی او خاصی موافقی صورت موندلی وی

۵- هر بل تحمیلی شرط چه که ظاهره شی چه د هغی څخه مخالفت د بیمه شوی حادثی په واقع کیدو کښی تاثیر نه لری.

۱۶۴۷ - ماده:

بیمه کوونکی د بیمه شوی په تعویض ملزم نه دی. مگر یواځی د هغی ضرر چه د داسی خطر د واقع کیدو په اثر وی چه بیمی د هغی دپاره صورت موندلی او دیممی د قیمت په اندازی ملزم کیږی.

۱۶۴۸ - ماده:

د بیمی د عقد څخه پیدا شوی دعوی، د دعوی د موضوع د واقعی د پیدا کیدو د نیتهی څخه د دوه کلونو د تیریدو وروسته، نه اوریدل کیږی.

۱۶۴۹ - ماده:

هره نوعه موافقه چه د دی فصل د درج شوو حکمونو مخالفه وی باطله ده مگر داچه د بیمه شوی یا گتهی اخیستونکی په گته وی.

دوهم قسمت
د بیمی نوعی

قسمت دوم
انواع بیمه

لومړی مبحث - د ژوند بیمه

مبحث اول - بیمه حیات

۱۶۵۰ - ماده:

ماده - ۱۶۵۰:

کومی پیسی چه د بیمه کوونکی له خوا بیمه شوی یا ګټی اخیستونکی دپاره د حادثی د واقع کیدو په وخت کښی یا د مودی د سرته رسیدو په صورت کښی د بیمی د عقد په قرار داد کښی ئی تعهد شوی، نو بیمه شوی یا ګټه اخیستونکی د حادثی د واقع کیدو یا د مودی د سرته رسیدو سره یوځای بی له دی چه د رسیدلی ضرر ثابتول په نظر کښی ونیول شی، د هغی مستحق کیږی.

مبالغی که از طرف بیمه کننده حین وقوع حادثه یا بسر رسیدن موعود برای بیمه شونده یا استفاده کننده در مقاوله عقد بیمه تعهد شده بیمه شونده یا استفاده کننده بمجرد وقوع حادثه یا بسر رسیدن موعود بدون در نظر گرفتن اثبات ضرر عاید، مستحق آن شناخته میشود.

۱۶۵۱ - ماده:

ماده - ۱۶۵۱:

د بل چا په ژوند بیمه ترڅو چه هغه د بیمی د عقد د تړون څخه تر مخه په هغی لیکلی موافقه نه وی کړی باطله ګڼل کیږی. که هغه بل چه ژوند یی بیمه کیږی د قانونی اهلیت لرونکی نه وی د عقد د صحت دپاره د هغه د قانونی ممثل لیکلی موافقه هرومرو ده.

بیمه برحیات غیر، تازمانیکه غیر، قبل از انعقاد عقد بیمه به آن موافقه تحریری نکرده باشد، باطل شناخته میشود. در صورتیکه شخص ثالث فاقد اهلیت قانونی باشد، موافقه تحریری ممثل قانونی وی برای صحت عقد حتمی میباشد.

۱۶۵۲ - ماده:

ماده - ۱۶۵۲:

(۱) که د ژوند بیمه شوی شخص انتحار وکی نو بیمه کوونکی د بیمی د پیسو په ورکولو مکلف نه دی، مگر سره ددی

(۱) هرگاه شخص بیمه شونده حیات انتحار نماید. بیمه کننده به پرداخت مبلغ بیمه مکلف نمی باشد. مگر با آن

هم بتأدیه مبلغ معادل قیمت اقساطی بیمه به اشخاصیکه حق باوشان تعلق میگیرد مکلف میشود، در صورتیکه سبب انتحار مرضی عقلی باشد طوریکه مریض اراده خود را از دست داده باشد، مکلفیت بیمه کننده بصورت کامل باقی می ماند.

(۲) اگر در مقاوله بیمه، تأدیه بیمه با وجود انتحار شخص در حالت اراده و اختیار شرط شده باشد، این شرط از اعتبار ساقط می باشد، مگر اینکه انتحار بعد از مرور دو سال از تاریخ عقد صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۶۵۳:

هرگاه حیات شخص غیر بیمه شونده بیمه شده باشد و بیمه شونده عمداً سبب وفات شخص مذکور گردیده یا وفات در اثر تحریک وی صورت گیرد، بیمه کننده بری الذمه شناخته میشود. اگر از طرف بیمه شونده تنها شروع به مرگ استفاده کننده شده باشد، بیمه کننده حق دارد شخص بیمه شونده را تبدیل نماید، گرچه استفاده کننده شخص بیمه شونده را قبول داشته باشد.

هم د بیمی د احتیاطی قیمت د معادل پیسوپه ورکولو هغو اشخاصوته مکلف دی چه حق د هغوی پوری تعلق نیسی، په هغه صورت کښی چه دانتحار سبب عقلی مریضی وی، په داسی توگه چه مریض خپله اراده د لاسه ورکړی وی نو د بیمه کوونکی مکلفیت په پوره صورت پاتی کیږی.

(۲) که د بیمی د قرارداد په عقد کښی شرط شوی وی چه که شخص سره ددی چه اراده او اختیار ولری او انتحار وکی نو بیمه به ورکول کیږی، دا شرط اعتبار نه لری، مگر داچه انتحار د عقد د نیټی څخه دوه کاله وروسته صورت موندلی وی.

۱۶۵۳ - ماده:

که د بیمه شوی شخص څخه په غیر د بل چا ژوند بیمه شوی وی، او بیمه شوی عمداً د ذکر شوی شخص د مړینی سبب شی او یائی مړینه د هغه د تحریک په سبب صورت ومومی، بیمه کوونکی بری الذمه گڼل کیږی. که د بیمه شوی له خوا یواځی د گټی اخیستونکی په وژلو پیل شوی وی نو بیمه کوونکی حق لری چه بیمه شوی تبدیل کی که څه هم گټه اخیستونکی بیمه شوی شخص قبول کی.

۱۶۵۴ - ماده:

(۱) د ژوند په بیمی کښی دا موافقه جواز لری چه د بیمی پیسی دی ټاکلو اشخاصو ته یا هغو اشخاصو ته چه د بیمه شوی له خوا وروسته ټاکل کیږی، ورکول شی.

۱۶۵۴ - ماده:

(۱) در بیمه حیات موافقه به پرداخت مبلغ بیمه باشخاص معین یا اشخاصیکه بعداً از طرف بیمه شونده تعیین میگردد، جواز دارد.

۱۶۵۵ - ماده:

کوم بیمه شوی چه د مستمری قسطونو په ورکولو تعهد کړی وی، کولی شی هروخت چه وغواړی بیمه کوونکی ته د لیکلی خبرتیا په لېږلو سره د جاری مودی د تیریدو ترمخه هغه منحل کی، په دی صورت کښی د پاتی قسطونو د ورکولو څخه بری الذمه کیږی.

۱۶۵۵ - ماده:

بیمه شونده ایکه بیرداخت اقساط، مستمر تعهد نموده باشد، میتواند هر وقتی که خواسته باشد، به ارسال ابلاغ تحریری به بیمه کننده قبل از سپری شدن موعد جاری آن را منحل نماید. در این صورت از پرداخت اقساط باقی مانده بری الذمه شناخته میشود.

۱۶۵۶ - ماده:

ماده - ۱۶۵۶:

(۱) په هغی عقدونو کښی چه د ژوند د مودی د اوږدوالی دپاره بی بیمه شوی شخص د ژوند د دوام د شرط ایښودلو څخه د یوی ټاکلی مودی دپاره، منعقد شوی وی. همدارنگه په ټولو هغو عقدونو کښی چه د بیمی د پیسو ورکول د یوی ټاکلی مودی د تیریدو وروسته شرط شوی وی، بیمه شوی کولی شی چه که ئی کم ترکمه د دری کلونو قسطونه ورکړی وی اصل قرارداد د بیمی د پیسو په قیمت کښی د تخفیف راوړلو په مقابل کښی د ورکول شوی وجهی څخه په بل قرارداد تبدیل کی که څه هم د هغی په خلاف موافقه شوی وی، خو په دی شرط چه د بیمه شوی حادثی واقع کیدل محقق وی.

(۱) در عقودیکه برای طول حیات بدون شرط گذاشتن بقای حیات شخص بیمه شده برای مدت معین، منعقد گردیده همچنان در تمامی عقودیکه در آن تادیه مبلغ بیمه بعد از مرور مدت معین شرط شده باشد، بیمه شونده میتواند در صورتیکه حد اقل اقساط سه سال را پرداخته باشد، مقابله اصلی را در مقابل وارد نمودن تخفیف در قیمت مبلغ بیمه به مقابله دیگری از وجه پرداخته شده تبدیل نماید. گرچه به خلاف آن موافقه شده باشد، مشروط براینکه وقوع حادثه بیمه شده محقق الوقوع باشد.

(۲) که د ژوند د بیمی عقد مؤقتی وی د تخفیف وړ نه دی.

(۲) عقد بیمه حیات در صورتیکه مؤقتی باشد، قابل تخفیف نیست.

۱۶۵۷ - ماده:

ماده - ۱۶۵۷:

(۱) که بیمه شوی کم ترکمه دری کاله قسطونه اداء کړی وی کولی شی چه بیمه تصفیه کی خو په دی شرط چه د بیمی شوی حادثی واقع کیدل محقق وی.

(۱) بیمه شونده در حالیکه حداقل اقساط سه سال را تادیه نموده باشد، میتواند بیمه را تصفیه نماید. مشروط براینکه حادثه بیمه شده محقق الوقوع باشد.

(۲) د ژوند مؤقتی بیمه د تصفیوی وړ نه ده.

(۲) بیمه مؤقتی حیات، قابل تصفیه نمی باشد.

۱۶۵۸ - ماده:

د تخفيف او تصفيي شرطونه د بيمی د عمومي شرطونو جزء ګڼل کېږي او لارمه ده چه د بيمی په قرار داد کښی شامل شی.

۱۶۵۸ - ماده:

شروط تخفيف و تصفيه جزء شروط عامه بيمه شمردنه شده و لازم است در مقاوله بيمه شامل گردد.

۱۶۵۹ - ماده:

د چا په ګټه چه بيمه عقد کېږي که د هغه د عمر په باره کښی خطا او غلط اظهارات شوی وو نو د هغی په نسبت د بيمی عقد نه باطلېږي، مګر داچه د بيمه شوی شخص حقيقي عمر د هغی ټاکلی حدودو څخه چه د بيمی په تعرفی کښی تصريح شوی، زیات وی، په دی صورت کښی د کومو پیسو اداء کول چه لازم دی د حقيقي عمر په اساس سنجول کېږي.

۱۶۵۹ - ماده:

براهارات خطا و غلط در مورد سن شخصیکه بيمه به نفع وی عقد گردیده، بطلان عقد بيمه مرتب نمیشود. مګر اینکه سن حقيقي شخص بيمه شده از حدود معيینه ايكه در تعرفه بيمه تصريح شده متجاوز باشد، در آنصورت قيمت مبلغ واجب التاديه به اساس سن حقيقي سنجش میشود.

دوهم مبحث - د اور اخیستلو په ضد بيمه

۱۶۶۰ - ماده:

بيمه کوونکی د اور د اخیستلو په ضد بيمه کښی مکلف دی، د اور څخه پیدا شوی ضررونه او هغه ضررونه چه د اور اخیستلو هرومرو نتیجه ګڼل کېږي تعویض کی، خصوصاً د هغه ضررونو چه د نجات د وسیلو په سبب د اور د اخیستلو یا د اور مخنیوی د پراختیا له امله د اور اخیستلو په وخت کښی بيمه

۱۶۶۰ - ماده:

بيمه کننده در بیمه ضد حریق مکلف است اضرار ناشی از حریق و اضراري را که نتیجه حتمی حریق شمرده میشود تعویض نماید، مخصوصاً اضراری که به سبب اتخاذ وسایل نجات از حریق با جلوگیری از توسعه آن به اشیای بیمه شده میرسد. همچنان

مبحث دوم - بیمه ضد حریق

بیمه کننده از ضیاع اشیاء بیمه شده و اخفای آن در اثنای حریق مسئول میباشد، مگر اینکه اخفاء نتیجه سرقت ثابت گردد. احکام این ماده در حالی تطبیق میشود که به خلاف آن موافقه صورت نگرفته باشد.

ماده - ۱۶۶۱:

بیمه کننده به تعویض خساره عاید از اثر حریق مکلف میباشد، گرچه حریق از شی بیمه شده نشأت کرده باشد.

ماده - ۱۶۶۲:

بیمه کننده از اضرار ناشی از قصور غیر عمدی بیمه شونده و همچنان از اضراریکه ناشی از آفات سماوی باشد، مسئول پنداشته میشود. اما اضراریکه به اثر فعل عمدی یا غش بیمه شونده بر اشیای بیمه شده عاید گردد بیمه کننده مسئول آن نمیباشد. گرچه به خلاف آن موافقه شده باشد.

ماده - ۱۶۶۳:

اضراریکه سبب آن اشخاصی باشد که بیمه شونده مسئول آنها شمرده شود، قصور آنها به هر نوع که باشد، بیمه کننده مسئول آن دانسته میشود.

شو و شیانو ته رسیبری، همدارنگه د اور اخیستلو په وخت کبئی بیمه کوونکی د بیمه شوو شیانو د ضایع کیدو او پتیدو مسئول دی، مگر داچه پتیدل د غلا نتیجه ثابت نه شی. ددی مادی حکمونه په هغی حالت کبئی تطبیقیری چه د هغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

۱۶۶۱ - ماده:

بیمه کوونکی د هغه تاوان په تعویض مکلف دی چه د اور اخیستلو په اثر رسیدلی دی، که څه هم اور د بیمه شوی شی څخه نه وی پیدا شوی.

۱۶۶۲ - ماده:

بیمه کوونکی د بیمه شوی د هغی ضررونو چه د غیر عمدی قصور څخه پیدا شوی وی، همدارنگه د هغی ضررونو چه د آسمانی آفت څخه پیدا شوی وی، مسئول دی. خو که د بیمه شوی د عمدی فعل یا غش څخه بیمه شوو شیانو ته ضرر ورسیدلو نو بیمه کوونکی ئی مسئول نه دی، که څه هم د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

۱۶۶۳ - ماده:

که د ضررونو سبب داسی اشخاص وی چه بیمه شوی د هغوی مسئول وی، نو د هغوی قصور چه په هری نوعی وی، بیمه کوونکی ئی مسئول دی.

۱۶۶۴ - ماده:

(۱) که بیمه شوی شی د حیازی گروی، بیمه یی گروی یا د نورعینی بیمو لاندی وی، دا حقوق د بیمی د عقد په اقتضاء هغی تعویض ته نقلیری چه پور وړی د هغی مستحق دی.

۱۶۶۴ - ماده:

(۱) هرگاه شی بیمه شده تحت رهن حیازی یا رهن بیمه وی یا سایر بیمه های عینی باشد، این حقوق به مقتضای عقد بیمه به تعویض که مدیون مستحق آن است، انتقال می یابد.

(۲) که دا حقوق ثبت شی یا بیمه کوونکی ته ورخه خبرتیا ورکول شی، که خه هم په ثبت شوی لیک وی، بیمه کوونکی نه شی کولی کوم شی چه په ذمه ئی ثابت دی، بی د پور وړود رضائیت خخه هغه بیمه شوی ته ورکی.

(۲) در صورتیکه این حقوق ثبت گردد یا به اطلاع بیمه کننده رسانیده شود، گرچه توسط مکتوب ثبت شده باشد، بیمه کننده نمیتواند آنچه در ذمه اش ثابت است، بدون رضایت داینین به بیمه شونده بدهد.

(۳) که بیمه شوی شیان د حجز لاندی راشی یا د ساتنی لاندی کنبینبودل شی ترهغی وروسته چه د موضوع خخه بیمه کوونکی ته خبر ورکول شی، نه شی کولی چه کوم شی د هغه په ذمی لازم شوی، هغه بیمه شوی ته ورکی.

(۳) در حالیکه اشیای بیمه شده تحت حجز قرار گرفته یا تحت نگهبانی گذاشته شود، بیمه کننده بعد از آنکه موضوع به وی ابلاغ گردد، نمیتواند چیزیرا که در ذمه او لازم گردیده به بیمه شونده بدهد.

پنجم باب
د توثیق عقدونه

۱۶۶۵ - ماده:

توثیق د داسی عقدونو خخه عبارت دی چه یو دین ټینگوی، او د کفالی، حوالی او گروی خخه عبارت دی.

باب پنجم
عقود توثیق

۱۶۶۵ - ماده:

عقود توثیق عبارت از عقودست که دین را تحکیم می بخشد و آن عبارت است از کفالت، حواله و رهن.

لومړۍ فصل
كفالت

فصل اول
كفالت

لومړۍ قسمت
د كفالي ركنونه

قسمت اول
اركان كفالت

۱۶۶۶ - ماده:

كفالت د اصيل د ذمې سره د كفيل د ذمې د ضم كيدو څخه عبارت دی، د نفوس، پور يا د عين په غوښتنه كی.

ماده - ۱۶۶۶:

كفالت عبارت است از انضمام ذمه كفيل به ذمه اصيل در مطالبه نفس يا دين و يا عين.

۱۶۶۷ - ماده:

ترڅو چه كفالت د غوښتونكي يا د هغه د نائب كه څه هم فضولي وي دقبلولو سره يوځای نه وي، يواځي د كفيل په ايجاب صحت نه لري.

ماده - ۱۶۶۷:

كفالت تنها با ايجاب كفيل تا زمانیکه بقبول مطالبه کننده يا نايب وي گرچه فضولي باشد در مجلس عقد مقرون نگردد، صحت ندارد.

۱۶۶۸ - ماده:

د داسي رنځور كفالت چه د مرگ په رنځ پروت وي او مال يي په پور غرق وي، صحيح نه دی. كه پور د هغه ټول مال ته شامل نه وي او كه كفالت د پور د ادا كولو وروسته په پاتي دريمه برخه كښي صورت ونيسي، كفالت صحيح دی، كه كفالت د پاتي دريمي حصي څخه په زيات مال كښي وه نو يواځي د دريمي حصي په اندازي صحت لري.

ماده - ۱۶۶۸:

كفالت مريض در مرض موت كه مال وي مستغرق به دين باشد، صحيح نيست. اگر دين تمام مال او را در بر نگرفته باشد و كفالت بعد از تاديه دين در ثلث مال باقى مانده صورت بگيرد، كفالت صحيح است و اگر كفالت از ثلث باقىمانده مال زيادتر باشد، به اندازه ثلث اعتبار دارد.

۱۶۶۹ - ماده:

د كفالت د صحت دپاره شرط ده چه د كفالت موضوع عام له دی چه پور، عين

ماده - ۱۶۶۹:

همچنان برای صحت كفالت شرط است كه موضوع كفالت اعم از اينكه دين يا

عين و يا نفس معلوم باشد. براصيل
لازم بوده و از طرف كفيل تسليمي آن
ممکن باشد.

ماده - ۱۶۷۰:

كفالت از عينيکه بر اصيل غير خود
عين لازم باشد، صحت داشته و آن
عبارت از عينيست که در صورت از
بين رفتن، اگر قيمتي باشد قيمت
آن و اگر مثلي باشد مثل آن لازم
ميگردد.

ماده - ۱۶۷۱:

كفالت از عينيکه براصيل غير از خود
عين لازم نباشد، صحت ندارد و آن
عبارت از عين است که در حال موجود
بودن واجب التسليم بوده و در صورت
از بين رفتن قيمت يا مثل آن لازم نمي
گردد.

ماده - ۱۶۷۲:

كفالت بصورت معجل يا مؤجل يا
معلق به شرط مناسب جواز دارد.

ماده - ۱۶۷۳:

كفالت به امانات مانند ودیعت، مال
مضاربت، شرکت، عاريت و مال اجاره
شده، در نزد اجاره گیرنده صحت
ندارد. مگر اينکه كفالت به سبب
وجوب ضمان اموال صورت گرفته

يا نفس وی معلومه وی او پراصيل لازمه
وی، او د كفيل له خوا د هغی تسليمول
ممکن وی.

۱۶۷۰ - ماده:

د داسی عين كفالت چه په اصيل باندي
پخپله ددی عين څخه بل عين لازم وی
صحيح دی، او هغه د داسی عين څخه
عبارت دی چه که هلاک شی نو که
قيمتی وی د هغی قيمت او که مثلي
وی مثل ئی لازميری.

۱۶۷۱ - ماده:

د داسی عين كفالت چه په اصيل باندي
پخپله د عين څخه بل عين نه وی لازم
صحت نه لری او هغه د داسی عين څخه
عبارت دی چه که موجود وی تسليمول
ئی لازم دی او که هلاک شونو قيمت يا
مثل ئی نه لازميری.

۱۶۷۲ - ماده:

كفالت په مؤجل يا معجل صورت يا
د مناسب شرط پوری معلق، جواز لری.

۱۶۷۳ - ماده:

په امانتونو كفالت لکه ودیعت، د
مضاربت مال، شرکت، عاريت او د
اجاری اخیستونکی سره اجاره شوی مال
صحت نه لری، مگر داچه كفالت د
مالونو د عين د ضمان د قصور په سبب

شوی وی.

باشد.

۱۶۷۴ - ماده:

په مال كفالت عام له دی چه معلوم وی او که مجهول صحیح دی. همدارنگه كفالت دصحیح او ثابت پور څخه چه د پور وړی په ذمی وی، صحیح دی.

ماده - ۱۶۷۴:

كفالت به مال اعم از اینکه معلوم باشد یا مجهول صحیح است. همچنان كفالت از دین صحیح و ثابت در ذمه مدیون صحیح می باشد.

۱۶۷۵ - ماده:

ترڅو چه د اصیل التزام صحیح نه وی، كفالت صحیح نه دی.

ماده - ۱۶۷۵:

تازمانیکه التزام اصیل صحیح نباشد، كفالت صحیح شمرده نمیشود.

۱۶۷۶ - ماده:

د ناصحیح پور څخه كفالت صحیح نه دی، مگر داچه پور دبنځی ټاکلی نفقه وی په رضائیت یا د محکمی په حکم ټاکل شوی وی.

ماده - ۱۶۷۶:

كفالت از دین غیر صحیح صحت ندارد، مگر اینکه دین نفقه معینه زوجه بوده برضایت یا حکم محکمه تعیین شده باشد.

۱۶۷۷ - ماده:

که چیرته دوه یا زیات شریکان پرچا پور ولری نو دشریک پور څخه دیوه شریک كفالت دبل شریک دحصی څخه جواز نه لری.

ماده - ۱۶۷۷:

هرگاه دو یا زیاده از شرکاء بر شخص دیگری دین داشته باشند، كفالت یکی از شرکاء از حصه شریک دیگر از دین مشترك صحت ندارد.

۱۶۷۸ - ماده:

د وکیل كفالت د هغه څه په ثمن چه په اخیستونکی ئی خرڅ کړی، د وصی كفالت د هغه څه په ثمن چه صغیر د مال څخه ئی خرڅ کړی او د ناظر كفالت دهغه څه په ثمن چه د وقف د مال څخه یی خرڅ کړی، صحیح

ماده - ۱۶۷۸:

كفالت وكیل به ثمن آنچه كه به مشتری فروخته، كفالت وصی به ثمن آنچه كه از مال صغیر فروخته وكفالت ناظر به ثمن آنچه از مال وقف فروخته، صحیح

نه دی.

نیست.

۱۶۷۹ - ماده:

ماده - ۱۶۷۹:

د کفالت د ثابتولو دپاره لیکلی شکل هر و مرو دی که څه هم د اصلی التزام ثبوت په شهادت رواوی.

برای ثبوت کفالت شکل تحریری حتمی است، گرچه ثبوت اصل وجوبه به شهادت جایز باشد.

۱۶۸۰ - ماده:

ماده - ۱۶۸۰:

که پور وړی د کفیل په ورکولو ملزم شی، مکلف دی چه د توان خاوند د کفیل په حیث ورکی، پور وړی کولی شی چه د کفیل پرځای کافی عینی تأمینونه د پور ورکوونکی په اختیار کښی کښیږدی.

هرگاه مدیون بدادن کفیل ملزم گردد، مکلف است شخص قادر را بحیث کفیل بدهد، مدیون میتواند بجای کفیل تأمینات عین کافی را در اختیار داین بگذارد.

۱۶۸۱ - ماده:

ماده - ۱۶۸۱:

که چا د اهلیت د نقصان لرونکی د تعهد کفالت کړی وی او کفالت د اهلیت د نقص په سبب عقد شوی وی، که د اصلی پور وړی د خوا تعهد تنفیذ نه شو نو کفیل د تعهد په تنفیذ مکلف دی.

شخصیکه از تعهد ناقص الاهلیت کفالت نموده وکفالت به سبب نقص اهلیت عقد شده باشد، در صورت عدم تنفیذ تعهد از جانب مدیون اصلی کفیل بتنفيذ تعهد، مکلف میباشد.

۱۶۸۲ - ماده:

ماده - ۱۶۸۲:

کفالت د هغی اندازی څخه چه د پور ورکوونکی د استحقاق څخه پر پور وړی زیات وی او په داسی شرط سره چه د پور وړی د شرطونو څخه سخت وی، جواز نه لری، مگر په کمی اندازی او آسان شرط جواز لری.

کفالت در مقدار زاید از استحقاق داین بر مدیون وبشرط دشوار تر از شروط مدیون اصلی، جواز ندارد لیکن در مقدار کمتر وبشروط سهلتر مجاز میباشد.

۱۶۸۳ - ماده:

کفالت د پور ملحقاتو، د لومړني غوښتنی مصرفونو، او هغی مصرفونو ته د کفیل د غوښتنی وروسته پیدا کیږی، شامل دی. مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

ماده - ۱۶۸۳:

کفالت شامل ملحقات دین و مصارف مطالبه اولی مصارفیکه بعد از مطالبه کفیل بوجود می آید میباشد. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

دوهم قسمت
د نفس کفالت

قسمت دوم
کفالت نفس

۱۶۸۴ - ماده:

د نفس د کفالت موضوع دهغه چا حاضرول تشکیلوی چه د هغه څخه کفالت شوی دی. که د هغه تسلیمول په ټاکلی وخت کښی شرط شوی وی نو کفیل مکلف دی د چا دپاره چه د هغه د کفالت شوی ورته یی د غوښتنی په صورت کښی په ټاکلی وخت کښی حاضر کی. نو که یی په ټاکلی وخت کښی حاضر کی، کفیل د کفالت څخه بری الذمه کیږی، د هغی په غیر محکمه کولی شی چه کفیل په تهدید وونکی نقدی جزاء محکوم کی، مگر داچه د کفالت کړه شوی د حاضرولو عجز ثابت شی.

ماده - ۱۶۸۴:

موضوع کفالت بنفیس را احضار شخصیکه از وی کفالت بعمل آید تشکیل میدهد. اگر تسلیم دادن وی در وقت معین شرط گذاشته شده باشد، کفیل به احضار و تسلیم او به مکفول له حین مطالبه او در وقت معین مکلف میگردد. در صورتیکه او را در وقت معین احضار نماید، کفیل از کفالت بری الذمه شناخته میشود. در غیر آن محکمه میتواند وی را بجزای نقدی تهدیدی محکوم نماید مگر اینکه عجز از احضار مکفول ثابت گردد.

۱۶۸۵ - ماده:

که کفالت کړه شوی په یوه معلوم خای کښی غایب وی او د چا دپاره چه کفالت شوی هغه ئی حاضرول وغواړی، کفیل

ماده - ۱۶۸۵:

هرگاه شخصیکه از نفس وی کفالت بعمل آمده در جای معلومی غایب بوده و مکفول له احضار

وی را مطالبه نماید، کفیل به احضار او مکلف می شود. درین صورت مکفول له میتواند هنگام رفتن کفیل جهت احضار مکفول از وی کفیل دیگری برای توثیق اخذ نماید. اگر مکفول غایب باشد و کفیل ثابت نماید که جای او مجهول است، کفیل به احضار مکفول مکلف نمی گردد.

ماده - ۱۶۸۶:

کفیل به نفس، با تسلیم دادن مکفول یا تادیه دین موضوع کفالت بری الذمه میگردد.

ماده - ۱۶۸۷:

کفیل با وفات مکفول بری الذمه شده اما با وفات داین مکفول له بری الذمه نگردیده ورثه او میتواند احضار مکفول را از وی مطالبه نمایند.

قسمت سوم آثار کفالت

مبحث اول- آثار کفالت در بین داین وکفیل

ماده - ۱۶۸۸:

داین میتواند دین را در

د هغه په حاضرولو مکلف کیږي. په دی صورت کبښی د چا دپاره چه کفالت شوی کولی شی چه کوم وخت کفیل د هغه دحاضرولو دپاره سفر کوی دهغه دتوثیق دپاره بل وکیل واخلي. که کفالت کړه شوی غایب وی او کفیل ثابته کی چه خای ئی نامعلوم دی، نو کفیل د کفالت کړه شوی په حاضرولو نه مکلف کیږي.

ماده - ۱۶۸۶:

کفیل په نفس، که کفالت کړه شوی تسلیم کی یا د کفالت د موضوع پور اداء کی بری الذمه کیږي.

ماده - ۱۶۸۷:

کفیل د کفالت کړه شوی په مړینه بری الذمه کیږي مگر د پور ورکونکی په مړینه چه ورته کفالت شوی کفیل نه بری الذمه کیږي د هغه وارثان کولی شی چه کفالت کړه شوی د حاضرولو غوښتنه وکی.

دریم قسمت د کفالت آثار

لومړی مبحث - د پور ورکونکی او کفیل ترمنځ د پور آثار

ماده - ۱۶۸۸:

پور ورکونکی کولی شی په هغی

صورتیکه —عجل باشد فوراً و در صورتیکه —وَجَل باشد بمجرد رسیدن مدت تأجیل از کفیل مطالبه نماید. اگر دین معلق بشرط یا موکول بزمان آینده باشد، مطالبه از کفیل قبل از تحقق شرط یا رسیدن موعود معین جواز ندارد.

ماده - ۱۶۸۹:

با تحقق شرط، تحقق وصف و قید نیز لازم میگردد.

ماده - ۱۶۹۰:

هرگاه اشخاص متعدد کفیل يك دین گردند و هريك تمام دین را بصورت جداگانه بعقود متعاقبه كفالت نموده باشند، از هريك تمام دین مطالبه شده می تواند و در صورتیکه دین از طرف یکی پرداخته شود دیگران بری الذمه میشوند. اگر یکی از دیگری بتمام دین کفیل باشد، تأدیه کننده می تواند بر هريك به اندازه حصه او رجوع نماید.

ماده - ۱۶۹۱:

هرگاه اشخاص متعدد دین واحد را جمعاً در يك عقد كفالت نموده باشند، از هريك به اندازه حصه او از دین اصیل مطالبه شده میتواند. در

صورت کنبی چه پور معجل وی د هغی غوبسته د کفیل خخه فوراً او که مؤجل وه نو د تأجیل د مودی د پوره کیدو سره سم د کفیل خخه د هغی غوبسته وکی. که پور د شرط پوری یا د راتلونکی وخت پوری موکول وه نو د شرط د تحقق یا د ټاکلی مودی د رسیدو ترمخه د کفیل خخه د هغی غوبسته نه شی کولی.

۱۶۸۹ - ماده:

د شرط د تحقق سره د صفت او قید د تحقق هم لازم دی.

۱۶۹۰ - ماده:

که خو نفره د یوه پور کفیلان شی، او هر یوه په ځانگړې ډول د ټول پور كفالت په پرله پسې عقدونو کړی وی، د هر یو خخه د ټول پور غوبسته کیدای شی، که پور د یوه له خوا ورکول شی نور بری الذمه کیږی، که یو د بل د ټول پور په اداء کولو کنبی کفیل وه، نو چا چه پور اداء کړ هغه کولی شی چه په نورو د هغوی دپور په اندازی رجوع وکی.

۱۶۹۱ - ماده:

که خو نفرو د یوه پور په ډله ایزه توگه په یوه عقد کنبی كفالت کړی وی د هر یوه خخه د اصیل د پور خخه د هغه دحصی په اندازی غوبسته کیدای شی. که

هريوه په جلا ډول د ټول هغه پور چه د بل په ذمه دي كفالت كړي وه نو پور وركوونكي كولى شي چه د هريو څخه په جلا ډول د ټول پور غوښتنه وكى.

۱۶۹۲ - ماده:

كه پور په اصيل باندې مؤجل وه، او بل څوك د هغى څخه كفالت وكى، نو د كفيل په باره كښى هم مؤجل گڼل كيږي.

۱۶۹۳ - ماده:

كه څوك د معجل پور څخه په مؤجل صورت كفالت وكى نو دا تأجيل د اصيل په باره كښى هم اعتبار لري مگر داچه كفيل د تاجيل موده يواځى د ځان دپاره تخصيص كړى وي يا داچه پور وركوونكى د كفالت په وخت كښى مهلت يواځى د كفيل په باره كښى شرط كړى وي، نو په دى دوه وروستنيو حالونو كښى، تأجيل د اصيل په باره كښى اعتبار نه لري.

۱۶۹۴ - ماده:

كه پور وركوونكى چه پخپله پوروړى دى اصيل ته مهلت وركى نو د امهلت د كفيل او د كفيل د كفيل په باره كښى هم اعتبار لري. كه لمړنى كفيل ته پور تأجيل شي، د دوهم كفيل په باره كښى تأجيل اعتبار لري او د

صورتيكه هريك منفرداً جميع آنچه را كه به ذمه ديگريست تعهد نموده باشد، داين ميتواند از هر يك منفرداً تمام دين را مطالبه كند.

ماده - ۱۶۹۲:

هرگاه دين بالاي اصيل بصورت مؤجل بوده و شخص ديگرى از آن كفالت نمايد، در مورد كفيل نيز مؤجل دانسته ميشود.

ماده - ۱۶۹۳:

هرگاه شخص از دين معجل بصورت مؤجل كفالت نمايد، تأجيل در مورد اصيل نيز اعتبار داده ميشود. مگر اينكه كفيل موعده تأجيل را بخود اختصاص داده يا دائن حين كفالت مهلت را تنها در مورد كفيل شرط گذارد. در اين دو صورت تأجيل در مورد اصيل اعتبار داده نميشود.

ماده - ۱۶۹۴:

هرگاه دائن كه مديون است براى اصيل مهلت بدهد، اين مهلت در مورد كفيل و كفيل كفيل نيز اعتبار داده ميشود. در صورتيكه دين بر كفيل اول مؤجل قرار داده شود، تأجيل در مورد كفيل دوم اعتبار داشته در مورد اصيل

اصيل په باره کښی اعتبار نه لری.

اعتبار داده نمیشود.

۱۶۹۵ - ماده:

ماده - ۱۶۹۵:

مؤجل پور د کفیل په مړینه یواځی د هغه په باره کښی د مړینی د نیټی څخه د اداء کولو وړ دی، پور ورکونکی کولی شی چه پور د هغه د متروکی څخه واخلی. که پور ورکونکی ته د هغه پور د مړی د وارثانو له خوا ورکول شی، نو وارثان نه شی کولی چه د مودی د رسیدو ترمنځه اصيل ته رجوع وکړی.

دین مؤجل به وفات کفیل در مورد خود او از تاریخ وفات قابل تادیه میشود و داین میتواند دین را از متروکه وی اخذ نماید. در صورتیکه دین از طرف ورثه کفیل به داین پرداخته شود، ورثه به اصيل الی بسر رسیدن موعد تأجيل مراجعه کرده نمی تواند.

۱۶۹۶ - ماده:

ماده - ۱۶۹۶:

که مبیعه په استحقاق ویوپه شی نو کفیل د کفالت کړه شوی ثمن څخه بری الذمه کیږی.

هرگاه مبیعه باستحقاق برده شود، کفیل از ثمن ضمانت کرده شده بری الذمه میگردد.

۱۶۹۷ - ماده:

ماده - ۱۶۹۷:

که پور ورکونکی د پور په بدل کښی د بل شی اخیستل قبول کی، کفیل بری الذمه گڼل کیږی، که څه هم هغه شی په استحقاق ویوپه شی.

هرگاه داین اخذ شی دیگری را عوض دین قبول نماید، کفیل بری الذمه شناخته میشود. گرچه آن شی به استحقاق برده شود.

۱۶۹۸ - ماده:

ماده - ۱۶۹۸:

که کفیل هغه څه چه ئی کفیل شوی دی د خپل مال څخه اداء کی نو کوم شی چه یی اداء کړی کولی شی چه په هغی اصيل ته رجوع وکی خو په دی شرط چه کفالت د اصيل په امر صورت موندلی وی او کفیل د هغه اشخاصو د جملی

هرگاه کفیل وجه کفالت را از مال خود اداء نماید، میتواند به آنچه پرداخته است به اصيل رجوع کند. مشروط بر اینکه کفالت به امر اصيل صورت گرفته و کفیل از جمله اشخاصی باشد که اقرار

وی برنفس خود معتبر شمرد
شود.

ماده - ۱۶۹۹:

کفیل در حدود آنچه از تأمیناتی
که برای تضمین دین تخصیص داده
و بنا بر خطاء داین ضایع گردیده
بری الذمه شناخته میشود گرچه
تأمینات مذکور بعد از کفالت
یا حکم قانون تعیین شده
باشد.

ماده - ۱۷۰۰:

کفیل نمیتواند قبل از آنکه دین
کفالت شده را به داین
بپردازد، آنرا از اصیل مطالبه
نماید.

ماده - ۱۷۰۱:

هرگاه مدیون افلاس نماید،
داین مکلف است دین را جهت
تثبیت در افلاس خط ارائه
نماید و الاحق رجوع وی بالای
کفیل در حدود ضرر عایده برکفیل
به سبب اهمال داین، ساقط
میگردد.

ماده - ۱۷۰۲:

تأدیه وجه کفالت از طرف اصیل یا
کفیل موجب برائت اصیل و کفیل هر دو

خخه وی چه اقرار ئی پخپل خان معتبر
گنل کیروی.

۱۶۹۹ - ماده:

کفیل د هغی تأمیناتو په حدودو کنبی
چه د پور د تضمیناتو دپاره تخصیص
شوی او د پور ورکوونکی د خطا په
اساس ضایع شوی وی، بری الذمه گنل
کیروی، که خه هم ذکر شوی تأمینات د
کفالت یا د قانون د حکم خخه وروسته
ټاکل شوی وی.

۱۷۰۰ - ماده:

کفیل نه شی کولی پخوا له دی چه
کفالت کړه شوی پور، پور ورکوونکی ته
ورکړه شی، د اصیل خخه د هغی
غوښتنه وکی.

۱۷۰۱ - ماده:

که پوروړی مفلس شی، پور ورکوونکی
مکلف دی چه پور د ثابتولو دپاره په
افلاس خط کنبی ښکاره کی، او که دا
کار، ونه کی نو په کفیل باندی د هغه د
رجوع حق کفیل ته د رسیدلی ضرر په
حدودو کنبی چه د پور ورکوونکی د
اهمال په سبب رسیدلی ساقطیږی.

۱۷۰۲ - ماده:

که کفالت کړه شوی مال د اصیل یا
کفیل له خوا اداء شو نو د دواړو د برائت

موجب کی‌ری.

می‌گردد.

۱۷۰۳ - ماده:

ماده - ۱۷۰۳:

که پورور کوونکی پوروری ته ابراء وکړه نو د کفیل د ذمی د براءت موجب کی‌ری. خو د کفیل براءت د اصیل د براءت موجب نه دی نو که پور ورکوونکی اصیل ته براءت ورکی، اصیل نه بری الذمه کی‌ری.

ابراء داین برای اصیل موجب براءت کفیل می‌شود. اما براءت کفیل مستلزم براءت اصیل نیست، پس اگر داین کفیل را بری نماید، اصیل بری الذمه شناخته نمی‌شود.

۱۷۰۴ - ماده:

ماده - ۱۷۰۴:

که هغه پور ورکوونکی چه د پور کفالت ئی شوی م‌ی شی او پوروری د هغه یواځنی وارث وی، کفیل بری الذمه گنل کی‌ری. که پور ورکوونکی د پوروری په غیر بل وارث هم ولری نو کفیل یواځی د پوروری د حصی څخه بری الذمه کی‌ری نه د نورو وارثانو د حصو څخه.

هرگاه داینیکه دین او کفالت شده وفات نموده و مدیون وارث بالاحصار او باشد، کفیل بری الذمه شناخته می‌شود. در صورتی که داین غیر از مدیون وارث دیگری نیز داشته باشد، کفیل از حصه مدیون بری الذمه می‌شود نه از حصه وارث دیگر.

۱۷۰۵ - ماده:

ماده - ۱۷۰۵:

(۱) کوم وخت چه پور ورکوونکی د کفیل څخه پور اخلی نومکلف دی ټول هغه سندونه چه پوروری ته په رجوع کولو کښی د حق د استعمال دپاره لازم دی، کفیل ته تسلیم کی.

(۱) داین مکلف است حین اخذ دین از کفیل، تمام اسنادی را که برای استعمال حق در رجوع به مدیون لازم باشد، به کفیل تسلیم نماید.

(۲) که پور منقول تضمینونه د گروی یا بندولو په توگه ولری، پور اخیستونکی مکلف دی چه هغه کفیل ته تسلیم کی.

(۲) اگر دین تضمینات منقول بصورت مرهون یا محبوس داشته باشد، داین مکلف است آنرا برای کفیل تخلیه نماید.

(۳) در صورتیکه دین دارای تأمینات عقاری باشد، داین مکلف است بمصرف کفیل با اجراءات انتقال تأمینات مذکور اقدام نماید، کفیل بمصارف نقل، به مدیون رجوع می نماید.

ماده - ۱۷۰۶:

(۱) داین نمیتواند تنها به کفیل رجوع کند، مگر بعد از رجوع به مدیون.

(۲) گرفتن دین داین از مال کفیل جواز ندارد، مگر اینکه بعد از تادیه قسمتی از دین برای مدیون مال باقی نمانده باشد. در صورت مطالبه دین از کفیل، کفیل مکلف است به این حق استناد نماید.

ماده - ۱۷۰۷:

هرگاه دین دارای تأمین عینی ای باشد که مطابق قانون یا موافقه برای تضمین دین تخصیص داده شده و کفالت بعد از این تأمین یا به آن یکجا تقدیم گردیده و کفیل با مدیون متضامن نباشد، تحصیل دین از اموال کفیل قبل از تحصیل آن از اموال تخصیص یافته برای تأمین جواز ندارد.

(۳) که پور عقاری تأمینات ولری، پور ورکوونکی مکلف دی د کفیل په مصرف د ذکر شوو تأمیناتو د نقلولو چاروته اقدام وکړی، کفیل به د نقلولو مصرفونه د پوروړی څخه غواړی.

ماده - ۱۷۰۶:

(۱) پوروړی نه شی کولی چه یواځی کفیل ته رجوع وکی، مگر پوروړی ته د رجوع کولو وروسته.

(۲) د کفیل د مال څخه د پور ورکوونکی د پور اخستل جواز نه لری، مگر داچه د پور د یوی برخی د اداء کولو وروسته پوروړی ته مال پاتی نه شی، په هغه صورت کبلی چه د کفیل څخه د پور غوښتنه کیرې، مکلف دی چه په دی حق استناد وکی.

ماده - ۱۷۰۷:

که پور د داسی عینی تأمیناتو لرونکی وه چه د قانون یا د موافقی سره سم د پور د تضمین دپاره تخصیص شوی وه او کفالت ددی تضمین څخه وروسته او یا ورسره یوځای شوی وه، د تأمین دپاره د تخصیص شوو تأمیناتو د مالونو څخه د حاصلولو تر مخه د کفیل د مالونو څخه د پور تحصیل جواز نه لری.

۱۷۰۸ - ماده:

کفيل متضامن نemitواند تجريد مديون را از مال مطالبه نمايد، مگر حق دارد به آنچه استناد نمايد که کفيل غير متضامن در مورد تاديه متعلق بدین، استناد می نمايد.

متضامن کفيل نه شی کولی چه د مال خخه د پوروړی د تجريد غوښتنه وکی مگر حق لری چه په هغه خه استناد وکی چه غير متضامن کفيل د پور په باره کښی په هغی استناد کوی.

۱۷۰۹ - ماده:

هرگاه کفيل ها در بين خود متضامن باشند و یکی از آنها دين را حين رسيدن موعد آن تاديه نمايد، ميتواند به ديگران بقدر حصص شان از دين و حصص شان از سهم کفيل مفلس رجوع نمايد.

۱۷۰۹ - ماده:

که کفيلان پخپلو مينځو کښی سره متضامن وه، نو که کوم يو د نيتی د رسيدو په وخت کښی پور اداء کی، کولی شی چه د نورو په پور کښی د هغوی د حصو په اندازی او د مفلس کفيل د حصی هم د هغوی د حصو په اندازی رجوع وکی.

مبحث دوم- آثار كفالت بين مديون وكفيل

دوهم مبحث - د پوروړی او کفيل ترمنځ د كفالت آثار

۱۷۱۰ - ماده:

هرگاه کفيل آنچه را كفالت نموده از مال خود تاديه کند، ميتواند آنچه را تاديه نموده از مديون مطالبه کند، درين صورت کفيل در تمامی حقوق قايم مقام داین ميگردد.

۱۷۱۰ - ماده:

که کفيل، كفالت کړه شوی مال د خپل مال خخه اداء کی، کولی شی هغه خه چه ئی اداء کړی دی د پوروړی خخه یی غوښتنه وکی، په دی صورت کښی کفيل په ټولو حقوقو کښی د پور ورکوونکی قايم مقام گرځی.

۱۷۱۱ - ماده:

هرگاه دين كفالت شده مؤجل بوده و کفيل آنرا بصورت معجل به داین

۱۷۱۱ - ماده:

که كفالت شوی پور مؤجل وه او کفيل هغه په معجل صورت پور ورکوونکی ته

تاديه نمايد، نيمتواند آنا قبل از رسيدن موعد تأجيل از مديون مطالبه کند.

ماده - ۱۷۱۲:

با وفات مديون دين مؤجل به صورت معجل قابل تأديه ميگردد، مگر اينكه موافقه طوري ديگري صورت گرفته باشد. ثالث ميتواند آنا از متروكه مديون اخذ نمايد نه از كفيل.

ماده - ۱۷۱۳:

دين از ذمه مديون مفلس در صورتيكه در حال حيات او به كفالت يارهن تحكيم شده باشد ساقط نمي گردد.

ماده - ۱۷۱۴:

كفيل مكلف است قبل از اداي دين موضوع را به مديون ابلاغ نمايد، در غير آن حق رجوع او به مديون ساقط ميگردد. مشروط بر اينكه مديون دين را تأديه نموده يا هنگام استحقاق نزد وي اسبابي موجود باشد كه به بطلان يا انقضاء دين حكم نمايد.

ماده - ۱۷۱۵:

هرگاه در دين واحد، مديونين متعدد و متضامن وجود داشته باشند، كفيلي

وركو، نو نه شي كولي چه د مودي د رسيدو ترمخه د پوروپي خخه د هغي غوښتنه وكی.

۱۷۱۲ - ماده:

كه پوروپي مي شو نو مؤجل پور په معجل صورت اداء كيږي مگر داچه موافقه بل رنگه شوي وي. پور وركوونكي كولي شي چه خپل پور د پوروپي د متروكي خخه واخلی نه د كفيل خخه.

۱۷۱۳ - ماده:

كه پور په كفالي يا گروي ټينگ شوي وي بيا پوروپي مفلس شي او مي شي نو پورني د ذمي خخه نه ساقطيږي.

۱۷۱۴ - ماده:

كفيل مكلف دي د پور اداء كولو ترمخه د موضوع خخه پور وپي ته خبرتيا وركي، د هغي په غير په پوروپي د هغه د رجوع حق ساقطيږي، خو په دي شرط چه پوروپي پور اداء كړي وي يا د استحقاق په وخت كښي د هغه سره داسي سببونه موجودوي چه دپورپه باطليدو يا تيريډو حكم كوي.

۱۷۱۵ - ماده:

كه په يوه پور كښي څو متضامن پوروپي موجود وي، كوم كفيل چه د

که جمعاً از ایشان ضمانت نموده،
میتواند به هریک به تمام آنچه از دین
تأديه نموده رجوع کند.

ٲولو څخه ضمانت کړې وی، کولی شی
کومه اندازه پورئى چه اداء کړې وی
دهغى ٲول غوښتنه د هریوه څخه وکى.

فصل دوم حواله

قسمت اول حواله دین

مبحث اول- احکام عمومی

ماده - ۱۷۱۶:

حواله دین، عبارت است از انتقال دین
از ذمه حواله دهنده به ذمه شخص
حواله داده شده و مطالبه دین از
وی.

ماده - ۱۷۱۷:

حواله یا مطلق و یا مقید می باشد.

ماده - ۱۷۱۸:

حواله مطلق اینست که مدیون داین
خود را بر شخص دیگری به طور غیر
مقید حواله تأديه دین بدهد، شخص
حواله داده شده آن را از مدرک دینی که
حواله دهنده بر ذمه وی دارد یا دینی
که از لحاظ مال ودیعت یا مال غصب
شده نزد وی دارد، اداء نماید. یا طوری
باشد که حواله دهنده و شخص حواله
داده شده، هیچگونه حقوقی بر یکدیگر

دوهم فصل حواله

لومړى قسمت د پور حواله

لومړى مبحث - عمومى حکمونه

۱۷۱۶ - ماده:

د پور حواله عبارت ده د حوالى
ورکونکى د ذمى څخه د پور نقلیدل د
حوالى ورکې شوى ذمى ته او د هغه څخه
د پور غوښتنه.

۱۷۱۷ - ماده:

حواله به یا مطلقه وی او یا مقیده.

۱۷۱۸ - ماده:

مطلقه حواله هغه ده چه پوروړى خپل
پور ورکونکى ته بل چا باندی د داسى
پور غیر مقیده حواله ورکى چه حواله
ورکونکى ئى د حواله کړه شوى په ذمى
د هغه د پور له درکه لرى یا ئى د داسى
پور له درکه د هغه په ذمى لرى چه
ودیعت یا غصب شوى مال وی یا په
داسى توگه وی چه حواله ورکونکى او
حواله شوى یو په بل هیڅ نوعه حقوق نه

لری.

نداشته باشند.

۱۷۱۹ - ماده:

ماده - ۱۷۱۹:

مقيده حواله هغه ده چه پوروپي خپل پور ورکونکي ته د هغه پور د اخيستلو دپاره چه په حواله ورکړي شوي شخص باندې يي لري په داسي قيد حواله ورکي چه حواله ورکړي شوي شخص دهغه پور له درکه چه په حواله ورکړي شوي ئي لري يا د هغه درکه چه ورسره يي په وديعت لري يا ئي د غصب شوي مال له درکه اداء کي.

حواله مقيد آنست که مديون دايں خود را باخذ دينيکه بالاي شخص حواله داده شده دارد، به چنين قيد حواله دهد که شخصي حواله داده شده دين را از مدرک ديني که بالاي شخص حواله داده شده داشته يا از مدرک عين که نزد وي امانت يا مال مغصوبه ادا نمايد.

دوهم مبحث - د حوالی د صحت شرطونه

مبحث دوم - شروط صحت حواله

۱۷۲۰ - ماده:

ماده - ۱۷۲۰:

د حوالی ورکونکي، حوالی اخيستونکي او د حوالی ورکړي شوي شخص رضائيت د حوالی د صحت شرط دی، که حواله ورکړي شوي، حواله قبوله نه کي، نو پور د هغه ذمي ته نه نقليږي، مگر داچه پور د بنيخي نفقي له درکه وي چه ميره د قاضي په امر د هغی په ورکولو مکلف شوي وي، په دی صورت کبني بنځه کولی شي بي د حوالی ورکړي شوي شخص د رضائيت څخه چه د هغی ميره دی د پور حواله ورکي او ميره مکلف کيږي چه پور حوالی اخيستونکي ته ورکي.

رضایت حواله دهنده وحواله گیرنده و شخص حواله داده شده شرط صحت حواله دانسته میشود، در صورتیکه شخص حواله داده شده حواله را قبول نکند، دین به ذمه او انتقال نمی نماید. مگر اینکه دین از رهگذر نفقه زوجیه باشد که زوج به امر قاضی مکلف به پرداخت آن گردیده، در اینصورت زوجیه میتواند بدون رضائیت شخص حواله داده شده (شوهرش) دین را حواله دهد و شوهر مکلف میگردد تا دین را به حواله گیرنده بپردازد.

۱۷۲۱ - ماده:

کومه حواله چه د حوالی ور کوونکی او حواله شوی ترمنځ صورت مومی د حوالی اخیستونکی د قبلولو پوری موقوفه ده.

ماده - ۱۷۲۱:

حواله ايکه بين حواله دهنده و شخص حواله داده شده صورت ميگيرد، بقبول حواله گيرنده موقوف می باشد.

۱۷۲۲ - ماده:

(۱) د حوالی اخیستونکی څخه د حوالی ورکوونکی پور وړتيا د حوالی د صحت شرط گڼل کیږي.

ماده - ۱۷۲۲:

(۱) مدیون بودن حواله دهنده از حواله گیرنده شرط صحت حواله شناخته میشود.

(۲) د حوالی ورکوونکی څخه د حوالی

ورکړ شوی پور وړتيا شرط نه ده. هروخت چه حواله ورکړ شوی، حواله قبوله کی، حواله صحیح ده، حواله اخیستونکی د پور په ورکولو مکلف دی. که څه هم حواله ورکړ شوی د حوالی ورکوونکی پوروی نه وی.

(۲) مدیون بودن حواله داده شده از حواله دهنده شرط نبوده، هروقتیکه شخص حواله داده شده حواله را قبول نماید، حواله صحت یافته به پرداخت دین به حواله گیرنده ملزم می گردد. گرچه شخص حواله داده شده مدیون حواله دهنده نباشد.

دریم مبحث - هغه پورونه چه حواله ورباندی جواز لری

مبحث سوم - دیونیکه حواله به آن جایز است.

۱۷۲۳ - ماده:

کوم پور چه کفالت په کښی صحیح دی په هغی کښی حواله هم صحیح ده، خو په دی شرط چه معلومه وی، په مجهول پور حواله صحیح نه ده.

ماده - ۱۷۲۳:

دینیکه کفالت در آن صحت دارد، حواله آن نیز صحیح میباشد، مشروط بر اینکه معلوم باشد. حواله به دین مجهول صحیح نیست.

۱۷۲۴ - ماده:

لکه چه حواله په هغی پورونو چه په ذمی باندی اصالتاً مرتب وی صحیح ده

ماده - ۱۷۲۴:

حواله دیون مرتبه به ذمه اصالتاً صحیح است همچنان حواله

دیونیکه در ذمه طور کفالت یا حواله مرتب می گردد صحیح است.

ماده - ۱۷۲۵:

مستحق وقف میتواند داین خود را بصورت مقید به استحقاق او از وقف بالی ناظر وقف حواله دهد، مشروط بر اینکه حاصل وقف به تصرف ناظر بوده و حواله را قبول کرده باشد. در صورتیکه حاصل وقف بتصرف ناظر نباشد، حواله به استحقاق صحیح نیست.

ماده - ۱۷۲۶:

پدر و وصی صغیر میتواند، حواله دین صغیر را بر غیر قبول نماید، مشروط بر اینکه خیر صغیر در آن باشد. مثلاً شخص حواله داده شده از حواله دهنده دارا تر باشد. در صورت نزدیکی یا مساوات در غنا حواله به غیر صحیح نیست.

مبحث چهارم - احکام حواله

ماده - ۱۷۲۷:

هرگاه حواله گیرنده حواله را بپذیرد و شخص حواله داده شده به آن راضی گردد، حواله دهنده و

همدارنگه د هغی پورونو حواله چه په ذمی باندی د کفالی یا حوالی په صورت مرتب کیږی هم صحیح ده.

ماده - ۱۷۲۵:

د وقف مستحق کولی شی چه خپل پور ورکوونکی ته د وقف څخه د خپل استحقاق پوری مقیده حواله د وقف په ناظر باندی ورکی، خو په دی شرط چه وقف د ناظر په تصرف کښی وی او حواله قبوله کی، که د وقف حاصل د ناظر په تصرف کښی نه وی نو په استحقاق حواله صحیح نه ده.

ماده - ۱۷۲۶:

د صغیر پلار او وصی کولی شی د صغیر د پور حواله په بل چا قبوله کی، خو په دی شرط چه په هغی کښی د صغیر خیر وی. مثلاً حواله ورکړ شوی د حوالی ورکوونکی څخه ډیر شتمن وی. که دواړه په شتمنی کښی مساوی او یا سره نږدی وه نو په بل چا باندی حواله ورکول صحیح نه ده.

څلورم مبحث - د حوالی حکمونه

ماده - ۱۷۲۷:

که حواله اخیستونکی حواله قبوله کی او حواله ورکړ شوی ورباندی راضی شی، نو حواله ورکوونکی او د هغه

کفيل او در صورت موجوديت کفيل از دين و مطالبه بری الذمه شناخته ميشوند و در عين حال حق مطالبه حواله گيرنده از شخص حواله داده شده ثابت می گردد. براءت حواله دهنده کفيل او به سلامت حق حواله گيرنده، مقيد دانسته ميشود.

ماده - ۱۷۲۸:

حواله بشرط عدم براءت حواله دهنده کفالت دانسته ميشود، در صورتیکه بر حواله دهنده ضمان شرط شود يا برای حواله گيرنده خيار گذاشته شود، شرط صحيح و حواله گيرنده می تواند دين را از حواله دهنده يا شخص حواله داده شده مطالبه نمايد.

ماده - ۱۷۲۹:

در حواله مطلق، مطالبه حواله دهنده از شخص حواله داده شده قطع نگردیده، می تواند بعد از حواله تا زمانیکه شخص حواله داده شده دين را بحواله گيرنده تعاديه نکرده، از او مطالبه نماید. در صورت ادای دين به اندازه آنچه تعاديه نموده از ذمه او ساقط میگردد، اگر

کفيل که چيرته کفيل ولری د پور او د پور د غوښتنی څخه بری الذمه گڼل کيږي او په عين حال کښی د حوالی اخیستونکی غوښتنه د حوالی ورکړ شوی څخه ثابتيږي. د حوالی ورکوونکی او د هغه د کفيل براءت د حوالی اخیستونکی د حق د سلامتیا پوری مقیده گڼل کيږي.

۱۷۲۸ - ماده:

حواله د حوالی ورکوونکی د نه براءت په شرط کفالت گڼل کيږي، که په حوالی ورکوونکی ضمان شرط شی، یا حوالی اخیستونکی دپاره خيار کښيښودل شی، شرط صحيح دی او حواله اخیستونکی کولی شی چه پور د حوالی ورکوونکی څخه یا د حوالی ورکړه شوی څخه وغواړي.

۱۷۲۹ - ماده:

په مطلق حوالی کښی د حوالی ورکوونکی غوښتنه د حوالی ورکړه شوی څخه نه قطع کيږي، د حوالی وروسته ترڅو چه حواله ورکړه شوی حوالی اخیستونکی ته پور نه وی ورکړي، کولی شی چه د هغه څخه د پور غوښتنه وکي. که یی پور اداء کړی وه نو په کومی اندازی چه یی اداء کړی وی په همغی اندازی ئی د ذمی څخه

شخص حواله داده شده
مدیون حواله دهنده نباشد و
به امر او از طرف او قرض را اداء
نماید، به اندازه مثل آن به او
رجوع می نماید و اگر به غیر از او
قرض را اداء نموده باشد، متبرع
شناخته میشود.

ماده - ۱۷۳۰:

در حواله مقید، حق حواله دهنده راجع
به مطالبه دین از حواله داده شده قطع
گردیده و شخص حواله داده شده
نمیتواند دین را برای حواله دهنده
تأدیه کند. در صورت تخلف نزد
حواله گیرنده مسئول دانسته
میشود. درین صورت حواله
گیرنده میتواند راجع به آن به
حواله دهنده رجوع نماید.

ماده - ۱۷۳۱:

دین بر شخص حواله داده شده به همان
صفتی تعلق می گیرد که بر حواله
دهنده داشت. در صورتی که دین
بر حواله دهنده بصورت معجل باشد،
شخص حواله داده شده باید آنرا معجل
تأدیه نماید و در صورتیکه دین مؤجل
باشد، شخص حواله داده شده بتأدیه آن
مکلف نمیگردد، مگر حین رسیدن
موعد تأدیه.

ساقطی. که حواله ورکړه شوی د
حوالی ورکوونکی پور وړی نه وه او د
هغه په امرئ د هغه له خوا پور اداء کړي د
هغی د مثل په اندازی به په هغه رجوع
کوی، او که یی بی د هغه د امر څخه
پور اداء کړی وه، تبرع کوونکی گڼل
کیري.

۱۷۳۰ - ماده:

په مقیدی حوالی کښی د حوالی ورکړه
شوی څخه د پور د غوښتنی په باره
کښی د حوالی ورکوونکی حق قطع
کیري، او حواله ورکړه شی نه شی کولی
چه پور حوالی ورکوونکی ته ورکي. د
مخالفت په صورت کښی، حوالی
اخیستونکی ته مسئول دی. نو حواله
اخیستونکی کولی شی د هغی په باره
کښی حوالی ورکوونکی ته رجوع وکي.

۱۷۳۱ - ماده:

پور په حواله ورکړ شوی پوری په همغی
صفت تعلق نیسی چه د حوالی
ورکوونکی پوری ئی لرلو. که په حوالی
ورکوونکی پور په معجل صورت وه نو
حواله ورکړ شوی باید چه هغه په معجل
صورت اداء کي. که پور مؤجل وه نو
حواله کړه شوی د هغی په اداء کولو
ترهغی نه مکلف کیري ترڅو چه د اداء
کولو نیته نه وی رارسیدلی.

۱۷۳۲ - ماده:

هرگاه حواله مؤجل باشد، وفات حواله دهنده در موعد تأديه تأثيرى ندارد. اگر شخص حواله داده شده فوت نمايد، دين معجل گرديده و از متروكه او تأديه ميگردد. مشروط بر اينكه متروكه براي تأديه دين كافي باشد در صورت عدم كفايت متروكه تمام دين يا مقدار متباقي در موعد آن از حواله دهنده مطالبه ميشود.

كه حواله مؤجله وه د حوالى وركوونكى مړينه د اداء كولو په نيتى كښى تاثير نه لري، كه حواله وركړه شوى مړشو نو پور معجل كيږي او دمټروكي څخه يى اداء كيږي، خو په دى شرط چه متروكه د پور د اداء كولو دپاره كافي وي، كه متروكي كفايت نه كولو نو ټول پور يا پاتى اندازه يى د هغى د مودى د پوره كيدو وروسته د حوالى وركوونكى څخه غوښتل كيږي.

۱۷۳۳ - ماده:

هرگاه حواله مبهم بوده تأجيل يا تعجيل دين در آن تصريح نشده باشد، حواله بصورت مؤجل به شخص حواله داده شده اعتبار داده ميشود، در صورت تثبيت تعجيل شخص حواله داده شده فوراً بتأديه مكلف گرديده و در صورت تثبيت تأجيل حين فرا رسيدن موعد تأديه، بپرداخت مكلف مى شود.

كه حواله مبهمه وي او د پور تأجيل يا تعجيل په كښى نه وي تصريح شوى، حواله وركړه شوى ته په مؤجل صورت اعتبار لري، په هغى صورت كښى چه تعجيل ثابت كړى شو سمدستى په اداء كولو مكلف كيږي. او كه تأجيل ثابت كړى شو نو چه د اداء كولو وخت را ورسيدلو په وركولو يى مكلف كيږي.

۱۷۳۴ - ماده:

هرگاه رهن دهنده رهن گیرنده را به اخذ دين، يا مشتري بايع را به اخذ ثمن بر شخص ديگرى حواله دهد، اين حواله حق رهن گیرنده را راجع به حبس رهن و حق بايع را راجع به حبس مبيعه

كه گروى وركوونكى، گروى اخيستونكى ته د پور په اخيستلو، يا اخيستونكى، خرڅوونكى ته د ثمن په اخيستلو په بل چا حواله وركى نو دا حواله د گروى اخيستونكى د گروى د حبسولو په باره كښى او د خرڅوونكى

ساقط نمی سازد. مگر اینکه شخص ثالث دین و ثمن را پرداخته باشد.

ماده - ۱۷۳۵:

هرگاه رهن گیرنده، داین خود را بر رهن دهنده حواله دهد، حق او در حبس رهن ساقط می گردد. اگر بایع داین خود را به مشتری برای اخذ ثمن حواله دهد، حق او در حبس عین مبیعه ساقط می گردد.

ماده - ۱۷۳۶:

هرگاه مدیون داین خود را به شخص ثالث به این شرط حواله دهد که شخص حواله داده شده عین ملکیت حواله دهنده را که نزد وی است فروخته و از ثمن آن دین حواله گرفته شده را تأدیه نماید، حواله بعد از قبول شخص حواله داده شده صحت داشته، وی مکلف است تا عین مذکور را فروخته و از ثمن آن دین را تأدیه نماید. شخص حواله داده شده راجع به دین او به حواله دهنده رجوع کرده نمیتواند، مگر اینکه در حواله خیار رجوع برای حواله گیرنده شرط شده یا حواله به نسبت از بین رفتن مال حواله داده شده

حق د مبیعی د حبسولو په باره کښی نه ساقطوی، مگر داچه دریم شخص پور او ثمن اداء کړی وی.

۱۷۳۵ - ماده:

که گروی اخیستونکی خپل پور ورکوونکی ته په گروی ورکوونکی حواله ورکي، د هغه حق د گروي په حبسولو کښی ساقطیږي، که خرڅوونکی خپل پور ورکوونکی ته په اخیستونکی د ثمن د اخیستلو دپاره حواله ورکي د هغه حق د عین مبیعی په حبسولو کښی ساقطیږي.

۱۷۳۶ - ماده:

که پور وړي خپل پور ورکوونکی ته په بل چا په دی شرط حواله ورکي چه حواله کړه شوی دی د حوالی ورکوونکی د ملکیت عین چه ورسره دی خرڅ کی او د هغی د ثمن څخه دی د حوالی اخیستونکی پور اداء کی نو حواله د حوالی ورکړه شوي د قبلیدو وروسته صحت لري، هغه مکلف دي چه ذکر شوي عین خرڅ کي او د ثمن څخه يي پور اداء کي. حواله ورکړه شوي د خپل پور په باره کي حوالی ورکوونکي ته رجوع نشي کولي، مگر داچه په حوالی کي د حوالی اخیستونکي دپاره خیيار شرط شوي وي یا داچه د حوالی کړه شوي مال د

هـلاکيدو په سبب حواله فسخ شي.

فسخ گردد.

۱۷۳۷- ماده:

د حواله کړي شوي څخه د پور د ادا کيدلو متعذره کيدل يا د هغه په افلاس حکم د حوالې د باطليدلو نه موجب کيږي.

ماده - ۱۷۳۷:

متعذر شدن ادای دین از شخص حواله داده شده یا حکم به افلاس او موجب بطلان حواله نمیگردد.

۱۷۳۸- ماده:

د حوالې ورکړه شوي غیابت که څه هم په دایمي ډول وي د حوالې اخیستونکي په حوالې ورکونکي د رجوع کولو باعث نه ګرځي، مګر دا چه د غایب مړینه ثابته شي.

ماده - ۱۷۳۸:

غیبت شخص حواله داده شده ګرچه دایمی باشد باعث رجوع حواله گیرنده بر حواله دهنده نمی گردد، مګر اینکه وفات غایب ثابت شود.

۱۷۳۹- ماده:

کوم پور چه په حوالې مقید شوي وي ساقط شي او د هغې څخه د حوالې کړه شوي د ذمي برائت د حوالې څخه تر مخه د یو کار په موجب ظاهره شي، حواله باطلیږي او حواله اخیستونکي به په حوالې ورکونکي رجوع کوي

ماده - ۱۷۳۹:

هر گاه دین که به حواله مقید گردیده ساقط شود و برائت ذمه شخص حواله داده شده از آن به موجب امری قبل از حواله ظاهر گردد، حواله باطل پنداشته میشود و حواله گیرنده به حواله دهنده رجوع مینماید.

۱۷۴۰ - ماده:

کوم مال چه حواله کړه شوی او د حوالې څخه وروسته د یوی عارضی په اثر هلاک شی او د حواله کړه شوی د ذمی برائت د هغې څخه ثابت نه شی نو حواله نه باطلیږی.

ماده - ۱۷۴۰:

هرگاه مالیکه به حواله مقید گردیده، باثر عارضه بعد از حواله هلاک گردد و برائت ذمه شخص حواله داده شده از آن ثابت هم نگردد، حواله باطل نمیگردد.

۱۷۴۱ - ماده:

(۱) که پور و پری خپل پور ورکونکی ته په ودیعت اخیستونکی باندی د ودیعی په عین مقیده حواله ورکی او ودیعه پخوا له دی چه حوالی اخیستونکی ته تسلیم کړی شی بی د ودیعت اخیستونکی د تیری خخه هلاکه شی، نو ودیعت اخیستونکی بری الذمه او حواله باطله گڼل کیږی. حواله اخیستونکی کولی شی چه په حوالی ورکونکی رجوع وکی.

۱۷۴۱ - ماده:

(۱) هرگاه مدیون داین خود را به ودیعت گیرنده حواله مقید به عین ودیعه بدهد و ودیعه قبل از ادای آن به حواله گیرنده بدون تجاوز ودیعت گیرنده از بین برود، ودیعت گیرنده بری الذمه شناخته شده و حواله باطل می گردد و حواله گیرنده حق دارد دین خود را از حواله دهنده مطالبه نماید.

۱۷۴۲ - ماده:

(۲) که ودیعه د ودیعت اخیستونکی د قصور او تیری په اثر هلاکه شوی وی، حواله نه باطلیږی که عین قیمتی وی ودیعت اخیستونکی د هغی په قیمت او که مثلی وی د هغی د مثل په اداء کولو، حوالی اخیستونکی ته ضامن کیږی.

۱۷۴۲ - ماده:

با استحقاق بردن ودیعه که محل حواله برای غیر باشد، مانند از بین رفتن آن حواله را باطل می سازد و حواله گیرنده به حواله دهنده رجوع می نماید.

۱۷۴۲ - ماده:

که ودیعه چه د بل چا دپاره د حوالی محل دی په استحقاق ویوړله شوه لکه چه حواله په هلاکیدو باطلیږی همدارنگه دا هم باطلیږی. حواله اخیستونکی کولی شی چه په حوالی ورکونکی رجوع وکی.

۱۷۴۳ - ماده:

(۱) کوم پور و پری خپل پور ورکونکی ته

۱۷۴۳ - ماده:

(۱) هرگاه مدیون داین خود را

به شخص حواله داده شده
حواله مقید به ادای دین از عین
مغصوبه که نزد او است بدهد و
عین در دست غاصب حواله
داده شده قبل از اداء آن به حواله
گیرنده از بین برود، حواله
باطل نگردیده و شخص حواله داده
شده بری الذمه نشده برای
حواله گیرنده ضامن مثل یا
قیمت آن میگردد.

(۲) اگر عین مغصوبه را غیر به
استحقاق ببرد، حواله باطل
بوده حواله گیرنده به حق خود
بر حواله دهنده رجوع می
نماید.

ماده - ۱۷۴۴:

هرگاه مبیعه ای که ثمن آن حواله
داده شده باستحقاق برده شود، شخص
حواله داده شده در صورتی که ثمن را
پرداخته باشد، میتواند بر حواله
دهنده یا حواله گیرنده به هریک که
خواسته باشد، رجوع نماید.

ماده - ۱۷۴۵:

(۱) هرگاه حواله دهنده قبل از آنکه
حواله گیرنده تمام دین را از شخص
حواله داده شده بگیرد در حال
مدیونیت وفات نماید، آنچه را که

په حواله کره شوی باندی د پور د اداء
کولو دپاره د هغی غصب کره شوی مال
په عین باندی مقیده حواله ورکی چه د
هغه سره دی او عین پخواله دی چه
حوالی اخیستونکی ته ورکول شی د
حواله کره شوی غصبونکی سره هلاک
شی، حواله نه باطلیری او حواله ورکره
شوی هم نه بری الذمه کیږی، نو حوالی
اخیستونکی ته د هغی د مثل یا قیمت
ضامن کیږی.

(۲) که د غصب کره شوی شی عین بل
خوک په استحقاق ویسی، حواله
باطلیری او حواله اخیستونکی به د
خپل حق د اخیستلو دپاره په حوالی
ورکونکی رجوع کوی.

۱۷۴۴ - ماده:

هغه مبیعه چه په ثمن یی حواله ورکره
شوی که په استحقاق ویوره شی نو په
هغی صورت کښی چه ثمن یی ورکړی
وی نو کولی شی چه په حوالی
ورکونکی یا په حوالی اخیستونکی په
هریوه چه یی زړه وغواړی رجوع وکی.

۱۷۴۵ - ماده:

(۱) که حواله ورکونکی پخواله دی چه
حواله اخیستونکی د حوالی ورکره شوی
خخه ټول پور واخلی، د پور وړتوب په
حالت کښی مړ شی. نو کوم شی چی

حواله گيرنده در زمان حيات حواله دهنده از شخص حواله داده شده قبض نموده باشد، از وی محسوب و آنچه را که قبض نکرده باشد، حواله گیرنده در آن مثل سایر دائنین حواله دهنده شناخته می شود.

(۲) در صورتیکه دین بین دائنین حواله دهنده تقسیم گردد، حواله گیرنده در خصوص حصصی که سائر دائنین اخذ نموده اند، شخص بر حواله داده شده رجوع کرده نمیتواند.

ماده - ۱۷۴۶:

هرگاه حواله دهنده قبل از آنکه حواله گیرنده دین خود را از شخص حواله داده شده بگیرد وفات نموده و از وی ورثه باقی مانده باشد، ورثه حواله دهنده، میتواند دین را مطالبه و آنرا با متروکه ضم نماید، در این صورت حواله گیرنده از متروکه دین خود را میگیرد.

ماده - ۱۷۴۷:

هرگاه شخص حواله داده شده در حال مدیونیت وفات نماید، متروکه وی بین دائنین و حواله گیرنده

حوالی اخیستونکی د حوالی ورکوونکی په ژوند کښی د حوالی ورکړه شوی څخه قبض کړی د هغه دی، او کوم شی چه یی نه دی قبض کړی نو حواله اخیستونکی سره به په هغی کښی دحوالی ورکوونکی د نورو پور ورکوونکو په شان معامله کیږی.

(۲) په هغه صورت کښی چه پور د حوالی ورکوونکی د پور ورکوونکی ترمنځ ویشل شی، حواله اخیستونکی د هغی حصو په باره کښی چه نورو پور ورکوونکو اخیستی په حوالی ورکړه شوی رجوع نه شی کولی.

۱۷۴۶ - ماده:

که حواله ورکوونکی پخواله دی چه حواله اخیستونکی خپل پور دحوالی ورکړه شوی څخه واخلی، مړ شی او د هغه څخه وارثان پاتی وی، دحوالی ورکوونکی وارثان کولی شی چه پور وغواړی او دمتروکی سره ئی یوځای کی، نو په دی صورت کښی په حواله اخیستونکی دمتروکی څخه خپل پور اخلی.

۱۷۴۷ - ماده:

که حواله ورکړه شوی د پور وړتوب په حالت کښی مړ شی د هغه متروکه د پور ورکوونکو او حوالی اخیستونکی ترمنځ

به تناسب حصص شان تقسيم می گردد، در صورتیکه حق حواله گیرنده بعد از قسمت باقی مانده، راجع به آن به حواله دهنده رجوع می نماید.

ماده - ۱۷۴۸:

هرگاه حواله گیرنده وفات نموده، شخص حواله داده شده وارث او باشد، آنچه حواله دهنده بر شخص حواله داده شده دارد باطل میگردد. گرچه حواله گیرنده مال حواله را بر شخص حواله داده شده هبه نماید.

مبحث پنجم

برائت الذمه شخص حواله داده شده

ماده - ۱۷۴۹:

شخص حواله داده شده با پرداخت دین حواله شده یا حواله آن بر غیر و قبول حواله از طرف غیر بری الذمه شناخته میشود.

ماده - ۱۷۵۰:

هرگاه حواله گیرنده به شخص حواله داده شده ابراء دهد دین ساقط گردیده شخص حواله داده شده، بری الذمه شناخته میشود.

د هغوی د حصو په اندازی ویشله کیږي نو که د ویشلو وروسته د حوالی اخیستونکی حق پاتی شو، د هغی غوښتنه به د حوالی ورکوونکی څخه کوی.

۱۷۴۸ - ماده:

که حواله اخیستونکی مړ شی او حواله کړه شوی د هغه وارث وی نو کوم پورچه حواله ورکوونکی یی پرحواله کړه شوی لری باطلیږي که څه هم حواله اخیستونکی خپل مال حواله کړه شوی ته هبه کی.

پنځم مبحث

د حوالی ورکړه شوي د ذمی برائت

۱۷۴۹ - ماده:

که حواله ورکړه شوی پور اداء کی او یائی په بل چا حواله کی او د بل چا له خوا دا حواله قبوله شی، بری الذمه کیږي.

۱۷۵۰ - ماده:

که حواله اخیستونکی، حواله ورکړه شوی ته ابراء وکی پور ساقطیږي او حواله ورکړه شوی بری الذمه کیږي.

۱۷۵۱ - ماده:

هرگاه حواله گیرنده دین را به حواله داده شده هبه نموده و او هبه را قبول نماید، مالک دین شناخته میشود. درین صورت اگر شخص حواله داده شده از حواله دهنده مدیون باشد، دین به اساس مجرای ساقط میگردد، اگر مدیون نباشد او و ورثه او میتوانند آنرا از حواله دهنده مطالبه کنند.

که حواله اخیستونکی پور حواله ورکړه شوی ته هبه کی او هغه هبه قبوله کی نو د پور مالک گنل کیږي. په دی صورت کښی که حواله ورکړه شوی د حوالی ورکوونکی پور وړی وی نو پور دمجرائی په اساس ساقطیږي، او که پور وړی نه یی، نو هغه او د هغه وارثان کولی شی چه د حوالی ورکوونکی څخه د هغی غوښتنه وکی.

۱۷۵۲ - ماده:

در حواله مقید ابراء و هبه دین از طرف حواله گیرنده برای حواله دهنده صحت ندارد.

په مقیدی حوالی کښی د حوالی اخیستونکی له خوا حوالی ورکوونکی ته ابراء او هبه صحت نه لری.

قسمت دوم
حواله حق

دوهم قسمت
د حق حواله

۱۷۵۳ - ماده:

هرگاه داین با شخص دیگر موافقه نماید تا حواله دین وی را که برذمه مدیون است قبول کند، حواله بعد از قبول حواله گیرنده بدون آنکه حواله داده شده موافقه نماید، صحیح دانسته میشود. مگر اینکه موافقه بین دائن و مدیون به خلاف آن صورت گرفته یا قانون طور دیگری حکم نماید.

۱۷۵۳ - ماده:

که پور ورکوونکی د بل چا سره موافقه وکی چه زما د پور حواله چه په پوروړی یی لرم قبوله کړه، نو که حوالی اخیستونکی، حواله قبول کړه، بی له دی چه حواله کړه شوی پری موافقه وکی دا حواله صحیح ده، مگر دا چه د پور ورکوونکی او پوروړی ترمنځ موافقه بل رنگه شوی وی یا دا چه د قانون حکم په بل ډول وی.

۱۷۵۴ - ماده:

حواله حق بدون رضائيت مديون صحت
دارد.

د حق حواله بى د پور وړى درضايت
څخه صحت لري.

۱۷۵۵ - ماده:

حواله حق در خارج از مقدار يکه
قابليت حجز را دارد، صحت ندارد.

د حق حواله د هغى اندازى څخه دباندې
چه د حجز قابليت لري، صحيح نه ده.

۱۷۵۶ - ماده:

حواله حق در مقابل مديون حواله داده
شده باغير، نافذ شمردنه نميشود. مگر
اينکه مديون حواله داده شده آنرا قبول
نموده يا به وى ابلاغ گرديده باشد و
نفاذ آن در مقابل غير به اثر قبول
مديون حواله داده شده، مستلزم
آنست تا اين قبولى تاريخ ثابت داشته
باشد.

۱۷۵۶ - ماده:

د حق حواله د حواله کړه شوى په مقابل
کښى غير نافذه نه گڼل کيږي، مگر دا
چه حواله ورکړه شوى پور وړى هغه
قبوله کى يا ورته خبر ورکول شوى وى او
دهغى نفاذ دبل چا په مقابل کښى د
حوالى ورکړه شوى پور وړى د قبلولو په
اثر دى مستلزمه وى چه دا قبولى دى
ثابته نيته ولري.

۱۷۵۷ - ماده:

باحق حواله شده تضمينات آن نيز
انتقال مى نمايد.

۱۷۵۷ - ماده:

د حواله شوى حق سره د هغى تضمينات
هم نقليږي.

۱۷۵۸ - ماده:

دائن حواله گيرنده، ميتواند قبل
از اعلام حواله يا قبول آن به
اجراآت عملى اقدام نمايد که
توسط آن حق را که به وى
انتقال نموده حفاظت نمايد.

۱۷۵۸ - ماده:

حواله اخيستونکى پور ورکونکى
کولى شى دحوالى د اعلامولو يا د هغى
د قبلولو تر مخه داسى عملى اجراآتو ته
اقدام وکى چه د هغى په وسيلى د هغى
حق ساتنه وکى چه ورته نقل شوى دى.

۱۷۵۹ - ماده:

هرگاه حواله حق به مقابل عوض

۱۷۵۹ - ماده:

که د حق حواله د عوض په مقابل کښى

باشد، حواله دهنده هنگام حواله بوجود
حقى كه به آن حواله داده شده ضامن
ميباشد. مگر اينكه به خلاف آن
موافقه صورت گرفته باشد.

ماده - ۱۷۶۰:

هرگاه حواله حق به مقابل عوض
صورت نگرفته باشد، حواله دهنده
ضامن شناخته نميشود.

ماده - ۱۷۶۱:

هرگاه حواله دهنده غناى مديون را
ضمانت کرده باشد، ضمان بوقت
انعقاد حواله راجع ميگردد.

ماده - ۱۷۶۲:

هرگاه حواله گيرنده به حواله
دهنده به ضمان مراجعه
نمايد، حواله دهنده به رد آنچه اخذ
نموده با مصارف مكلف مى گردد.

ماده - ۱۷۶۳:

حواله دهنده از تجاوز خود ضامن
ميباشد، گرچه حواله بدون
عوض بوده يا عدم ضمان شرط شده
باشد.

ماده - ۱۷۶۴:

حواله دهنده مكلف است سند حاوى
حق حواله شده را باتوضيحات و

وى، حواله ورکونكى د حوالى په وخت
کښى د هغې حق په وجود چه پرى حواله
ورکړه شوى، ضامن دى، مگر دا چه د
هغى په خلاف موافقه شوى وى.

۱۷۶۰ - ماده:

که د حق حواله د عوض په مقابل کښى
نه وى، نو حواله ورکونكى ضامن نه
گڼل کيږى.

۱۷۶۱ - ماده:

که حواله ورکونكى د پور وړى شتمنى
تضمين کړى وى، نو ضمان د حوالى د
وخت منعقيدو ته راجع کيږى.

۱۷۶۲ - ماده:

که حواله اخيستونكى په حوالى
ورکونكى د ضمان رجوع وکى نو
حواله ورکونكى د هغه څه په ردولو چه
ئى اخيستى د مصرفونو سره مکلف
دى.

۱۷۶۳ - ماده:

حواله ورکونكى د خپل تيږى کولو
ضامن دى که څه هم حواله بى
عوضه وى يا د ضمان نشتوالى شرط
شوى وى.

۱۷۶۴ - ماده:

حواله ورکونكى مکلف دى چه حوالى
اخيستونكى ته هغه سند چه په کښى

وسايلي که حصول اين حق را به حواله گيرنده ميسر گرداند تسليم دهد.

ماده - ۱۷۶۵:

در حال تعدد حواله در يك حق، حواله شخصي که اولتر از ديگران تنفيذ گردد ترجيح دارد.

ماده - ۱۷۶۶:

مديون حواله داده شده ميتواند در برابر حواله گيرنده به مدافعاتي استناد نمايد که حين انفاذ حواله به آن در برابر حواله دهنده استناد نموده ميتوانست. همچنان ميتواند به مدافعاتي استناد نمايد که از حق حواله استنباط شده ميتوانست.

ماده - ۱۷۶۷:

هرگاه حق حواله شده در تصرف شخص حواله داده شده قبل از آنکه حواله در حصه غير، نافذ گردد تحت حجز قرار داده شود، حواله نسبت به حجز کننده حجز ديگر شمرده مي شود.

ماده - ۱۷۶۸:

هرگاه به مال تحت حجز بعد از اينکه حواله در حصه غير، نافذ گرديده حجز ديگري واقع شود، دين

حواله شوي حق درج وي سره د هغي توضيحاتو او وسيلو چه د دي حق حاصلو آسانوي، تسليم کړي.

ماده - ۱۷۶۵:

که په يوه حق کښي څو حوالې وي نو د هغه چا حوالې ته ترجيح ورکول کيږي چه تر نورو د مخه تنفيذ شي

ماده - ۱۷۶۶:

حواله ورکړه شوي پوروي کولي شي چه د حوالې اخيستونکي په مقابل کښي په داسي د فاعيو استناد وکي چه د حوالې د نافذيدو په وخت کښي يي په هغي د حوالې ورکوونکي په مقابل کښي استناد کولي شو. همدارنگه کولي شي په داسي د فاعيو استنادو کي چه د حوالې د حق څخه استنباطيدلي شو.

ماده - ۱۷۶۷:

که حواله شوي حق پخوا له دي چه حواله د بل چا په حصي کښي نافذه شي، د حواله کړه شوي په تصرف کښي د حجز لاندې واقع شي، نو حواله نسبت حجز کوونکي ته بل حجز گڼل کيږي.

ماده - ۱۷۶۸:

وروسته له دي چه حواله د بل چا په حصي کښي نافذه شي د حجز لاندې مال باندې بل حجز واقع شي نو پور

بين حـجـز کـنـنـده مـتـقـدم و حـوالـه گـيـرنـده و حـجـز کـنـنـده مـتـأخـر مـانـند دـائـنـين بـين شـان تـقـسـيم مـيـگـرـد. اـمـا از حـصـه حـجـز کـنـنـده مـتـأخـر بـه اـنـدازـه اـيـکـه وـجـه حـوالـه بـراي حـوالـه گـيـرنـده تـکـمـيل نـمـايد، اخـذ مـيـشـود.

ماده - ۱۷۶۹:

هـر گـاه مـديـون حـوالـه را قـبـول نـمـودـه و قـبـل از اـعـلان حـوالـه دـين را بـراي حـوالـه دـهـنـده تـأديـه کـند بـري الـذـمـه شـناخـتـه مـيـشـود و در صـورتيـکـه حـوالـه گـيـرنـده عـالم بـودن ويرا هـنـگـام تـأديـه بـه حـوالـه ثـابـت نـمـايد، بـري الـذـمـه دـانـسـتـه نـمـيـشـود.

فصل سوم رهن حيازی

قسمت اول ارکان رهن حيازی (تأمينی)

ماده - ۱۷۷۰:

رهن حيازی، عقدیست که بموجب آن رهن دهنده تعهد مینماید تا مال خود را بتصرف رهن گیرنده یا شخص امین دیگری به مقابل حق مالی قرار

دمخکنی حـجـز کـوونـکی او حـوالـی اخیستونکی او د وروستنی حـجـز کـوونـکی تـرمـنـخ د پـور و رکـوونـکـو پـه شـان ویشل کـيـرـی خـود وروستنی حـجـز کـوونـکی د حـصـی خـخـه پـه دـومـره اـنـدازـی اخیستل کـيـرـی چـه د حـوالـی اـنـدازـه حـوالـی اخیستونکی ته پوره کی.

ماده - ۱۷۶۹:

که پوروی حواله قبوله کړی نه وی او د حوالی د اعلامیدو ترمخه، پور حواله ورکوونکی ته ورکی بـري الـذـمـه گـڼـل کـيـرـی پـه هـغـی صـورت کـښی چـه حـوالـه اخیستونکی ثابته کی چـه د پـور د ورکولو پـه وخت کـښی پـه حـوالـی خـبروو، نو نه بـري الـذـمـه کـيـرـی.

دریم فصل حيازی گروی

لومړی قسمت د حيازی گروی رکنونه

ماده - ۱۷۷۰:

حيازی گروی داسی عقد دی چـه د هـغـی پـه مـوجـب گـروـی وړکـوونـکی تـعـهـد کـوی چـه خـپـل مـال بـه دگـروـی اخیستونکی پـه تـصـرف کـښی یا د یو بل امین شخص پـه تـصـرف کـښی د داسی مال د حق پـه بدل

دهدکه ادای تمامی یا قسمتی از آن بر حق داینین درجه اول یا داینینی که نسبت به داینین مذکور به مرتبه پائین تر قرار دارند، مقدم باشند.

ماده - ۱۷۷۱:

مال مرهونه در رهن حیازی باید موجود و دارای قیمت مقدور التسليم و ملك خالی از حقوق غیر باشد.

ماده - ۱۷۷۲:

(۱) موضوع رهن باید دین ثابت به ذمه مدیون بوده یا عینی از اعیان قابل تضمین باشد. رهن به امانات صحت ندارد.

(۲) مال مرهونه در رهن حیازی، منقول و غیر منقول شده میتواند.

(۳) هرگاه مال مرهونه در رهن حیازی پول نقد باشد، رهن گیرنده نمیتواند از آن استفاده نماید. مگر اینکه این استفاده بغرض حصول دین بعد از اخطار رهن دهنده در موعد تأدیه دین صورت گرفته باشد.

کبنی ورکوی چه د هغی پول یا یوه برخه اداء کول د لمړی درجی پور ورکونکو یا د داسی پورورکونکو حق ته چه نسبت ذکرشو پور ورکونکو ته په ټیټی رتبی کبنی واقع دی تر مخه وی.

۱۷۷۱ - ماده:

په حیازی گروی کبنی باید چه د گروی مال موجود، قیمت لرونکی، تسلیمیدل یی ممکن اوداسی ملکیت وی چه دنورو د حقوقو څخه خالی وی.

۱۷۷۲ - ماده:

(۱) دگروی موضوع باید چه د پور وړی په ذمه باندی ثابت پوروی او یا داسی عین وی چه د تضمین وړ وی. په امانتونو گروی صحیح نه ده.

(۲) په حیازی گروی کبنی منقول او نامنقول مال گرویدلی شی.

(۳) که په حیازی گروي کبنی د گروی مال پیسی وی نو گروی اخیستونکی نه شی کولی چه ورڅخه گټه واخلی مگر دا چه دا گټه اخیستل د دی دپاره وی چه د گروی اخیستونکی د خبرتیا وروسته د پور د اداء کولو په وخت کبنی د پور د حصول دپاره وی.

مبحث اول- آثار رهن حيازى بين
متعاقدين

فرع اول- وجايب رهن
دهنده

ماده - ۱۷۷۳:

(۱) برای صحت و لزوم رهن شرط است که مرهونه را رهن گیرنده بصورت تام قبض نماید.

(۲) رهن دهنده میتواند از تسليمی رهن برای رهن گیرنده در آن رجوع کرده و در عين مرهون تصرفات نماید.

ماده - ۱۷۷۴:

رهن دهنده و رهن گیرنده میتوانند در عقد و يا بعد از آن بموافقت يکديگر گذاشتن رهن را نزد شخص امين شرط گذارند، در اين صورت با رضائيت شخص امين تصرف او مانند تصرف رهن گیرنده تلقی شده و رهن باقبض وی تمام میشود و رهن دهنده به آن ملزم میباشد.

ماده - ۱۷۷۵:

رهن دهنده از سلامتی و نفاذ رهن ضامن دانسته میشود، داین

لومړی مبحث - د عقد د دواړو خواوو
ترمنځ د حيازى گروهی آثار

لومړی فرعه - دگروى ورکونکى
التزامونه

ماده: ۱۷۷۳:

(۱) د گروهی د صحت او لازمیدو د پاره شرط ده چه گروهی اخیستونکى، گروهی په پوره صورت قبض کى.

(۲) گروهی ورکونکى کولى شى چه گروهی اخیستونکى ته دگروى د تسليمولو ترمنځه دهغى څخه رجوع وکى او د گروهی په عين کبنى تصرف وکى.

ماده: ۱۷۷۴:

گروى ورکونکى او گروهی اخیستونکى کولى شى په عقد کبنى يا ترعقد وروسته يودبل په موافقى داسى شرط کنبیږدى چه گروهی دې د يو بل امين شخص سره کنبیښودله شى. په دى صورت کبنى دامين شخص په رضائيت دهغه تصرف دگروى اخیستونکى دتصرف په شان دى او دهغه په قبضولو سره گروهی پوره کيرى او گروهی ورکونکى په هغى ملزم دى.

ماده: ۱۷۷۵:

گروى ورکونکى د گروهی د سلامتيا او نافذيدو ضامن دى. پور ورکونکى

میتواند به مصارف رهن دهنده به اتخاذ وسایلی متوصل شود که برای حفاظت شی مرهونه لازم است.

ماده - ۱۷۷۶:

هرگاه مال مرهونه در تصرف رهن گیرنده بوده و قسمتی از آن به استحقاق برده شود، در صورتیکه مقدار استحقاق برده شده مشاع باشد رهن در متباقی باطل و در صورتیکه معین باشد، در متباقی رهن بحال خود باقی مانده و تمام دین حبس میگردد.

ماده - ۱۷۷۷:

هرگاه مرهونه به حیات رهن دهنده در آید رهن منقضی میگردد، مگر اینکه داین رهن گیرنده اثبات نماید که مراجعه به سبب دیگر نیز از انقضای رهن صورت گرفته. این حکم در صورتیست که حق شخص ثالث اخلال نگردد.

ماده - ۱۷۷۸:

(۱) هرگاه شی مرهونه از بین رفته یا ناقص گردد و این از بین رفتن و یا نقصان به علت خطای رهن دهنده یا قوه مجبره باشد، رهن دهنده از آن ضامن شناخته میشود.

کولی شی چه د گروی ورکونکی په مصرف د داسی وسیلو نیولو ته اقدام وکی چه د گرو شوی شی د ساتنی دپاره لازم وی.

۱۷۷۶ - ماده:

که گرو شوی مال د گروی اخیستونکی په تصرف کښی وی او د هغی یوه برخه په استحقاق ویوړه شی، که په استحقاق وړله شوی برخه شریکه وی گروی په پاتی کښی باطله ده. او که په استحقاق وړل شوی برخه ټاکلی وه نو په پاتی کښی گروی پخپل حال پاتی کیږی او ټول پور حبسېږی.

۱۷۷۷ - ماده:

که گرو شوی شی دگروی ورکونکی په حیات کښی داخل شی، گروی پای ته رسیږي مگر دا چه پور ورکونکی گروی اخیستونکی ثابته کی چه مراجعه بی د گروی د مودی د تیریدو په بل سبب شوی ده. دا حکم په هغی صورت کښی دی چه د بل چا حق اخلال نه شی.

۱۷۷۸ - ماده:

(۱) که گرو شوی شی هلاک یا ناقص شی او دا هلاک یا نقصان د گروی ورکونکی د خطا یا د مجبری قوی په علت وی نو گروی ورکونکی د هغی مسئول دی.

(۲) بر رهن حيازي، احكام متعلق به از بين رفتن شی مرهونه، در رهن رسمي يا نقصان آن در مورد انتقال حق دايين از شی مرهون با آنچه در حقوقی که قايم مقام آن میگردد، تطبيق ميشود.

فرع دوم

وجايب دايين رهن گیرنده

ماده - ۱۷۷۹:

هرگاه دايين رهن گیرنده، شی مرهونه را تسليم شود، مکلف است طور در حفاظت و نگهدارانی آن توجه نماید که در مورد مال خود می نماید.

ماده - ۱۷۸۰:

رهن گیرنده بعد از قبض رهن ضامن از بين رفتن آن بوده و به پرداخت قيمت مرهونه يا دين هر يك که کمتر باشد مکلف میگردد، در مورد تعيين قيمت به قيمت روز قبض اعتبار داده ميشود نه به قيمت روز از بين رفتن مال.

ماده - ۱۷۸۱:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده از بين رود و قيمت آن مساوی اندازه دين

(۲) په حيازی گروي باندی د رسمي گروي پوری مربوط حکمونه د شی د هلاکيدو يا نقصان، د گرو شوی شی په باره کښی دپور ورکونکی د حق نقلیدل هغی شی ته چه په حقوقو کښی د هغی قايم مقام کيږی تطبيقيږی.

دوهمه فرعه

د پور ورکونکی گروي اخيستونکی التزامونه

ماده - ۱۷۷۹:

که پور ورکونکی گروي اخيستونکی دگرو شوی شی تسليم شی مکلف دی چه د هغی په ساتنی او صيانت کښی داسی توجه وکی لکه چه دخپل مال په باره کښی يي کوی.

ماده - ۱۷۸۰:

گروي اخيستونکی د قبضولو وروسته د هغی د هلاکيدو ضامن دی دگرو شوی شی يا د پور په قيمت ورکولو هريو چه کم وی مکلف دی، د قيمت په باره کښی دقبضولو د ورخی قيمت اعتبار ورکول کيږی، نه د مال د هلاکيدو د ورخی قيمت ته.

ماده - ۱۷۸۱:

که گرو شوی مال دگروي اخيستونکی سره هلاک شی او قيمت ئی د پور د

باشد، تمام دین از ذمه رهن دهنده ساقط گردیده و چنین تلقی می شود که رهن گیرنده به حق خود رسیده باشد. مشروط بر اینکه ثابت شود که از بین رفتن مال به اثر تجاوز و یا تقصیر وی صورت گرفته است.

ماده - ۱۷۸۲:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده از بین رود و قیمت آن بیشتر از اندازه دین باشد، دین ساقط گردیده و رهن گیرنده از متباقی قیمت مال مرهونه ضامن می باشد. مشروط بر اینکه از بین رفتن مال به اثر تجاوز یا تقصیر وی باشد.

ماده - ۱۷۸۳:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده به اثر تجاوز یا تقصیر او از بین رود و قیمت آن کمتر از مقدار دین باشد، دین به اندازه قیمت مرهونه ساقط گردیده و در دین باقی مانده به رهن دهنده رجوع می نماید.

ماده - ۱۷۸۴:

هرگاه رهن گیرنده حاصلات عین مرهونه را بدون اجازه رهن دهنده در حال حضور وی یا بدون اجازه محکمه باصلاحیت در حال غیاب او بفروشد بپرداخت

اندازی سره مساوی وی، پور د گروی ورکونکی د ذمی خخه ساقطیری او داسی گنل کیږی چه گروی اخیستونکی پخپل حق رسیدلی دی خو په دی شرط چه ثابته شی چه هلاکیدل یا نقصان د هغه د تیری په اثر صورت مندلی دی.

۱۷۸۲ - ماده:

که گرو شوی مال د گروی اخیستونکی سره هلاک شی او قیمت یی د پور داندازی خخه زیات وی، پور ساقطیری او گروی اخیستونکی د گرو شوی مال د پاتی قیمت ضامن دی، خو په دی شرط چه د مال هلاکیدل د هغه د تیری یا د تقصیر په سبب وی.

۱۷۸۳ - ماده:

که گرو شوی مال د گروی اخیستونکی سره د هغه د تیری یا تقصیر په سبب هلاک شی او قیمت ئی د پور داندازی خخه کم وی، پور د گرو شوی شی په اندازی ساقطیری او د پاتی پور غوښتنه به د گروی ورکونکی خخه کوی.

۱۷۸۴ - ماده:

که گروی اخیستونکی د گرو شوی شی د عین حاصلات بی د گروی ورکونکی د اجازی د هغه د حضور په حالت کښی یا بی دواک لرونکی محکمی د اجازی خخه د هغه د غیابت په حالت کښی،

قيمت آن مـكلف شناخته
ميشود.

ماده - ۱۷۸۵:

رهن گيرنده نميتواند از مال
مرهونه، منقول باشد يا
عقار بدون اجازه رهن دهنده
انتفاع بگيرد، او ميتواند به
اجازه رهن دهنده مال مرهونه
را به اجاره داده و اجرت آنرا براي
رهن دهنده بپردازد، يا اجاره را
به اجازه رهن دهنده از اصل
دين وضع نمايد، گرچه
عقد رهن باطل گرديده
باشد.

ماده - ۱۷۸۶:

(۱) هرگاه رهن دهنده به استعمال،
يا انتفاع يا عايرت دادن مال
مرهونه براي اجراي عمل به رهن
گيرنده اجازه بدهد و مال مرهونه
قبل از شروع در استعمال يا عمل
يا بعد از فراغت از آن از بين
رود، ضمان آن از دين گرفته
ميشود.

(۲) اگر مال مرهونه در صورت
اجازه رهن دهنده حين استعمال و
انتفاع يا حـين اجراي
عملي که به منظور آن به عايرت

خرش کی، د قيمت په ورکولو مکلف
کيږي.

۱۷۸۵ - ماده:

گروې اخيستونکي نه شي کولي د گرو
شوی مال څخه عام له دی چه منقول وی
يا نامنقول بی د گروې ورکونکي د
اجازي څخه گټه واخلي. هغه کولي شي
چه د گروي ورکونکي په اجازي گرو
شوی مال په اجاری ورکی او اجوره ئی
گروي ورکونکی ته ورکی، يا دا چه د
اجاری پیسی د گروي ورکونکي د
اجازي وروسته د اصلی پور څخه وضع
کی، که څه هم د گروي عقد باطل شوی
وی.

۱۷۸۶ - ماده:

(۱) که گروي ورکونکي د گرو شوی
مال د استعمال، گټي اخيستلو يا
عايرت ورکولو، گروي اخيستونکي ته
د يوه کار د اجراء کولو دپاره اجازه
ورکي، او گرو شوی مال د استعمال يا
کار کولو ترمخه يا د هغي څخه د
فارغيدو وروسته هلاک شي نو د پور
څخه ضمان اخيستل کيږي.

(۲) که د گروي ورکونکي د اجازي په
صورت کښي گرو شوی مال د
استعمال، گټي اخيستلو يا د هغي کار
د اجراء کولو په وخت کښي چه د هغي د

داده شده از بین رود، امانت تلقی شده ضمان آن بر رهن گیرنده لایم نبوده و نه چیزی از دین در مقابل آن کاسته میشود.

ماده - ۱۷۸۷:

هرگاه طرفین رهن در مقابل تعویض موافقه شده در اثر تأخیر تأدیه دین به این موافقه ننموده باشند که حاصلات در مقابل تعویض باشد و هم از تعیین تعویض سکوت نموده باشد، تعویض به اساس فیصد قانونی سنجیده شده و از قیمت حاصلات تجاوز کرده نمیتواند.

ماده - ۱۷۸۸:

اگر برای تأدیه دین تضمین شده وقت تعیین نگردیده باشد، داین نمیتواند مطالبه تأدیه حق خود را نماید. مگر از طریق کاستن آن از قیمت حاصلات، بدون اینکه حق مدیون را در مورد تأدیه دین هروقتی که خواسته باشد اخلاص نماید.

ماده - ۱۷۸۹:

داین رهن گیرنده اداره شی مرهونه را بدست گرفته تغییر را در طریقه بهره برداری

پاره په عاریت ورکول شوی هلاک شی نو امانت گنجل کیچی په گروی اخیستونکی ضمان نه لایمیچی او نه د هغی په بدل کنبی د پور خخه خه کمیچی.

۱۷۸۷ - ماده:

که دگروی دواړه خواوی دموافقه شوی تعویض په بدل کنبی د پور د اداء کولو د وروسته والی په سبب په دی موافقه نه وی کچی چه حاصلات دی د تعویض په بدل کنبی وی او هم ئی د تعویض د ټاکلو خخه سکوت کچی وی، نو تعویض د قانونی نرخ په اساس سنجول کیچی او د حاصلاتو د قیمت خخه نه شی زیاتیدلی.

۱۷۸۸ - ماده:

که د تضمین شوی پور د اداء کولو لپاره وخت نه وی ټاکل شوی، پور ورکونکی نه شی کولی چه دخپل حق د اداء کولو غوښتنه وکی، مگر د حاصلاتو د قیمت دکمولو خخه، بی له دی چه د پور وړی حق د پور د اداء کولو په باره کنبی هروخت چه وغواړی، اخلاص کی.

۱۷۸۹ - ماده:

پور ورکونکی رهن اخیستونکی به دگرو شوی شی اداره په لاس کنبی اخلی د استثمار د لاری چه د عین خخه ئی

از عين وارد كرده نميـتواند ، مگر به اجازه رهن دهنده . همچنان رهن گيرنده مكلف است از تمام امـوري بر رهن دهنده اطلاع دهد كه مداخله وي را ايجاب ميكند .

ماده - ۱۷۹۰:

هرگاه دايـن حق خود را در اداره مال مرهونه سوء استعمال نمايد يا اهمال بزرگ را مرتكب شود ، رهن دهنده ميـتواند تحت حراست گذاشتن شي را مطالبه يا استرداد آن را در برابر پرداخت آنچه بر وي است بخواهد .

ماده - ۱۷۹۱:

(۱) رهن دهنده نميـتواند با پرداخت قسمتي از دين رهن گيرنده را برد قسمتي از مال مرهونه مكلف نمايد . رهن گيرنده ميـتواند مال مرهونه را در مقابل متباقي دين گرچه قليل باشد نزد خود نگهدارد .

(۲) در صورتيكه مال مرهونه دو چيز جدا گانه بوده و هريك در مقابل مقدار معين از دين تخصيص داده شده

كوي هيـش تغيير په كـبنـي نه شي راوړي مگر د گروي وركوونكي په اجازي . همدارنگه گروي اخيستونكي مكلف دي د ټولو كارونو څخه گروي وركوونكي ته خبرتيا وركي خو په هغي صورت كـبنـي چه د هغه مداخله ايجابوي .

۱۷۹۰ - ماده:

كه پور وركوونكي خپل حق دگرو شوي مال په اداري كـبنـي بد استعمال كي يا د لوي اهمال ارتكـاب كوونكي شي ، گروي وركوونكي كولي شي چه غوښتنه وكـي چه شي دي دساتني لاندې كـبنـيښودل شي يا دا چه كوم پور د هغه په ذمي دي د هغي د اداء كولو په بدل كـبنـي گروشوي شي بيرته واخلي .

۱۷۹۱ - ماده:

(۱) گروي وركوونكي كولي نه شي چه ديوي برخي پور په اداء كولو سره ، گروي اخيستونكي ديوي برخي گرو شوي مال په بيرته وركولو مكلف كي ، گروي اخيستونكي كولي شي ، گرو شوي مال د پاتي پور په بدل كـبنـي كه څه هم كم وي د ځان سره وساتي .

(۲) كه گرو شوي مال دوه جلا شيان وي او گروي وركوونكي د پور يوه اندازه چه د هغي دواړو څخه

باشد و رهن دهنده مقداری از دين را که در مقابل يکي از آن قرار دارد تأديه کند، ميتواند آنرا اخذ نمايد و درحالي که مقدار دين در مقابل هريک تعيين نشده باشد، نميتواند هيچ يک را اخذ نمايد و هر دو در مقابل تمام دين حبس ميگردد.

ماده - ۱۷۹۲:

رهن گيرنده به تسليمي مال مرهونه به رهن دهنده جهت بيع آن و ادای دين وی مکلف ساخته نميشود. زيرا حکم رهن حبس دائمي مال مرهونه الی زمان قبض دين از طرف داین است.

ماده - ۱۷۹۳:

بر رهن حيازی، احکام قانون متعلق به مسئوليت رهن دهنده غير مديون و احکام متعلق به شرط گذاشتن تملك حين عدم ایفا و شرط بيع، بدون اجراءات تطبیق ميگردد.

ماده - ۱۷۹۴:

رهن گيرنده نميتواند مال مرهونه

ديوه پسه مقابل کبنی قرارلری، اداء کی نو کولی شی چه هغه شی واخلی. که د هر یوه په مقابل کبنی دپور اندازه نه وی ټاکل شوی، نو نه شی کولی چه هیڅ یو واخلی او دواړه د ټول پور په مقابل کبنی حبس کیږی.

۱۷۹۲ - ماده:

گروی اخیستونکی نه شی مکلف کولی چه گرو شوی مال ورڅخه د دی دپاره واخلستل شی چه گروی ورکونکی ته ورکول شی چه هغه خرڅ کی اودگروی ورکونکی پور اداء کی، ځکه چه دگروی حکم دادی چه گرو شوی مال دی دايمي حبس وی ترڅوچه پور ورکونکی خپل پور قبض کی.

۱۷۹۳ - ماده:

په حيازی گروی باندي دقانون هغه حکمونه چه د پور وړی په غير گروی ورکونکی دمسئوليت پوری مربوط دی او هغه حکمونه چه دپور دنه اداء کولو په وخت کبنی د تملك دشرط داينبودلو پوری مربوط دی او دقانون هغه حکمونه چه بی له اجراءاتو د بيعی د شرطونو پوری مربوط دی تطبیق کیږی.

۱۷۹۴ - ماده:

گروی اخیستونکی نه شی کولی چه گرو

را بفروشد، مگر اینکه از طرف رهن دهنده وکیل بفروش شده باشد. همچنین رهن گیرنده نمیتواند بدون اجازه رهن دهنده مال مرهونه را به ودیعت، اجاره، عاریت و رهن بدهد. در صورت اجرای چنین اعمال رهن گیرنده متجاوز شناخته شده و به سبب آن به تأدیه قیمت مال مرهونه به هر اندازه که بالغ گردد ضامن شناخته میشود.

ماده - ۱۷۹۵:

هرگاه رهن گیرنده بدون اجازه رهن دهنده مال مرهونه را فروخته و تسلیم مشتری نماید و مال مرهونه قبلاً از حصول اجازه رهن دهنده نزد مشتری از بین رود رهن دهنده در تضمین مشتری یا رهن گیرنده مختار میباشد.

مبحث دوم - آثار رهن حیازی به نسبت شخص ثالث

ماده - ۱۷۹۶:

رهن حیازی به شخص ثالث حجت شده نمیتواند، مگر اینکه شی مرهونه به تصرف داین یا به

شوی مال خرّ کی، مگر به هغی صورت کبّی چه د گروی ورکونکی له خوا د هغی په خرخولو وکیل شوی وی. همدارنگه رهن ورکونکی نه شی کولی چه بی د گروی ورکونکی د اجازی خخه، گرو شوی مال په ودیعت، اجاری، عاریت او په گروی ورکی. که یی دا کارونه وکړل گروی اخیستونکی تیری کونکی گنل کیږی او دهغی په سبب د گرو شوی مال د قیمت په ورکولو په هری اندازی چه وی ضامن گنل کیږی.

۱۷۹۵ - ماده:

که گروی اخیستونکی بی دگروی ورکونکی د اجازی خخه گرو شوی مال خرّ کی او اخیستونکی ته یی تسلیم کی او گرو شوی مال دگرو ورکونکی د اجازی د حاصلولو تر مخه د اخیستونکی سره هلاک شی، نو گروی ورکونکی د اخیستونکی یا د گروی اخیستونکی په تضمین کبّی اختیار لری.

دوهم مبحث - نسبت دریم شخص ته د حیازی گروی آثار

۱۷۹۶ - ماده:

حیازی گروی په بل چا حجت کیدای نه شی، مگر دا چه گرو شوی مال د پور ورکونکی په تصرف کبّی وی یا دا چه

موافقت رهن دهنده و رهن گیرنده، به تصرف شخص امین دیگری باشد.

ماده - ۱۷۹۷:

عقد رهن، به داین رهن گیرنده حق میدهد تا مرهونه را حبس نموده، بدون اینکه حقوق قانونی شخص ثالث را اخلال نماید.

ماده - ۱۷۹۸:

هرگاه شی مرهونه از تصرف داین بدون اراده یا بدون علم او خارج شود، میتواند مطابق به احکام حیاتز آنرا از نزد غیر، مجدداً به حیاتز خود برگرداند.

ماده - ۱۷۹۹:

رهن حیاتز برای داین رهن گیرنده حق میدهد تا حق خود را قبل از سایر داینین از ثمن شی مرهونه بدست آورد خواه داین دیگر عادی باشد یا از لحاظ ترتیب، داین متأخر.

ماده - ۱۸۰۰:

داین رهن گیرنده میتواند تنفیذ حق خود را از مال مرهونه مطالبه نماید، گرچه ملکیت آن شی به

د گروی ورکونکی او گروی اخیستونکی په موافقی د یوامین شخص په تصرف کښی وی.

۱۷۹۷ - ماده:

د گروی عقد پور ورکونکی گروی اخیستونکی ته دا حق ورکوی چه گرو شوی مال حبس کی بی له دی چه د بل چا قانونی حقوق اخلال کی.

۱۷۹۸ - ماده:

که گرو شوی شی دگروی اخیستونکی د تصرف څخه بی د هغه د ارادی یا بی د هغه د علم څخه ووځی، کولی شی چه د حیاتز د حکمونو سره سم هغه د بل چا څخه بیرته پخپل حیاتز کښی راوړی.

۱۷۹۹ - ماده:

حیاتز گروی پور ورکونکی گروی اخیستونکی ته حق ورکوی چه خپل حق د نورو پور ورکونکو څخه ترمنځه دگر شوی شی دثمن څخه ترلاسه کی عام له دی چه بل پور ورکونکی عادی وی یا دترتیب له لحاظه وروستنی پور ورکونکی وی.

۱۸۰۰ - ماده:

پور ورکونکی گروی اخیستونکی کولی شی د خپل حق تنفیذ د گرو شوی مال څخه وغواړی، که څه هم د هغی شی

غییر تعلق گرفته باشد، درین صورت ثالث میتواند دین را تأدیه نموده، خود را در برابر مدیون قایم مقام او قرار دهد.

ماده - ۱۸۰۱:

از رهن حیازی علاوه بر اصل حق، مصارف ضروری که جهت حفاظت مال مرهونه بعمل آمده، تعویض ضرر ناشی از عیب شی، مصارف عقد دین با مصارف عقد حیازی قید و تنفیذ آن، تعویضات قانونی یا موافقه ناشی از تأخیر تأدیه دین، پرداخته میشود.

قسمت دوم

انقضای رهن حیازی

ماده - ۱۸۰۲:

رهن به انقضای دین تضمین شده منقضی گردیده و یا ازاله سببیکه دین به آن منقضی گردیده، رهن عودت می نماید. حقوق اشخاص صاحب حسن نیتیکه در خلال مدت انقضای حق و عودت آن کسب شده، اخلال نمیگردد.

ماده - ۱۸۰۳:

علاوه از حالت مندرج ماده (۱۸۰۲)

ملکیت د غیر پوری تعلق نیولی وی، په دی صورت کښی بل څوک کولی شی چه پور اداء کی او خپل ځان د پوروړی په مقابل کښی دهغه قایم مقام کی.

ماده - ۱۸۰۱:

د حیازی گرووی څخه په اصلی حق علاوه، هغه ضروری مصرفونه چه دگرو شوی مال دساتنی دپاره شوی دی، دشی دعیب څخه پیدا شوی تعویض، دپور د عقد مصرفونه، د حیازی گرووی د عقد مصرفونه، قید او دهغی تنفیذ، او قانونی یا موافقه شوی تعویضونه چه د عین د اداء کولو د وروسته والی څخه پیدا شوی ورکول کیږی.

دوم قسمت

د حیازی گرووی د مودی تیریدل

ماده - ۱۸۰۲:

گرووی د تضمین شوی پور په تیریدو سره تیریری، اودهغی سبب د زائله کیدو سره چه پور پری تیر شوی گرووی عودت کوی. دهغه ښه نیت د خاوندانو حقوق چه د حق د مودی د تیریدو او بیرته عودت په اوږدو کښی کسب شوی، نه اخلالیری.

ماده - ۱۸۰۳:

د دی قانون (۱۸۰۲) مادی په درج

اين قانون، رهن حيازى با موجود شدن يکى از اسباب آتى منقضى ميگردد:

۱- با اجتماع حق رهن حيازى و حق ملکيت در تصرف شخص واحد.

۲- با انصراف صريح يا ضمنى داین رهن گيرنده از حق رهن.

۳- با از بين رفتن شى مرهونه.

ماده - ۱۸۰۴:

رهن حيازى به وفات رهن دهنده و رهن گيرنده باطل نگردیده، نزد ورثه باقى مى ماند.

ماده - ۱۸۰۵:

هرگاه رهن دهنده، وفات نمايد، وصى او به اجازه رهن گيرنده شى مرهونه را فروخته از آن دين رهن گيرنده را مى پردازد. در صورتیکه رهن دهنده وصى تعيين نکرده باشد، داین از محکمه ايکه محل اقامت متوفى در حوزه صلاحيت آن قرار دارد، تقاضا ميکند تا شخصى را جهت فروش مال مرهونه وتأديه دين از ثمن آن بحیث وصى تعيين نمايد.

شوو حالونو علاوه حيازى گروى ديوه راتلونكى سبب په موجودیدو تيريرى:

۱- که دحيازى گروى حق او د ملکيت د حق سره ديوه شخص په تصرف کښى يو ځای شى.

۲- که گروى اخيستونکى پور ورکونکى په صريح يا ضمنى توگه دگروى د حق څخه انصراف وکى.

۳- دگرو کړى شوى شى په هلاکيدو.

ماده - ۱۸۰۴:

حيازى گروى د گروى ورکونکى او گروى اخيستونکى په مړينه نه باطليرى او د وارثانو سره پاتى کيرى.

ماده - ۱۸۰۵:

که گروى ورکونکى مړ شى د هغه وصى به د گروى اخيستونکى په اجازى گرو کړه شوى شى خرڅوى او د هغى څخه به د گروى اخيستونکى پور اداء کوى. که گروى ورکونکى وصى نه وى ټاکلى پور ورکونکى به د هغى محکمى څخه چه دمړى د اوسيدلو ځای د هغى دواک په حوزى کښى وجود لرى، تقاضا کوى چه يو څوک دگرو کړه شوى مال د خرڅولو او د هغى د ثمن څخه د پور د اداء کولو د پاره د وصى په حيث وټاکى.

۱۸۰۶ - ماده:

که گروي اخیستونکی پور ورکونکی مړ شي او دگرو کړه شوی مال معلومات په لاس کښی نه وی او په متروکی کښی هم پیدا نه شي، دمتروکی څخه دگرو کړه شوی مال قیمت د اداء کولو د واجب پور په حیث گڼل کیږی.

۱۸۰۶ - ماده:

هرگاه داین رهن گیرنده وفات نماید و از مال مرهونه معلوماتی در دست نبوده و در بین متروکه نیز موجود نباشد، قیمت مال مرهونه از متروکه بحیث دین واجب التادیه شناخته میشود.

دریم قسمت

د حيازی گروي ځینی نوعی

لومړی مبحث - عقاری گروي

قسمت سوم

بعضی از انواع رهن حيازی

مبحث اول- رهن عقار

۱۸۰۷ - ماده:

عقاری حيازی گروي په بل چا حجت کیدای نه شي، مگر دا چه عقد ثبت شوی وی، نو په دی ثبت د رسمی گروي د قیدونو پوری مربوط خاص حکمونه تطبیقېږی.

۱۸۰۷ - ماده:

رهن حيازی عقاری بر شخص ثالث حجت شمرده نمیشود، مگر اینکه عقد رهن ثبت گردیده باشد، بر این ثبت احکام خاص مربوط به قیود رهن رسمی تطبیق میگردد.

۱۸۰۸ - ماده:

گروي اخیستونکی پور ورکونکی کولی شي چه عقار گروي ورکونکی ته په اجاری ورکی بی له دی چه دا کار دنورو په حقوق تاثیر وکی او لازمه ده چه داجاری قیمت دگروي په عقد کښی تصریح شي. که گروي د عقد څخه وروسته په هغی موافقه وشي نو لازمه ده چه موضوع د عقد د ثبت په حاشیی کښی ورسوله شي.

۱۸۰۸ - ماده:

داین رهن گیرنده میتواند، عقار را برای رهن دهنده به اجاره دهد، بدون اینکه این امر بر حقوق غیر تاثیری وارد نماید ولزم است قیمت اجاره در عقد رهن تصریح گردد. در صورتیکه بعد از عقد رهن به آن موافقه بعمل آید، لازم است موضوع در حاشیه ثبت عقد رسانیده شود.

۱۸۰۹ - ماده:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی مکلف دی چه د عقار د بڼه ساتلو تعهد وکی او دهغی دساتنی دپاره ضرور مصرفونو ته اقدام وکی. همدارنگه مکلف دی چه محصول، مالیی او نور کلنی تکلیفونه چه لازم دی، اداء کی. پور ورکونکی کولی شی چه کوم شی یی مصرف کړی د عقار د حاصلاتو یا د هغی د ثمن خخه دقانون په حدودو کښی وضع کی. پور ورکونکی هغه وخت د دی التزاماتو خخه معافیدلی شی چه د گروی د حق خخه انصراف وکی.

۱۸۰۹ - ماده:

داین رهن گیرنده مکلف است، صیانت عبقار را تعهد نموده جهت حفاظت آن بمصارف ضروری اقدام نماید، همچنان مکلف است محصول ومالیه وتکالیف سالا نه دیگری را که لازم است، تأدیه نماید. داین می تواند آنچه را مصرف نموده، از قیمت حاصلات عبقار یا از ثمن آن در حدود قانون وضع نماید. داین وقتی از این تعهدات معاف شده می تواند که از حق رهن انصراف نماید.

دوهم مبحث - منقوله گروی

۱۸۱۰ - ماده:

(۱) منقوله گروی هغه وخت په بل چا حجت کیدای شی چه د حیا زت د تقلیدلو په خوا کښی په داسی پانی کښی ثبت شی چه ثابت نهیته ولری. او باید چه په دی پانی کښی په گروی باندی تضمین شوی پیسی او د گروی عین په تفصیل سره توضیح شی.

۱۸۱۰ - ماده:

(۱) رهن منقول وقتی بر شخص ثالث حجت شده میتواند، که در پهلوی انتقال حیا زت در ورق ثابت التاريخ ثبت گردد و در این ورقه باید مبلغ تضمین شده برهن وعین مرهونه به تفصیل توضیح گردد.

(۲) ثابت نهیته د گروی اخیستونکی پور ورکونکی مرتبه ټاکی.

(۲) تاریخ ثابت، مرتبه داین رهن گیرنده را تعیین می نماید.

۱۸۱۱ - ماده:

که گروي اخیستونکی دښه نیت خاوند وی، کولی شی چه پخپل حق په گرو کړه شوی شی کښی استناد وکی که څه هم گروي ورکونکی په گروه شوی شی کښی دتصرف توان ونه لری. همدارنگه هر یو دښه نیت خاوند کولی شی چه په داسی حق استناد وکی چه په گرو کړه شوی شی یی کسب کړی دی که څه هم دا حق د گروي دنیټی څخه وروسته وی.

ماده - ۱۸۱۱:

هرگاه رهن گیرنده صاحب حسن نیت باشد، می تواند بحق خود در مرهونه استناد نماید، گرچه رهن دهنده قادر به تصرف در مرهونه نباشد، از جانب دیگر هر شخص صاحب حسن نیت، میتواند به حق استناد نماید که بر شی مرهونه کسب نموده، گرچه این حق بعد از تاریخ رهن باشد.

۱۸۱۲ - ماده:

(۱) که گرو کړه شوی شی د هلاکیدو، نقص یا د قیمت د کښته کیدو سره مخامخ وی په داسی توگه چه د پور ورکونکی د حق د تضمین د نه پوره کیدو ویره ورسره محققه وی او گروي ورکونکی هم دهغی مبادله په یو بل شی چه هغی قایم مقام وگرځی ونه کی، پور ورکونکی یا گروي ورکونکی کولی شی چه د محکمې څخه د مزایدی په ډول یا په بازار کښی په موجود نرخ دهغی دخرځولو غوښتنه وکی.

ماده - ۱۸۱۲:

(۱) هرگاه شی مرهونه بخطر از بین رفتن یا نقص یا تنزیل قیمت مواجه باشد، طوریکه خوف عدم تکافوی آن برای تضمین حق داین محقق گردد و رهن دهنده هم مبادله آنرا با شی دیگر که قایم مقام آن گردد مطالبه ننماید، داین یا رهن دهنده میتواند از محکمه اجازه بیع آنرا بصورت مزایده علنی یا بنرخ موجود بازار، تقاضا نماید.

(۲) که محکمه د خرځولو اجازه وکړه نو

محکمه به دشمن د ودیعت ایښودلو په باره کښی هم امر کوی. په دی صورت کښی د پورورکونکی حق د شی څخه دهغی ثمن ته نقلیږی.

(۲) در حال اجازه بیع، محکمه راجع به ودیعت گذاشتن ثمن نیز امر می نماید. در این صورت حق داین از شی به ثمن آن انتقال می یابد.

۱۸۱۳ - ماده:

هرگاه فرصت مناسبی برای فروش شی مال مرهونه میسر گردیده و بیع بامفاد قابل وصف امکان پذیر باشد، رهن دهنده میتواند از محکمه اجازه فروش رهن را مطالبه نماید، گرچه موعد تأدیه دین نرسیده باشد. محکمه در حال اجازه، شروط بیع را معین نموده در مورد به ودیعت گذاشتن ثمن امر می نماید.

که دگرو کره شوی مال دخرخولو دپاره مناسب فرصت پیدا شو او دصفت ورگتی سره خرخول ممکن شو. نو گروی ورکونکی کولی شی چه دمحمکی خخه دگروی دخرخولو اجازه وغواپی، که خه هم د اداء کولو موده نه وی پوره شوی، محکمه به داجازی په حالت کنبی دبیعی شرطونه معلوموی او دثمن د ودیعت ایښودلو په باره کنبی به امر کوی.

۱۸۱۴ - ماده:

هرگاه داین رهن گیرنده به حق خود رسیده تواند، حق دارد از محکمه فروش مرهونه را بصورت مزایده علنی یا بنرخ موجود بازار، مطالبه کند.

که گروي اخيستونکي پور ورکونکي خپل حق ته ونه شي رسيدلي، نو حق لري چي د محکمي خخه دگرو کړي شوي مال خرڅلاو د علني مزايدي په توگه يا د بازار په موجوده نرخ غوښتنه وکړي.

۱۸۱۵ ماده:

داین رهن گیرنده، میتواند در برابر دین خود دتملیک مرهونه را از محکمه مطالبه نماید، مشروط براینکه تملیک در مقابل قیمتی که توسط اهل خبره تعیین می گردد، صورت گیرد.

گروي اخيستونکی پور ورکونکی کولی شی چه دخپل پور په بدل کنبی دمحمکی خخه دگرو کره شوی مال د تملیک غوښتنه وکي خو په دی شرط چی دتملیک د داسی قیمت په بدل کنبی صورت ومومی چه دپوهانو له خوا ټاکل کیږی.

۱۷۱۶ - ماده:

د دی فصل درج شوی حکمونه په هغی حدودو کښی د تطبیق وړ دی چه د تجارتی قوانینو او د منقول مال د گروې پوری د خاصو قوانینو متعارض واقع نه شی.

ماده - ۱۸۱۶:

احکام پیشبینی شده این فصل، در حدودی قابل تطبیق است که با قوانین تجارتی و احکام قوانین مخصوص به رهن مال منقول، متعارض واقع نگردد.

دریم مبحث - د پور گروې

۱۸۱۷ - ماده:

(۱) د پور گروې د پور وړې په مقابل کښی هغه وخت نافذه گڼل کیږی چه د دی گروې څخه ورته خبرتیا ورکړ شوی وی، یا د حوالی د حکمونو سره سم ئی د هغه حق قبول کړی وی.

ماده - ۱۸۱۷:

(۱) رهن دین در برابر مدیون وقتی نافذ دانسته میشود که این رهن بوی ابلاغ گردیده یا مطابق احکام حواله، حق آنرا قبول نماید.

(۲) دپورگروې دبل چا په حق کښی هغه وخت نافذه گڼل کیږی چه ددگرو کړه شوی پور سند دگروې اخیستونکی په حیازت کښی داخل شوی وی. دگروې مرتبه دخبرتیا دنیټی څخه یا دقبلولو د نیټی څخه محاسبه کیږی.

(۲) رهن دین در مقابل غیر وقتی نافذ شمرده میشود که سند دین — رهنه در حیازت رهن گیرنده داخل شده باشد. مرتبه رهن از تاریخ ابلاغ یا قبولی محاسبه میگردد.

۱۸۱۸ - ماده:

(۱) کوم پور چه د حوالی یا حجز قابلیت ونه لری، گروې یی جواز نه لری.

ماده - ۱۸۱۸:

(۱) دینیکه قابلیت حواله یا حجز را نداشته باشد، رهن آن جواز ندارد.

(۲) د رسمی سندونو گروې په هغی خاصی طریقې سره چه قانون ددی سندونو د حوالی په منظور تنظیم کړی، صورت مومی. خو په دی شرط چه ذکر

(۲) رهن اسناد رسمی به طریقه خاصی که قانون بمنظور حواله این اسناد تنظیم نموده، صورت میگیرد. مشروط بر اینکه تذکر یابد که

حواله به طریقه رهن صورت گرفته است. در این حال رهن بدون ضرورت اعلان خاتمه می یابد.

ماده - ۱۸۱۹:

داین رهن گیرنده، می تواند برتعویضات موافقه شده که از دین مرهونه مستحق گردیده و آنچه بعد از رهن مستحق آن می گردد، تسلط یابد. همچنان می تواند بر تمام استحقاق های دورانی دین تسلط یابد. مشروط بر اینکه بر آنچه تسلط می یابد، اولاً از مصارف ثانیاً از تعویضات وثالثاً از اصل دین تضمین شده به رهن کسر گردد. تمام این مراتب وقتی رعایت میشود که به خلاف آن موافقه صورت نگرفته باشد.

ماده - ۱۸۲۰:

داین رهن گیرنده بحفاظت دین مرهونه مکلف بوده، در صورتیکه بخواهد قسمتی از دین مرهونه را بدون مداخله رهن دهنده در مقابل دین خود حصول نماید، لازم است تا آنرا با رعایت زمان و مکان معین تأدیه حصول نموده و از موضوع برهن دهنده اخطار

کری شی چه حوالی دگروی په طریقی صورت موندلی دی. په دی حالت کښی گروی بی د اعلان د ضرورت څخه پای ته رسیږی.

ماده - ۱۸۱۹:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چه په موافقه شوو تعویضونو چه دگرو کړه شوی شی د پور څخه یی مستحق شوی او د هغه څه چه د گروی څخه وروسته یی مستحق شوی، تسلط پیدا کی. همدارنگه کولی شی چه د پور په ټولو دورانی استحقاقونو تسلط پیدا کی، خو په دی شرط چه په کوم شی تسلط پیدا کوی اول د مصروفونو، دوهم دتعویضونو، دریم په گروی سره اصلی تضمین شوی پورڅخه کسر شی، د دی ټولو مرتبو څخه وخت مراعات کیږی چه دهغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

ماده - ۱۸۲۰:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی مکلف دی چه د گرو کړی شوی پور ساتنه وکی، که وغواړی چه د گرو کړه شوی پور یوه برخه بی د گروی ورکونکی د مداخلی څخه د خپل پور په بدل کښی حصول کی لږمه ده چه هغه د ټاکلی زمانی او ځای د مراعات کولو سره حصول کی اود موضوع څخه گروی

ورکونکی ته خبرتيا ورکي.

دهد.

۱۸۲۱ - ماده:

ماده - ۱۸۲۱:

په گرو کړه شوی پور کښی پور وړی کولی شی د گرو اخیستونکی پور ورکونکی په مقابل کښی د اداء کولو په ټولوسیلو چه د تضمین شوی حق د صحت پوری تعلق لری استناد وکی. همدارنگه کولی شی چه د اداء کولو په هغو وسیلو استناد وکی چه د اصلی پور ورکونکی په مقابل کښی یی لری. ټول دا حکم په هغی حدودو کښی تطبیقیری چه پور وړی یی د حوالی په حالت کښی د حوالی اخیستونکی په مقابل کښی په دی تادیاتو استناد وکړی شی.

مدیون در دین — مرهونه، میتواند در برابر داین رهن گیرنده بتمام وسایل تأدیه متعلق به صحت حق تضمین شده برهن استناد نماید. همچنان میتواند به وسایل تأدیه استناد نماید که در مقابل دایین اصلی داشته باشد. تمام این حکم در حدودی تطبیق میگردد که مدیون در حالت حواله — بمقابل حواله گیرنده به این تادیات، استناد کرده بتواند.

۱۸۲۲ - ماده:

ماده - ۱۸۲۲:

(۱) که گرو کړه شوی پور په گرو باندی د تضمین شوی پور دمودی درسیدو ترمخه آخر ته ورسیری ، پوروپی مکلف دی چه گرو ورکونکی او گرو اخیستونکی ته ئی یو خای اداء کی. دادواړه کولی شی چه د پوروپی خخه غو بښتنه وکی چه هغه خه اداء کوی هغه دی په ودیعت کښیردی، په دی صورت کښی دگرو حق په ودیعت ایښودل شوی مال ته نقلیری.

(۱) هرگاه دین مرهونه قبل از موعـد دین تضمین شده برهن بسر رسد، مدیون نمیتواند دین را ایفاء نماید مگر برای رهن دهنده و رهن گیرنده یکـجا و هریک از دو نفر می توانند از مدیون مطالبه نمایند، آنچه را تأدیه می نمایند به ودیعت بگذارد. درینصورت حق رهن به آنچه به ودیعت گذاشته شده، انتقال مینماید.

(۲) گرو ورکونکی او گرو اخیستونکی مکلف دی کوم شی چي

(۲) رهن دهنده و رهن گیرنده مکلفند آنچه را مدیون تأدیه

نموده، بوجهيکه برای رهن دهنده مفيدتر بوده و برای داین رهن گیرنده از آن ضرری عاید نباشد، معاونت نماید.

ماده - ۱۸۲۳:

هرگاه دین مرهونه و دین تضمین شده برهن، هر دو مستحق تأدیه گردد، در این صورت اگر داین رهن گیرنده حق خود را کاملاً نگرفته باشد، میتواند آنچه را مستحق میگردد، از دین مرهونه قبض نماید یا اینکه بیع این دین را مطالبه یا آنرا مطابق حکم ماده (۱۸۱۵) این قانون تملك نماید.

مبحث چهارم - رهن عاریت

ماده - ۱۸۲۴:

مدیون میتواند مال غیر را به عاریت گرفته و به اجازه او آنرا برهن بدهد. در صورتیکه اجازه عاریت دهنده مطلق و بدون قید باشد، مدیون میتواند آنرا بهر اندازه و به هر جنسی که خواسته باشد همچنان برای هر شخص در هر جهتی که اراده کند، برهن بدهد.

پور وری اداء کړی په هغی کښی په داسی ترتیب مرسته وکی چي د گروې ور کوونکی دپاره ډیر گټور وی او پور ور کوونکی گروې اخیستوونکی ته ورڅخه ضررونه رسیږی.

۱۸۲۳ - ماده:

که گرو کړه شوی پور او په گروې باندي تضمین کړه شوی پور، دواړه داء کولو مستحق وگرځی، په دی صورت کښی که گروې اخیستونکی پور ور کوونکی خپل حق پوره نه وی اخیستی کولی شی چي دکوم شی مستحق کیږی د گرو کړه شوی پور څخه قبض کی یادا چي ددی پور دخرڅولو غوښتنه وکی اویائی ددی قانون د (۱۸۱۵) مادی ددرج شوی حکم سره سم تملک کی.

خلورم مبحث - د عاریت گروې

۱۸۲۴ - ماده:

پور وړی کولی شی چې دبل چا مال په عاریت واخلی او د هغه په اجازی یی په گروې ورکی. که د عاریت ور کوونکی اجازه مطلقه او بی له قیده وی پور وړی کولی شی چې هغه په هری اندازی او هر جنس چي یی وغواړی او همدارنگه د هر چا دپاره په هر ځای کښی چې اراده وکی په گروې ورکی.

۱۸۲۵ - ماده:

هرگاه عاريت دهنده اجازه شی را به اندازه یا جنس یا شخص یا جهت معین مقید سازد، عاريت گیرنده نمیتواند از آن مخالفت نماید. مگر اینکه در مخالفت نفع عاريت دهنده باشد.

که عاريت ورکونکی د شی اندازه یا جنس یا شخص یا ټاکلی ځای په اجازی کښی مقید کی، عاريت اخیستونکی نه شی کولی چي د هغی څخه مخالفت وکی، مگر داچي په مخالفت کښی د عاريت ورکونکی گټه وی.

۱۸۲۶ - ماده:

هرگاه عاريت گیرنده مال عاريت دهنده را به اجازه وی مطابق شروطی که گذاشته است برهن بدهد، عاريت دهنده نمیتواند بعد از تسلیم آن برهن گیرنده از آن انصراف نماید ورهن گیرنده میتواند آنرا الی زمان ادای دین نـزـد خود نگهدارد.

که عاريت اخیستونکی د عاريت ورکونکی مال د هغه په اجازی د هغی شرطونو سره سم چي ئی ایښی دی په گروی ورکی، نو عاريت ورکونکی نه شی کولی وروسته له دی چي مال گروی اخیستونکی ته تسلیم شی، د هغی څخه انصراف وکی او گروی اخیستونکی کولی شی چي هغه د پور داداء کولو تروخته د ځان سره وساتی.

۱۸۲۷ - ماده:

هرگاه عاريت مقید به مدت معین باشد، عاريت دهنده رهن نمیتواند قبل از سپری شدن مدت تعیین شده، انفکاک رهن وتسلیمی عاريت را برای خود مطالبه نماید. در صورت عدم مقید بودن بمدت و همچنان بعد از سپری شدن مدت، می تواند اینگونه مطالبه رابه عمل آرد.

که عاريت د ټاکلی مودي پوري مقیدوی نو د گروی دپاره عاريت ورکونکی نه شی کولی چي د ټاکلی مودي د تیریدو تر مخه د گروی انفکاک او د خپل ځان دپاره د عاريت تسلیمول وغواړی. که د عاريت موده نه وه مقیده یا د ټاکلی مودي د تیریدو وروسته، عاريت ورکونکی کولی شی چي دارنگه غوښتنه وکی.

۱۸۲۸ - ماده:

که عاریت ورکوونکی د گروې د انفکاک غوښتنه وکړي او گروي اخیستونکی ته پور ورکړي، نو که پور د گروي د قیمت په اندازه وي، گروي اخیستونکی په قبلولو مجبوره کولی شي، په دې صورت کښې په عاریت ورکوونکي په عاریت اخیستونکي رجوع کوي، که د گرو کړه شوی مال قیمت د پور څخه کم وي، نو گروي اخیستونکي د گروي په تسلیمولو مجبوره کولی نه شي. او که هغه څه چي عاریت ورکوونکي اداء کړي دگروي د قیمت څخه زیات وي، نو عاریت ورکوونکي د گرو شوی مال د زیاتي اندازه قیمت په اداء کولو کښې تبرع کوونکي گڼل کیږي او د عاریت اخیستونکي څخه یې غوښتنه نه شي کولی.

۱۸۲۸ - ماده:

هرگاه عاریت دهنده انفکاک رهن را مطالبه و دین را به رهن گیرنده تادیه نماید. در صورتیکه دین به اندازه قیمت رهن باشد، رهن گیرنده به قبول مجبور گردانیده میشود. در اینصورت عاریت دهنده به عاریت گیرنده، رجوع مینماید. اگر قیمت شی مرهونه از دین کمتر باشد، رهن گیرنده به تسلیمی رهن مجبور گردانیده نمیشود، اگر آنچه که پرداخته شده از قیمت رهن بیشتر باشد، عاریت دهنده به مقدار ما زاد قیمت مال مرهونه متبرع شناخته شده آنرا از عاریت گیرنده، مطالبه کرده نمیتواند.

۱۸۲۹ - ماده:

که دگروي عاریت اخیستونکي دافلاس په حالت کښې مړ شي، نو گرو کړه شوی مال دگروي اخیستونکي په تصرف کښې حبس پاتي کیږي، بی د عاریت ورکوونکي د اجازي څخه نه شي خرڅول کیدای.

۱۸۲۹ - ماده:

هرگاه عاریت گیرنده رهن در حالت افلاس وفات نماید مال مرهونه در تصرف رهن گیرنده حبس باقیمانده، بدون اجازه عاریت دهنده فروخته شده نمی تواند.

۱۸۳۰ - ماده:

که عاریت ورکوونکي دپوروپتیا په

۱۸۳۰ - ماده:

هرگاه عاریت دهنده در حال

مديونيت وفات نمايد، به عاريت گيرنده رهن دهنده امر ميشود تا دين خود را تاديه نموده رهن را خلاص نمايد. در صورت عجز وی مال مرهونه نزد رهن گيرنده بحال خود باقيمانده، ورثه عاريت دهنده ميتواند دين را تاديه و مال مرهونه را خلاص نمايد.

ماده - ۱۸۳۱:

در مواردیکه احکام فوق رهن عاريت با احکام رهن حيازی معارض واقع نگردد، احکام خاص رهن حيازی بر رهن عاريت تطبيق ميگردد.

فصل چهارم

رهن رسمي

قسمت اول

انشاء رهن رسمي

ماده - ۱۸۳۲:

رهن رسمي، عقديست که به سبب آن دايين حق عيني را بر عقاريکه براي ايفاء دين تخصيص يافته، کسب می نمايد و به مقتضای آن بر ساير داينين عادی و داينين پائين مرتبه از خود حق تقدم را داشته

حالت کبنی مرشی، عاريت اخيستونکی گروی ورکونکی ته امر کيږي چي پور اداء اوگروی خلاصه کی، که هغه دپور داء کولو خخه عاجزه وو نو په گروی ورکړه شوی مال د گروی اخيستونکی سره پخپل حال پاتی کيږي، د عاريت ورکونکی وارشان کولی شی چي پور اداء او گرو کړه شوی مال خلاص کی.

ماده - ۱۸۳۱:

په هغی مواردو کبنی چي د عاريت د گروی پورتنی حکمونه د حيازی گروی د حکمونو معارض واقع نه شی نو د حيازی گروی خاص حکمونه د عاريت په گروی تطبيقيږي.

څلورم فصل

رسمی گروی

لومړی قسمت

د رسمي گروی انشاء

ماده - ۱۸۳۲:

رسمی عقد هغه دی چي د هغی په سبب پور ورکونکی عینی حق په هغی عقار کبنی کسب کوی چي د پور د اداء کولو دپاره تخصيص شوی او د هغی په مقتضاء په ټولو عادی پور ورکونکو او د ټيټور مرتبو په پور ورکونکو د

و دين خود را از عمار مذکور بهر
دستی که باشد حصول نموده می
تواند.

ماده - ۱۸۳۳:

(۱) رهن رسمي منعقد شده نمی
تواند، مگر به ورقه رسمي که نزد
مقامات مربوط تکمیل شده
باشد.

(۲) مصارف رهن رسمي بدوش رهن
دهنده میباشد، مگر اینکه به خلاف آن
موافقه بعمل آید.

ماده - ۱۸۳۴:

در رهن رسمي شخص مدیون یا
شخص دیگری که به نفع مدیون چیزی
را به رهن بدهد، رهن دهنده شده
میتواند.

ماده - ۱۸۳۵:

رهن دهنده باید مالک عمار مرهونه
بوده، اهلیت تصرف را در آن داشته
باشد.

ماده - ۱۸۳۶:

هرگاه رهن دهنده مالک عمار نباشد،
رهن وی بدون اجازه مالک آن در ورقه
رسمی صحت ندارد.

و پاندی والی حق لری او خپل پور د ذکر
شوی عمار خخه په هر لاس کی چي وی
حاصلولی شی.

۱۸۳۳ - ماده:

(۱) د رسمي گروي عقد نه شی منعقد
کیدلی مگر په داسی رسمي پانی کی
چي د مربوطو مقامونو په نزد پوره شوی
وی.

(۲) د رسمي گرو مصرفونه د گروي
ورکونکی په غاړه دی مگر داچي د
هغی په خلاف موافقه شوی وي.

۱۸۳۴ - ماده:

په رسمي گروي کی پور وړی یا هغه
خوک چی د پور وړی په گټه خه شی په
گروي ورکی گروي ورکونکی کیدای نه
شی.

۱۸۳۵ - ماده:

گروي ورکونکی باید چي د گرو کړه
شوی عمار مالک وی او په هغی کښی د
تصرف اهلیت ولری.

۱۸۳۶ - ماده:

که گروي ورکونکی د عمار مالک نه
وی نو په رسمي پانی کښي بی د مالک
د اجازی صحت نه لری.

۱۸۳۷ - ماده:

د هغی عقار گرووی چي په راتلونکی وخت کښی موجود پری باطله ده.

ماده - ۱۸۳۷:

رهن عقاریکه در آینده بوجود می آید باطل دانسته میشود.

۱۸۳۸ - ماده:

که د عقار گرووی د داسی مالک له خوا صادره شوی وی چي د ملکیت سند یی باطل، فسخ، لغو، زائل یا په بل کوم سبب بی اعتباره شوی وی نو گرووی د گرووی اخیستونکی پور ورکونکی په گټه پاتی کیږی خو په دی شرط چي د گرووی د عقد د تړون په وخت کښی پور ورکونکی د ښه نیت لرونکی وی.

ماده - ۱۸۳۸:

هرگاه رهن از طرف مالك صادر شده باشد كه سند ملكيت او باطل، فسخ، لغو، زایل یا به سبب دیگر بی اعتبار گردد، رهن به منفعت داین رهن گیرنده باقی می ماند. مشروط بر اینکه حين انعقاد عقد رهن، داین دارای حسن نیت باشد.

۱۸۳۹ - ماده:

د رسمی گرووی بی له عقاره په بل شی نه شی واقع کیدلی، مگر داچي قانون د هغی په خلاف صراحت ولری.

ماده - ۱۸۳۹:

رهن رسمی بغیر از عقار در چیز دیگری واقع شده نمیتواند، مگر اینکه قانون به خلاف آن تصریح نموده باشد.

۱۸۴۰ - ماده:

(۱) گرو کړه شوی عقار باید په داسی ډول وی چي د عرف له لحاظه د هغی خرڅول په علنی مزایدی صحیح وی.

ماده - ۱۸۴۰:

(۱) عقار مرهونه باید طوری باشد که از لحاظ عرف بیع آن به مزایده علنی صحیح باشد.

(۲) همدارنگه باید چي په عقد کښی په

دقیق صورت ټاکل شوی وی د هغی په غیر گرووی باطله گڼل کیږی.

(۲) همچنان باید بصورت دقیق در

عقد تعیین گردیده باشد، در غیر آن رهن باطل دانسته میشود.

۱۸۴۱ - ماده:

گرووی د گرو کړه شوی عقار هغی ملحقاتو ته شامله ده چی عقار گڼل

ماده - ۱۸۴۱:

رهن شامل آن ملحقات عقار مرهونه میباشد که عقار شمرده شود، خصوصاً

حقوق آبياري تزئينات، تأسيساتيکه
برای مالک منفعت ميرساند. مگر
اينکه موافقت طوري ديگر صورت
گرفته باشد.

ماده - ۱۸۴۲:

هرگاه ورقه ابلاغ راجع به نرخ
ملکيت به ثبت برسد، حاصلات و
عواید عقار از تاريخ ثبت
ورقه به بعد، بعقار ملحق
گردیده و در توزيع آن
احکامی رعايت می گردد که در
توزيع ثمن عقار مرعی می باشد.

ماده - ۱۸۴۳:

رهنیکه در عقار مشاع از طرف تمام
مالکین صادر گردیده صحيح می
باشد و هر نتیجه ايکه در مابعد
برتقسيم عقار یا بر بيع آن در صورت
عدم امکان تقسيم آن مرتب گردد،
برصحت رهن تأثیر ندارد.

ماده - ۱۸۴۴:

هرگاه يکی از شرکاء حصه
خود را در عقار یا جزء معين
آنها برهن بگذارد و بعداً اعيان
ديگری هنگام تقسيم به وی برسد،
رهن مذکور در حدود معادل
قيمت عقاريکه اصلاً برهن
گذاشته شده، به اين اعيان انتقال

کيری خصوصاً د اوبو کولو حقوق او د
تأسيساتو هغه تزئينات چي مالک ته
گته رسوی، مگر داچي موافقه بل رنگه
شوی وی.

ماده - ۱۸۴۲:

که د ملکيت د نرخ په باره کښی د
خبرتيا پانه ثبت شی نو د پانی د ثبتیدو
د نيتی څخه وروسته د عقار حاصلات
او عایدات د عقار پوری یوځای کيری
او د هغی په توزيع کولو کښی هغه
حکومونه مراعات کيری چي د عقار د
ثمن په توزيع کولو کښی مراعات کيری.

ماده - ۱۸۴۳:

کومه گروی چي په شریک عقار کښی د
مالکینو له خوا صادره شوی صحيح ده.
که وروسته د عقار په ویشلو یا د هغی
په خرڅولو د ویشلو د نه امکان په
صورت کښی، هره نتیجه مرتبه شی د
گروی په صحت تأثیر نه لری.

ماده - ۱۸۴۴:

که یو شریک په عقار کښی خپله حصه
یا د هغی یو ټاکلی جزء په گروی ورکی
او د ویشلو په وخت کی نور اعيان هغه
ته ورسیري، نو ذکر شوی گروی د هغی
عقار د قیمت په حدودو کښی چي اصلاً
په گروی ورکړ شوی دی اعيانو ته
نقلیري. ذکر شوی اندازه د مربوطی

مينمايد. مقدار مذکور از طرف اداره تعيين ميگردد. داین مکلف است در خلال شصت روز از تاريخ ثبت، تقسيم به اجراات مربوط به قيد جديد اقدام و در آن مقدار يک رهن به آن انتقال نموده، بيان نمايد.

ماده - ۱۸۴۵:

رهن برای تضمین دین معلق بشرط یا دین احتمالی مرتب شده میتواند، مشروط بر اینکه در عقد رهن مبلغ دین تضمین شده تعیین گردد.

ماده - ۱۸۴۶:

تازمانیکه قانون یا موافقه طور دیگری تصریح نکند، هر جزء از عمار یا عمارات مرهونه، ضامن تمامی دین و هر جزء از دین توسط تمامی عمار یا عمارات مرهونه، تضمین شده دانسته میشود.

ماده - ۱۸۴۷:

رهن از دین تضمین شده منفصل نشده، در صحت و انقضاء تابع آن شناخته میشود، مگر اینکه قانون طور دیگری تصریح نماید.

اداری له خوا تا کمال کیبری. پور ورکوونکی مکلف دی د ویشلو دثبت د نیتهی څخه د شپیتو ورځو په اوږدو کښی د نوی قید پوری مربوطو اجرااتو ته اقدام وکی او په هغی کښی هغه اندازه چي گروی ورته انتقال کړی بیان کی.

۱۸۴۵ - ماده:

گروی د شرط پوری د معلق پور یا د احتمالی پور د تضمین دپاره صورت موندلی شی، خو په دی شرط چي د گروی په عقد کښی د تضمین شوی پیسو اندازه وټاکل شی.

۱۸۴۶ - ماده:

تر کوم وخته پوری چي قانون یا موافقه بل رنگه تصریح ونه کی د گرو کړه شوی عمار یا عمارونو هر جزء د ټول پور ضامن دی او د پور هر جزء د ټول گرو کړه شوی عمار یا عمارونو په وسیلي تضمین شوی گڼل کیږی.

۱۸۴۷ - ماده:

گروی د تضمین شوی پور څخه نه منفصله کیږی په صحت او تیریدو کښی دهغی تابع گڼل کیږی، مگر داچي قانون بل رنگه تصریح کړی وی.

۱۸۴۸ - ماده:

که گروي ورکونکي د پور وړي په غير بل څوک وي پخپله د هغی پوري د خاصی تاديي په وجوهو د استناد په خوا کی کولی شي چي د کوم شي پور وړي د پور پوري متعلق د تاديي د وجوهو څخه لري په هغی هم استناد وکی د پور وړي څخه غير د بل گروي ورکونکي حق باقي پاتي کيږي که څه هم حق پور ورکونکي ورڅخه تير شي.

۱۸۴۸ - ماده:

هرگاه رهن دهنده غير شخص مديون باشد، در پهلوی استناد به وجوه تاديه خاص، به خود او مي‌تواند، آنچه مديون از وجوه تاديه متعلق به دين دارد نیز استناد نماید، حق رهن دهنده غير مديون باقي ميمانند گرچه مديون از آن تنازل نمايد.

دوهم قسمت

د رسمي گروي آثار

قسمت دوم

آثار رهن رسمي

لمړي مبحث - د عقد د دواړو خواوو ترمنځ د رسمي گروي آثار

مبحث اول - آثار رهن رسمي بين متعاقدين

لمړي فرعه - د رهن ورکونکي په نسبت د رسمي گروي آثار

فرع اول - آثار رهن رسمي به نسبت رهن دهنده

۱۸۴۹ - ماده:

په گرو کړه شوي عقار کښی د گروي ورکونکي تصرف د گروي اخیستونکي پور ورکونکي په حق کښی تاثیر نه لري.

۱۸۴۹ - ماده:

تصرف رهن دهنده در عقار مـرـهـونـه در حق دایـن رهن گـیرنده تأثیر ندارد.

۱۸۵۰ - ماده:

گروي ورکونکي حق لري چي د گرو کړه شوي عقار اداره کی او د هغی عایدات ترهغی پوري قبض کی ترڅو چي د عقار سره یو ځای وی.

۱۸۵۰ - ماده:

رهن دهنده حق دارد عقار مرهونه را اداره نموده عواید آنرا تا زمان ملحق بودن بعقار قبض نماید.

۱۸۵۱ - ماده:

اجاره ايکه از طرف رهن دهنده عقد شده، در حق داین نافذ شمرده نمیشود، مگر اینکه تاریخ آن قبل از ثبت ورقه ابلاغ نزع ملکیت ثابت باشد. در صورتیکه تاریخ آن ثابت نباشد، اجازه در حدود اعمال اداره حسنه، نافذ شمرده میشود.

کومه اجاره چي د گروي ورکونکی له خوا منعقد شوی د پور ورکونکی په حق کی نافذه نه گڼل کیږي مگر داچي نېټه یی د ملکیت د ویستلو د خبرتیا د پانی د ثبتیدو تر مخه ثابت شی. په هغي صورت کښی چي نېټه یی نه وی ثابته، اجاره د ښي اداری په حدودو کښی نافذه گڼل کیږی.

۱۸۵۲ - ماده:

مجرائی به اجرت پیشکی که مدت آن از سه سال تجاوز نکند و همچنان حواله به آن در حق داین رهن گیرنده، نافذ نمی گردد. مگر اینکه تاریخ آن قبل از ثبت ورقه ابلاغ نزع ملکیت ثابت باشد، در صورتیکه مدت متذکره از سه سال متجاوز باشد، نفاذ آن مشروط بر آن است که قبل از قید رهن ثبت گردیده باشد، در غیر آن با رعایت حکم این ماده مدت مذکور الی سه سال تنزیل داده میشود.

مجرائی په پیشکی اجوری چي موده یی د دری کلونو څخه زیاته نه وی همدارنگه په هغي حواله ورکول د گروي اخیستونکی پور ورکونکی په حق کی نه نافذیږي مگر داچي نېټه یی د ملکیت د ایستلو د خبرتیا د پانی څخه تر مخه ثابته وی. که ذکر شوی موده د دری کلونو څخه زیاته وی د هغي نافذیدل په دی پوری مشروط دی چي د گروي د قید څخه تر مخه ثبت شوی وی دهغي په غیر ددي مادی د حکم د مراعات سره ذکر شوی موده تر دری کلونو پوری راکښته کیږی.

۱۸۵۳ - ماده:

رهن دهنده مکلف است، سلامت رهن را تضمین نماید. و داین رهن گیرنده میتواند در مورد هر عمل یا تقصیری که به اثر آن تضمین او نقص

گروي ورکونکی مکلف دی چي د گروي سلامتیا تضمین کی، گروي اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چي د هر کار یا تقصیر په باره کښی د

بزرگ می یابد، اعتراض نماید و همچنان می‌تواند به وسایل تحفظی اقدام نموده و مصارف آنرا از رهن دهنده مطالبه نماید.

ماده - ۱۸۵۴:

هرگاه رهن دهنده به اثر خطاء خویش سبب از بین رفتن یا نقصان عقار مرهونه گردد، داین رهن گیرنده مخیر است که تأمین کافی از وی اخذ و یا حق خود را فوراً مطالبه نماید.

ماده - ۱۸۵۵:

هرگاه از بین رفتن عین مرهون ناشی از اسباب خارجی باشد و داین دوام دین را بدون تأمین قبول نه نماید، مدیون مخیر است که تأمین کافی پردازد یا دین را فوراً قبل از بسر رسیدن موعد آن اداء نماید.

ماده - ۱۸۵۶:

هرگاه در هر حال اعمالی واقع گردد که به اثر آن عقار مرهونه به از بین رفتن، نقصان، یا غیر کافی شدن برای تضمین مواجه شود، داین می‌تواند از محکمه مربوط امر توقف

هغی په اثر یی تضمین لوی نقص پیدا کوی اعتراض وکی همدارنگه کولی شی چي د تحفظی وسیلو ته اقدام وکی او مصرف یی د گروی ورکونکی څخه و غواړی.

۱۸۵۴ - ماده:

که گروی ورکونکی د خپلی خطا په اثر د گرو کړه شوی عقار د هلاکیدو یا نقصان سبب شی نو گروی اخیستونکی پور ورکونکی اختیار لری چي د هغه څخه کافی تأمین اخلی او یا داچي خپل حق سمدستی غواړی.

۱۸۵۵ - ماده:

که د گرو کړه شوی عین هلاک د بهرنیو سببونو څخه پیداشوی وی او پور ورکونکی د پور دوام بی د تأمین څخه قبول نه کی، نو پور وړی اختیار لری چي یا به کافی تأمین ورکوی او یا به پور سمدستی پخوا دمودي د رسیدو څخه اداء کوی.

۱۸۵۶ - ماده:

که په ټولو حالونو کښی داسی کارونه واقع شو چي د هغی په اثر گرو کړه شوی عقار د هلاکیدو، نقصان یا د تضمین د نه کافی والی سره مخامخ شی، نو پور ورکونکی کولی شی د مربوطی محکمی څخه د داسی کارونو د متوقف

چنين اعمال و اتخاذ تدابيريكه مانع وقوع ضرر گردد، مطالبه نمايد.

ماده - ۱۸۵۷:

هرگاه عقار مرهونه مبنی بر هر سببی که باشد از بین رفته یا ناقص گردد، رهن علی الترتیب به حقیکه به آن مرتب میشود، انتقال مییابد. مانند تعویض یا مبلغ تأمین، یا ثمنی که مقابل استملاك او برای منافع عامه تعیین میگردد.

فرع دوم

آثار رهن به نسبت داین رهن
گیرنده

ماده - ۱۸۵۸:

هرگاه رهن دهنده شخص دیگری غیر مدیون باشد، تنفیذ حکم تنها برمال مرهونه او جواز دارد. رهن دهنده حق ندارد که به تأدیه تنها مدیون را مکلف نماید. مگر اینکه موافقه طوری دیگر بعمل آمده باشد.

ماده - ۱۸۵۹:

داین بعد از ابلاغ مدیون راجع به تأدیه دین، می تواند حق خود را برعقار مرهونه تنفیذ

کولو او دنورو داسی تدبیرونو د نیولو غوښتنه وکی چي د ضرر د واقع کیدو مانع شی.

۱۸۵۷ - ماده:

که گرو کړه شوی عقار په هر سبب چي وی هلاک یا ناقص شی نو گرو په ترتیب سره په هغی حق چي پری مرتب کیږی نقلیږی لکه تعویض د تأمین پیسی، یا د هغی ثمن په مقابل کښی چي د عامو ښیگڼو دپاره د ملکیت د ایستلو دپاره ټاکل کیږی.

دوهمه فرعه

د گرو اخیستونکی داین په نسبت د
گرو آثار

۱۸۵۸ - ماده:

که گرو ور کوونکی د پور وړی څخه غیر بل څوک وی نو د حکم تنفیذ یواځی د هغه په گرو ورکړه شوی مال جواز لری، گرو اخیستونکی حق نه لری چي په اداء کولو یواځی پور وړی مکلف کی، مگر داچي موافقه بل رنگه شوی وی.

۱۸۵۹ - ماده:

کله چي پور ورکوونکی د پور د اداء کولو دپاره خبرتیا ورکی نو تر هغی وروسته کولی شی چي خپل حق په گرو

نموده و فروش آنرا مطابق ميعاد يکه در قانون اصول محاکمات مدنی تعيين گـردیده مـطالبه نمايد .

ماده - ۱۸۶۰:

هرگاه رهن دهنده شخص ديگري غير مديون باشد ، ميتواند باتخليه عقار مـرhone مطابق احکام مربوطه به تخليه عقار مـرhone اجراآتيرا که متوجه اوست ، از خود رفع نمايد .

ماده - ۱۸۶۱:

(۱) هرگونه موافقه که حق تملك عقار مـرhone را حين عدم اداي دين در موعـد آن به مقابل ثمن معين هر اندازه که باشد به دايـن بدهـد يا حق فروش آنرا بدون رعايت اجراآت مـصرحه قانون به وی اعـطا کند ، باطل شناخته ميشود . گرچه اين موافقه بعد از رهن به عمل آمده باشد .

(۲) هرگاه بعد از رسيدن موعـد تاديه دين يا قسط آن چنين موافقه بعمل آيد که مديون از عقار

کـرـه شوی عقار تنفيـذ کی او د هغی خرخولو د هغی مودي د تاکلو سره سم چي د مدنی محاکمو د اصول په قانون کی تاکل شوی غوښتنه وکی .

۱۸۶۰ - ماده:

که گروي ورکونکی د پور وړی په غير بل څوک وی کولی شی چي د گرو کره شوی عقار په تخليه کولو سره د هغی حکمونو سره سم چي حایز يي د گرو کره شوی عقار په تخليه کولو کښی متابعت کوی ، د هغی اجراآتو څخه ځان وژغوری چي ورته متوجه ده .

۱۸۶۱ - ماده:

(۱) هر قسم موافقه چي د پور دنه اداء کولو د هغی د اداء په موده کښی د يو تاکلی ثمن په بدل کښی په هری اندازی چي وی د گرو کره شوی عقار د تملك حق پور ورکونکی ته ورکوی يا دا چي د هغی د خرخولو حق بی له دی چي په قانون کښی د تصریح شوو اجراآتو رعايت په نظر کښی ونيول ، پور ورکونکی ته ورکول شی ، باطل گڼل کیږی ، که څه هم دا موافقه د گروي وروسته شوی وی .

(۲) که د پور يا د قسط د اداء کولو د مودي د پای ته رسيدو وروسته داسی موافقه وشي چي پور وړی دی د پور په

مرهونه در مقابل دين به داین خود
تنازل نماید، موافقه مذکور جواز
دارد.

بدل کښی د گرو کړه شوی عقار څخه
خپل پوروی ته تیر شی دا موافقه جواز
لری.

فرع سوم - آثار رهن به نسبت شخص
ثالث

دریمه فرع - د بل چا په نسبت د
گروۍ آثار

ماده - ۱۸۶۲:

رهن در حق شخص ثالث وقتی نافذ
میگردد که شخص ثالث قبل از
اكتساب حق عینی بر عقار رهن را عقد
یا در حکم مثبت رهن قید گردیده
باشد.

۱۸۶۲ - ماده:

گروۍ د بل چا په حق کښی هغه وخت
نافذه گڼل کیږی چي په عقار باندی د
عینی حق د کسبولو تر مخه گروۍ عقد
شوی وی یا د گروۍ په ثابتوونکی حکم
کښی قید شوی وی.

ماده - ۱۸۶۳:

استناد به مواد آتی در مقابل شخص
ثالث صحیح نمی باشد:
۱- به تحویل حق تضمین شده
بقید.

۱۸۶۳ - ماده:

د بل چا په مقابل کښی په لاندنیو موادو
استناد صحیح نه دی:
۱ - په قید باندی د تضمین شوی حق
په تحویلولو.

۲- به حق ناشی از قایم مقام شدن
شخص به جای داین در این حق به حکم
قانون یا موافقه.

۲ - په هغی حق چي څوک د قانون په
حکم د پور ورکوونکی په ځای په دی
حق کښی قایم مقام شی.

۳- بتنازل از مرتبه قید به منفعت
داین دیا آگر، مگر اینکه در حاشیه
قید اصلی به آن تصریح شده باشد.

۳ - د بل پوروی په گټه د قید د مرتبې
څخه تیریدل، مگر داچي د اصلی قید
په حاشیه کی په هغی تصریح شوی وی.

ماده - ۱۸۶۴:

در اجراءات مربوط بقید، تجدید،
محو ابقای محو و آثار مرتب بر تمام

۱۸۶۴ - ماده:

د قید، نوی والی، محو، د محو پاتی
کیدلو اجراءات اود ذکر شوو اجراءاتو

اجراآت مذکور، احکام خاص ثبت اسناد املاک عقاری تطبیق میگردد.

ماده - ۱۸۶۵:

مصارف قید، تجدید و محو آن بر ذمه رهن دهنده میباشد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

فرع چهارم

حق تقدم و حق تتبع (تعقيب)

ماده - ۱۸۶۶:

داین رهن گیرنده حقوق خود را قبل از داین عادی کاملاً از ثمن عقال مرهونه یا از مالیکه جانشین عقال گردیده است، حسب درجه هریک بدست می آورند.

ماده - ۱۸۶۷:

مرتبه رهن از تاریخ قید آن محاسبه میشود، گرچه دین تضمین شده برهن معلق به شرط یا دین مستقبل یا دین احتمالی باشد.

ماده - ۱۸۶۸:

برقید رهن اذخال مصارف عقد، قید، تجدید و تعویضاتی که بنا بر موافقه مستحق بوده و تأدیة آن به تأخیر افتیده باشد، داخل میگردد و

باندی مرتب آثار د عقاری املاک و سندونو د ثبت خاص حکمونه تطبیقیری.

ماده - ۱۸۶۵:

د قید نوی والی او د هغی د محو کولو مصرفونه د گروی ورکونکی په ذمه دی مگر داچي موافقه بل رنگه شوی وی.

څلورمه فرعه

د وړاندې والی او ورپسې والی حق

ماده - ۱۸۶۶:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی به خپل حقوق د نورو عادی پور ورکونکو څخه ترمخه د گرو کړه شوی عقال د ثمن څخه او یا د هغه مال څخه چې د عقال قایم مقام د خپلی مرتبې په اساس اخلی.

ماده - ۱۸۶۷:

د گروی مرتبه د هغی د قید له وخته محاسبه کیږی، که څه هم په گروی تضمین شوی پور د شرط پوری معلق وی یا مستقل او یا احتمالی پور وی.

ماده - ۱۸۶۸:

د گروی په قید د عقد قید د قید مصرفونو او د هغی تضمیناتو چې د موافقی په اساس یی استحقاق پیدا شوی او اداء کولو یی وروسته والی کړی

تا تاريخ اتكاي بيع، مزايده به شخص در توزيع و در مرتبه خود رهن بصورت ضمني شامل ميشود.

ماده - ۱۸۶۹:

داين رهن گيرنده، ميتواند از مرتبه رهن خود در حدود دين خود به منفعه داين ديگري كه بسر نفس عقار، رهن مقيد دارد، تنازل نمايد. درين صورت بمقابل دين داين ديگر به تمامي وجوه تاديه كه بمقابل داين اول جايز شناخته ميشود، استناد مي تواند. به استثنای آنچه كه به انقضای حق داين اول متعلق بوده، مشروط بر اينكه اين انقضاء بعد از تنازل از مرتبه باشد.

ماده - ۱۸۷۰:

(۱) داين رهن گيرنده مي تواند وقتيكه موعد تاديه دين بسر رسيد، ملكيت عقار مرهونه را از دست جايز آن خارج سازد، مگر اينكه جايز برضايت خود دين را اداء يا عقار را از رهن خلاص يا از رهن صرف نظر نمايد.

(۲) هر شخصيكه ملكيت عقار

وي داخليري او يوچا ته د مزايدي د بيعي د اتكاء كولو پوري پخپله د گروي په توزيع او مرتبه كښي په ضمني صورت شامليري.

ماده - ۱۸۶۹:

گروي اخیستونکی پور ورکونکی کولی شي د خپلي هغی گروي د مرتبې څخه د خپل پور په حدودو کښي د بل پور ورکونکی په گټه چې په همدی عقار، مقیده گروي لری تیر شي. په دی صورت کښي د تادیي په ټولو وجوهو چې د لمړنی پور ورکونکی په مقابل کښي یی جايز گڼل کیږي، استناد کولی شي، د هغی شي په استثنی چې د لمړنی پور ورکونکی د حق د مودی د تیریدو پوري متعلق وی، او پدی شرط چې د مودی دا تیریدل د مرتبې د تیریدو څخه وروسته وی.

ماده - ۱۸۷۰:

(۱) گروي اخیستونکی پور ورکونکی کولی شي کوم وخت چې د پور د اداء کولو موده را ورسېږي د گرو کره شوی عقار ملکیت د هغی د جايز د لاسه وباسي، مگر دا چې جايز پخپله رضاء پور اداء يا عقار د گروي څخه خلاص او يا د گروي څخه صرف نظر وکي.

(۲) که چا ته د گرو کره شوی عقار

مرهونه بنا بر سببی از اسباب ملکیت یا حق عین دیگری بر آن قابل رهن باشد به وی انتقال نماید، حایز عقار مرهونه شناخته میشود بدون اینکه از دین تضمین شده به رهن مسئولیت شخصی داشته باشد.

ماده - ۱۸۷۱:

حایز میتواند هنگام رسیدن موعد دین تضمین شده به رهن آنرا با ملحقات آن و مصارف مربوط به اجراءات از تاریخ اخطار به بعد شخصاً بپردازد، این حق حایز تا زمان تحقق مزایده باقی می ماند. در اینصورت حایز میتواند تمام آنچه را پرداخته است از مدیون یا مالک سابقه عقار مرهونه مطالبه نماید.

ماده - ۱۸۷۲:

حایز میتواند قید رهن را که در آن قایم مقام داین شده حفظ نموده و آنرا عندالایجاب تجدید نماید، مگر اینکه هنگام ثبت سند این حایز قیودیکه موجود بوده محو گردد.

ملکیت د ملکیت د سببونو خخه په یوه سبب یا په هغی باندی د داسی عینی حق په لرلو چې د گروی قابلیت ولری انتقال وکی، د گرو کړه شوی عقار حایز گنهل کیږی بی له دی چې د گروی د تضمین شوی پور خخه شخصی مسئولیت ولری.

ماده - ۱۸۷۱:

په گروی باندی د تضمین شوی پور د مودی د رسیدو په وخت کښی حایز کولی شی چې پور د هغی د ملحقاتو سره او د اجراءاتو پوری د مربوطو مصرفونو سره د خبرتیا د نیټی خخه وروسته شخصاً اداء کی. د حایز دا حق د مزایدی د تحقق تر وخته پاتی کیږی. په دی صورت کښی حایز کولی شی، ټول هغه خه چې بی اداء کړی دی د پور وړی خخه او یایی د گرو کړه شوی عقار د پخوانی مالک خخه وغواړی.

ماده - ۱۸۷۲:

حایز کولی شی چې د گروی قید چې په کښی د پور ورکونکی قایم مقام شوی وساتی او د ایجاب په وخت کی، یی نوی کی، مگر داچې ددی حایز د سند د ثبت په وخت کښی کوم قیدونه چې موجود وو هغه محو شی.

۱۸۷۳ - ماده:

هرگاه به سبب ملکیت عقار مرهونه بر ذمه حایز، مبلغی باشد که فوراً مستحق الاداء بوده و برای تادیه دین تمام داینین که حقوق شان بر عقار قید گردیده کفایت نماید، هر يك از داینین مذکور میتواند حایز را بپرداخت حق خویش مکلف نماید، مشروط بر اینکه سند ملکیت حایز ثبت شده باشد.

۱۸۷۴ - ماده:

هرگاه دینیکه بر ذمه حایز است فی الحال غیر مستحق الاداء باشد یا مقدار آن از دیون استحقاق داینین کمتر باشد، داینین میتوانند تأدیة آنچه را که بر ذمه حایز است، مطابق شروطیکه به آن تعهد نموده و در موعدیکه به پرداخت دین موافقه بعمل آمده، از وی مطالبه نماید.

۱۸۷۵ - ماده:

هرگاه حایز آنچه را که بر ذمه وی است به داینین تأدیه نماید، حق مطالبه محو قیودیرا که بر عقار است، کسب می نماید.

که د گرو که شوی عقار د ملکیت په سبب د حایز په ذمی داسی پیسی وی چې سمدستی د اداء کولو حق ولری او د ټولو پور ورکوونکو د پور د اداء کولو دپاره چې حقوق یی په عقار باندی قید شوی کفایت وکی، د ذکر شوو پور ورکوونکو څخه هر یو حق لری چې حایز د خپل حق په اداء کولو مکلف کی خو په دی شرط چې د حایز د ملکیت سند ثبت شوی وی.

کوم پور چې د حایز په ذمی دی که سمدستی د اداء کولو مستحق نه وو او یایی اندازه د پور ورکوونکو د پورونو د استحقاق څخه کمه وه پور ورکوونکی کولی شی دهغه څه اداء کول چې د حایز په ذمی دی دهغی شرطونو سره سم ورباندی یی تعهد کړی او په هغی مودې کنبی چې د پور د اداء کولو موافقه پری شوی دهغه څخه وغواړی.

که حایز هغه څه چې په ذمی باندی یی دی اداء کی، دهغی قیدونو دمحو کولو حق پیدا کوی چې په عقار باندی دی.

۱۸۷۶ - ماده:

حايڙ مي تواند بعد از ثبت سند ملكيت خود، عقال را از تمام رهنিকে قبل از ثبت سند وى قيد گرديده، پاك نمايد، وى مي تواند اين حق را هر وقتى كه خواسته باشد استعمال نموده والى زمانيكه لست شروط فروش به معرض اعلان گذاشته ميشود، حفظ نمايد.

حايڙ كولى شى چې وروسته له دى چې د خپل ملكيت سند ثبت كى، عقال د ټولى هغى گروهى څخه چې د هغه د سند د ثبتيدو تر مخه ثبت شوى پاك كى، حايڙ كولى شى هر وخت چې وغواړي دا حق استعمال كى او ترڅو چې د خرڅولو دلست شرطونه اعلانېږي هغه وساتى.

۱۸۷۷ - ماده:

هرگاه حايڙ پاك كردن عقال را اراده نمايد، مكلف است براى داينيكه حقوق شان مقيد است، اطلاعيه ئى را بمحل اقامت شان بفرستد كه متضمن خلاصه سند ملكيت وى وتاريخ ثبت آن و قيمت عقال ولست حقوقيكه قبل از ثبت سند وى قيد گرديده با اسماء اصحاب حقوق باشد.

كه حايڙ د عقال د پاكولو اراده وكى نو مكلف دى چې هغه پور وركوونكو ته چې حقوق يى قيد دى د هغوى د اوسيدنى ځاى ته خبرتيا وليږي او دا خبرتيا بايد چې د هغه د ملكيت د سند د خلاصى، د هغى د ثبت د نيتى، د عقال د قيمت، د هغى حقوقو لست چې د هغه د سند د ثبتيدو تر مخه قيد شوى او د حقوقو د خاوندانو د نومونو متضمنه وى.

۱۸۷۸ - ماده:

حايڙ مكلف است در اطلاعيه از آمادگى خود براى تاديه ديون قيد شده ايكه فى الحال واجب التاديه باشد، بدون در نظر گرفتن ميعاد استحقاق ديون مذكور در حدود قيمت عقال تذكر بعمل آرد.

حايڙ مكلف دى چې په خبرتيا كى دهغى قيد شوو پورونو د اداء كولو تياري بنسكاره كى چې سمدلاسه د اداء كولو مستوجب دى، بى له دى چې د ذكر شوو پورونو د استحقاق موده د عقال د قيمت په حدودو كى په نظر كېنى ونيسى.

۱۸۷۹ - ماده:

به هريك از دائينى كه حق وى قيد گريدده وهمچنان كفيليكه حق مقيد دارد، ميتواند فروش عقارى را كه پاك كردن آن مطلوب است، در خلال سى روز از تاريخ آخرين اطلاعيه رسمى مطالبه نمايد، مسافه راه در تعيين موعدها رعايت ميگردد.

۱۸۸۰ - ماده:

مطالبه به اساس اطلاعيه ايكه براي حايض و مال سابق فرستاده ميشود و در آن مطالبه كننده با وكيل قانونى وى امضاء مى نمايد، صورت ميگيرد. مطالبه كننده مكلف است مبلغى را كه براي مصارف فروش از طريق مزايده كفایت نمايد، طور وديعت در خزانه يا بانكى كه محكمه تعيين نمايد بگذارد. مطالبه كننده بعد از اين از طلب خود صرف نظر نموده نميتواند، مگر اينكه تمام دائين كه حقوق شان قيد بوده و تمام كفيل ها به آن موافقت نمايند.

۱۸۸۱ - ماده:

هرگاه فروش عقار مطالبه شود، تمام اجراءات مربوط به فروش اجبارى رعايت مى گردد و فروش بنابر مطالبه صاحب منفعت در

هر پور ورکونكى چې حق يى قيدشوى ، همدارنگه هغه كفيل چې مقيد حق لرى، كولى شى د هغه عقار د خرخولو چې پاكول يى مطلوب د وروستنى. رسمى خبرتيا د نيتى څخه د ديرش ورځو په اوږدو كښى، غوښتنه وكى ، د مودى په ټاكلو كښى، د لارى د مسافى مراعات كيږي.

غوښتنه دهغى خبرتيا په اساس چې حايض او پخوانى مالک ته استول كيږي او په هغى كښى غوښتونكى يا د هغه قانونى وكيل امضاء كوى، صورت نيسى. غوښتونكى مكلف دى دومره پيسى چې د مزايدي د خرخولو د لارى د مصرفونو كفایت وكى په خزاني يا بانک كى چې محكمه يى ټاكى په وديعت كيږدي. غوښتونكى تر دى وروسته د خپلى غوښتنى نه شى تيريدلى، مگر دا چې ټول هغه پور ورکونكى چې حقوق يى قيد شوى او ټول كفيلان ورباندې قناعت وكى.

كه د عقار د خرخولو غوښتنه وشى د اجبارى خرخولو پورى ټول مربوط اجراءات مراعات كيږي او بيهعه دهغه چا د غوښتنى په اساس ترسره كيږي چې په

تعجيل برای طالب یا حایز تمام میشود، شخصیکه به اجراءات مباشرت می نماید، مکلف است در اعلانات فروش مبلغی را که قیمت عقار تعیین گردیده تذکر دهد.

ماده - ۱۸۸۲:

شخصیکه مزایده بر او خاتمه می یابد، مکلف است علاوه بر تأدیة ثمنیکه در مزایده تعیین گردیده مصارفیکه اجراءات پاک کردن ایجاب می نماید، مصارف سند ملکیت و ثبت آن و مصارف اعلانات حایزیرا که ملکیت از دستش خارج گردیده نیز تأدیه نماید. مگر اینکه قانون خاص طور دیگری تصریح کرده باشد.

ماده - ۱۸۸۳:

هرگاه فروش عقار در خلال مدت معیین و طبق شرایط مربوط مطالبه نشود، ملکیت عقار بصورت نهائی و فارغ از هرنوع حق قید شده، بحایز تعلق می گیرد. مشروط بر اینکه حایز مبلغی را که قیمت عقار تعیین شده، بارعایت مراتب دائنین در تأدیة حقوق شان از آن برای آنها بدهد. یا مبلغ مذکور را در خزانه یا بانک که محکمه تعیین نماید، طور ودیعت

تلوار کنبی د گتیی خاوند وی عام له دی چې غوښتونکی وی او که حایز، څوک چې اجراءات ترسره کوی مکلف دی چې د خرڅولو په اعلانونو کنبی هغه پیسی ذکر کی چې د عقار د قیمت دپاره ټاکل شوی وی.

ماده - ۱۸۸۲:

د چا پوری چه مزایده تعلق نیسی مکلف دی د هغی ثمن په اداء کولو علاوه چې په مزایده کنبی ټاکل شوی دی، هغه مصرفونه چې پاک کولی ایجابوی، د ملکیت د سند او د هغی د ثبتولو مصرفونه او د هغه حایز د اعلانونو مصرفونه چې ملکیت یی د لاسه وتلی هم اداء کی، مگر داچې خاص قانون بل رنگه تصریح کړی وی.

ماده - ۱۸۸۳:

که د عقار خرڅول د ټاکلی مودی په اوږدو کنبی او د مربوطو شرطونو سره سم ونه غوښتل شی نو د عقار ملکیت په آخرنی صورت او دهری نوعی قید شوی حق څخه فارغ د حایز پوری تعلق نیسی. خو په دی شرط چې حایز هغه پیسی چې د عقار قیمت ټاکل شوی، سره د پور ورکونکو د حقوقو د اداء کولو په مراعات کولو د هغی څخه ورکی. یا ذکر شوی پیسی په خزانی یا بانک کنبی چې محکمه یی ټاکي

کښېږدی.

بگذارډ.

۱۸۸۴ - ماده:

ماده - ۱۸۸۴:

د گرو کړه شوی عقار تخلیه د حایز له خوا د عریضی د وړاندی کولو سره د واک لرونکی محکمی مقام ته صورت مومی. په عریضی کښی غوښتل کیږی چې د خبرتیا د پانی د ثبت په حاشیی کښی دی د ملکیت دخارجیدلو موضوع ورسول شی. د تخلیی موضوع د عریضی د تقدیمولو د نیتیي څخه د پنځو ورځو په اوږدو کښی د مربوطو اجراآتو د نیولو د پاره مستقیم پور ورکونکی ته خبرتیا ورکول کیږی.

تخلییه عقار مرهونه با تقدیم عریضه از طرف حایز به مقام محکمه با صلاحیت صورت میگیرد. در عریضه رساندن موضوع در حاشیه ثبت ورقه ابلاغ به اخراج ملکیت مطالبه میشود. موضوع تخلیه در خلال پنج روز از تاریخ تقدیم عریضه جهت اتخاذ اجراآت مربوط بداین مباشر اطلاع داده میشود.

۱۸۸۵ - ماده:

ماده - ۱۸۸۵:

که حایز د قید شوو پورونو اداء کول یا دگروی څخه د عقار پاکول یا دعقار څخه انصراف اختیار نه کی، گروی اخیستونکی پور ورکونکی نه شی کولی د ملکیت د خارجیدلو اجراآت د مدنی محاکمو د اصول د قانون د حکم سره سم د هغه په مقابل کښی ونیسی. مگر ترهغی وروسته چې د مستحقه پور د اداء کولو په باره کښی یا د عقار څخه د انصراف په باره کښی پوروپی ته یی خبرتیا ورکړی وی.

هرگاه حایز تأدییه دیون قید شده یا پاک کردن عقار را از رهن یا انصراف از عقار را اختیار نه نماید، داین رهن گیرنده نمیتواند اجراآت اخراج ملکیت را مطابق احکام قانون اصول محاکمات مدنی در مقابل او اتخاذ نماید، مگر بعد از اینکه راجع به تأدییه دین مستحقه یا راجع به انصراف از عقار به مدیون اخطار نموده باشد.

۱۸۸۶ - ماده:

ماده - ۱۸۸۶:

د کوم حایز چی د ملکیت سند ثبت

حایزیکه سند ملکیت وی به ثبت

رسیده و در دعوی ایکه علیه مدیون به دین حکم گردیده طرف دعوی قرار نگرفته باشد، میتواند بطرق دفعیکه استناد مدیون به آن جواز دارد، استناد نماید. مشروط براینکه حکم به دین بعد از ثبت سند حایز باشد. همچنان او میتواند در هرحال به دفعی استناد نماید که مدیون نیز بعد از حکم به دین حق استناد را به آن داشته باشد.

ماده - ۱۸۸۷:

حایز میتواند در مزایده شامل گردد، مشروط بر اینکه مقدار ثمن تقدیم داشته او در مزایده از مقدار باقیمانده ذمت او از رهگذر ثمن عقاریکه برای فروش گذاشته شده، کمتر نباشد.

ماده - ۱۸۸۸:

هرگاه ملکیت عقار مرهونه از دست حایز خارج گردیده و بعداً مزایده بشخص وی تعلق بگیرد، حایز بموجب سند اصلی ملکیت مالک عقار شناخته میشود و در صورتی که ثمن نهائی مزایده را که به وی تعلق گرفته تادیه نموده یا در خزانه یا بانکی که محکمه تعیین نماید طور ودیعت بگذارد، عقار مذکور از تمام حقوق قید شده پاک می گردد.

شوی وی په هغی دعوی کښی چې په پور وړی د پور حکم شوی، نه وی واقع شوی، کولی شی د هغی د فعی په طریقو چې د پوروړی استناد ورباندی جواز لری استناد وکی. همدارنگه حایز کولی شوی په هرحال کښی په هغی دفعی استناد وکی چې پوروړی هم په پور د حکم کولو څخه وروسته په هغی د استناد کولو حق درلود.

ماده - ۱۸۸۷:

حایز کولی شی چې په مزایدی کښی شامل شی، خو په دی شرط چې په مزایدی کی د هغه وړاندی کره شوی ثمن د هغه د ذمی د پاتی اندازی څخه د هغه عقار د ثمن د درکه چې د خرڅولو دپاره ایښودل شوی کم نه وی.

ماده - ۱۸۸۸:

که د گرو شوی عقار ملکیت د حایز د لاسه ووزی او مزایده پخپله د هغه پوری تعلق ونیسی، نو حایز د ملکیت داصلی سند په موجب د عقار مالک پیژندل کیږی. که دا مزایدی آخرنی ثمن چې د هغه پوری تعلق نیولی اداء کی یا په خزانی یا بانک کی چې محکمه یی ټاکی د ودیعت په توگه کښیږدی، ذکر شوی عقار د ټولو قید شوو حقوقو څخه پاکيږی.

۱۸۸۹ - ماده:

که مزایده د حایز څخه غیر بل چا پوری تعلق ونیسی ذکر شوی شخص کولی شی د مزایدي د حکم په موجب خپل حق د حایز څخه ترلاسه کي.

ماده - ۱۸۸۹:

هرگاه مزایده به شخص دیگری غیر از حایز تعلق بگيرد، شخص مذکور می تواند بموجب حکم مزایده حق خود را از حایز بدست آرد.

۱۸۹۰ - ماده:

د کوم ثمن پوری چې مزایدي تعلق نیولی د هغو پور ورکوونکو په حقوقو چې حقوق یی قید شوی زیات وی، دا زیاتوالی د حایز حق دی او گروهی اخیستونکی پور ورکوونکی کولی شی چې خپل حقوق د حایز څخه وغواړي.

ماده - ۱۸۹۰:

هرگاه ثمنیکه مزایده به آن تعلق گرفته، بر حقوق دائنیکه حقوق آنها قید گردیده زیادت نماید، این زیادت حق حایز بوده و دائنین رهن گیرنده، می توانند حقوق خود را از حایز مطالبه نمایند.

۱۸۹۱ - ماده:

د ارتفاق حقوق او نور عینی حقوق چې د عقار د ملکیت د نقلیدو ترمخه حایز د هغی لرونکی وو، حایز ته بیرته عودت کوی.

ماده - ۱۸۹۱:

حقوق ارتفاق و حقوق عینی دیگریکه حایز قبل از انتقال ملکیت عقار به وی دارا بوده به حایز عودت می نماید.

۱۸۹۲ - ماده:

حایز مکلف دی د عقار عایدات د پور اداء کولو د خبرتیا د نیټی څخه یا د عقار څخه د انصراف د نیټی څخه رد کي. که ذکر شوی اجراآت تر دری کلونو پوری ترک شی، نو د عایداتو د ردولو مکلفیت د نوی خبرتیا د نیټی څخه اعتبار لری.

ماده - ۱۸۹۲:

حایز مکلف است عواید عقار را از تاریخ ابلاغ به تأدیة دین یا انصراف از عقار رد نماید. در صورتیکه اجراآت مربوط مدت سه سال ترک گردد، مکلفیت به رد عواید از تاریخ ابلاغ جدید اعتبار دارد.

۱۸۹۳ - ماده:

(۱) حایز کولی شی د تضمین د دعوی د لاری په پخوانی مالک په هغی حدودو کښی مراجعه وکی چې خلف په هغه چا دمراجعی حق لرلو چې دهغه څخه یی دمعاوضی یا تبرع په صورت ملکیت کسب کړی.

(۲) که حایز د هغه استحقاق څخه زیات چې د ملکیت د سند په اساس د پوروپي په ذمی دی اداء کی، او د اداء کول چې دهر سبب په اساس وی، کولی شی چې پوروپي ته مراجعه وکی. په دی صورت کښی حایز دهغو پور ورکوونکی قایم مقام کیږی چې د هغوی حقوق یی اداء کړی دی.

۱۸۹۴ - ماده:

حایز پخپله د هغی نقصان چې د خطا په سبب یی عقار ته رسیدلی دپور ورکوونکو په مقابل کښی مسؤل دی.

حایز شخصاً از نقصانیکه به اثر خطاء وی بر عقار عاید گردد، در برابر داین مسؤل شناخته میشود.

دریم قسمت

د رسمی گروی د مودی تیریدل

قسمت سوم

انقضای رهن رسمی

۱۸۹۵ - ماده:

(۱) رهن رسمی مانند رهن حیازی به انقضای دین تضمین شده منقضی گردیده و به اثر زوال سببیکه دین به آن منقضی گردیده، عودت می نماید.

(۱) رسمي گروی لکه حیازی گروی د تضمین شوی پور په تیریدو سره تیریږی. او د هغه سبب د لیری کیدو په اثر چې پور په هغی تیر شوی بیرته عودت کوی.

(۲) عودت رهن، حقوقی را که اشخاص دارای حسن نیت در ظرف مدت انقضای حق و عودت آن از غیر کسب نموده اند، اخلال نمی نماید.

ماده - ۱۸۹۶:

حق رهن رسمی با اتمام اجراءات پاک کردن بصورت نهائی منقضی می گردد. گرچه ملکیت حایزیکه عقار را پاک کرده بنا بر هر سببی که باشد، زایل گردد.

ماده - ۱۸۹۷:

رهن یا فروش اجباری عقار از طریق مزایده علنی و به ودیعت گذاشتن ثمن نهائی آن یا به تأدیة ثمن مذکور به دائنیکه از لحاظ درجه مستحق تأدیة حقوق خود از این ثمن میشوند، منقضی میگردد.

ماده - ۱۸۹۸:

داین رهن گیرنده، میتواند باوجود بقای دین، از رهن رسمی تنازل نماید.

ماده - ۱۸۹۹:

بر رهن رسمی احکام مربوط به عدم

(۲) د گروی عودت د هغو اشخاصو حقوق چې د حق تیریدو د مودی په اوږدو کښی او د هغی د بیرته عودت په مودی کښی یی په ښه نیت کسب کړی دی نه اخلالوی.

ماده - ۱۸۹۶:

درسمی گروی حق دپاک کولو د اجراءاتو دترسره کولو سره په آخرنی صورت تیریری. که څه هم دهغه حایز ملکیت چې عقار یی پاک کړی په هر سبب چې بنا وی، زایل شوی وی.

ماده - ۱۸۹۷:

گروی یا اجباری خرڅول د علنی مزایدی دلاری او دهغی د وروستنی ثمن په ودیعت ایښودل یا هغه پور ورکوونکو ته د ذکر شوی ثمن ورکول چې د درجی له لحاظه د دی ثمن څخه د خپلو حقوقو د اداء کولو مستحق کیږی، تیریری.

ماده - ۱۸۹۸:

گروی اخیستونکی پور ورکوونکی کولی شی سره د دی چې پور پاتی دی د رسمی گروی څخه تیر شی.

ماده - ۱۸۹۹:

په رسمی گروی د گروی ورکوونکی یا

گروې اخیستونکي د مړینې په اثر او د
پور پاتی کیدل د وارثانو سره د نه
تیریدلو مربوط حکمونه تطبیقېږي.
انقضاء به اثر وفات رهن دهنده یا رهن
گیرنده و بقای دین نزد ورثه تطبیق
میگردد.